Kurt VONNEGUT

ÖLÜMLÜLER UYURKEN

aybettiğimizde kaybetmiş olduğumuz şeyin ne olduğunu çok düşündüm ve sürekli aklıma gelip duran şey
ybettiğimiz oldu. Bize nasıl yaşamamız gerektiği konusunda yardımcı olan - vakur ve etkisiz de denebilir a
inandırıcı bir sesi yitirdik.

Dave Eggers

APRIL

ÖLÜMLÜLER UYURKEN

KURT VONNEGUT

Türkçesi: Kıvanç GÜNEY

Yayın No: **72**

1. Baskı: **Mayıs, 2011**

ISBN: **978-975-6006-74-0**

Yayın Yönetmeni
K. Egemen İPEK

Editör
Nazlı Berivan AK

Son Okuma ve Dizgi
Özlem ARAS

Türkçesi
Kıvanç GÜNEY

Kapak Tasarım
Mineral Tasarım

Baskı
Özkan Matbaacılık

Yayın
A.P.R.I.L Yayıncılık
Cinnah Cad. Kırkpınar Sok.
5/4 06690 Çankaya-ANKARA
Tel: (0312) 440 80 11
Fax: (0312) 440 89 10
www.aprilyayincilik.com
bilgi@aprilyayinciiik.com

While Mortals Sleep © Kurt Vonnegut
This translation published by arrangement with Delacorte Press, an imprint of The Random House Publishing Group, a division of Random House, Inc.
Bu kitabın yayın hakları **ANATOLIALIT Telif Hakları Ajansı** aracılığı ile alınmıştır.

Her türlü yayım hakkı **A.P.R.I.L Yayıncılık'a** aittir. Bu kitabın baskısından 5846 ve 2936 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Yasası Hükümleri gereğince alıntı yapılamaz, fotokopi yöntemiyle çoğaltılamaz, resim, şekil, şema, grafik vb.ler yayınevinin izni olmadan kopya edilemez.

ÖNSÖZ

Kurt Vonnegut'u kaybettiğimizde kaybetmiş olduğumuz şeyin ne olduğunu çok düşündüm ve sürekli aklıma gelip duran şey ahlaklı bir sesi kaybettiğimiz oldu. Bize nasıl yaşamamız gerektiği konusunda yardımcı olan - vakur ve etkisiz de denebilir ama - gayet mantıklı ve inandırıcı bir sesi yitirdik.

Internet sayesinde, Tanrı'ya şükürler olsun ki bir yorum ve görüş istilasına uğramış durumdayız. Şu anda kesin olarak söylemek mümkün değil ama şimdilik, bu iyi bir şey gibi görünüyor. Bilgiye herkes - hem yorumcular hem de onların okuyucuları - daha demokratik bir şekilde ulaşabiliyor ve bu muhakkak ki iyi bir şey. Her gün milyonlarca insan bize öneriler, içgörüler, yeni bakış açıları sunuyor ve arada bir de olsa gezegenimizle ve insan kardeşlerimizle daha iyi bir uyum içinde yaşamamıza yardımcı olmaya çalışıyor. Öte yandan, bir yorumcu internette (ve tabii ki televizyonda) dikkatleri üzerine çekebilmek için çoğu zaman sesini yükseltmek, abartılı ya da çılgınca davranmak zorunda. Dolayısıyla bu tür yazıların büyük çoğunluğunda her üç özellik de mevcut.

Sonra, bir de roman ve öykü yazarlarımız var. Ötekilere kıyasla, bu insanlar aklı başında ve efendi insanlarmış gibi görünüyor. Çarpıcı olan şey, bu insanların genel olarak fazlasıyla sessiz olmaları. Onlar ormanlarda, kampuslarda ya da Brooklyn'de çalışıp didinen ve bırakın kendi okurlarını, hiç kimseye nasıl yaşaması gerektiğini söyle-

yemeyecek kadar kibar insanlar. Dolayısıyla, çağdaş edebiyatın büyük bir çoğunluğu, sayısız yönden dâhice ve muhteşem olmasına rağmen, ahlaklı bir insanın nasıl yaşaması gerektiğini dikte etmez.

Edebiyatın bize nasıl yaşayacağımızı söylemesi ya da neyin daha ahlaklı olduğuna dair net talimatlar vermesi gerektiğini söylemiyorum tabii. Yok. Hayır. Söylediğim şey bu değil, sayın internet yazarları! Çağdaş edebiyatçılardan *bazılarının* bunu yapabileceğini söylüyorum sadece. Çoğulcu bir edebiyat ortamında - ki böyle bir şeye, ötekilerin hepsini saf dışı bırakan tek bir mucizevi form olduğu gibi yanlış bir fikirden bağımsız olarak, onlarca farklı biçem ve türün bir arada var olabilmesi için, onu korumaya ve beslemeye ihtiyacımız var - böyle bir ortamda, birkaç yazar da çıkıp, "Bu kötüdür, bu da iyi," diyemez mi?

Ama bunu yapan çok az yazar var. Eserlerimizde eğitici bir *öğe* bulunmasından toplu olarak imtina ediyoruz. Sonuç olarak, kısa öykülerimiz de - elimizdeki bağlamdan ayrılmadan, burada öncelikli olarak kısa öykülerden bahsedelim - güzel cümleler ve nüanslarla dolu olmalarına rağmen, *yumruk atma* kabiliyetinden de fazlasıyla yoksun görünüyorlar.

Kendisinin de bir öyküye anlamlı bir son ya da bir ana fikir yerleştirmekten kaçınmak üzere eğitilmiş olduğunu itiraf eden ilk kişi ben olayım. Şimdi düşününce, öykülerimden birinde bile herhangi bir mesaj verdim mi, bundan pek emin değilim. Bir yazar olarak, rüştümü böyle bir şey yapmanın söz konusu bile olmadığı bir zamanda ispat ettim. Popüler ve edebî bir kısa öykünün hikâyeye anlamlı bir son, okuru hem şaşırtacak hem de gayet net ve ustaca ortaya konulmuş bir sorunu anlamasına neden olacak bir

final yaratmaya çabaladığı günlerin en az iki nesil ilerisindeydim.

Vonnegut ise bunu hep yapmıştır. Onun yaptığı şey gitgide daha nadir yapılan ve gerekli bir şey haline geliyor. Vonnegut'un yazdığı kısa öykülerin çoğu, karakterler tarafından (çoğunlukla) ve okur tarafından (her zaman) bir ders alınmasını fazlasıyla sağlayacak çözümlemelere sahiptir.

Ergenlik çağından beri Vonnegut'un sadık bir okuyucusu olsam da, onun nasıl ahlakçı bir yazar olduğunu ancak ölümünden sonra yayınlanan bu iki öykü kitabını, *Ölümlüler Uyurken* ve *Look at the Birdie*'yi okuduktan sonra anlayabildim. Hem insan hem de bir deneme yazarı olarak, görüşlerini açıkça belirtmekten kaçınmadığını biliyordum. İsa'dan övgüyle bahsetmiş, "Kahretsin, kibar olmaya mecbursunuz," türünden net ve açık beyanatlarda bulunmuştu. Biraz Mark Twain'in hippi versiyonuna benzediği ve olduğundan daha yaşlı gösterdiği için de, bunu başarabilmişti. Daha, orta yaşlarına yeni girerken bile, asık bir suratla her konuda görüş belirtebilen o yaşlı devlet adamlarından birine benziyor ve insanlar da bu görüşlere - örnek yaşamı ve çalışmalarıyla haklı olarak kazandığı - belli bir saygıyla yaklaşıyordu. II. Dünya Savaşı'nda savaştıktan, Dresden'den sağ çıktıktan, hem kendi ailenin hem de (ablasıyla kocası sadece birkaç gün arayla öldüğünde) ablanın öksüz kalan çocuklarının geçimini üstlendikten sonra, ahlak bankasında biraz krediniz oluyor tabii.

İşte şimdi de elimizde Vonnegut'un kariyerinin başında, yaşamını yazar olarak sürdürmeye çabaladığı zamanlarda yazdığı bu öyküler var. O sıralarda çok sayıda kısa öykü yazıyor, bunları o günlerde çok fazla kısa öykü yayınlayan *Collier's* ve *The Saturday Evening Post* gibi dergilere

satmaya çalışıyor, arada da başarılı oluyordu. O dönemdeki yazım tarzı, bir yere kadar, hiç şüphesiz bu yayınların isteklerinden etkilenmiş. Bu dergiler görece sade bir nesir, kısıtlı bir olay örgüsü, basit bir çelişki ve mümkünse beklenmedik ve çarpıcı bir son istiyormuş.

Bunlar fare kapanı denebilecek öykülerden. Bu bir zamanlar, çok ağırlıklı olarak kullanılmasa da, popüler bir tarzdı. Biz şu anda fotogerçekçi denebilecek öykülerin yazıldığı bir çağda yaşıyoruz. Çağdaş kısa öykülerin çoğunda, bize kabaca fotoğrafın da verdiği şeyi veren bir gerçekçilik, bir natüralizm var. Yetenekli bir fotoğrafçı gerçekliği hem gerçek hem de yeni görünecek bir şekilde çerçeve içine alır. Eseriyle yaşamlarımıza bir 'ayna tutar' ama kendimizi yeni bir gözle görmemizi sağlayacak bir şekilde. Sanatın bütün formları bu aynayı tutmaya çalışsa da, fotoğraf ve çağdaş kısa öykücülük bu hedefe ulaşmak için özellikle iyi tasarlanmış araçlar. Bu nedenle, çağdaş kısa öykücüler bize nefes alan, üç boyutluymuş gibi gelen, gerçek mekânlarda yaşayan, gerçek işleri, mücadeleleri ve acıları olan karakterler sunuyor. Hikâyeler büyük ölçüde bu karakterlere hizmet ediyor. Karakterler hayatlarında gerçek adımlar atıp gerçek seçimler yapıyor ve sonuçta ortaya inandırıcı, hatta belki de biraz yavan öyküler çıkıyor.

Fare kapanı öykülerde ise durum pek böyle değil. Fare kapanı bir öykü, okurunu oyuna getirmek ya da tuzağa düşürmek için vardır. Okuyucuyu öykünün karmaşık (ama çok da karmaşık olmayan) mekanizması içinde ilerletir ve sonunda, yayın boşanmasıyla birlikte okur da tuzağa yakalanmış olur. Yani bu tarz bir öyküde karakterler, arka plan ve olay örgüsü, hepsi de sonuca ulaşmak için birer araçtır.

Bu, karakterlerin gerçekmiş gibi durmadığı, inandırıcı ve sevilebilir ya da bir karakterin sahip olmasını isteyebileceğimiz öteki özelliklere sahip olmadığı anlamına gelmiyor. Tam aksine, Vonnegut bir karakterin ana hatlarını anında tanıyıp peşinden gitmeye hazır olacağınız bir şekilde çabucak çizebilme konusunda çok usta. Ama sonuçta, bu karakterlerin gidecekleri yol fare kapanını yapan usta tarafından belirlenmiş, kaderleri anlatılmak istenen esas sorunun hizmetinde.

Yani bu derlemedeki bir öyküye başladığınızda, tuzağa düşürüldüğünüzü göreceksiniz. Ama biliyor musunuz, tuzağa düşmek çok eğlenceli. Bu derleme görece basit sorunlarla ilgili, görece basit hikâyelerle dolu. Öykülerin birinde, model trenleriyle çok fazla zaman geçiren bir koca, bu arada eşini ihmal ediyor. (*Kedi Beşiği*'nin uzaklardan duyulan belli belirsiz seslenişi.) Başka bir öyküde, Noel'le dalga geçen bir gazeteci, Noel aydınlatmaları yarışmasında zorla jüri üyesi yapılınca, Noel'in gerçek anlamı hakkında bir ders alıyor. Miras olarak bir serveti devralan genç bir kadın, bu yükü çok ağır, yeni damat adaylarını da güvenilmez buluyor. (Bu öykülerden kaçının yüzyıl ortasındaki başarılı olma ideallerinin peşine düştüğüne dikkatinizi çekerim; kolay yoldan köşeyi dönme, uzun bir limuzin, borsa portföylerinden gelen güzel kâr payları; bir şirketin halkla ilişkiler bölümünde çalışan Vonnegut da, hiç kuşkusuz kendi mali sorunlarını aşmak için mücadele ediyordu.)

Her halükârda, konu ne olursa olsun, okur olarak öykü bittiğinde bir yere ulaşacağınızı bileceksiniz. Vonnegut'un size açık yüreklilikle ve açık seçik bir şey söyleyeceğini. Ahlaklı bir insan olmanın ulaşılabilir ve arzulanabilir bir şey olduğunu. Inancın bir değeri olduğunu. Servetin pek

fazla sorunu halledemediğini. Çok basit mesajlar tabii; ama böyle şeylerin hatırlatılmasında bir neden, böylesine ustaca ama üstü örtüklükten yoksun bir şekilde ifade edilmelerinde içimizi rahatlatan bir şeyler var.

Kariyerinin başında yazdığı bu öyküler Vonnegut'un sonradan yazdığı, atmosferin daha karanlık, daha sert, daha bezgin, nüansların çok fazla ve alınacak derslerin daha karmaşık olduğu romanlarından farklı. Vonnegut bu öyküleri yazarken Dresden'deki katliamı çoktan görmüş olmasına, binlerce sivilin yanmış cesetleri arasında yürümüş olmasına, bir Alman savaş esirleri kampında kalmış olmasına rağmen, *Ölümlüler Uyurken*'deki öyküler dünyada işlerin nasıl yürüdüğünü daha yeni yeni anlamaya başlamış bir delikanlının canlı ve net görüşüne sahip. Hırka ve mokasen ayakkabılar giyinmiş, sevecen görünümlü bir delikanlının, gençlerin müdavimi olduğu bir kafede bu öyküleri yazdığını, müzik kutusunu çeyrek dolarlarla doldurduğunu, mutlu mesut daktilosunun tuşlarına bastığını hayal edebiliyorsunuz neredeyse.

Ama tabii ki o böyle biri değildi. *Ladies' Home Journal* okurlarına hayat dersleri verirken, bir yandan da ailesini geçindirmeye çalışan bir babaydı. Sonraları, tekrar tekrar, dünyanın sonu hakkında yazacaktı elbette. Bazen ensest, sıkça da savaşın ne kadar aptalca, sanayilerin ve devletin ne kadar açgözlü ve yozlaşmış olduğu hakkında. Ama şimdilik, karşımızda genç ve hevesli bir fare kapancısı var ve bizler de onun gönüllü avlarıyız.

Dave Eggers

İÇİNDEKİLER

Dave Eggers'in Önsözü.....3

Jenny.....11

Epizootik.....37

Yüz Dolarlık Öpücükler.....47

Kişisel Vasi.....61

Eli Gaz Pedalında.....75

Kız Havuzu.....97

Ruth.....119

Ölümlüler Uyurken.....139

Sön, Kısacık Mum.....165

Tango.....183

Bomar.....201

Börreksiz Adam.....217

Bay Z.....227

Yılda 10.000 $, Çocuk Oyuncağı.....247

Paranın Sözü Geçer.....267

Şarlatanlar.....289

JENNY

George Castrow yılda sadece bir kez General Elektrikli Ev Aletleri Şirketi'nin ana fabrikasına gelir, yeni model GEEA buzdolabının kasası içine kendi cihazlarını monte ederdi. Her gelişinde de öneri kutusuna bir öneri atardı. Hep aynı öneriyi: "Gelecek yılki buzdolabı neden kadın şeklinde olmasın?" Kâğıtta bir de kadın şeklinde bir buzdolabı çizimi, sebzeliğin, tereyağı bölmesinin ve buz küplerinin falan nerelerde olacağını gösteren oklar olurdu.

George buna Food-O-Mama derdi. Herkes de Food-O-Mama'nın özellikle iyi bir espri olduğunu düşünürdü çünkü George bütün yıl yollarda dolaşır, buzdolabı şeklindeki bir buzdolabıyla birlikte dans edip şarkı söyler ve sohbetler ederdi. Buzdolabının adı Jenny'di. Jenny'i GEEA Araştırma Laboratuvarı'nda gerçekten gelecek vaat eden bir kariyere sahip olduğu yıllarda tasarlayıp yapmıştı George.

George'nin Jenny ile evli olduğu da söylenebilirdi. Büyük bölümü Jenny'in elektronik beyniyle dolu bir nakliye kamyonunun arkasında onunla birlikte yaşardı. Kamyonun arkasında portatif bir yatağı, elektrikli ocağı, üç ayaklı bir taburesi, bir masası ve kilitli bir dolabı vardı. Geceleyin bir yerlere park ettiğinde dışarıya, toprağın üstüne koyduğu bir de paspası vardı. Üstünde 'Jenny ve George' yazardı. Karanlıkta parlardı.

Jenny ile George bütün Amerika ve Kanada'da bir bayiden ötekine dolaşır dururlardı. Bir mağazada iyi bir kalabalık toplayıncaya kadar dans edip şarkı söyler, espriler patlatırlardı. Sonra da hiçbir şey yapmadan etrafta dikilip duran GEEA markalı ev aletleri için güçlü bir satış konuşması yaparlardı. Jenny ile George 1934'ten beri bu işteydi. Ben kolejden mezun olup şirkete girdiğimde, George altmış dört yaşındaydı. George'nin dolgun maaş çekiyle özgür yaşantısını ve insanları nasıl da güldürüp ev aletleri sattığını duyduğumda, *dünyanın en mutlu adamı olmalı* diye düşünmüştüm.

Ama Indianapolis şubesine transfer edilinceye kadar Jenny ile George'yi hiç görmedim. Oradayken bir sabah Jenny ile George'nin bize yakın bir yerlerde olduğunu söyleyen bir telgraf aldık ve bize zahmet olmazsa onları bulup George'ye eski karısının çok hasta olduğunu söyleyebilir miydik? Kadının ölmesi bekleniyordu. George'yi görmek istiyordu.

Bir eşi olduğunu duyunca çok şaşırdım. Ama ofisteki eskilerden bazıları kadını biliyordu. George onunla birlikte sadece altı ay yaşamış, sonra da Jenny ile birlikte yollara düşmüştü. Eski eşinin adı Nancy idi. Nancy tutup George'nin en yakın arkadaşıyla evlenmişti.

Jenny ile George'yi bulma görevi bana verildi. Şirket tam olarak nerede olduklarını hiç bilmezdi. George kendi programını kendisi belirlerdi. Şirket onu serbest bırakmıştı. Nerelere gittiğini gider hesaplarından ve dağıtımcılarla bayilerden gelen coşkulu mektuplardan anlıyorlardı az çok.

Ve bu coşkulu mektupların hemen hepsi de Jenny'in yaptığı, Jenny'in daha önce hiç yapmamış olduğu yeni bir numaradan bahsederdi. George onsuz yapamıyordu. Sanki yaşamı Jenny'i mümkün olduğu kadar insan gibi yapmaya bağlıymış gibi, her an her dakika onunla uğraşıyordu.

Indiana merkezdeki dağıtımcımız Hal Flourish'i aradım. Jenny ile George'nin yerini bilip bilmediğini sordum. Katılırcasına güldü sonra da tabii ki bildiğini söyledi. Jenny ile George hemen Indianapolis'te, dedi. Hoosier Ev Aletleri Mağazası'ndaydılar. Jenny ile George'nin sabahın köründe North Meidian Sokak'ta yürüyüp trafiği nasıl durdurduklarını anlattı.

"Jenny'in yeni bir şapkası, çiçekli bir kuşağı ve sarı elbisesi vardı," dedi. "George de frakıyla sarı tozluklarını giyinip kuşanmış, eline de bir baston almıştı. Görsen ölürdün. Aküsünün bittiğini anlamak için, şimdi de onu nasıl ayarlamış biliyor musun?"

"Hayır efendim," dedim.

"Esniyor," dedi Hal, "Ve göz kapakları aşağı düşüyor."

Hoosier Ev Aletleri Mağazası'nın önüne geldiğimde Jenny ile George günün ilk gösterisine başlıyordu. Mükemmel bir sabahtı. George güneşin altında, kaldırımda durmuş, Jenny'in beyniyle dolu kamyonun tamponuna dayanmıştı. Jenny ile birlikte düet yapıyorlardı. 'Kızılderili Aşk Çağrısı'nı söylüyorlardı. George pürüzlü bariton se-

siyle, "Sana sesleneceğiiim," diyordu. Sonra da Jenny mağazanın kapısından kız sesi gibi, ince bir sopranoyla karşılık veriyordu.

Mağazanın sahibi Sully Harris, Jenny'in yanında durmuş, tek kolunu onun omzuna atmıştı. Purosunu içerek, toplananların kaç kişi olduğunu sayıyordu.

George'nin üstünde Hal Flourish'i katılırcasına güldüren frak ve sarı tozluklar vardı. Ceketinin kuyruğu yerleri süpürüyordu George'nin. Beyaz yeleğinin düğmeleri diz kapaklarına kadar iliklenmişti. Gömleğinin önü çenesinin altına kadar panjur gibi yukarıya doğru kıvrılmıştı. Ayaklarındaysa ten rengi ve birer kano küreği büyüklüğünde palyaço ayakkabıları vardı. Tırnakları itfaiye arabası kırmızısına boyanmıştı.

Ama Hal Flourish komik olması gereken her şeyin komik *olduğunu* düşünen bir adamdır. Yakından baktığınızda, George hiç de komik değildi. Ki ona yakından bakmak *zorundaydım* çünkü oraya eğlenmek için gitmemiştim. Ona üzücü bir haberim vardı. Yakından bakıp yaşlanan ve bu gözyaşı vadisinde yapayalnız olan, ufak tefek bir adam gördüm. Koca bir burnu ve bir şeylere çok içerlemiş görünen kahverengi gözleri olan, ufak tefek bir adam gördüm.

Ama toplanan kalabalıktaki insanların çoğu onu çok komik buluyordu. Benim gördüğüm şeyi görebilen sadece birkaç kişi seçebiliyordunuz. Onların gülüşü George ile alay etmiyordu. Onlarınki biraz tuhaf ve tatlı bir gülüştü. Gülüşleri daha çok Jenny'in nasıl çalıştığını sorar gibiydi.

Jenny telsizle kumanda ediliyordu ve kumandalar o palyaço ayakkabılarının içinde, George'nin ayak parmaklarının altındaydı. O parmaklarını tuşlara geçiriyor, ayakkabılar da Jenny'in kamyonun arkasında duran beynine sinyaller gönderiyordu. Sonra da beyin Jenny'e ne yapacağını söylüyordu. Jenny ile George'nin ve ikisiyle kamyonun arasında tek bir kablo bile yoktu.

Jenny'in yaptıklarıyla George arasında bir bağlantı olduğuna inanamazdınız. Kulağında pembe renkli bir kulaklık vardı ve Jenny yüz metre uzakta olsa bile, insanların ona söylediği her şeyi duyabiliyordu. Gözlüğünün çerçevesindeki dikiz aynalarından da, ona arkası dönükken bile her yaptığını görebiliyordu.

Şarkıları bitince, Jenny biraz şakalaşmak için beni seçti. "Selam, uzun boylu, esmer yakışıklı," dedi. "Buz kutun seni evden mi kovdu?" Kapının tepesindeki kauçuk süngerden yüzün içine yaylar, arkasına da bir hoparlör yerleştirilmişti. Yüzü o kadar gerçekti ki buzdolabının içinde - yüzünü kapıdaki bir deliğe dayamış - güzel bir kadın olduğuna neredeyse inanacaktım.

Ben de ona sataştım. "Bana bak, Bayan Frankenstein," dedim, "Sen neden bir köşeye çekilip biraz buz falan yapmıyorsun? Patronunla görüşmek istediğim özel bir mesele var."

Pembe yüzü bembeyaz oldu. Dudakları titredi. Sonra dudakları aşağı sarkıp bütün yüzünün şeklini değiştirdi. Benim gibi korkunç bir insanı görmemek için gözlerini kapattı. Sonra, Tanrı şahidim olsun ki sıkılan gözlerden iki tane dolgun gözyaşı çıktı. Yanaklarından aşağı, sonra da beyaz emaye kapısından yere süzüldüler.

Gülümseyip göz kıparak George'ye şovunu ne kadar ustaca bulduğumu ve onu görmem gerektiğini anlatmaya çalıştım.

O bana gülümsemedi. Jenny ile o şekilde konuştuğum için benden hoşlanmamıştı. Annesinin ya da kız kardeşinin suratına tükürmüşüm falan zannederdiniz.

On yaşlarında bir çocuk George'nin yanına gelip, "Hey, bayım," dedi, "Ben nasıl çalıştığını anladım. İçinde cüce var."

"Sen bunu tahmin edebilen ilk kişisin," dedi George de. "Artık herkes bildiğine göre, cüceyi dışarıya çıkarsam iyi olacak." Jenny'e kaldırımda yanına gelmesini işaret etti.

Jenny'in bir traktör gibi tangır tungur, sallana sallana yürümesini beklerdim çünkü üç yüz elli kilo ağırlığındaydı. Ama o güzel yüzüyle uyumlu, hafif adımları vardı Jenny'in. Zihnin maddeye üstün geldiği böyle bir durum daha görmemiştim. Buzdolabını tamamen unutmuştum. Bir tek Jenny'i görüyordum.

George'nin yanına sokuldu. "Neyin var hayatım?" dedi.

"Oyun bitti," dedi George. "Bu zeki çocuk içinde cüce olduğunu anlamış. En iyisi dışarıya çık da, biraz temiz hava alıp bu hoş insanlarla tanış." İnsanların az sonra belki de gerçekten bir cüce göreceklerini düşünmelerine yetecek kadar uzun bir süre tereddüt ederken, bir o kadar da üzgün göründü George.

Sonra bir vızıltı ve klik sesiyle birlikte Jenny'in kapısı ardına kadar açıldı. İçinde soğuk hava, paslanmaz çelik,

porselen ve bir bardak portakal suyundan başka hiçbir şey yoktu. Dışarıdaki bütün o güzellik ve şahsiyete karşın, içerideki o soğuk boşluk, oradaki herkes için tam bir şok oldu.

George portakal suyundan bir yudum alıp bardağı tekrar Jenny'in içine koydu ve kapısını kapattı.

"Bir kez olsun kendine özen gösterdiğini görmek beni çok memnun etti," dedi Jenny. George için deli divane olduğunu, George'nin ise durmadan onun kalbini kırdığını apaçık görebiliyordunuz. "Gerçekten," dedi Jenny kalabalığa doğru, "Zavallıcığın nasıl beslendiğini görseniz, aslında raşitizm ve iskorbütten çoktan ölmüş olması gerekirdi."

Seyirciler dünyadaki en kaçık insanlardır, şöyle bir durup düşünecek olursanız. İşte George, Jenny'in içinde bir şey olmadığını ispat etmişti ve işte o aynı kalabalık, daha yirmi saniye sonra, ona yeniden gerçek bir insan gibi davranmaya başlamıştı. Kadınlar başlarını sallayarak bir erkeğin kendine özen göstermesini sağlamanın insanın sabrını nasıl da zorlayan bir iş olduğunu gayet iyi bildiklerini Jenny'e anlatmaya çalıştılar. Erkekler de gizliden bakışlar atarak hayatında sana sürekli bebekmişsin gibi davranan bir kadın olmasının nasıl da başa bela bir şey olduğunu gayet iyi bildiklerini George'ye anlattılar.

Bu oyuna katılmayan, sırf keyif olsun diye budalalık etmeyen, bir tek içeride cüce olduğunu tahmin eden çocuk vardı. O yanıldığı için çok bozulmuş, oyunu gerçekle - büyük harfli Gerçek ile - sona erdirmek için iyice hırslanmıştı. Bir gün büyüyüp bilim adamı olacaktı. "Pekâlâ," dedi çocuk, "İçinde cüce yoksa, o zaman nasıl çalıştığını kesinlikle biliyorum."

"Nasılmış tatlım?" dedi Jenny. Çocuğun ne türden ze-

kice bir şey yumurtlayacağını duymak için kulak kesilmişti. Cidden tepesini attırmıştı çocuğun.

"Telsiz kumanda!" dedi çocuk.

"Oooooo!" dedi Jenny. Etkilenmişti. "Bu çok *harika* bir yöntem olurdu!"

Çocuk mosmor oldu. "İstediğin kadar dalga geç," dedi, "Ama cevabın bu olduğunu sen de biliyorsun." George'ye meydan okudu. "*Sen* nasıl açıklayacaksın?"

"Bundan üç binyıl önce," dedi George, "Alla-Bakar sultanı dünyanın en bilge, en sevgi dolu, en güzel kızına âşık oldu. İsmi Jenny olan bu kız bir köleydi."

"Yaşlı sultan, krallığında sürekli kanlar dökülеceğini biliyordu," dedi George, "Çünkü Jenny'i gören erkekler onun aşkından deli divane olurdu. Bu yüzden yaşlı sultan saray büyücüsüne Jenny'in ruhunu bedeninden çıkarttırıp bir şişenin içine koydurdu. Şişeyi hazinesinin içine kilitledi."

"1933 yılında," diye devam etti George, "General Ev Aletleri Şirketi'nin başkanı Lionel O. Heartline masallar diyarı Bağdat'a yaptığı iş gezisinde esrarengiz bir şişe satın aldı. Şişeyi eve getirdi, açtı ve içinden Jenny'in üç bin yaşındaki ruhu çıktı. O sırada GEEA'nın Araştırma Laboratuvarı'nda çalıştığım için, Bay Heartline Jenny'e yeni bir beden olarak nasıl bir şey bulabileceğimi sordu. Ben de bir buzdolabı kasasını bir yüz, ses ve ayaklarla, bir de sadece Jenny'in irade gücüne yanıt veren ruh kontrolleriyle donattım."

Öyle aptalca bir hikâyeydi ki kıkırdar kıkırdamaz hepsini unuttum. George'nin yüreğinin derinliklerinden gelen

bir hikâyeyi sadece biraz abartarak anlatmış olmadığını ancak haftalar sonra anlayabildim. Jenny ile ilgili gerçeğe hiç cesaret edememiş olduğu kadar çok yaklaşmıştı. Gerçeğe şiirle yaklaşmıştı.

"Ve işte! Kendisi karşınızda," dedi George.

"Saçmaladın!" diye bağırdı bilimsel çocuk. Ama seyirci ondan yana değildi ve hiçbir zaman da olmayacaktı.

Jenny şişenin içinde geçen o üç bin yılı düşünerek derin derin içini çekti. "Eh," dedi, "Hayatımın o bölümü sona erdi artık. Dökülen sütün arkasından ağlanmaz. Gösteri devam eder."

Jenny mağazanın içine doğru süzülünce, George ve ben hariç, herkes tıpış tıpış onun peşinden gitti.

George onu parmaklarıyla yönetmeye devam ederek kamyonun sürücü kabinine daldı. Ben de onu takip edip başımı pencereden içeriye soktum. Işte, orada oturmuş, palyaço ayakkabılarının üstünü kıpır kıpır oynatarak mağazanın içinde Jenny'e hiç bitmeyecekmiş gibi görünen seri bir konuşma yaptırıyordu. Güneşli bir sabahın dokuzunda bir içki şişesinden koca bir yudum alıyordu.

Gözlerinin sulanması, boğazının yanması geçince, "Jim, neden öyle bakıyorsun ki evlat?" dedi. "Az önce de cici bir çocuk gibi portakal suyumu da içtim, görmedin mi? Yani kahvaltıdan önce içki içmiş falan değilim."

"Özür dilerim," dedim. Kendini toparlaması için zaman vermek, kendim de biraz zaman kazanmak için kamyondan uzaklaştım.

"Araştırma Laboratuvarı'ndaki o güzelim GEEA buzdolabını görünce," diyordu mağazadaki Jenny, "George'ye dedim ki, 'İşte benim için kusursuz bir beden.'" Önce bana, sonra George'ye şöyle bir baktı ve sustuğunda yüzündeki parti gülücüğü birkaç saniye için kayboldu. Sonra da boğazını temizleyip devam etti. "Nerede kalmıştım?" dedi.

George'nin kamyondan inmeye pek niyeti yoktu. Gözlerini camın ardından çok uzaklardaki kasvetli bir şeye dikmişti şimdi de. Bütün günü o şekilde geçirmeye hazırdı.

Sonunda, artık söyleyecek eften püften bir şeyler bulamayan Jenny kapıya gelip onu çağırdı. "Hayatım," dedi, "Gelmen uzun sürer mi?"

"Acelen ne," dedi George. Jenny'e bakmadan.

"Her şey... her şey yolunda mı?"

"Harika," dedi George gözlerini camdan ayırmadan. "Cidden harika."

Bunun standart bir rutin olduğunu düşünmek, içinde zekice ve komik bir şeyler bulabilmek için elimden geleni yaptım. Ama Jenny kalabalığa oynamıyordu. Onlar Jenny'in yüzünü bile göremiyordu. Bana da oynamıyordu. O George'ye, George de ona oynuyordu ve Sahra Çölü'nün ortasında yalnız bile olsalar, yine aynı şekilde oynayacaklardı.

"Hayatım," dedi Jenny, "İçeride bekleyen bir sürü tatlı insan var." Utanmıştı ve George'yi kafayı çekerken yakaladığını bal gibi biliyordu.

"Oley," dedi George.

"Sevgilim," dedi Jenny, "Gösteri *devam* etmeli."

"Neden ki?" dedi George.

O ana kadar neşesiz bir kahkaha dedikleri şeyin ne kadar neşesiz olabileceğini bilmezdim. Jenny kalabalığın bütün bu olanları çok komik bulmasını sağlamak için neşesiz bir kahkaha attı. Kahkaha sesi perçin çekiciyle kırılan şampanya bardaklarının çıkaracağı sese benziyordu. Sadece benim tüylerimi diken diken etmedi. Herkesi tüylerini diken diken etti.

"Sen... bir şey mi istemiştin delikanlı?" dedi bana.

Canı cehenneme, George ile konuşulmuyordu, öyleyse ben de onunla konuşacaktım. "Ben Indianapolis ofisinden geliyorum. Onun... karısıyla ilgili bir mesajım var," dedim.

George başını çevirdi. "Neyimle ilgili?" dedi.

"Karın... *eski* eşinle," dedim.

Kalabalık yine kaldırıma çıkmış, kafaları karışmış bir halde ve komik bölümün ne zaman başlayacağını merak ederek etrafta ayak sürüyordu. Bunun buzdolabı satmak için garip bir yöntem olduğu kesindi. Sully Harris artık sinirlenmeye başlamıştı.

"Ondan yirmi yıldır tek bir haber almadım," dedi George. "Bir yirmi yıl daha almasam da olur. Yine de teşekkürler." Gözlerini yine cama dikti.

Bu sözün üstüne kalabalıktan gergin kahkahalar gelince, Sully Harris rahatlamış göründü.

Jenny yanıma geldi, bana şöyle bir çarptı ve dudak ucuyla fısıldadı, "Ne olmuş Nancy'e?"

"Çok hasta," diye fısıldadım. "Sanırım ölmek üzere. Son bir kez George'yi görmek istiyor."

Kamyonun arkasından gelen boğuk homurtu kesildi. Jenny'in beyninden gelen sesti bu. Jenny'in yüzü ölü bir kauçuk süngere, bir mağazadaki giysi mankeninin üstünde görebileceğiniz kadar salakça bir şeye dönüştü. Mavi camdan gözlerindeki sarı-yeşil ışıklar titreşerek söndü.

"Ölmek üzere mi?" dedi George. Biraz hava almak için kamyonun kapısını açtı. Sıska boynundaki koca âdemelması yukarı aşağı, yukarı aşağı oynadı. Güçsüz bir hareketle kollarını kaldırıp, sonra serbest bıraktı. "Gösteri bitti çocuklar," dedi.

İlk başta kimse yerinden kıpırdamadı. Hayalî bir oyunun ortasında ortaya çıkan ve hiç de komik olmayan bu gerçek hayat hepsini afallatmıştı.

Gösterinin gerçekten de bitmiş olduğunu göstermek için ayakkabılarını ayaklarından fırlatıp attı George. Tekrar konuşmayı beceremedi. Orada öylece oturup kamyonun koltuğunda yan dönerek gözlerini, basamağa koyduğu çıplak ayaklarına dikti. Ayakları ince, kemikli ve masmaviydi.

Kalabalık ayaklarını sürüyerek, fazlasıyla can sıkıcı bir şekilde başlamış olan güne doğru uzaklaştı. Sully Harris'le ikimiz kamyonun yanında kalıp, George'nin başını elleri arasından çıkarmasını bekledik. Kalabalığın yaşadığı olay Sully'i üzmüştü.

George elleri arasından anlayamadığımız bir şeyler mırıldandı.

"Ne dedin?" diye sordu Sully.

"Biri seni bu şekilde çağırdığında," dedi George, "Gitmen mi gerekir?"

"Eğer... eğer eski karınsa, onu yirmi yıl önce terk etmişsen," dedi Sully, "Öyleyse neden onun yüzünden kendini böyle dağıtıyorsun? Müşterilerimin, benim mağazamın önünde?"

George cevap vermedi.

"Tren ya da uçak rezervasyonu, şirketten bir araba falan istersen," dedim George'ye, "Ben hallederim."

"Kamyonu burada mı bırakayım?" dedi George. Bunu sanki çok beyinsizce bir şey teklif etmişim gibi söylemişti. "Jim, içeride çeyrek milyon dolarlık cihaz var evlat," dedi. Başını iki yana salladı. "O kadar değerli cihazları bırakayım da birileri..." Cümleyi bitiremedi. Ben de sözlerine karşı çıkmayı anlamsız buldum çünkü aslında bambaşka bir şey anlatmaya çalışıyordu. O kamyon onun evi, Jenny ve beyniyse yaşama nedeniydi; onca yıldan sonra onlarsız bir yere gitme fikri ödünü kopartıyordu.

"Kamyonla gideceğim," dedi. "Böylece daha çok zaman kazanmış olurum." Kamyondan inip biraz telaş yarattı, ki hiç kimse kamyonların pek de hızlı ulaşım araçları olmadığı konusuna dikkat çekemesin. "Sen de benimle gelirsin," dedi, "Böylece hiç durmadan yol almış oluruz."

Ofisi aradığımda, bana sadece Jenny ve George ile birlikte gidebileceğimi değil, gitmem *gerektiğini* söylediler. George'nin, Jenny ile birlikte, şirketin en sadık çalışanı olduğu ve bize ihtiyaç duyduğu böyle bir zamanda ona yardımcı olmak için elimden gelen her şeyi yapmam gerektiği söylendi.

Telefon ettiğim yerden geri döndüğümde, George de telefon etmek için başka bir yere gitmişti. Spor ayakkabılar giyip sihirli ayakkabılarını orada bırakmıştı. Sully Harris de sihirli ayakkabıları eline almış içlerine bakıyordu.

"Tanrım," dedi Sully, "İçlerinde bir akordiyonunki kadar çok tuş var." Elini ayakkabılardan birinin içine soktu. Düğmelerden birine basacak cesareti buluncaya kadar, eli bir dakikaya yakın ayakkabının içinde kaldı.

"Fah," dedi Jenny. Tamamen cansızdı.

Sully başka bir düğmeye bastı.

"Fah," dedi Jenny.

Sully bir düğmeye daha bastı.

Jenny, Mona Lisa gibi gülümsedi.

Sully bir sürü düğmeye bastı.

"Burplappleneo," dedi Jenny. "Bama-uzztrassit. Hşt," dedi. Yüzünü sağa çevirip dil çıkardı.

Sully'in hevesi kaçtı. Yatağın yanına terlik bırakır gibi kamyonun yanına bıraktı sihirli ayakkabıları. "Eh," dedi, "Bu insanlar bir daha buraya gelmez artık. Yaptığı bu şovdan sonra, burayı morg falan zannedecekler. Tek bir şey için Tanrı'ya şükrediyorum."

"Neymiş?" dedim.

"Hiç olmazsa insanlar buzdolabının yüzünü ve sesini kimden aldığını anlamadılar."

"Kimden?" dedim.

"Bilmiyor musun?" dedi Sully. "Kahretsin, onun yüzünden kalıp çıkartıp Jenny'e monte etti. Sonra İngilizce-

deki bütün sesleri söyletip kayıtlarını aldı. Jenny'in çıkardığı her sesi, önceden *o* söylemişti."

"Kim?" dedim.

"Nancy ya da adı her neyse işte," dedi Sully. "Bütün bunları balayından hemen sonra yaptı. Şu anda ölmek üzere olan o hanım."

On altı saatte bin yüz kilometre yaptık ve o kadar zaman boyunca George'nin benimle on kez bile konuştuğunu zannetmiyorum. Hiç konuşmadı denemez ama benimle değil. Uykusunda ve sanırım Jenny ile konuşuyordu. Yanımda uyuklarken, "Uffa-mf-uffa," gibi bir şeyler söylüyordu. Sonra spor ayakkabıların içindeki ayak parmaklarını kıpırdanıyor, artık ne söylemesini istiyorsa onları söyletmek için, Jenny'e sinyaller gönderiyordu.

Sihirli ayakkabıları olmadığı için, Jenny de bir şey yapmıyordu. O, karanlığın içinde, kamyonun arkasındaki bir duvara kayışlanmıştı. Gideceğimiz yere yaklaşık bir saat falan kalıncaya kadar, George onu kendi haline bıraktı. Sonra bir tazı gibi huzursuzlanmaya başladı. On dakikada bir Jenny'in kayışlarından kurtulup beyninin içinde oraya buraya çarpmaya başladığından endişe eder oldu. Kamyonu kenara çekip durmak ve arkaya geçip Jenny'in iyi olup olmadığına bakmak zorunda kalıyordu.

Basit yaşamak mı dediniz: Kamyonun içi bir televizyon kanalının kumanda odasında inzivaya çekilen bir keşişin odasına benziyordu. George'nin portatif yatağından daha geniş ve esnek döşeme tahtaları da görmüşlüğüm vardı.

Kamyona George için konulmuş olan şeylerin hepsi de ucuz ve rahatsız şeylerdi. Ilk başta bahsettiği o çeyrek milyon doların nerede olduğunu merak ettim. Ama el fenerinin ışığını Jenny'in beyninde ne zaman dolaştırsa, heyecanım daha da arttı. O beyin hayatımda görüp göreceğim en ustaca yapılmış, en karmaşık, en güzel elektronik sistemdi. Jenny söz konusu olduğunda paranın önemi yoktu.

Güneş doğarken otobandan sapıp çukurlara dala çıka General Ev Aletleri Şirketi'nin şehrine girdik. Kariyerime başladığım, George'nin kariyerinin başladığı, uzun zaman önce eşini getirdiği kente gelmiştik işte.

Kamyonu George sürüyordu. Sarsıntı hem beni uyandırmış hem de George'nin içindeki bir şeyleri çözmüştü. Birdenbire konuşmaya başladı. Çalar saat gibi.

"Onu tanımıyorum ki!" dedi. "Jim, onu hiç tanımıyorum ki evlat!" Elinin üstünü ısırarak kalbindeki acıyı boğmaya çalıştı. "Tamamen yabancı birini görmeye gidiyorum evlat," dedi. "Tek bildiğim bir zamanlar çok güzel olduğu. Bir zamanlar onu dünyadaki her şeyden daha çok sevdim ve o sahip olduğum her şeyi paramparça etti. Kariyerim, dostlarım, evim; *hepsi gitti*." Kornaya basıp o şafak vakti kamyonun dev klaksonuyla çevredeki herkesin ödünü patlattı. "Jim, sakın bir kadını ilahlaştırayım deme evlat!" diye haykırdı.

Bir çukura daha girdik. George iki eliyle birden direksiyona asılmak zorunda kaldı. Kamyona hakim olurken,

kendisine de hakim olmayı başardı. Gideceğimiz yere varana kadar da bir daha hiç konuşmadı.

Gittiğimiz yer önünde sütunlar olan beyaz bir malikâneydi. Norbert Hoenikker'in evi. Norbert'in durumu gayet iyiydi. GEEA'nın araştırma bölümünde müdür yardımcısıydı. Yıllar önce - eşi Nancy'i George'nin elinden almadan önce - George'nin en iyi dostu oydu.

Evin her yerinde ışıklar yanıyordu. Kamyonu evin önündeki doktor arabasının arkasına park ettik. Doktor arabası olduğunu arka plakanın üstündeki birbirine sarılmış yılanların olduğu o işaretten anladık. Park ettiğimiz anda evin kapısı açıldı ve Norbert Hoenikker dışarıya çıktı. Üzerinde bir sabahlık, ayağında terlikler vardı ve bütün gece hiç uyumamıştı.

George ile el sıkışmadı. Merhaba bile demedi. Daha önce prova edilmiş bir konuşmayı tekrarlamaya başladı hemen. "George," dedi, "Sen içerideyken, ben dışarıda kalacağım. Kendini evindeymiş gibi hissetmeni, Nancy ile birbirinize söyleyeceğiniz ne varsa hepsini, hiç çekinmeden, özgürce söylemenizi istiyorum."

George'nin yapmak istediği son şey oraya girip Nancy ile tek başına yüzleşmekti. "Benim... benim ona söyleyecek hiçbir şeyim yok ki," dedi. Resmen elini kontak anahtarına atıp kamyonun motorunu çalıştırmaya ve basıp gitmeye hazırlandı.

"Onun sana söyleyecekleri var," dedi Bay Hoenikker. "Bütün gece seni sorup durdu. Şimdi burada olduğunu da biliyor. Konuştuğu zaman iyice ona doğru eğil. Çok zayıf düştü."

George aşağı inip ayaklarını sürüyerek bahçe yolundan eve doğru yürümeye başladı. Denizin dibindeki bir dalgıç gibi yürüyordu. Bir hemşire onu içeri alıp kapıyı kapadı.

"Arkada yatak var mı?" diye sordu Bay Hoenikker.

"Var efendim," dedim.

"Biraz uzansam iyi olacak," dedi.

Bay Hoenikker portatif yatağa yatsa da, pek rahat edemedi. Uzun boylu, kilolu bir adamdı ve yatak ona çok küçüktü. Tekrar oturdu. "Sigaran var mı?" dedi.

"Var efendim," dedim. Verdiğim sigarayı yaktı. "O nasıl efendim?" dedim.

"Yaşayacak," dedi, "Ama ihtiyar bir hanım olup çıktı." Parmaklarını şaklattı. Cılız bir şaklatmaydı. Ses çıkmadı. Jenny'in yüzüne baktığında, acı çektiği çok açıktı. "İçeride onu büyük bir şok bekliyor," dedi. "Nancy artık böyle görünmüyor." Omuzlarını silkti. "Belki de böylesi daha iyidir. Artık onu bir insan olarak görmek zorunda kalır belki."

Ayağa kalktı. Jenny'in beynine gidip, beynin bir bölümünü taşıyan metal bir rafı sarstı. Raf yerinden bile oynamadı. Sonuçta Hoenikker kendisini sarsmış oldu. "Of, Tanrım," dedi, "Çok yazık, çok yazık, çok. Zamanın en büyük teknik zekâlarından biri," dedi, "Bir kamyonda yaşıyor, bir makineyle evli, Moose Jaw, Saskatchewan ve Florida-Flamingo arasında bir yerlerde elektrikli ev aletleri satıyor."

"Oldukça zeki biri sanırım," dedim.

"Zeki mi?" dedi Hoenikker. "O sadece George Castrow değil. *Dr.* George Castrow. Sekiz yaşındayken beş dil konuşuyordu, on yaşında kalkülüsün ustası oldu, on sekizinde M.I.T.'de doktorasını bitirdi!"

Bir ıslık çaldım.

"Aşka hiç zamanı yoktu," dedi Hoenikker. "Aşka inanmaz, o - her neydiyse o - olmadan da yaşayabileceğine inanırdı. George'nin yapması gereken o kadar çok şey vardı ki, aşkla falan uğraşamazdı. Otuz üç yaşında zatürre olduğunda, daha eline kadın eli değmemişti."

Hoenikker, George'nin koyduğu yerde, yatağın altında duran sihirli ayakkabıları gördü. Ev terliklerini çıkarıp sihirli ayakkabıları giydi. Ayakkabılara oldukça alışkındı. "Zatürreye yakalandığında," dedi, "Birden bir ölüm korkusuna kapıldı ve günde kim bilir kaç kez yanına gelen bir hemşirenin ona dokunmasına muhtaç bir duruma düştü. O hemşire Nancy'di."

Hoenikker Jenny'in ana kontrol düğmesini açtı. Beyin homurdandı. "Aşka sürekli açık kalarak, ona karşı belli bir bağışıklık kazanmış olmayan bir erkek," dedi Hoenikker, "Ilk seferinde ölüm tehlikesiyle karsı karşıyadır adeta." Ürperdi. "Aşk zavallı George'nın beynini çorbaya çevirdi. Bir anda en önemli şey aşk oluverdi. Laboratuvarda onunla birlikte çalışırken, günde sekiz saat aşk hakkında atıp tutuşunu dinlemek zorundaydım. Dünyayı aşk döndürüyordu! Dünyanın aradığı şey sadece ve sadece aşktı! Aşk her şeye kadirdi!"

Hoenikker burnunu çekiştirip uzun zamandır kullanmadığı bir beceriyi hatırlamaya çalıştı. "Selam bebek," dedi Jenny'e. Sihirli ayakkabıların içindeki parmakları kıpırdandı.

"Seh-el-ham yah-kuş-şuklu," dedi Jenny de. Yüzü ifadesizdi. Tekrar konuşarak sesleri daha daha iyi birleştirdi. "Selam yakışıklı," dedi Hoenikker'e.

Hoenikker kafasını salladı. "Nancy'in sesi de artık böyle değil," dedi. "Artık daha alçak, daha pürüzlü. Böyle akıcı değil."

"Ah-hah, s-hen ke-hen-di-hine ba-haak," dedi Jenny. Sonra bunu da düzeltti. "Hah, sen kendine bak," dedi.

"Vay," dedim, "Gayet iyisiniz. George'den başka hiç kimsenin onu konuşturamadığını zannediyordum."

"Canlıymış gibi olmuyor... George gibi yapamıyorum," dedi Hoenikker. "Hiç beceremedim, bin saat alıştırma yaptıktan sonra bile."

"Üstünde o kadar çalıştınız mı?" dedim.

"Elbette," dedi Hoenikker. "Onunla birlikte yollara düşecek olan bendim. Zaten araştırmada pek fazla geleceği olmayan, başıboş bir bekârdım ben. Laboratuvarı ve karısıyla evde kalıp daha büyük işler yapacak olan adamsa George idi."

Yaşamın sürprizleri Hoenikker'in içini sızlattı. "Jenny'i tasarlamak..." dedi, "O iş George'nin kariyerinin ortasında yapacağı küçük bir şakaydı; öylesine yapıvereceği elektronik bir şaka. Nancy ile çıktığı balayından sonra yavaşça süzülerek tekrar yeryüzüne dönerken kendini meşgul etmesini sağlayacak ufacık bir şey."

Jenny'in doğduğu o eski günler hakkında aklına ne gelirse anlatmaya devam etti Hoenikker. Sanki o günleri o da hatırlıyormuş gibi, arada Jenny'in de lafa girmesine izin veriyordu. Hoenikker için çok kötü günlerdi, çünkü George'nin karısına âşık olmuştu. Bu konuda bir şeyler yapacağından ölesiye korkuyordu.

"Onu olduğu gibi sevdim," dedi. "Belki de ona âşık olmamın nedeni George'nin sürekli aşk hakkında atıp tutmasıydı. George aşkla ya da onunla ilgili ipe sapa gelmez laflar ederken, benim aklımda onu sevmek için gerçek nedenler vardı. Sonunda onu gerçek bir insan, mucizevi, biricik, erdem ve zaaflardan oluşmuş, gelgitli bir karmaşa olarak sevdim; yarı çocuk, yarı kadın, yarı tanrıça ve en fazla oyuncak bir sürgülü cetvel kadar tutarlı."

"Sonra George benimle gitgide daha çok zaman geçirmeye başladı," dedi Jenny. "Laboratuvardan eve gitmeyi son ana kadar erteliyor, öğle yemeğini mideye indirip hemen geri dönerek, saat gece yarısını epey bir geçinceye kadar benim üstümde çalışmaya devam ediyordu. Kumandalı ayakkabıları bütün gün ve geceleri gidene kadar ayaklarından çıkarmıyordu ve sürekli sohbetler, sohbetler ediyorduk."

Hoenikker Jenny'in yüzüne az sonra söyleyeceklerine uygun bir ifade vermeye çalıştı. Önceki gün Sully Harris'in de bastığı Mona-Lisa-Tebessümü tuşuna bastı. "Mükemmel bir dosttum," dedi Jenny. "Onun duymak istemediği bir şeyi asla söylemiyor, duymak istediklerini de tam duymayı istediği zamanlarda söylüyordum."

"İşte," dedi Hoenikker öne çıkabilmesi için Jenny'in kayışlarını çözerken, "Dünyanın gelmiş geçmiş en hesaplı

kitaplı, naif erkek yüreğinin inceliklerini en iyi öğrenmiş kadını. Nancy'in hiç şansı yoktu."

"Normal olarak," dedi Hoenikker, "Bir erkeğin karısıyla ilgili o ilk, vahşi hayallerinin etkisi balayından sonra geçmeye başlar. O zaman erkek evlendiği insanın gerçekte kim olduğunu anlamak gibi meşakkatli ama ödülü de bol olan bir işe girişmek zorundadır. Ama George'nin başka bir seçeneği daha vardı. Karısıyla ilgili vahşi hayallerini Jenny'de canlı tutabilirdi. Kusurlu Nancy'i ihmal edişi bir skandala yol açtı."

"George bir anda benim başkasına teslim edemeyeceği kadar değerli bir mekanizma olduğumu ilan etti," dedi Jenny. "Ya Jenny'siyle birlikte yollara kendisi düşecek ya da sirketle bütün bağlarını kopartacaktı."

"Aşka duyduğu bu yeni açlık," dedi Hoenikker, "Ancak aşkın tuzakları konusundaki cehaletiyle açıklanabilirdi. Tek bildiği, aşk sayesinde kendini harika hissettiğiydi, aşk nereden gelirse gelsin."

Hoenikker, Jenny'i kapattı, ayakkabıları çıkartıp tekrar yatağa uzandı. "George bir robotun kusursuz aşkını seçti," dedi, "Ben de kusursuz olmayan, terk edilmiş bir kızın gönlünü kazanmak için elimden geleni yapmakta serbest kaldım."

"Ben... Eşinizin söylemek istediklerini söyleyecek kadar iyi olmasına cidden çok sevindim," dedim.

"Zaten George onun mesajını her halükârda alacaktı," dedi Hoenikker. Bana bir kâğıt parçası uzattı. "Yüz yüze görüşmeyi beceremezse diye, bunu yazdırmıştı."

George kamyonun arka kapısında belirdiği için, mektubu hemen okuyamadım. Jenny'i benzetebildiğinden daha da çok, aynı bir robot gibi görünüyordu George. "Evin de karın da yine senindir," dedi.

George ile birlikte bir lokantada kahvaltı ettik. Sonra GEEA'nın fabrikasına gidip kamyonu Araştırma Laboratuvarı'nın önüne park ettik.

"Jim, evlat," dedi George, "Artık çekip gidebilir, kendi hayatını yaşamaya devam edebilirsin. Ve çok teşekkürler."

Tek başıma kalınca, Nancy'in ikinci kocasına neler yazdırdığını, George'ye özel olarak neler söylemiş olduğunu okudum.

"Lütfen Tanrı'nın sana bir zamanlar verdiği, kusurları olan insana bir bak," demişti. "O zamanlar gerçekten nasıl biriysem ve Tanrı'nın izniyle, nasıl biri olmaya devam edeceksem, beni birazcık olsun öyle sevmeye çalış. Sonra lütfen sevgilim, kusursuz olmayan insanların arasında kusursuz olmayan bir insan ol yine."

Yalnız kalabilmek için öyle acele etmiştim ki ne George'nin elını sıkmış ne de şimdi ne yapacağını sormuştum. Bunları şimdi yapmak için tekrar kamyona gittim.

Arka kapı açıktı. Jenny ile George usulca ve çok alçak sesle konuşuyorlardı.

"Hayatımdan geriye kalan parçaları tekrar bir araya getirmeye çalışacağım Jenny," diyordu George. "Belki beni Araştırma Laboratuvarı'na geri alırlar. Bir deneyeceğim, şapkamı elime alıp."

"Seni tekrar aralarında görmek herkesi çok sevindirir!" dedi Jenny. Kendisi de sevinçliydi. "Bu şimdiye kadar duyduğum en iyi haber; yıllardır duymayı beklediğim haber bu." Esnedi ve göz kapakları düştü. "Afedersin," dedi.

"Artık sana kavalyelik edecek daha genç bir erkek lazım," dedi George. "Ben yaşlanıyorum, sense hiç yaşlanmayacaksın."

"Senin kadar sıcak ve düşünceli, yakışıklı, senin kadar zeki bir erkek daha bulamam," dedi Jenny. Sözlerinde samimiydi. Yine esnedi. Göz kapakları biraz daha düştü. "Afedersin," dedi. "İyi şanslar meleğim," diye mırıldandı. Gözleri iyice kapandı. "Iyi geceler sevgilim," dedi. Uykuya daldı. Aküsü boşalmıştı.

"Rüyanda beni gör," diye fısıldadı George.

Eliyle gözünden akan yaşı silip kamyonu sonsuza kadar terk ederken, ben de gözden kayboldum.

EPİZOOTİK

Yeni dul kalmış genç kadınlar yas giysileri içinde ele güne karşı yürüyüş yaparken, ülkede bir salgın olduğu henüz hiçbir yetkili tarafından açıklanmamıştı. Dünyanın çıldırmış olmasına zaten alışkın olan genel nüfus ve basın, olayların son günlerde daha da kötüye gittiğini henüz fark etmemişti. Haberler ölümlerle doluydu. Ama haberler zaten hep ölümlerle doluydu. Olup biteni ilk fark eden sigorta şirketleri oldu, ki fark etseler iyi olacaktı. Ortalama altmış sekiz yıllık bir yaşam süresini baz alarak milyonlarca yaşamı sigorta etmiş durumdaydılar. Şimdiyse, altı aylık bir dönem içinde, yirmi bin dolardan yüksek yaşam sigortası yaptırmış olan Amerikalı erkekler arasındaki ortalama ölüm yaşı şaşırtıcı bir hızla kırk yediye düşmüştü.

"Kırk yediye düştü ve düşmeye de devam ediyor," dedi Connecticut'taki Amerikan Güvenilir ve Eşitlikçi Hayat ve Kaza Sigortası Şirketi'nin başkanı. Başkan kendisi de daha kırk sekizinde, ülkenin en büyük sekizinci sigorta şirketinin yöneticisi olmak için çok genç bir yaştaydı. Önceki başkan tarafından 'ürkünç derecede yetenekli' olarak tanımlanmış, mizah duygusundan yoksun, bir deri bir kemik, hırslı ve genç bir adamdı. Adı Millikan'dı.

Üst kattaki yönetim kurulu başkanlığına postalanmış olan eski başkan da, şirketin Hartford'daki yönetim kurulunun toplantı odasında Millikan'la birlikteydi. Breed isminde cana yakın, yaşlı bir beyefendi ve münzevi bir bekârdı.

Salondaki üçüncü kişiyse Amerika Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı'ndan genç bir epidemiyolog olan Dr. Everett'ti. Salgına yapışıp kalan o ismi veren de Dr. Everett'ti. "Epizootik," demişti. "Kırk yedi yaş derken," dedi Millikan'a, "Bu kesin bir rakam mı?"

"Şu anda biraz kesin rakam sıkıntısı çekiyoruz," dedi Millikan alaycı bir tonla. "Baş istatistik uzmanımız iki gün önce kendini öldürdü; ofis penceresinden aşağı atladı."

"Aile babası mıydı?" dedi Dr. Everett.

"Haliyle," dedi yönetim kurulu başkanı. "Hayat sigortası sayesinde, ailesine de şu anda çok iyi bakılıyor. Bütün borçları ödenebilecek, karısı hayatı boyunca yeterli bir gelir elde edecek ve çocukları da çalışıp didinmek zorunda kalmadan koleje gidebilecekler." Yaşlı adam bütün bunları hüzün dolu, uygunsuz bir ironiyle söylemişti. "Sigorta muhteşem bir şey," dedi, "Özellikle de geçerlilik süresi iki yılı geçmişse." Söylemek istediği şey çoğu hayat sigortasının iki yıldan sonra intihar durumunda da para ödediğiydi. "Hiçbir aile babası," dedi, "Sigortasız kalmamalı."

"Mektup bırakmış mı?" dedi Everett.

"İki tane," dedi başkan. "Bize bıraktığında, yerine Çingene bir falcı almamızı öneriyor. Karısıyla çocuklarına bıraktığı ikinci mektupta da sadece, "*Sizi her şeyden çok seviyorum. Bunu hak ettiğiniz her şeye sahip olmanız için yaptım*," diye yazmış. Ülkenin önde gelen epizootik otoritesine kederle göz kırptı. "Bu türden duyarlılıklara artık fazlasıyla alışkınsınızdır herhalde."

Dr. Everett başını salladı. "Bir çocuk doktorunun suçiçeğine olduğu kadar," dedi bezgin bezgin.

Millikan yumruğunu masaya geçirdi. "Hükümet bu konuda ne yapacak, bilmek istiyorum," dedi. "Şu andaki ölüm oranıyla, bu şirket sekiz ay içinde iflas eder! Aynı şey bütün sigorta şirketleri için de geçerlidir eminim. Hükümet ne yapacak?"

"*Siz* hükümetin ne yapmasını öneriyorsunuz?" dedi Dr. Everett. "Önerilere açığız, muhtacız da denebilir."

"Pekâlâ!" dedi Millikan. "Hükümet tedbiri bir!"

"Bir!" diye tekrarladı Dr. Everett de yazmaya hazırlanarak.

"Bu hastalığı ortalığa çıkartın ki onunla *savaşabilelim*! Artık gizliliğe son!" dedi Millikan.

"Harika!" dedi Dr. Everett. "Hemen gazetecileri çağırın. Şimdi, burada bir basın toplantısı yapıp bütün gerçekleri ve rakamları açıklayalım, bütün dünya öğrensin." Yaşlı yönetim kurulu başkanına döndü. "Modern iletişim araçları muhteşem, değil mi?" dedi. "En az hayat sigortası kadar muhteşem." Uzun masadaki telefona uzanarak ahizeyi eline aldı. "İkindi gazetesinin adı neydi?" dedi.

Millikan telefonu elinden alıp kapattı.

Everett şaşırmış gibi yaparak gülümsedi. "İlk adımın bu olduğunu zannetmiştim. Yapsaydım da, hemen ikinci adıma geçseydik."

Millikan gözlerini kapatıp burun kemerine masaj yaptı. Amerikan Güvenilir ve Eşitlikçi'nin genç başkanının göz kapaklarının eflatun mahremiyetinde düşünüp taşınmak zorunda olduğu bir sürü şey vardı. Sigorta şirketlerinin içine düştüğü kötü durumu kaçınılmaz olarak halka duyuracak olan birinci adımdan sonra, ülke tarihindeki en feci

ekonomik çöküş yaşanacaktı. Epizootikin tedavi edilmesine gelince: Halkın öğrenmesi ancak hastalığın daha çabuk öldürmesine neden olur, normalde mide bulandırıcı birkaç yıla yayılacak bütün ölümleri, panik yaratarak birkaç haftaya sığdırırdı. Daha ulvi sorunlara, Amerika'nın zayıf düşme ve hor görülme ihtimaline, paraya yaşamdan daha çok değer biçiliyor olmasına gelince, bunlar Millikan'ın pek de umurunda değildi. Onun için en önemlisi acil ve kişisel olan meselelerdi. Epizootikin ima ettiği diğer her şey, şirketin - Millikan'ın parlak kariyerini de aşağı çekerek - batacağı gibi cafcaflı ve alev alev yanan bir gerçeğin ardında solup gidiyordu.

Masadaki telefon çaldı. Breed telefonu açıp hiçbir yorum yapmadan verilen bilgileri aldı ve kapattı. "İki uçak daha düşmüş," dedi. "Biri Georgia'da, elli üç yolcuyla. Diğeri de Indiana'da, yirmi dokuz yolcuyla."

"Kurtulan var mı?" dedi Dr. Everett.

"Yok," dedi Breed. "Bu ay on bir kaza etti, şimdiye kadar."

"Tamam! Tamam! Tamam!" dedi Millikan ayaklanarak. "Hükümet tedbiri bir: Bütün uçakları yere indirin! Artık uçakla yolculuk edilmeyecek!"

"Güzel!" dedi Dr. Everett. "Ayrıca birinci katlar hariç bütün pencerelere parmaklık takılmalı, nüfusun yoğun olduğu yerlerdeki bütün su kütlelerini kaldırmalı, ateşli silah, halat, zehir, jilet, bıçak, araba ve tekne gibi şeylerin satışını..."

Millikan bütün umudunu yitirmiş bir halde tekrar koltuğuna çöktü. Cüzdanından ailesinin bir fotoğrafını çıkartıp ilgisiz gözlerle incelemeye başladı. Fotoğrafın arka

planında deniz kenarındaki yüz bin dolarlık evi, onun biraz ötesindeyse demir atmış bekleyen on beş metrelik yatı vardı.

"Peki," dedi Breed genç Dr. Everett'e, "Siz evli misiniz?"

"Hayır," dedi Dr. Everett. "Hükümet epizootik araştırmalarında evli erkeklerin çalıştırılmamasını artık bir kural haline getirdi."

"Öyle mi?" dedi Breed.

"Epizootik üstünde çalışan evli erkeklerin genelde bir rapor bile sunamadan öldüğü anlaşılmış," dedi Dr. Everett. Kafasını salladı. "Anlamıyorum, hiç anlamıyorum. Ya da bazen anlıyorum da... Sonra yine anlayamıyorum."

"Ölüm nedenini epizootiğe bağlamanız için merhumun evli olması mı gerekiyor?" dedi Breed.

"Evli *ve* çocukları olmalı," dedi Dr. Everett. "Klasik şablon böyle. Sadece evli olması pek bir anlam ifade etmiyor. Her nedense, evli ve tek çocuklu olmasının da pek bağlantısı yok." Omuzlarını silkti. "Ha, sanırım bir de annesi ya da başka bir akrabasına, hatta belki okuduğu okula aşırı derecede bağlı olan birkaç vakanın da teknik açıdan epizootik olarak sınıflandırılması gerekir ama bu gibi vakaların istatistiksel olarak bir önemi yok. Sadece sarsıcı rakamları dikkate alan bir epidemiyolog için, epizootik ezici bir çoğunlukla birden çok çocuğu olan, başarılı, hırslı ve evli erkeklerin hastalığı."

Millikan bu sohbetle hiç ilgilenmiyordu. Muazzam derecede yersiz bir hareket yaparak, şimdi de ailesinin fotoğ-

rafını iki bekârın karşısına koydu. Fotoğrafta gayet sıradan bir anneyle, biri bebek olan, gayet sıradan üç çocuk vardı. "Şu harika insanların gözlerine bakın!" dedi boğuk bir sesle.

Breed ve Dr. Everett neye uğradığını şaşırmış gözlerle bakışıp, sonra da Millikan'ın dediğini yaptılar. Millikan'ın ölümcül epizootik hastalığına yakalanmış olduğu konusunda karşılıklı mutabakata varmış bir halde, kasvet dolu gözlerle fotoğrafa baktılar.

"Şu harika insanların gözlerine bakın," dedi Millikan, bu kez Yaşlı Gemici kadar trajik tınlayan bir sesle. "Bu *benim* hep yapabildiğim bir şeydi... şu ana kadar," dedi.

Breed ve Dr. Everett, çok yakında ölecek bir adamı görmektense aynen öyle yapmayı yeğleyerek, hiç de ilginç olmayan o gözlere bakmaya devam ettiler.

"Robert'e bakın!" dedi Millikan en büyük oğlunu kast ederek. "O güzel çocuğa artık Andover'a gidemeyeceğini, bundan böyle devlet okuluna gitmesi gerektiğini söylemek zorunda kaldığınızı bir düşünün! Nancy'e bakın!" diye talimat verdi tek kızını kast ederek. "Artık at binmek yok, yelkenli yok, golf kulübüne de gidemeyecek. Bir de sevgili annesinin kollarındaki Marvin'e bakın," dedi. "Bu dünyaya bir bebek getirdiğinizi ve ona hiçbir fırsat sunamayacağınızı anladığınızı düşünün!" Kendine ettiği işkence ve utançtan sesi çatallanmıştı. "Bu zavallı çocukcağız tek bir santim ilerleyebilmek için bile mücadele etmek zorunda kalacak!" dedi. "*Hepsi* de öyle. Amerikan Güvenilir ve Eşitlikçi batıp gittiğinde, babaları onlar için artık hiçbir şey yapamayacak! Dişlerini tırnaklarına takacaklar!" diye haykırdı.

Artık Millikan'ın sesi dehşetten yumuşamıştı. Iki bekâra karısına bakmalarını söyledi, ki kadın sıkıcı, miskin, etli butlu bir Çin mantısıydı, bu arada. "Hayatınızda böyle harika bir kadının, iyi günde kötü günde yanınızda olmuş, çocuklarınızı doğurmuş ve onlara güzel bir yuva yaratmış gerçek bir dostun olduğunu düşünün," dedi. "Düşünsenize," dedi uzun bir sessizlikten sonra, "Onun için bir kahramansınız, hayatta istediği her şeyi ona siz veriyorsunuz. Sonra bir de," diye fısıldadı, "Ona her şeyi kaybettiğinizi söylerken hayal edin kendinizi."

Millikan hıçkırdı. Toplantı salonundan odasına koşup çekmecesinden, doldurulmuş bir altıpatlar çıkardı. Breed ve Dr. Everett üzerine doğru atılırken kendi beynini uçurup hayat sigortası poliçesinin ödeyeceği meblağı güzelce bir milyona tamamladı.

Işte bir epizootik - servet yaratmak amacıyla intihar etme salgını - vakası daha yere serilmiş yatıyordu.

"Biliyor musunuz," dedi yönetim kurulu başkanı, "Onun gibi Amerikalılara, hayatın kendi ailelerini gitgide daha çok zengin etmek olduğuna aksi taktirde yaşamaya değmeyeceğine inanan bu zeki ve parlak, yeni ırka neler olacağını hep düşünmüşümdür. Kötü günler tekrar gelirse, bu zeki ve parlak adamlar birdenbire net değerlerinin inişe geçtiğini fark ederlerse, o zaman neler olacak diye merak etmişimdir." Breed bu sırada yeri göstermişti. Sonra tavanı işaret etti. "Yukarı çıkmak yerine," dedi.

Kötü günler tekrar gelmişti zaten, epizootikten dört ay kadar önce.

"Tek yönlü adamlar, sadece yükselmek için yaratılmışlar," dedi Breed.

"Ve onların tek yönlü eşleriyle tek yönlü çocukları," dedi Dr. Everett. "Aman Tanrım," dedi pencerelerden birine gidip kıştan kalma Hartford'a bakarak, "Ülkenin başlıca sanayisi artık hayatını kazanmak için ölüyor."

BLUEPRINT FOR AN
INTELLIGENT DESIGN
BY KV 10/3/05

S: Söylediğiniz her şeyin buradaki stenograf tarafından kayda geçirileceğini biliyor musunuz?

C: Evet efendim.

S: Ve söylediğiniz her şeyin aleyhinize kullanılabileceğini?

C: Biliyorum.

S: İsminiz, yaşınız ve adresiniz.

C: Henry George Lovell, Jr., otuz üç, Kuzey Pennsylvania Sokak, Numara 4121, Indiana- Indianapolis adresinde oturuyorum.

S: Mesleğiniz?

C: Bu öğleden sonra saat ikiye kadar, Ohio'daki Eagle Karşılıklı Kasko ve Tazminat Şirketi'nin Indianapolis şubesi Kayıtlar Bölümü'nde müdürdüm.

S: Circle Tower'de mi?

C: Evet.

S: Beni tanıyor musunuz?

C: Indianapolis Emniyet Müdürlüğü'nden Dedektif Çavuş George Miller'siniz.

S: Bu ifadeyi vermeniz için zor kullanıldınız, zor kullanılmakla tehdit edildiniz ya da size herhangi bir ayrıcalık tanınacağına dair bir teklif aldınız mı?

C: Hayır.

S: Bu öğleden sonra saat iki sularında Verne Petrie isminde bir adama telefonla saldırdınız mı?

C: Konuştuğunuz ve söylenenleri dinlediğiniz kısmıyla kafasına vurdum.

S: Kaç kez vurdunuz?

C: Bir kere. Ama tam geçirdim.

S: Verne Petrie ile ilişkiniz nedir?

C: Verne Petrie bence dünyada yanlış olan her şeydir.

S: Yani Verne Petrie ile ofis içindeki ilişkiniz neydi?

C: İkimiz de üst düzey yönetici kadrosundaydık. Farklı bölümlerdeydik. O benim patronum değildi, ben de onun.

S: Terfi etmek için aranızda rekabet var mıydı?

C: Hayır. Alanlarımız tamamen farklıydı.

S: Onu nasıl tarif edersiniz?

C: Verne'yi işin içine hislerimi de katarak mı yoksa sadece kayda geçmesi için mi tarif etmemi istiyorsunuz?

S: Nasıl isterseniz?

C: Verne Petrie otuz beş yaşlarında, iri yarı, pembe suratlı, şişko bir adamdır. Yumuşacık turuncu saçları ve kunduz gibi upuzun iki ön dişi vardır. Kırmızı yelek giyer ve zincirleme olarak küçücük purolar içer. Ayda en az on beş dolarını açık saçık dergilere harcar.

S: Açık saçık dergilere mi?

C: *Man About Town. Bull. Virile. Vital. Vigor. Male Valor.* Bilirsiniz.

S: Verne Petrie'nin bu türden dergilere ayda on beş dolar harcadığını söylüyorsunuz yani?

C: En az. Bunlar genelde elli sent ya da daha fazlasına satılıyor ve Verne'nin öğle tatilinden elinde en az bir tane yeni dergi olmadan döndüğünü hiç görmedim. Bazen üçü birden olurdu.

S: Kızlardan hoşlanmıyor musunuz?

C: Tabii ki hoşlanırım. Kızlara deli olurum. Onlardan biriyle evliyim ve evde iki tane de ufaklık olanlarından var.

S: Verne'nin bu dergileri alması sizi neden kızdırıyor?

C: Kızdırmıyor. Sadece biraz hastalıklı bir şey gibi geliyor.

S: Hastalıklı mı?

C: Açık saçık resimler Verne için esrar içmek gibi bir şey. Yani bu resimlere arada bir bakmayı herkes sever ama Verne kucaklar dolusu dergi almadan edemez. Onlara bir servet harcıyor ve onun için gerçek olan her şeyden daha gerçekler. Bir resmin altında, "Gel oynayalım bebek," falan gibi bir şey yazdığında, Verne buna inanıyor. Kızın bunu kendisine söylediğini zannediyor.

S: Evli mi?

C: Çok hoş, güzel, sevgi dolu bir kızla. Evde onu bekleyen harika bir karısı var. Genç Hıristiyan Erkekler Cemiyeti'nde tıkılı kalmış falan değil yani.

S: Bu dergilerde kız resimlerinden başka hiçbir şey yok mu?

C: Ha, tabii, başka şeyler de var. Siz hiç bakmadınız mı?

S: Ben size soruyorum.

C: Hepsi birbirine benzer. Hepsinde en az bir tane büyük boy çıplak kız fotoğrafı olur, çoğunlukla en orta sayfada. Dergiyi sattıran şey budur, bu büyük fotoğraf. Sonra yabancı arabalarla, garsoniyer dekorasyonuyla, Hong Kong'daki beyaz kadın ticaretiyle ya da hoparlör seçerken dikkat edilecek şeylerle ilgili yazılar vardır. Ama Verne'nin istediği şey o kızların resimleri. Onun için o resimlere bakmak, kızlarla çıkmak gibi bir şey. Smokin kuşağı.

S: Pardon? En son dediğiniz neydi? Smokin kuşağı mı?

C: Bu konuda da yazılar vardır hep. Smokin kuşakları.

S: Bu dergileri siz de bol bol okumuş gibisiniz.

C: Masam Verne'ninkinin yanındaydı. Dergileri her yere saçardı. Ne zaman ofise yeni bir dergiyle gelse, dergiyi burnuma sokardı.

S: Resmen burnunuza mı sokuyordu?

C: Resmen. Her seferinde de aynı şeyi söylerdi.

S: Ne derdi her seferinde?

C: Stenograf hanımın önünde söylemek istemem.

S: Üstü örtük olarak söyleyemez misiniz?

C: Verne dergideki kızın resmini açıp, üstü örtük olarak derdi ki, "Abi, böyle bir bebeği öpmek için yüz dolar verirdim. Sen vermez miydin?"

S: Bu sizi rahatsız mı ediyordu?

C: Birkaç yıldan sonra, artık sinir etmeye başlamıştı.

S: Neden?

C: Lanet olası değer yargılarının ne kadar gelişmemiş olduğunu gösterdiği için.

S: Siz Her Şeye Kadir, insanların değer yargılarını düzeltme yetkisine sahip bir Tanrı mısınız?

C: Kendimi Tanrı falan zannetmiyorum. Iyi bir Üniteryen bile sayılmam.

S: O öğleden sonra yemekten döndüğünüzde neler olduğunu anlatır mısınız peki?

C: Verne Petrie'yi *Male Valor* dergisinin yeni sayısını önüne açmış masasında otururken buldum. Açık duran yer Patty Lee Minor denen kızın iki sayfalık bir resmiydi. Kızın üzerinde selofan bir sabahlık vardı. Verne bir yandan resme bakarken, bir yandan da telefonda bir şeyler dinliyordu. Elini ahizenin üstüne kapatmıştı. Sanki telefonda çok harika bir şey varmış gibi, bana göz kırptı. Kendi telefonumdan mutlaka benim de dinlememi işaret etti. Parmaklarıyla üç yapıp üçüncü hatta bağlanmamı söyledi.

S: Üçüncü hat mı?

C: Şirkette üç telefon hattı var. Sonra ofise bakındım ve üçüncü hattın bütün telefonlardan dinlendiğini fark ettim. Ofisteki herkes telefonu dinliyordu. Ben de dinledim ve karsıdaki hattın çaldığını duydum.

S: Çalan Patty Lee Minot'un New York'taki telefonu muydu?

C: Evet. O anda bunu bilmiyordum ama öyleydi. Verne bana neler döndüğünü anlatmaya çalıştı. Patty Lee Minot'un dergideki resmini, sonra da Bayan Hackleman'ın masasını gösterdi.

S: Bayan Hackleman'ın masasında ne vardı?

C: Bayan Hackleman üşüttüğü için o gün işe gelmemiş-

ti ve binadaki kapıcılardan biri onun masasına oturmuş telefonunu kullanıyordu. Herkesin dinlediği şehirlerarası telefon görüşmesini yapan kişi oydu.

S: Onu tanıyor muydunuz?

C: Binada görmüştüm. Adını biliyordum. Tulumunun arkasına işlenmişti. Harry yazıyordu. Sonradan tam isminin Harry Barker olduğunu öğrendim.

S: Tarif eder misiniz?

C: Harry'i mi? Şey, yaşından büyük gösterir. Kırk beş yaşlarında görünür. Ama sanırım, aslında benden daha genç. Bayağı yakışıklı ve galiba bir zamanlar oldukça iyi bir atletmiş. Ama yakında kel kalacak gibi ve herhalde fazla endişe etmekten falan yüzünde bir sürü kırışıklık var.

S: Pekâlâ, demek New York'taki telefonun çaldığını duydunuz?

C: Evet. Ve elimde olmadan hapşırdım.

S: Hapşırdınız mı?

C: Hapşırdım. Hem de tam telefona doğru. Herkes bir kilometre havaya sıçradı, sonra birisi, "Çok yaşa," dedi. Verne buna çok kızdı.

S: Tam olarak ne yaptı?

C: Kıpkırmızı oldu ve bizi tersledi. "Kapayın çenenizi," diye çemkirdi. Bilirsiniz. Çok güzel bir deneyimin bir avuç salak tarafından berbat edilmesini istemeyen biri gibi. Sert sert, "Haydi çocuklar," diye fısıldadı, "Ya kapatın ya da susun. Ben dinlemek istiyorum." Sonra birisi telefona cevap verdi. Açan Patty Lee Minot'un hizmetçisiydi ve şehirlerarası operatör kadına bilmem kaç numara mı diye sordu, o da evet dedi. Operatör, "Numaranız bağlandı

efendim," deyince, kapıcı Harry hizmetçiyle konuşmaya başladı. Harry çok gergindi. Nasıl bir sesle konuşması gerektiğini bilemiyormuş gibi, telefona kaş göz edip duruyordu. "Bayan Melody Arlen Pfitzer'le görüşebilir miyim lütfen?" dedi. "Bayan kim?" dedi hizmetçi. Harry, "Bayan Melody Arlene Pfitzer," dedi. "Burada Pfitzer isminde birisi yok," dedi hizmetçi. "Patty Lee Minot'un numarası değil mi?" dedi Harry.

S: Patty Lee Minot kimdir?

C: Bilmiyor musunuz?

S: Kayda geçmesi için soruyorum.

C: Az önce söyledim ya. Verne'nin dergisindeki selofan sabahlıklı kız. *Male Valor*'un orta sayfa kızı. Şu parıltılı şöhretlerden biri denebilir sanırım. Sürekli bu açık saçık dergilere, bazen de televizyona çıkar ve galiba bir seferinde de Bing Crosby'in bir filminde görmüştüm.

S: Devam edin.

C: Dergideki resminin altında ne yazıyordu biliyor musunuz?

S: Ne?

C: "Kasım Ayının Ebedi Kadını." Böyle yazıyordu.

S: Telefon konuşmasını anlatmaya devam edin.

C: Sonra, kapıcı Harry hizmetçiye Patty Lee Minot'un gerçek ismiyle ilgili espriler yaptı. "Ona bir ara Melody Arlene Pfitzer de, bakalım ne diyecek," dedi. "Sizin için sakıncası yoksa," dedi hizmetçi de, "Böyle bir şey yapmayı pek düşünmüyorum." Harry, "Onu telefona çağır lütfen. Harry K. Barker'in aradığını söyle," dedi. "Sizi tanıyor mu?" diye sordu hizmetçi. Harry de, "Kafasını çalıştırırsa

tanır," dedi. Hizmetçi, "Onu nereden tanıyorsunuz?" diye sorunca, Harry, "Liseden," dedi. "Şu anda rahatsız edilmek isteyeceğini zannetmiyorum çünkü akşam bir televizyon programına katılacak. Şu anda lise yıllarını düşünecek pek zamanı yok," dedi hizmetçi. Harry de, "Lisedeyken onunla evliydim," dedi. "Bu bir fark yaratır mı sence?" Sonra da Verne koluma vurdu.

S: Size vurdu mu?

C: Evet.

S: Sizden önce onun saldırdığını mı iddia ediyorsunuz?

C: Keşke edebilseydim, değil mi? İlginç bir fikir. İşini iyi kıvıran bir avukat tutsaydım, iddia edeceği şey bu olurdu herhalde. Hayır, Verne bana saldırmadı. Sadece dikkatimi çekmek için koluma vurdu ama acıtmadığı da söylenemez hani. Sonra da Patty Lee Minot'un resmini resmen yüzüme sıvadı.

S: Sıvadı mı?

C: Resmen bütün suratıma sürdü.

S: Peki Harry K. Barker'in bir zamanlar patronuyla evli olduğunu duyunca hizmetçi ne dedi?

C: "Bir saniye," dedi.

S: Anlıyorum.

C: Telefonu bırakıp gittikten sonra ben de, "Bir saniye," deyince, Verne kudurdu.

S: Telefonda ufak bir espri yaptınız ve Verne bundan hoşlanmadı mı?

C: Bir tek hizmetçinin taklidini yapmam Verne'yi küplere bindirdi. "Pekâlâ, zeki çocuk, kapa çeneni," dedi.

"Senin o cennetlik sesini yıllar yılı, her gün, sabahtan akşama kadar duyuyorum. Birazdan bizzat Patty Lee Minot'un sesini duymak üzereyim ve o koca çeneni kapalı tutarsan çok memnun olacağım. Bu görüşmenin parası benim cebimden çıkıyor. Benim cüzdanım boşalıyor. Istersen dinleyebilirsin ama kes artık."

S: Görüşmenin parasını Verne mi veriyordu?

C: Evet. Aramak onun fikriydi. Her şey Pattty Lee Minot'un dergideki resmini Harry'e göstermesiyle başlamış. Verne, Harry'e öyle bir bebeği öpmek için yüz dolar vereceğini söyleyince, Harry bunu çok ilginç bulmuş. Eskiden onunla evli olduğunu söylemiş Verne'ye. Verne buna inanmayınca da, yirmi dolarına bahse girip telefon etmişler.

S: Verne o şekilde patlayınca, siz hiçbir şekilde tepki vermediniz mi?

C: Sadece dinledim. Dalga geçebileceğim bir durumda değildi. Sanki aşk hayatını mahvetmeye çalışmıştım. Patty Lee Minot'la büyük bir aşk yaşıyordu da, ben gelip her şeyi bozmuştum sanki. Hiçbir şey söylemedim, sonra da Patty Lee Minot telefona geldi. "Alo?" dedi. Harry de, "Ben Harry," dedi. Sakin ve görmüş geçirmiş bir ses tonuyla konuşmaya çalışıyordu. Verne'nin verdiği küçük puroyu yakıyordu. "Ne zamandır görüşmedik Melody Arlene," dedi. "Kim o?" dedi kız. "Ferd, sen misin?"

S: Ferd kim?

C: Ne bileyim. Böyle şakalar yapmayı seven bir arkadaşı herhalde. Parıltılı, gülmeyi seven, New Yorklu bir şöhret. Harry, "Hayır, ben gerçekten Harry'im. Bundan on bir yıl önce, on dört Ekim'de evlenmiştik ya Melody

Arlene. Unuttun mu?" dedi. "Gerçekten Harry isen, ki buna inanmıyorum," dedi kız, "Beni niye arıyorsun ki?" "Kızımızın nasıl olduğunu bilmek istersin dedim Melody Arlene," dedi Harry. "Bunca yıldır onu ne aradın ne de sordun. Tek çocuğun olduğuna göre, nasıl olduğunu öğrenmek istersin diye düşündüm."

S: Bunun üstüne ne dedi?

C: Biraz sustu. Sonra çok ters, gergin bir sesle dedi ki: "Kimsiniz siz? Birileri bana şantaj yapmaya mı çalışıyor? Eğer öyleyse, cehennemin dibine kadar yolun var. Git bütün hikâyeyi gazetelere anlat istiyorsan. Ben bunu hiçbir zaman saklamaya çalışmadım ki. On altı yaşındayken Harry Barker diye bir çocukla evlendim. Ikimiz de lise ikideydik ve bebeğim olacağı için evlenmek zorunda kalmıştık. Bütün dünyaya anlat, umurumda bile değil." Sonra da Harry, "Bebek öldü, Melody Arlene. Küçük bebeğin sen çekip gittikten iki yıl sonra öldü," dedi.

S: Ne dedi?

C: Ondan olan bebeği ölmüş. Bebekleri ölmüş. Onunsa bundan haberi bile yoktu, kızının başına neler geldiğini merak etmemişti bile. Bu kız, *Male Valor* dergisine göre Kasım Ayının Ebedi Kadını, karı kaynayan bütün erkeklerin hayalini süsleyen bir kız. Ne dedi biliyor musunuz?

S: Hayır.

C: Kasım Ayının Ebedi Kadını dedi ki, çavuş, "Ben hayatımın o kısmını tamamen sildim artık. Üzgünüm ama umurumda bile değil."

S: Bunu söylediğinde, Verne Petrie'nin tepkisi ne oldu?

C: Özel bir tepki vermedi. O domuzcuk gözleri cam

gibiydi ve dişlerini göstererek gıcırdatır gibi bir şeyler yapıyordu. Patty Lee Minot ve kendisiyle ilgili vahşi hayallere dalmıştı.

S: Sonra?

C: Bu kadar. Kız telefonu kapatıverdi. Biz de hep birlikte telefonları kapattığımızda, Verne'nin dışında herkes sarsılmış görünüyordu. Harry ayağa kalkıp şöyle bir kafasını salladı. "Tanrım, keşke onu aramayacak kadar dirayetli biri olabilseydim," dedi. "İşte yirmi papelin Harry," dedi Verne. "İstemez, teşekkürler,"dedi Harry. Kötü bir rüya görür gibiydi. "Artık istemiyorum," dedi. "O para ondan gelmiş gibi hissederim." Ellerine baktı. "Ona bir ev yapmıştım, küçücük, güzel bir ev. Kendi ellerimle," dedi. Bir şey daha söyler gibi oldu ama sonra fikrini değiştirdi. Gözlerini ellerinden ayırmadan, ayaklarını sürüyerek ofisten çıktı. Sonra yarım saat kadar falan, bütün ofis morga döndü. Herkes kendini berbat hissediyordu. Verne hariç herkes. Verne'ye baktığımda, önüne yine Patty Lee Minot'un dergideki resmini açmıştı. Göz göze gelince, "Şanslı piç," dedi.

S: Kimmiş bu şanslı piç?

C: Yatakta yatan o muhteşem kadınla evlenmiş olduğu için, Harry Barker şanslı bir piçmiş. "Şanslı piç," dedi Verne. "Abi," dedi, "Sesini telefonda duyduktan sonra, o bebeği öpmek için bin dolar veririm."

S: Sonra da bir tane geçiriverdiniz?

C: Öyle oldu.

S: Kendi telefonuyla? Kafasının ortasına?

C: Aynen.

S: Yere serdiniz?

C: Orkinos gibi uzattım yere, çünkü Verne Petrie'nin dünyada yanlış olan her şeyi temsil ettiği bir anda kafama dank etmişti.

S: Dünyada yanlış olan şey nedir?

C: Herkes bir şeylerin resimlerine önem veriyor. Hiç kimse gerçek şeylere önem vermiyor.

S: Eklemek istediğiniz bir şey var mı?

C: Evet. Kayıtlara geçmesi için benim elli altı kilo, Verne Petrie'nin ise doksan kilo ve benden tam otuz santim uzun olduğunu söylemek isterim. Silah kullanmaktan başka şansım yoktu. Ama hastane masraflarını ödemeye, tabii ki hazırım.

KİŞİSEL VASİ

"Keşke o kadar çok paran olmasaydı," dedi Nancy Holmes, Ryan'a. "Cidden olmamasını isterdim." Nancy evleneli bir buçuk saat olmuştu. Kocasıyla birlikte Boston'dan Cape Town'a gidiyordu. Kış sonu, öğle vaktiydi. Manzarada kurşuni bir deniz, pencereleri dışarıdan kepenklenmiş yazlık evler, kahverengi yapraklarını hâlâ sımsıkı tutan bodur meşeler, buzlu sakallarıyla kızılcık bataklıkları...

"O kadar çok para insanı huzursuz ediyor," dedi Nancy. "Gerçekten." Aslında ciddi değildi, o kadar da değildi, en azından. Düğünle düğün gecesi arasındaki o garip Araf'la baş etmeye çalışıyordu. Böyle bir Araf'ta kalan çoğu genç kız gibi, Nancy'e de kendi sesi gerçekdışı, koca bir teneke kutunun içinden yankılanır gibi geliyor, o sesin anlamsız bir yoğunlukla konuştuğunu, kendisinin sanki ruhunun derinliklerinden gelen abartılı fikirler öne sürdüğünü duyuyordu.

Ama bunlar ruhunun derinliklerinden gelen şeyler değildi. Blöf yaparak yani bir şeyleri sever, bir şeylerden nefret edermiş gibi yaparak, Araf'ın muğlaklığıyla, yeni yaşamı; yani evlilik hayatı gerçekten başlayabilinceye kadar bir hiç olduğu, hiçbir yerde ve hiç kimse olduğu gerçeğiyle baş edebilmek için elinden geleni yapmaya çalışıyordu sadece Nancy.

Az önce stük sıvalı evler ve o evlerde yaşayan insanlara

karşı insanı şaşırtacak denli amansız bir saldırıya girişmiş, kocasına asla stük sıvalı bir evde yaşamayacaklarına dair söz verdirmişti. Bu konuda da ciddi değildi.

Şimdiyse, kontrolden çıkmış bir halde, cidden kast etmeyerek, kocasına fakir olmasını tercih edeceğini söylüyordu. Ryan'ın ise pek fakir olduğu söylenemezdi. Yaklaşık iki yüz bin dolarlık bir serveti vardı.

Nancy'in kocası M.I.T.'de mühendislik okuyordu. Adı Robert Ryan Jr.'dı. Robert uzun boylu, sessiz, hoş ve kibar ama çoğu zaman mesafeli bir insandı. Dokuz yaşındayken öksüz kalmıştı. Sonra da dayısı ve yengesi tarafından büyütülmüştü. Küçük yaşta öksüz kalan ve çok parası olan birçok çocuk gibi, Ryan'ın da - biri finansal, öteki kişisel - iki vasisi vardı. Cape Cod Tüccarlar Tröst Şirketi finansal vasisiydi. Dayısı Charley Brewer de kişisel vasisiydi. Robert Cape Cod'a yalnızca balayı için gitmiyordu. Mirasının tam kontrolünü de devralacaktı. Evlendiği gün aynı zamanda yirmi birinci yaş günüydü ve bankanın finansal vasiliği o gün yasal olarak sona eriyordu.

Robert de kendi Araf'ındaydı. Pek konuşası yoktu. Neredeyse tamamen otomatiğe bağlamış, arabayla bütünleşmiş ve onun dışında pek bir şeyle ilgilenmiyordu. Pembe tenli ve çaçaron yeni geline verdiği tepkiler de, yola verdiği tepkiler kadar otomatikti.

Nancy konuştukça konuşuyordu.

"Ben sıfırdan başlamayı tercih ederdim," dedi. "Keşke paran olduğunu benden saklasaydın, parayı acil durumlar için bankada tutsaydın."

"Öyleyse unut gitsin," dedi Robert. Çakmağı içeri itti. Çakmak çok geçmeden atınca, Robert de gözünü yoldan ayırmadan bir sigara yaktı.

"Işimden ayrılmayacağım," dedi Nancy. "Kendi paramızı kendimiz kazanırız." M.I.T.'nin başvurular bölümünde sekreterdi. Robert ile evlenmeden daha iki ay önce tanışmışlardı. "Kendi kazancımızla geçiniriz," dedi.

"Olur," dedi Robert.

"Seninle evlenmeyi kabul ederken on sentin olup olmadığından bile haberim yoktu," dedi Nancy.

"Biliyorum," dedi Robert.

"Bunu dayın da biliyordur umarım," dedi Nancy.

"Söylerim," dedi Robert. Charley dayısına evleneceğini bile söylememişti. Dayısı için tam bir sürpriz olacaktı.

Insanlara büyük sürprizler yapmak, kararlarını tek başına almak Robert'in kişiliğinde vardı. Daha dokuz yaşındayken bile, dayısıyla yengesine olan duygusal bağımlılığını asgari düzeyde tutmaya özen gösterirdi. Onlarla birlikte yaşadığı onca yıl boyunca, Robert'in bu mesafeli duruşuyla ilgili sadece tek bir yorum yapılmıştı. Yengesi Mary bir seferinde ona pansiyoner demişti.

Mary yengesi ölmüştü. Hayatta kalan Charley dayısıysa öğle yemeği için bankanın olduğu sokağın karşısındaki bir lokantada, Atlantic House'de Robert ile buluşacaktı. Charley dayı büyük, zavallı ve eski bir Chrysler'le bütün Cape Cod'u dolaşır, yabancıların kapısını çalardı. Alüminyum alaşımlı dış pencereler ve cam kapılar satarak net komisyon alan bir satıcıydı.

"Dayın benden hoşlanır umarım," dedi Nancy.

"Hoşlanır," dedi Robert. "O konuda endişen olmasın."

"Beni her şey endişelendiriyor," dedi Nancy.

Cape Cod Tüccarlar Tröst Şirketi'nin, Robert'in finansal vasisi olarak, yirmi birinci yaş gününde yerine getirmesi gereken bazı görevler vardı. Ona bir sürü belge imzalatmak ve on bir yıllık vasiliklerinde yaptıklarının hesabını vermek zorundaydılar.

Banka onu saat bir buçukta bekliyordu.

Robert'in öteki vasisinin, kişisel vasisi olan Charley dayısınınsa o gün yapması gereken özel bir şey yoktu. Yasa gereği, Charley'in çocuğa karşı sorumluluğu o gün kendiliğinden sona erecekti.

O kadar. Otomatikman.

Ama Charley'in gönlü bu kadarına razı değildi. Sonuçta, Charley'in başka çocuğu yoktu, Robert'i severdi ve o çocuğu yetiştirmiş olmanın karısıyla ortak hayatlarında yaptıkları en iyi iş olduğunu düşünüyordu. Bu yüzden de, Robert'in vasiliğini bırakırken, çocuk bankaya gitmeden önce duygu yüklü, ufak bir tören yapmayı planlamıştı Charley.

Robert'in evlendiğinden haberi olmadığı için, Charley'in planı iki kişilikti.

Charley, Atlantic House'ye Robert'in geleceği saatten yarım saat erken gitti. Lokantanın bar bölümüne gidip iki kişilik küçük bir masa seçti.

Oturup beklemeye başladı.

Bardaki birçok tanıdığı Charley'e başlarıyla selam verdiler. Charley'i iyi tanıyanlarsa onu bar bölümünde görmekten şaşkındılar çünkü Charley sekiz senedir içkiye elini sürmemişti. İçkiye elini sürmemişti çünkü o bir alkolikti. Haftalar boyu sürecek bir içki âlemine dalması için küçük bir bira içmesi yeterliydi Charley'in.

Charley'i tanımayan yeni bir garson kız siparişini alıp bara gitti ve herkesin duyabileceği şekilde barmene söyledi. "Buzlu Bourbon," dedi. Bunu boş bir sesle söyledi. Aslında büyük bir haber verdiğinden, Charley Brewer'in kupkuru geçen sekiz yılın ardından yine bir içki içeceğini ilan ettiğinden habersizdi.

Charley'in içkisi geldi.

Atlantic House'nin sahibi Ned Crosby de içkiyle birlikte masaya damlayıverdi. Garson kız içkiyi Charley'in önüne bıraktığında, Ned de karşısındaki sandalyeye oturmuştu.

"Selam Charley," dedi Ned tatlı tatlı, neler döndüğünü anlamaya çalışarak.

Charley içki için garsona teşekkür edip, Ned'e cevap vermeden önce birazcık oyalandı. "Selam Ned," dedi. "Maalesef o sandalyeyi birazdan boş bırakmak zorunda kalacaksın. Benim çocuk artık her an gelebilir."

"İçki onun için mi?" dedi Ned.

"Benim için," dedi Charley. Yüzünde sakin bir tebessüm belirdi.

İki adam da kırklı yaşların sonlarında, kafaları kelleşmekte olan birer alkolikti. Yıllar öncesinden içki arkadaşıydılar. İçkiye aynı zamanda tövbe etmiş, ilk Adsız Alkolikler toplantısına birlikte gitmişlerdi.

"Bugün bizim çocuğun yirmi birinci yaş günü Ned," dedi Charley. "Bugün erkek oluyor."

"Onun adına sevindim," dedi Ned. İçkiyi gösterdi. "Kutlamaya değer."

"Kutlamaya değer," dedi Charley de sadece. İçkiye dokunmaya yeltenmedi. Robert gelene kadar içmeyecekti.

Charley ile Ned'i tanımayanlar ikisine bakıp Ned'in parasız, Charley'in varlıklı olduğunu zannedebilirdi. Ama çok yanılmış olurlardı. Basit tel raflardan çekip giydiği kırışık spor giysileriyle, tıknaz ve mütevazı bir adam olan Ned, Atlantic House'den yılda otuz bin dolar kazanıyordu. Bıyıklarını İngilizler gibi kesmiş, uzun boylu ve şık bir adam olan Charley ise sattığı pencere ve kapılardan bunun ancak onda birini kazanabiliyordu.

"Takımın yeni mi Charley?" dedi Ned.

"Alalı bayağı oldu," dedi Charley de. Koyu renk, pahalı ve centilmenlere yaraşır bir şey olan takımı aslında on altı yıl öncesinden, Charley'in göründüğü gibi zengin bir adam olduğu zamanlardan kalmaydı. Kişisel vasisi olduğu kişi gibi, o zamanlar Charley'e de yüklü bir miras kalmıştı. Büyük bir girişimden ötekine koşarak bütün mirası batırmıştı. İçlerinde bir panjur fabrikası, dondurma büfeleri zinciri, Japon malı elektrikli süpürgelerin distribütörlüğü, Hyannis ve Nantucket arasında gidip gelen bir feribot, hatta İtalya'daki volkanlardan sızan buharların gücünden yararlanacak bir düzenek de vardı bu girişimlerin.

"Sen içkiyi dert etme Ned," dedi Charley.

"Ettiğimi kim söyledi?" dedi Ned.

"Ne düşündüğünü anlamak için fazla hayal gücüne gerek yok," dedi Charley. Bir alkoliğin düşebileceği en bariz tuzak kutlama yapmaktı ve Charley de bunu gayet iyi biliyordu.

"Bir haftadır aldığım en güzel iltifat bu," dedi Ned.

"Bu sıradan bir kutlama değil," dedi Charley.

"Hiçbiri değildir ki Charley," dedi Ned.

"Bugün kutladığım şey," dedi Charley, "Hayatımda başarabildiğimi hissettiğim tek şey."

"Hı hı," dedi Ned. Yüzündeki o neşeli ve muzip ifade değişmedi. "Git nerede, neyi istiyorsan, kutla Charley ama burada olmaz."

Charley bardağını kavradı. "Evet," dedi, "Burada olacak, hem de az sonra." Bu anlamlı içki içme olayını o kadar uzun zamandır planlıyordu ki şimdi hiç kimsenin onu vazgeçirmesine izin veremezdi. İçkinin nasıl bir tehlike arz ettiğinin fazlasıyla farkındaydı. Bundan ölümüne korkuyordu. Niagara Şelalesi'nin üzerine gerilmiş bir halatta yürümek kadar ürkünç bir tehlikeyi temsil ediyordu içki.

Ama önemli olan da o tehlikeydi zaten.

"Ned," dedi Charley, "Ben bu içkiyi yuvarlarken, oğlan dehşet dolu gözlerle beni izleyecek. Peki bana ne olacak, bilmek ister misin?" Charley öne doğru eğildi. "*Hiçbir şey.*" Tekrar arkasına yaslandı. "Sen de seyret," dedi, "İsteyen herkes korka korka izlesin. Bilet sat. Görmek için bayağı bir para vermeleri lazım; çünkü Charley Brewer sekiz sene

sonra ilk içkisini içecek - bir dikişte yuvarlayacak - ama alkol ona dokunmayacak bile!"

"Niçin?" dedi Charley ve bunu öyle yüksek sesle sordu ki bütün salon duydu.

"Bu meret bugün neden beni zehirlemeyecek?" dedi bardağını göstererek. Kendi sorusunu usulca, ıslık çalar gibi bir sesle, kendisi yanıtladı. "Çünkü bugün aklımda sadece ve sadece tam bir başarı olacak, Ned. Bütün başarısızlıklarımın başıma üşüşüp beni sıkboğaz etmeyeceği tek gün bu."

Buna inanamayan bir minnettarlıkla kafasını salladı Charley. "O çocuk... benim tatlı çocuğum," dedi. "Bugün bir içki içebilirim Ned, çünkü bugün hayal kırıklığına uğramış bir adam değilim."

Robert Ryan Jr. arabayı Atlantic House'nin arkasındaki asfalt alana park etti. Evlendikten sonra ilk kez burada konaklayacaklardı ve yeni evlendiği kız bütün ilklerin çetelesini tutuyordu.

"Burası ilk durduğumuz yer," dedi Nancy Holmes Ryan. Etrafı hafızasına kazır, ucuzcu bir dükkânın, bir ayakkabıcının, radyocunun ve Atlantic House'nin arka cephelerinde şiirsel bir aşkı bulmaya çalışırmış gibi yaptı. "Burayı ilk durduğumuz yer olarak hep hatırlayacağım," dedi.

Robert çabucak arabadan inip Nancy'in tarafına giderek kapısını açtı.

"Dur biraz," dedi Nancy. "Artık evli olduğuna göre, bi-

raz beklemeyi öğrenmen gerek." Kendine bakmak için arabanın aynasını çevirdi. "Bir kadının," dedi, "Erkekler gibi oradan oraya koşturamayacağını öğrenmelisin. Önce biraz hazırlanmamız gerekir."

"Pardon," dedi Robert.

"Özellikle de kocasının bir akrabasıyla yeni tanışacaksa," dedi Nancy. Aynadaki aksine kaşlarını çattı, sonra seri halde bütün yüz ifadelerini deneyerek dışarıdan nasıl göründüklerini kontrol etti. "Ben... onun hakkında neredeyse hiçbir şey bilmiyorum," dedi.

"Charley dayı hakkında mı?" dedi Robert.

"Pek bir şey anlatmadın," dedi Nancy. "Haydi, biraz bir şeyler anlatsana."

Robert omuzlarını silkti. "Hayalcinin tekidir," dedi Robert.

Nancy bu sözden bir şey çıkarmaya çalışsa da, pek anlayamadı. "Hayalci mi?" diye tekrarladı.

"Elindeki her şeyi bir sürü çılgınca iş yaparak kaybetti," dedi Robert.

Nancy başını salladı. "Anlıyorum." Yine de pek bir şey anlamış değildi. "Bob?"

"Hm?" dedi Robert.

"Bunun hayallerle ne ilgisi var ki?" dedi.

"Hiçbir şeyi olduğu gibi göremez," dedi Robert. Sesi biraz sinirli çıkmıştı.

"İşlerin olduğu gibi olması," dedi, "Charley dayım için hiçbir zaman yeterli değildir."

Sesindeki gerginlik arttı. "Hangi işe kalkışsa, şimdiye

kadar duyduğu en muhteşem şey haline getirinceye kadar, kendi hayalinde allayıp pullar."

"Bence kulağa çok hoş geliyor." Robert'e istemsiz de olsa tepki duyan Nancy'in kendi sesi de hafiften tartışır gibi çıkmıştı.

"Bence berbat geliyor," dedi Robert hırçın bir sesle.

"Neden ama? Anlamıyorum," dedi Nancy.

"O zavallıcık hayatını tekrar tekrar riske atıyor, hem de..." diyerek hırsla kafasını salladı Robert, "Bir hiç için! Hiç için!"

Robert'in bu karamsarlığı Nancy'i ürkütmüş, keyfini kaçırmıştı. "Onu sevmiyor musun Robert?" dedi.

"Tabii ki seviyorum!" dedi Robert neredeyse bağırarak.

Robert'in ses tonu artık o kadar sert, o kadar somut, romantizmden o kadar uzak ve yalnız, bir düğün gününe öylesine uymayacak bir ses tonuydu ki Nancy sanki bir tokat yemiş gibiydi. Bir anlık bir şokun ardından, gözyaşlarına hakim olamadı. Bunlar sessiz ve cılız gözyaşlarıydı ama apaçık ortada, göz kenarlarında parıldıyorlardı. Gözlerini Robert'ten kaçırdı.

Robert kıpkırmızı olmuştu. Elleriyle havada beceriksizce bir hareket yaptı. "Özür dilerim," dedi.

"Çıldırmış gibisin," dedi Nancy.

"Değilim," dedi Robert.

"Öyle görünüyorsun," dedi Nancy. "Ne dedim ki ben?"

"Hiç, seninle ilgisi yok," dedi Robert. İçini çekti. "Hazır mısın artık?"

"Hayır," dedi Nancy, "Artık değilim, daha yeni ağladım."

"Acele etme," dedi Robert.

Lokantanın sahibi Ned Crosby yaşlı görünüyordu. Hâlâ Charley ile birlikte bardaki iki kişilik masadaydı. Eski dostunu içki içmekten vazgeçirememişti. Her itirazında, Charley planının ihtişamıyla daha çok ışık saçmaya başlıyordu.

Ned ayağa kalkınca, Charley neşe dolu bir sevgiyle ona baktı.

"Gidiyor musun?" dedi Charley.

"Gidiyorum," dedi Ned.

"Umarım içini rahatlatabilmişimdir," dedi Charley kaygısızca.

"Tabii," dedi Ned. Zoraki gülümsedi. "Şerefe, sağlığına, en kötü günün böyle olsun," dedi.

"Oğlanla bana katılıp bir içki içmez misin Ned?" diye takıldı Charley.

"Canım çekmiyor değil," dedi Ned, "Ama dünyanın benimle işbirliği yapmayacağından ölesiye korkuyorum."

"Ne olabilir ki?" dedi Charley.

"Bunu ben de bilemem sen de," dedi Ned. "Ama dışarıda yerinde duramayan, kafalarında kendilerine ait büyük ve parlak fikirleri olan insanlarla dolu, fazlasıyla hareketli bir dünya var. Biz bunun mükemmel bir gün olacağına güvenip ilk içkimizi yuvarlar yuvarlamaz, biri paldır küldür içeriye dalıp en yapılmaması gereken şeyi yapabilir ya da en yanlış şeyi söyleyebilir."

Ned sözünün sonuna geldiğinde, Charley'in içkisini elinden almaya çalıştı. Ama yeterince hızlı davranamadı. O içkiyi kapamadan, Charley bardağını başının üstüne kaldırıp kapıda duran Robert'i selamlamıştı bile.

Bir törene fazlasıyla yaraşacak, üç cesur yudumda, Charley içkiyi içip bitirdi.

Nancy Holmes Ryan, Charley'in yaptığı şeyi kocasının omzuyla kapı pervazı arasında kalan aralıktan izledi. Sonra aralık gittikçe genişledi ve Nancy kapıda tek başına kaldı. Robert, dayısının yanına gitmişti.

Yanlarında pasaklı, endişeli görünen üçüncü bir adam daha vardı. Üçüncü adam tabii ki lokantanın sahibi Ned'di. Üçü arasında bir tek Charley mutlu görünüyordu.

"Endişe etme," dedi Robert'e Charley.

"E.. etmiyorum," dedi Robert.

"İçki âlemine başlıyor falan değilim," dedi Charley. "Sen gittiğinden beridir içkiye hiç başlamadım. Bu özel bir içki." Bardağı melodramatik bir finalle masaya bıraktı. "Bir, tek bir tane. Bir içki içtim ve bitti." Ned'e döndü. "Atlantic House'de utanılacak bir şey yaptım mı?" dedi.

"Hayır," dedi Ned usulca.

"Yapmayacağım da," dedi Charley. Karşısındaki sandalyeyi işaret etti. "Otur bakalım, kişi," dedi.

"Kişi mi?" dedi Robert.

"Tam on iki senedir kişisel vasiliğini yaptığım kişi," dedi Charley. "Ne alırsın?"

"Charley dayı," diyerek Nancy'i tanıştırma girişiminde bulundu Robert.

"Otur, otur!" dedi Charley babacan bir tavırla. "Ne konuşacaksak, rahat rahat konuşalım."

"Charley dayı," dedi Robert, "Ben... seni karımla tanıştırmak istiyorum."

"Neyinle?" dedi Charley. O ana kadar Nancy'in farkına bile varmamıştı. Şimdi, Robert başıyla Nancy'i gösterirken de, sandalyesinde kalıp boş gözlerle ona baktı.

"Karım," dedi Robert bir kez daha, cılız bir sesle.

Sonra Charley gözlerini Nancy'den ayırmadan ayağa kalktı. Gözleri garip bir şekilde bomboştu. "Nasılsın?" dedi.

Nancy başını hafifçe eğerek selam verdi. "Nasılsınız?" dedi.

"İsmini duyamadım," dedi Charley.

"Nancy," dedi Nancy.

"Nancy," dedi Charley.

"Biz bu sabah evlendik," dedi Robert.

"Anlıyorum," dedi Robert. Sanki görüşünü açmaya çalışır gibi, birkaç kez üst üste, sertçe gözlerini kırpıştırarak yüzünü buruşturdu. Sonra sarhoş olduğunu zannedebileceklerini fark edip yüksek sesle açıklamasını yaptı: "Gözüme bir şey kaçtı da." Ned'e döndü. "Sarhoş olmadım Ned," dedi.

"Sana sarhoşsun diyen olmadı ki Charley," dedi Ned.

"Bu masa artık bize yetmez herhalde," dedi Charley.

ELİ GAZ PEDALINDA

Çoğu erkekten daha kısa boylu oluşuna canı sıkılan, koca koca kasları olan, kendi kendini yetiştirmiş, bütün toplantıların ilgi odağı olmakta ısrarlı, şöyle bir durup gevşemeyi beceremeyen bir adam olan Earl Harrison bir imparatorluk kurma konusunda doğuştan yetenekliydi. Avuçlarında bir timsahın sırtı kadar sert nasırlar vardı. Hayatını yollar inşa ederek kazanıyordu ve otuzlu yaşlarının ortasında bu işten zengin olmaya da başlamıştı. Kamyonlardan, buldozerlerden, greyderlerden, kepçelerden, silindirlerden, asfalt sericilerden ve ekskavatörlerden oluşan filolar, eyaletin dört bir yanına onun ismini duyururdu.

Ama Earl onlar sayesinde yaşayabileceği lüks hayattan çok, o makinelere sahip olmayı ve yaptıkları muazzam işleri izlemeyi severdi. Parasının çoğu yine işe gider, işini sanki var olmayan sınırlara doğru büyüttükçe büyütürdü.

Kaliteli viskiler, purolar ve model trenler dışında, sade bir yaşamı vardı Earl'ın. Makine operatörleriyle birlikte çalışır, çoğu zaman onlar gibi ağır iş ayakkabıları ve solmuş iş tulumları giyerdi. Küçük bir evi vardı ve genç ve güzel bir kadın olan eşi Ella'nın hiç hizmetçisi yoktu. Model trenyolları - karmaşık ve muhteşem makinelerle dolu, küçük ve işlek bir dünya kurup onu kontrol altında tutmak - tam Earl'a göre bir hobiydi. Ve aynı işi gibi, kontrplak üstündeki bu imparatorluk da Napolyon tarafından yönetilircesine büyümeye devam ediyordu. Kendi

hayalinde modern tren yolunu da gerçek boyutlardaki dünyanın işleri kadar gerçek ve önemli kılabiliyordu.

Kaba saba 4-8-2 koca tahrik tekerleklerinden çelik sesleri çıkartarak sarsılan köprünün üzerinden vınladı ve takır tukur haykıran yük vagonlarını arkasında savurarak tünelin ağzından içeri daldı. Demiryolunda Ihtiyar Ateş Püsküren adıyla bilinen lokomotif beş saniye sonra yaralı bir şeytan gibi kükreyerek tekrar ortaya çıktı.

Cumartesi sabahıydı ve gaz pedalında Earl 'Sıcak Kutu' Harrison vardı. Çizgili şapkasının siperliği altındaki silah metali grisi gözleri incecik iki yarıktı. Doğuya giden tek hatlı yolda yapacağı nakliye gecikmiş, batıya giden ekspres yolcu trenine yakalanmak üzereydi. Ihtiyar Ateş Püsküren'le ilerideki tali hattın güvenliği arasındaysa, Harrisonburg ve Earl City Demiryolu'nun en güvenilmez dönemeci olan Dul Tokası vardı.

Yolcu ekspresi uzaktan kederle düdüğünü çaldı. Sıcak Kutu dişlerini gıcırdattı. Yapılacak tek bir şey vardı. Gaz pedalını sonuna kadar açtı ve İhtiyar Ateş Püsküren su kulesini yıldırım hızıyla geçerek dönemece daldı.

Raylar trenin hışmı altında kıvranmaya başladı. Tren birdenbire, dönemecin en yüksek noktasında yalpaladı. Sıcak Kutu bir çığlık attı. Lokomotif raylardan kurtularak havaya fırladı ve toprak sete çarpıp aşağıya doğru yuvarlanarak treni de peşinden sürükledi.

Sonra her yer süt liman oldu.

"Kahretsin!" dedi Earl. Demiryolunun elektriğini kesip

taburesinden kalktı ve Ihtiyar Ateş Püsküren'in yan devrilip kaldığı yere gitti.

"Ana biyeyle yan biye yamulmuş," dedi Harry Zellerbach anlayışlı bir sesle. Earl ile ikisi iki saattir bodrum katta, yorulmak nedir bilmeden hayalî yolcuları trenlere bindirip kalorifer kazanıyla su arıtıcı arasında götürüp getiriyorlardı.

Earl ne olacağına bakmak için Ihtiyar Ateş Püsküren'i raylara oturtup ileri geri sürdü. "Evet, bir de küllük ezilmiş," dedi ciddi ciddi. İçini çekti. "Demiryolunu kurmaya başladığımda ilk aldığım lokomotif İhtiyar Ateş Püsküren'di. Hatırlar mısın Harry?"

"Hatırlamaz olur muyum hiç, Sıcak Kutu?"

"Ve İhtiyar Ateş Püsküren bu demiryoluyla işim bitinceye kadar çalışmaya devam edecek."

"Cehennem buz tutuncaya kadar," dedi Harry halinden memnun bir sesle. Buna memnun olmak için nedenleri vardı. Hayatının çoğunu bodrumlarda geçirmiş, uzun boylu, zayıf, solgun yüzlü bir adam olan Harry mahalledeki hobi dükkânının sahibiydi. Harry'in kendi mütevazı servet ölçütlerine göre, Earl başına konan bir devlet kuşuydu. HO ölçeğine göre yapılıp da, Harry'nin satın almayacağı hiçbir şey yoktu.

"Cehennem buz tutuncaya kadar," dedi Earl. Plastik bir sıradağın arkasından bir kutu bira alıp bir tek ona ait olan ve gün geçtikçe büyümeye devam eden dünyaya karşı içti.

"Earl," diye seslendi karısı Ella bodruma inen merdivenin başından, "Öğle yemeğin soğuyor hayatım." Bu

Earl'ı üçüncü çağırışı olmasına rağmen, kibar ve özür diler gibi bir ses tonuyla seslenmişti.

"Geliyorum," dedi Earl. "Az kaldı. Göz açıp kapayıncaya kadar oradayım."

"Lütfen Earl," diye seslendi annesi. "Ella harika yemekler yaptı ve hemen gelmezsen hepsi mahvolacak."

"Geliyorum," dedi Earl dalgın dalgın, İhtiyar Ateş Püsküren'in ana biyesini bir tornavidayla düzeltmeye çalışarak. "Lütfen anne, iki saniye bekleyemez misiniz?"

Merdivenlerin başındaki kapı bir tık sesiyle kapanınca, Earl rahat bir nefes aldı. "Tanrı da biliyor ya Harry," dedi, "Son günlerde burası kızlar yurduna döndü. Kadınlar, kadınlar."

"Evet, öyle gibi," dedi Harry. "Tabii, daha kötüsü de olabilirdi. Annen yerine, bana olduğu gibi, kaynanan da ziyaretine gelebilirdi. Annen çok tatlı bir ihtiyara benziyor."

"Ona ne şüphe," dedi Earl. "*Çok* tatlıdır. Ama hâlâ küçük bir çocukmuşum gibi davranıp, beni deli ediyor. Artık çocuk değilim ki."

"Buna her yerde şahitlik ederim Sıcak Kutu," dedi Harry arkadaşına ihanet etmeyerek.

"Babamın on katı fazla param, yüz katı fazla sorumluluğum var."

"Aynen öyle Sıcak Kutu."

"Earl," diye seslendi Ella yine. "Sıcak Kutu, hayatım..."

"Earl," dedi annesi. "Kabalık ediyorsun ama."

"Gördün mü işte?" dedi Earl, Harry'e. "Sanki çocuğum." Başını merdivene doğru çevirdi. "Şimdi geliyorum dedim, değil mi?" Tekrar işine döndü. "İhtiyar Ateş Püsküren'in hurdahaş olması onların umurunda mı? Kadınlar devamlı erkeklerin kadın psikolojisini daha iyi anlamaya çalışması gerektiğini söyler durur ama kendilerinin erkek bakış açısını anlamak için yılda on saniye bile harcadıklarını zannetmiyorum."

"Seni çok iyi anlıyorum Sıcak Kutu."

"Earl lütfen, lanet olsun," diye seslendi Ella.

"Sen Jack Robinson diyene kadar oradayım," dedi Earl.

Ve yirmi dakika sonra, Sıcak Kutu yemek için yukarıya çıktığında, yemeği *soğumuştu*. Harry Zellerbach *kendi* bodrumunda *Constitution* fırkateyninin modelini yapan bir adama boğata ve kavilyalar götürmesi gerektiğini söyleyerek, Ella'nın yemeğe kalması için yarım ağızla yaptığı teklifi geri çevirdi.

Earl kırmızı fularıyla makinist şapkasını çıkarıp önce karısını, sonra annesini öptü.

"Makasçıların grevi yüzünden mi geciktin?" dedi Ella.

"Savunma için yapılacak bir sürü acil sevkiyatla uğraşıyordu," dedi annesi. "Bir tek öğle yemeği soğuyacak diye, ön saflardaki çocuklarımızın canını sıkmamalıyız." Çıtı pıtı ve kuş gibi, fazlasıyla kadınsı ve sanki korunmaya muhtaçmış gibi görünen bir kadındı. Ama Tanrı ona en büyükleri Earl olan altı tane ele avuca sığmaz erkek evlat bahşettiğinden, onlara biraz olsun söz dinletebilmek için

bir Firavun faresi kadar atik ve zeki olması gerekmişti. Tatlı mı tatlı, süslü püslü bir kız çocuğunun hasretini çekerek judo ve beyzbol öğrenmişti. "Birliklerin demiryolundan tedarik ettiği malzemeler kesilirse, su ısıtıcısını düşmana bırakıp sigorta kutusuna geri çekilmek zorunda kalabilirler," dedi Earl'ın annesi.

"Aaaaaaaaaah," dedi Earl hem mahcup hem de canı sıkılmış bir tebessümle. "Ara sıra biraz gevşemeye hakkım var herhalde. Özür dilemem falan gerekmiyor." Annesi iki gündür onlardaydı ve daha önce bu yüzden özür dilemesinin beklendiğini hiç hissetmemişti. Ella demiryolu konusunda şimdiye kadar ona hiç sitem etmemişti. Sonra birdenbire model demiryolları hakkında her şeyi söylemek mubah olmuştu.

"Kadınların da bazı hakları var," dedi annesi.

"Oy verme hakkıyla meyhanelere girebilme hakkını aldılar," dedi Earl. "Şimdi ne istiyorlar, erkekler arası gülle atma müsabakalarına giriş hakkı mı?"

"Biraz incelik," dedi annesi.

Earl cevap vermedi. Onun yerine üst üste duran dergilerine gidip masaya bir dergi getirdi. Tesadüf bu ya, açılan sayfada da en ince ayrıntısına kadar aslına sadık kalınarak ve HO ölçeğine uygun olarak yapılmış model tanklarla ağır silahların reklamı vardı. Yazıları dışarıda bırakıp ne kadar gerçek göründüklerini anlamaya çalışarak, gözlerini kısıp reklamdaki fotoğrafa baktı Earl.

"Earl..." dedi Ella.

"Sıcak Kutu," dedi annesi, "Eşin, hayat arkadaşın, sana bir şey söyledi."

"Söyle," dedi Earl dergiyi istemeden de olsa bırakarak.

"Diyorum ki bu gece hep beraber yemeğe çıksak, değişiklik olur," dedi Ella. "Lou'nun Biftek Evi'ne gidebiliriz, sonra da..."

"Bu gece olmaz hayatım," dedi Earl. "Blok sistemindeki bir sorunu halletmem gerek."

"Oyun bozanlık etme," dedi annesi. "Onu dışarıya çıkar Earl. Siz ikiniz çıkın, ben burada kendime bir şeyler hazırlarım."

"Çıkıyoruz zaten," dedi Earl. "Birlikte çok çıkıyoruz. Daha geçen Salı çıkmadık mı Ella?"

Ella belli belirsiz başını salladı. "Yeni gaz türbinli lokomotifi görmek için gara gittik. Sergi vardı da."

"Ah, kim bilir ne kadar hoştu," dedi Earl'ın annesi. "Hayatımda hiç kimse beni lokomotif görmeye götürmedi."

Kızgınlıktan gelen o kızartının ensesine yayıldığını hissetti Earl. "Siz ikiniz bir olup son günlerde ne demeye beni iğneleyip duruyorsunuz? Deli gibi çalışıyorsam, deli gibi eğlenmeye de hakkım var bence. Evet, trenleri seviyorum. Ne derdiniz var trenlerle?"

"Trenlerle bir derdimiz yok tatlım," dedi annesi. "Trenler olmasa, dünya şimdi nerede olurdu bilmem. Ama başka şeyler de var. Bütün hafta dışarılarda çalışıp eve öyle yorgun geliyorsun ki bir merhaba bile demiyorsun; sonra da bütün hafta sonu bodruma kapanıyorsun. Ella ne biçim bir hayat yaşıyor sence?"

"Aman anne!" diyerek onu susturmak için belli belirsiz bir hareket yaptı Ella.

"Ben günde on, on iki saat kimin için çalışıyorum zannediyorsun?" dedi Earl. "Bu evin, bu yemeğin, arabaların, elbiselerin parası nereden geliyor dersin? Ben karıma âşığım ve onun için köpek gibi çalışıyorum."

"Bir orta yolunu bulamaz mısın?" dedi annesi. "Zavallı Ella..."

"Bak," dedi Earl, "Yol inşaatı işindeki bir adam orta yolu bulmaya çalışırsa, onu çiğ çiğ yerler."

"Ne hayat!" dedi annesi.

"Ama gerçek bu," dedi Earl. "Hem Ella'ya kaç kere demiryolunda birlikte oynamayı teklif ettim. Ne zaman isterse aşağı inip eğlenceye katılabilir. Bunu hep söylemez miyim Ella? Kocalarının trenlerine ilgi duyan bir sürü kadın var."

"Öyle," dedi Ella. "Harry Zellerbach'ın eşi rayları kurup transformatörü çalıştırabiliyor ve 4-6-6-4 mafsallı lokomotiflerle 0-4-0 dizilimli lokomotifler hakkında saatlerce konuşabiliyor."

"Eh, kadınlar da bazen abartabiliyor," dedi Earl. "Maude Zellerbach biraz fazla hevesli bir kadın sanırım. Ama bir şans verse, Ella cidden iyi vakit geçirebilir. Yaş gününde ona Bowser marka bir M-1 4-8-2 hediye ettim ama altı aydır lokomotif deposundan çıkarmadı."

"Ella, bunu nasıl yaparsın?" dedi Earl'ın annesi. "Benim kendime ait bir Bowser'im olsaydı, ev işlerini yapmaya vakit bulabilir miydim acaba."

"Pekâlâ, yeterince eğlendiniz," dedi Earl. "Şimdi bırakın da rahat rahat bir yemek yiyeyim. Aklımda bin tane iş var."

"Öğleden sonra arabayla gezsek," dedi Ella. "Annene biraz kır manzarası göstermiş oluruz, sen de aklındakileri temiz havada düşünürsün."

Masadaki gizli ittifak havası yüzünden Earl'ın inadı tutmuştu. Onu kandırmalarına izin vermeyecekti.

"Sorun şu ki," dedi, "Harry bu öğleden sonra bir parti mal bekliyor ve herkesten önce bana gösterecek. Metal kısıntısı yüzünden paketler küçük olmak zorunda ve ilk gören her şeyi kapıyor. Siz gidin. Ben kalsam daha iyi olacak."

"Kendimi bir esrarkeşin annesi gibi hissediyorum," dedi Earl'ın annesi. "Ben onu böyle mi yetiştirdim."

"Aaaaaaaaaah," dedi Earl bir kez daha. Gözlerini dergisine indirdi ve - ne gariptir ki - minicik ve şirin ambarlarıyla saman yığınları, dorukları karla kaplı dağları, bulutları ve kuşlarıyla falan, demiryolunun dekorlarıyla manzarasının tamamını karısı boyamış olan bir adam hakkındaki yazının üzerinde gezdirdi.

"Earl," dedi annesi, "Ella dört aydır seninle birlikte ne bir film izlemeye ne de akşam yemeğine çıkmış. Onu bu gece dışarıya çıkarmak *zorundasın.*"

"Boş ver anne," dedi Ella.

Earl dergiyi bıraktı. "Anne," dedi düz bir sesle, "Her iyi evlat gibi, ben de seni yürekten seviyorum. Ama artık senin küçük oğlun değilim. Yetişkin bir erkek olarak, kendi kararımı kendim vermeye, hayatımı yönetmene izin vermemeye hakkım var. Ella ile aramızda hiçbir sorun yok ve ne zaman boş vaktim olsa zaten dışarıya çıkıyoruz. Değil mi, Ella?"

"Evet," dedi Ella. Sonra kendi kendisini yalanladı. "Öyledir herhalde."

"Şimdi, öğleden sonra şu kargo geliyor ve blok sistemi arapsaçına dönmüş durumda, o yüzden, üzgünüm ama..."

"Blok sistemine o da yardım eder," dedi Earl'ın annesi. "Ella öğleden sonra sana yardım etsin, sonra da gece serbest kalın."

"Ederim Earl," dedi Ella.

"Şey, ben..." dedi Earl. "Yani bu..." Omuzlarını silkti. "Pekâlâ."

Ella bodrumda işten hiç kaytarmadan, canla başla çalıştı. Uzun ince parmakları çok hünerliydi ve kabloları birbirine ekleyip lehimlemenin püf noktasını Earl bir kez gösterince hemen kapmıştı.

"Vay canına Ella," dedi Earl, "Keşke bunu daha önce deneseydik. Çok eğlenceli, değil mi?"

"Öyle," diyerek bir bağlantı yerine bir damla lehim damlattı Ella.

Sürekli demiryolunun etrafında dolaşıp bir şeyler uğraşan Earl, Ella'nın yanından her geçişinde ona tutkuyla sarılıyordu. "Gördün mü bak? Denemeden bilemezsin, ha?"

"Evet."

"Gerçek eğlence, sen şuradaki son devreyi de yaptıktan sonra başlayacak. Trenleri hareket ettirip sistemin nasıl çalıştığına bakacağız."

"Nasıl istersen," dedi Ella. "İşte, devre tamam."

"Harika," dedi Earl. Blok sisteminin kablolarını birlikte demiryolunun altına gizlediler.

Earl kolunu Ella'nın beline sarıp, bir demiryolunun nasıl işlediğine dair, kâh şairane kâh felsefi ve kâh teknik, uzun bir söyleve girişti. Yüce gönüllü davranarak, Ella'yı tabureye oturtup ellerini gaz pedalına kendisi yerleştirdi. Makinist şapkasını da karısının başına takınca, şapka Ella'nın kulaklarına kadar düştü. Neredeyse tamamen siperliğin altında kalan o kocaman, koyu renkli gözleri, çok derin olmayan bir delikte pusuya yatmış bir hayvanın gözleri gibi parıldadı.

"Pekâlâ," dedi Earl işini bilen bir adam edasıyla, "Şimdi, nasıl bir durum yaratalım?"

"Bundan daha uygunsuzunu bulmak için bayağı bir zaman geçmesi gerekir herhalde," dedi Ella umutsuz gözlerle önündeki minyatür araziye bakıp talimat verilmesini bekleyerek.

Earl derin düşüncelere dalmıştı. "Çocuk oyuncağı bir trenle bire bir aynı yapılmış bir demiryolu arasındaki fark budur işte," dedi. "Çocuklar trenlerini aynı çemberin içinde döndürür durur. Bu şeyse aynı gerçeği gibi nakliye işleri yapmak için kurulmuştur."

"Arada bir fark olmasına sevindim," dedi Ella.

"Tamam, durumu ben veriyorum," dedi Earl. "Harrisonburg'a gitmek üzere büyük bir donmuş biftek yükü Earl City deposuna yeni gelmiş olsun."

"Aman Tanrım!" dedi Ella ne yapacağını bilemez bir halde.

"Panik olma. Durum böyle, soğukkanlılığını yitirme ve düşün." dedi Earl sevgiyle. "Önce şu Baldwin dizel manevra lokomotifini al, bekleme istasyonundaki şu soğuk hava vagonlarına tak, onları yükleme platformuna, sonra buz tesisine ve rampanın üzerinden güneye giden trenlerin ayrılacağı istasyona çek. Sonra vagonları lokomotif deposundaki Browser'inle al, sevk istasyonunda ne varsa tak ve fırla."

"Fırlayayım mı?"

"Şöyle," dedi Earl, "Bu seferlik sana yardım edeyim." Ella'nın arkasında durup kollarını etrafından sararak düğmelerle anahtarlara basmaya başladı.

Saatler sonra, ikisi hâlâ bodrumda, artık kontrol panelinin önünde, yan yana taburelerde oturuyorlardı.

Earl kendinden geçmiş bir halde, capcanlı bir enerjiyle bir devreyi kapatınca, küt burunlu bir dizel-elektrik homurdanarak bir tali hattan çıktı, bir dizi otomatik boşaltmalı vagonu alarak alçıdan yapılmış bir yokuştan yavaş yavaş kömür yükleyiciye doğru çıktı. Kavşaklardan birinde *Dingadingadingading!* diye bir uyarı zili çaldı ve küçük bir robot kulübesinden çıkarak elindeki feneri salladı.

Bitkin düşmüş olsa da görevine sıkı sıkıya sarılan Ella ekspres yolcu trenini bir alt geçitten, dizel-elektriğin altından geçirdi.

Earl bir düğmeye, Ella başka bir düğmeye bastı ve iki lokomotif karşılıklı neşeyle düdük çaldı.

"Ella!" diye seslendi Earl'ın annesi merdivenin tepesinden. "Earl ile ikiniz yemeğe çıkacaksanız, artık giyinsen iyi olur."

"Birkaç dakika gibi geldi, değil mi?" diyerek güldü Earl. "Bütün bir öğleden sonra geçiverdi!" Parmaklarını şaklattı.

Ella kocasının elini tutunca, oltadan kurtarılıp derin ve soğuk sulara geri atılan bir balık misali yeniden canlanmış gibi oldu. "Haydi gidelim," dedi. "Ne giyeceğim? Nereye gidiyoruz? Ne yapıyoruz?"

"Sen çık," dedi Earl. "Ben trenleri depolara sokayım, hemen geliyorum."

Earl ve Ella, bodrumda geçirdikleri o samimi öğleden sonrasına muhteşem bir final yaparak, demiryolu araçlarının hemen hepsini o küçük arazi parçasında kullanıma soktukları için, Ella duş alıp giyinirken demiryolunu tekrar düzene sokacak olan Earl'ın işi oldukça zordu. Ivır zıvırını toplayıp tekrar istediği yerlere koysa, işi bir-iki dakikada bitebilirdi. Ama böyle bir şey yapacağına, sadaka kutusundan para çalmayı tercih ederdi. Trenler kendi güçleriyle, ölçeklerine uygun bir hızda gitmeleri gereken yerlere doğru ağır ağır ilerledi ve manevra lokomotifleri tarafından birbirinden ayrıldı.

Sinyaller yanıp söndü, bariyerler inip kalktı, ziller yankılandı; evrenin bu parçasını tam istediği gibi, başparmağının altında tutan Sıcak Kutu Harrison'un içi coşku ve gururla doldu.

O minik gürültünün içinde bodrum kapısının açılıp kapandığını duydu. Arkasına dönünce, uzun ve ağır bir paketi göğsüne bastırmış sırıtan Harry Zellerbach'ı gördü.

"Harry!" dedi Earl. "Vay canına, beni unuttun sanmıştım. Bütün öğleden sonra aramanı bekledim."

"Kendi ismimi unutursam, seni de belki unuturum Sıcak Kutu," dedi Harry. Anlamlı anlamlı taşıdığı kutuya bakıp göz kırptı. "Gelen şeylerin çoğu işe yaramaz ya da zaten sende olan şeylerdi, o yüzden aramadım. Ama tek bir şey var ki, Sıcak Kutu..." Cilve yapar gibi tekrar kutuya baktı. "Karımdan sonra, ilk gören sen olacaksın. Elimde olduğunu bile bilen yok."

Earl, Harry'in koluna bir şaplak attı. "Sen iyi bir dostsun!"

"Olmaya çalışıyorum Sıcak Kutu," dedi Harry. Kutuyu demiryolunun kenarına koyup yavaşça kapağını kaldırdı. "Eyalette bir ilk bu, Sıcak Kutu." Kutunun içinde bir taç gibi parıldayan, gümüş, turuncu, siyah ve krom renginde, uzun ve parlak bir lokomotif vardı.

"Gaz türbinli Westinghouse'lerden," dedi Earl hayran kalmış, boğuk bir sesle.

"Hem de sadece altmış sekiz, kırk dokuza," dedi Harry. "Resmen bu kadara mal oldu. Çok ucuza kapattım. Birçok tiz, bir de bas düdüğü var."

Earl lokomotifi büyük bir özenle raylara yerleştirdi ve yavaşça güç verdi. Harry tek bir söz etmeden kontrole geçince, Earl da büyülenmiş gibi, ağır ağır demiryolunun çevresinde dolaşarak, hayalinin lokomotifini bütün açılardan izlemeye, gerçeklik yanılsamasının özellikle çarpıcı olduğu anlarda Harry'e seslenmeye başladı.

"Earl!" diye seslendi Ella.

Earl cevap vermedi.

"Sıcak Kutu!"

"Hmm?" dedi Earl rüya görür gibi.

"Yemek yiyeceksek, haydi artık."

"Baksana," dedi Earl, "Bir tabak daha koyar mısın? Harry yemeğe kalacak." Harry'e döndü. "Kalırsın, değil mi? Bu bebeğin neler yapabileceğini keşfederken burada olmak istersin herhalde."

"Zevkle, Sıcak Kutu."

"Biz yemeğe çıkıyorduk," dedi Ella.

Earl doğruldu. "Ah, Aman Tanrım. Doğru ya, yemeğe çıkıyorduk."

"Dinle bak," dedi Harry ve lokomotiften yüksek ve ahenksiz bir düdük sesi çıktı.

Earl hayranlık içinde başını iki yana salladı. "Pazartesi," diye seslendi Ella'ya. "Pazartesi günü çıkarız. Şu anda yeni bir şey geldi. Gözlerine inanamayacaksın."

"Earl, evde yiyecek pek bir şey yok," dedi Ella üzgün bir sesle.

"Sandviç, çorba, peynir. Ne olursa," dedi Earl. "Sen bizim için kendini yorma."

"Şimdi, yedek güçten biraz al Sıcak Kutu," dedi Harry. "O yokuşu yarım gazla hiç sorunsuz çıkıyor. Bak şimdi, neler olacak."

"Yiiiihuuuuuu!" dedi Earl. Omzunda bir el hissetti. "Ah. Selam anne." Yeni lokomotifi gösterdi. "Ne diyorsun, ha? Bu gördüğün şey demiryollarında yeni bir çağın doğuşunu müjdeliyor anne. Gaz türbinli."

"Earl, Ella'ya bunu yapamazsın," dedi annesi. "O kadar heveslenip giyindi ama sen onu yüzüstü bırakıyorsun."

"Sadece erteledim, duymadın mı?" dedi Earl. "Bu gece yerine Pazartesi çıkıyoruz. Her neyse, zaten artık demiryolu için deliriyor. Beni anlıyor. Öğleden sonra burada çok eğlendik."

"Hayatımda beni bu kadar hayal kırıklığına uğratan biri daha olmadı," dedi annesi duygusuz bir sesle.

"Bu senin anlayabileceğin bir şey değil, o kadar."

Annesi tek bir söz daha etmeden arkasını dönüp çıktı.

Ella, Earl ile Harry'e sandviçler, çorba ve bira getirdi, onlar da centilmence teşekkürler ettiler.

"Pazartesi'yi bekle de gör," dedi Earl, "Bak birlikte ne kadar eğleneceğiz hayatım."

"İyi," dedi Ella ruhsuz bir sesle. "Güzel. Sevindim."

"Annemle ikiniz yukarıda mı yiyorsunuz?"

"Annen gitti."

"Gitti mi? Nereye?"

"Bilmem. Taksi çağırıp gitti."

"Hep böyledir zaten," dedi Earl. "Aklına bir şey koydu mu, bir bakarsın, *fırr*, gidip yapıvermiş. Ne olursa olsun. Kimse tutamaz. Bağımsızlık kanına işlemiş."

Telefon çalınca, Ella bakmak için müsaade istedi.

"Sanaymış, Harry," diye seslendi aşağıya. "Eşin."

Harry Zellerbach döndüğünde, yüzünde geniş bir tebessüm vardı. Kolunu Earl'ün omzuna atıp, 'Mutlu Yıllar Sana'yı söyleyerek Earl'ı hayretler içinde bıraktı.

"Mutlu yıllar sevgili Sıcak Kutu," diye bitirdi şarkıyı, "mutlu yıllar saaanaaaaaa."

"Çok tatlısın," dedi Earl, "Ama daha dokuz ay var."

"Öyle mi? Çok garip."

"Ne oldu ki?"

"Şey, annen demin hobi dükkânındaymış ve sana bir hediye almış. Benim hanıma senin yaş günün olduğunu söylemiş. Maude de seni ilk kutlayan ben olayım diye telefon etmiş."

"Ne almış?" dedi Earl.

"Söylemesem daha iyi Sıcak Kutu. Sürpriz olması gerek. Zaten yeteri kadar şey anlattım."

"HO ölçekli bir şey mi?" diyerek ağzını aradı Earl.

"Evet, öyle olmasını istemiş. Ama daha fazlasını söyleyemem."

"İşte geliyor," dedi Earl. Bahçe yolundaki çakılların araba lastikleri altında takırdadığını duymuştu. "O çok tatlı bir ihtiyar, biliyor musun Harry?"

"O senin annen Sıcak Kutu," dedi Harry de ciddi ciddi.

"Eskiden çok çabuk parlar, rüzgâr gibi koşardı ve arada bir beni eline geçirip bir güzel pataklardı. Ama biliyor musun, her seferinde de hak etmiş olurdum, hem de fazlasıyla."

"En iyisini anneler bilir Sıcak Kutu."

"Anne," dedi Ella merdivenin tepesinden, "Elinde ne var senin? Tanrı aşkına, ne yapacaksın? Anne?"

"Çabuk," diye fısıldadı Earl, Harry'e, "Demiryolunda oynuyormuş gibi yapalım da, özel bir şeyler döndüğünden haberimiz olduğunu anlamasın. Sürprizi bozmayalım."

Merdivenlerden inen ayak seslerini duymamış gibi, ikisi de trenlerle ilgilenmeye başladı. "Pekâlâ," dedi Earl, "Şöyle bir durum deneyelim Harry. Harrisonburg'da büyük bir Tapınakçılar toplantısı varmış, tamam mı, bizim de birkaç özel sevkiyatı..." Cümleyi yarıda kesti. Harry dehşet içinde bodruma inen merdivenin son basamağına bakakalmıştı.

Hava insanın kanını donduran bir çığlıkla ikiye bölündü.

Earl ensesindeki tüyler diken diken olmuş bir halde annesine doğru döndü.

Annesi aynı çığlığı bir kez daha koparttı. "*Iiiiiyyuuuuuuuvvvvvv!*"

Earl şöyle bir yutkunup geriye çekildi. Annesinin gözleri bir uçuş başlığının gözlükleri ardından ateşler saçarak ona bakıyordu. Elindeki model H-36'yı kol mesafesinde tutmuş, korkunç ses efektleri yaparak bir pike yaptırıp bir yükseltiyordu.

"Anne! Ne yapıyorsun sen?"

"Hobi? *Hrrrrrrrovovovov.* Pilottan bombacıya. Bombacıdan pilota. Roger. Wilco. *Rammrammramram.*"

"Aklını mı kaçırdın?"

Gürültülü ses efektleriyle kalorifer kazanının çevresini dolaşarak uçağa fıçı tonolar yaptırıp taklalar attırdı. "Roger. Wilco. Harrrr. *Ratatatatat!* Hakladım!"

Earl demiryolunun elektriğini kesip öylece durarak annesinin kazanın arkasından çıkmasını bekledi.

Annesi bir kükreyişle ortaya çıktı ve Earl'ın durdurmasına fırsat vermeden, inanılmaz bir çeviklikle demiryolunun üstüne çıkarak tek ayağını aynadan yapılmış bir göle, ötekini bir kanyona bastı. Kontrplak ayakları altında sarsıldı.

"Anne! Çekil oradan!"

"Bombaları atın!" diye haykırdı annesi. Kulakları sağır eden bir ıslık çalıp bir köprüyü tekmeleyerek kıymıklarına ayırdı. "*Boom!*"

Uçak yeniden tırmanışa geçmişti. "*Rorrrorrroror.* Pilottan bombacıya. Atom bombası hazır mı?"

"Yo, yo, yo!" diye yalvardı Earl. "Lütfen anne! Pes ediyorum, teslim oldum!"

"Atom bombası olmaz," dedi Harry donakalmış bir halde.

"Atom bombası hazır," dedi Earl'ın annesi taviz vermeyen bir sesle. Bombacı uçağın burnu lokomotif deposunu gösterinceye kadar aşağı doğru indi.

"*Grrrr-graaaaaaaaa!* Geliyor!"

Earl'ın annesi olanca kuvvetiyle deponun üstüne oturdu. "*Bomm!*"

Masadan aşağıya indi ve daha Earl neler olduğunu anlayamadan, yukarıya çıkmıştı bile.

Earl nihayet, şok geçirmiş ve bitkin bir halde yukarı çıktığında, orada sadece bacaklarını dümdüz uzatmış divanda oturan karısı Ella'yı buldu. Ella da afallamış görünüyordu.

"Annem nerede?" dedi Earl. Sesinde öfke yoktu, sadece şaşkınlık ve dehşet.

"Sinemaya gitti," dedi Ella, Earl'a değil, duvardaki bir boşluğa bakarak.

"Taksiyi dışarıda bekletmiş."

"Ne savaştı ama," dedi Earl başını kafasını sallayarak. "Tepesi attı mı, tam atıyor."

"Artık tepesi atmış falan değil," dedi Ella. "Yukarı çıktığında kuşlar gibi şakıyordu."

Earl bir şeyler mırıldanıp ayaklarını yere sürttü.

"Hmm?" dedi Ella.

Yüzü kızaran Earl, omuzlarını havaya kaldırdı. "Galiba hak ettim, dedim." Yine bir şeyler mırıldandı.

"Hmm?"

Earl boğazını temizledi. "Dedim ki bu gece oyunbozanlık ettiğim için özür dilerim. Bazen kafam pek iyi çalışmıyor galiba. *Hâlâ bir filme yetişebiliriz.* Benimle çıkmak ister misin?"

Harry Zellerbach, "Hey, Sıcak Kutu!" diye seslenip hızla odaya daldı. "İnanılmaz. Müthiş bir şey!"

"Ne o?"

"Cidden bombalanmış gibi görünüyor. Dalga geçmiyorum. Şu haliyle fotoğrafını çekip insanlara göstersen, '*Tam bir* savaş alanı,' derler. Ben dükkâna gidip model uçak kitlerinden birkaç silah kulesi alayım da, bu gece senin trenlerden bazılarını zırhlı trene çevirip kamuflajlarını yapalım. Hem sana verebileceğim yarım düzine Parshing tankım da var."

Earl'ın gözleri heyecandan, patlayan akkor ampuller gibi parladı, sonra yine söndü. "Beyaz bayrak çekip bu gecelik bitirelim artık Harry. Sherman savaş hakkında ne demişti biliyorsun. Onurlu bir barış için neler yapabileceğime bakmayı tercih ederim."

KIZ HAVUZU

Sevgili, tatlı eşim, kızlık adıyla Amy Lou Little, bana kız havuzundan geldi. Alın size yalnız erkekleri mest edecek bir fikir: İçi kız kaynayan, sıcacık ve derin bir kızlar havuzu.

Amy Lou Little Alabama-Birminghamlı, güzel, özgüveni yüksek, yirmi yaşında bir kızdı. Müstakbel eşim Birmingham'daki sekreterlik okulundan mezun olduğunda, okul çok hızlı ve hatasız çalıştığını söylemiş, ta kuzeydeki Montezuma Demir Döküm Şirketi'ne personel arayan biri de, Pittsburgh'a gittiği takdirde, ona iyi bir maaş vereceğini söylemişti.

Müstakbel eşim Pittsburgh'a geldiğinde, onu Montezuma Demir Döküm Şirketi'nin kız havuzuna yerleştirip, bir kulaklık, diktafon ve elektrikli daktilo vermişlerdi. Yirmi sekiz yıldır kız havuzunda çalışan ve kız havuzunun C bölümünün şefi olan Bayan Nancy Hostetter'in yanındaki masalardan birine oturtulmuştu. Bayan Hostetter kocaman, geyik gibi, adil, sağlıklı ve güçlü, inanılmaz derecede hızlı ve hatasız çalışan bir kadındı. Amy'e onu ablası gibi görmesini söylemişti.

Ben de Montezuma Demir Döküm Şirketi'nde, hiç görmediğim müşterilerin memnuniyetini sağlayan, köksüz bir adamdım. Müşteriler şirkete yazıyor, biz de, işin ehli yirmi beş kişi, onlara içten yanıtlar veriyorduk. Ben müşterileri görmüyordum, müşteriler de beni ve birbirinden fotoğraf isteyen falan da yoktu.

Bütün gün bir diktafona konuşuyordum; sonra da kuryeler kayıtları alıp benim hiç görmediğim kız havuzuna götürüyordu.

Kız havuzunda, bölüm başına on, toplam altmış kız vardı. Ofislerdeki bütün duyuru panolarında diktafonu olan herkesin kızları kullanabileceği yazardı ve altmış kızın içinde hemen her erkeğin zevkine uyacak biri mutlaka vardı. İçlerinde müstakbel eşim gibi el değmemiş olanların yanı sıra, dansçı kızlar gibi makyaj yapan pişkin kadınlar, tombul suratlı anneler, Bayan Hostetter gibi kuyruğu dik tutan ve kendi ayakları üzerinde duranlar da vardı.

Kız havuzunun, yeşilin göz dinlendiren bir tonundaki duvarlarında, insana huzur veren çiftlik tabloları, havada kız parfümlerinden ve André Kostelanetz'le Mantovani'nin kaydedilmiş müziklerinden oluşan bir rapsodi vardı. Kızların kulaklarınaysa, sabahtan akşama kadar, Montezuma'daki erkeklerin diktafonlara kaydedilmiş sesleri dolardı.

Ama bu erkekler yüzlerini değil, bir tek seslerini gönderiyor ve sadece işten bahsediyorlardı. Kızlara da ancak 'operatör' diye hitap edebiliyorlardı.

"Molibden, operatör," dedi bir ses Amy'in kulağına, "m-o-l-i-b-d-e-n diye yazılır."

Genizden gelen bu Kuzeyli sesi Amy'in kulaklarını acıtıyor; dediğine göre, çatlak bir çana zincirle vurulurmuş gibi çıkıyordu. Ses benim sesimdi.

"Çang çung," dedi Amy sesime.

"Birim bütün silikon contaları monte edilmiş olarak gelir," dedi sesim. "S-i-l-i-k-o-n, operatör."

"Ah, silikonu kodlamana ne hacet," dedi Amy. "Bu tü-

marhanede altı ay geçirdikten sonra silikon hakkında bilmediğim şey kalmadı."

"Saygılarımla," dedi sesim, "Arthur C. Whitney Jr., Müşteri İlişkileri Bölümü, Kazan Satış Birimi, Ağır Makineler Departmanı, Oda 412, Bina 77, Pittsburgh Fabrikası."

Amy mektubun altına, "ACW: Tamam," yazdı. Mektupla kopyaları karbon kâğıtlarından ayırıp biten işler sepetine koydu ve ses kaydını diktafonun makarasından çıkardı.

"Neden bir ara kız havuzunda kendini göstermiyorsun Arthur?" dedi müstakbel karım ses kaydıma. "Sana Clark Gable muamelesi yaparız, yeter ki erkek olsun." Gelenler sepetinden başka bir kayıt alıp makaraya taktı. "Haydi bakalım, seni gidi yaşlı şeytan," dedi yeni kayda, "Bu donmaya yüz tutmuş Alabamalı kızı ısıt biraz. Başını döndür."

"Beş kopya, operatör," dedi yeni, sert bir ses Amy'in kulağına. "Sayın Harold N. Brewster'e, Baskı Yatağı Bölümü, Jorgenson Hassas Cihazlar Mühendislik Şirketi, Lansing 5, Michigan."

"Sen cidden kanı kaynayan bir babalıksın, değil mi?" dedi Amy. "Buranın erkeklerini bu kadar ateşli yapan şey nedir acaba, buhar ısısı mı?"

"Bir şey mi dedin Amy?" dedi Bayan Hostetter kulaklıklarını çıkartarak. Uzun boylu, altın 'yirmi-yıllık-hizmet' rozeti dışında tek bir takı bile kullanmayan bir kadındı. Kınayan, kasvetli gözlerle Amy'e baktı. "Yine ne var?"

Amy diktafonunu durdurdu. "Kayıttaki beyle konuşuyordum," dedi. "Burada birileriyle konuşmam lazım, yoksa çıldıracağım."

"Konuşabileceğin çok hoş insanlar var," dedi Bayan Hostetter. "Her şeyi eleştirip duruyorsun ama daha her şeyi görecek zamanın olmadı bile."

"Siz söyleyin nedir bütün bunlar," dedi müstakbel eşim, bir el hareketiyle bütün kız havuzunu göstererek.

"*Montezuma Haberleri*'nde bununla ilgili çok iyi bir karikatür vardı," dedi Bayan Hostetter. *Montezuma Haberleri* şirketin çalışanları için çıkardığı haftalık gazetenin adıydı.

"Florence Nightingale'nin hayaletini bir stenografın tepesinde süzülürken gösteren mi?" dedi Amy.

"O da iyiydi," dedi Bayan Hostetter. "Ama benim dediğimde yeni Thermolux kazanının yanında duran bir adam, adamla kazanın etrafında da hafiften hayalete benzeyen binlerce kadın vardı. Altında, *Orkide göndermiyor ama göndermeli* diye yazıyordu, *Güvenilir Montezuma ürünlerinin arkasındaki on bin kadına.*"

"Hayaletler, hayaletler, hayaletler," dedi müstakbel karım. "Buradaki herkes hayalet. Sabahları dumanlarla soğuğun içinden çıkıp bütün gün kazanlarla ve silikon contalarla ve molibdenlerle uğraşıyorlar; sonra da saat beşte yok oluyorlar, tek bir söz etmeden kayıplara karışıyorlar. Buradaki insanlar evlenmeyi, âşık olmayı ya da kahkahalarla gülecek güzel bir şeyler bulmayı nasıl beceriyor hiç anlamıyorum. Ben bizim oradaki lisedeyken..."

"Lise gerçek hayat değildir," dedi Bayan Hostetter.

"Hayat buysa, Tanrı kadınların yardımcısı olsun, koca katta tek başlarına tıkılıp kalmışlar," dedi müstakbel eşim.

İki kadın altı aydır jilet keskinliğinde bilenen karşılıklı

bir hoşnutsuzlukla bakıştı. İkisi de kibarca gülümserken, gözlerinde minik bıçaklar parıldadı.

"Insan kendi hayatını kendisi yaratır," dedi Bayan Hostetter, "Ve nankörlük en büyük günahtır. Etrafına bir bak! Duvarlarda resimler, yerlerde halılar, güzel bir müzik, sağlık güvencesi ve emeklilik, Noel partisi, masamızda taze çiçekler, kahve molaları, kendimize ait bir kafeterya, kendi dinlenme salonumuzdaki televizyon ve pinpon masaları."

"Hayat hariç her şey var," dedi müstakbel karım. "Burada kulağıma gelen tek hayat belirtisi şu zavallı Larry Barrow."

"Zavallı Larry Barrow mu!" dedi Bayan Hostetter şok içinde. "Amy, o adam bir polisi öldürdü!"

Amy masasının en üst çekmecesini açıp, Larry Barrow'un *Montezuma Haberleri*'nin ilk sayfasındaki resmine baktı. Yakışıklı ve genç bir kanun kaçağı olan Barrow, Pittsburgh'daki bir banka soygununda iki gün önce bir polisi vurmuştu. En son uçsuz bucaksız Montezuma fabrikasında bir yerlere saklanmak için çitlerden birinin üstünden atlarken görülmüştü. Saklanmış olabileceği çok fazla yer vardı.

"Filmlerde oynayabilirdi," dedi Amy.

"Katil olurdu ancak," dedi Bayan Hostetter.

"Hiç de değil," dedi Amy. "Lisedeyken tanıdığım hoş çocuklara çok benziyor."

"Çocukluk etme," dedi Bayan Hostetter. Birden hareketlenerek ellerini pudraladı. "Pek çalıştığımız söylene-

mez, değil mi? Sabahki kahve molasına on dakika kaldı. Haydi bunu en iyi şekilde kullanalım."

Amy diktafonunu açtı. "Sayın Brewster," dedi ses, "Şu anki ısıtma santralinizi DM-114 Thermolux dönüştürücü kondansörle modernize etmek için yaklaşık fiyat alma isteğiniz şirket telemiyle bölgenizdeki Thermolux uzmanına iletilmiş ve..."

Parmakları tuşlar üstünde ustaca dans ederken canının istediğini düşünmekte özgür olan Amy, üst çekmecesi hâlâ açık, Larry Barrow'un resmi hâlâ gözünün önünde olduğundan, fabrika arazisinde bir yerlere gizlenmiş, yaralı, üşüyen, açlık çeken, herkesin nefret ettiği, yalnız ve avlanmak üzere olan bir adamı hayal etti.

"Isıtılacak binaların tuğla duvarlarındaki ısı iletim katsayısının," dedi ses Amy'in kulağına, "Fit kare başına Fahrenayt - Fahrenayt büyük harfle, operatör - olarak saatte beş Btu olduğu - bu İngiliz ısı biriminin kısaltmasıdır operatör, B büyük harfle - inç başınaysa..."

Ve müstakbel karım kendisini lisedeki mezuniyet balosunun yapıldığı o Haziran gecesi giydiği pembe tüllerden bir bulutun içinde hayal ederken, kolunda hafif ayağı aksayan, iyileşmekte olan, özgür bir Larry Barrow vardı. Fonda bir güney manzarası.

"Isı yayınırlığı ise - y-a-y-ı-n-ı-r-l-ı-k, operatör - k üstü w olarak alındığında," dedi ses Amy'in kulağına, "Rahatlıkla diyebiliriz ki..."

Ve müstakbel karım Larry Barrow'a umarsızca âşıktı. Bu aşk yaşamını dolduruyor, ona heyecan veriyor ve başka hiçbir şeyin önemi kalmıyordu.

"Çın çın," dedi Bayan Hostetter duvardaki saate bakıp kulaklıklarını çıkartarak. Sabahleyin bir kahve molası, öğleden sonra bir tane daha vardı ve Bayan Hostetter her bir molayı saate bağlı küçük bir zil gibi haber verirdi. "Çın çın, kızlar."

Amy, Bayan Hostetter'in o kaya gibi sert, sevgisiz, mizah duygusundan yoksun yüzüne bakınca hayali paramparça oldu.

"Ne düşünüyordun Amy?" dedi Bayan Hostetter.

"Larry Barrow'u düşünüyordum," dedi Amy. "Onu görseniz, ne yapardınız?"

"Dosdoğru yürümeye devam ederim," dedi Bayan Hostetter prensip sahibi bir kadın gibi. "Onu tanımamış gibi yapar ve yardım isteyecek birilerine rastlayıncaya kadar dosdoğru yürümeye devam ederdim."

"Ya sizi birdenbire yakalayıverir ve rehin alırsa?" dedi Amy.

Bayan Hostetter'in çıkık elmacık kemiklerinin üstü kızardı. "Artık *bu tarz* konuşmalara bir son verilsin," dedi. "Panik böyle başlar. Tel ve Kablo Departmanı'ndaki birkaç kız konuşa konuşa birbirlerini o kadar korkutmuşlar ki hepsini eve göndermek zorunda kalmışlar. Burada böyle bir şey olmayacak. Kız havuzu böyle şeylere prim vermez."

"Tamam da..." dedi Amy.

"Fabrikanın bu tarafına yakın olamaz," dedi Bayan Hostetter. "Zaten herhalde çoktan ölmüştür. Dün gece girdiği ofiste kan olduğu söylendi, o yüzden kimseyi rehin alacak durumda değil."

"Gerçeği bilen yok," dedi Amy.

"Senin ihtiyacın olan şey," dedi Bayan Hostetter, "Bir fincan sıcak kahve ve hızlı bir pinpon maçı. Gel haydi. Seni yeneyim."

"Sayın ilgili," dedi bir ses müstakbel karımın güzelim kulağına o öğleden sonra, "Çarşamba günü saat dört otuzda, Hotel Gresham'ın Bronz Salonu'nda gerçekleşecek olan, Thermolux ısıtma cihazları serisinin tanıtımına davetlimiz olarak katılmanızdan onur duyacağız..." Mektup tek bir kişiye değil, otuz kişiye birden yazılmıştı. Otuz kişiden her birine özel olarak daktilo edilmiş bir davetiye yollanacaktı.

Amy onuncu mektubu da yazıp bitirdikten sonra, nefesinin daraldığını hissetti. Elindeki projeyi geçici olarak bir kenara bıraktı ve biraz değişiklik olsun diye gelen işler sepetinden başka bir kayıt alıp diktafonunun makarasına taktı.

Parmaklarını klavyenin *a,s,d, f* ve *j,k,l* tuşlarına koyarak kayıttan gelecek talimatları bekledi. Ama kayıttan sadece, bir deniz kabuğunun içinden gelen deniz sesine benzer, hışırtılı bir ses geldi.

Saniyeler geçtikten sonra, kayıttan gelen yumuşak, derin ve tatlı tatlı baştan çıkaran bir ses duydu Amy.

"Sizden duyuru panosu sayesinde haberdar oldum kızlar," dedi ses. "Diktafonu olan herkesin sizleri kullanabileceği yazıyor." Usulca güldü. "Bende de bir diktafon var."

Uzun bir sessizlikte, kayıt yeniden cızırdamaya başladı.

"Çok üşüyorum, hastayım, yalnızım ve karnım aç bayan," dedi ses sonunda. Bir öksürük sesi duyuldu. "Ateşim var ve ölmek üzereyim bayan. Ben ölünce herkes çok sevinecek herhalde."

Bir sessizlik, bir öksürük daha.

"Tek hatam beni itip kakmalarına izin vermemek oldu bayan," dedi ses. "Bir yerlerde, belki de bir yerlerde, bir delikanlının vurulmaması, aç kalmaması ya da bir hayvan gibi kafese tıkılmaması gerektiğini düşünen bir kız vardır. İçinde biraz olsun insaf kalmış bir kız vardır belki bir yerlerde."

"Bir yerlerde," dedi ses, "Kalbi olan, bu çocuğa yiyecek bir şeyler, biraz da bandaj getirip bir süre daha yaşama şansı verecek olan bir kız vardır belki de."

"Belki de," dedi ses, "Kalbi buz kesmiştir de, gidip polise söyler ki bu çocuğu vursunlar, o da kendisiyle gurur duyarak mutlu olsun."

"Bayan," dedi ses müstakbel karıma, "Size nerede olduğumu ve siz bunu dinlediğinizde nerede olacağımı söyleyeceğim. Ne isterseniz yapabilirsiniz bana, ister yarım edin, ister öldürtün, isterseniz de ölüme terk edin gitsin. 227 numaralı binada olacağım." Ses tekrar usulca güldü. "Bir varilin arkasında olacağım. Pek büyük bir bina değil bayan. Beni bulmakta zorlanmazsınız."

Kayıt bitti.

Larry Barrow'un kıvırcık saçlı başını o kıvrımlı, yumuşacık kollarına yasladığını hayal etti Amy.

"Vay, vay," diye mırıldandı. "Vay, vay." Gözleri yaşlarla doldu.

Amy'in omzuna bir el dokundu. Dokunan Bayan Hostetter'in eliydi. "Kahve molası için çın çın dediğimi duymadın mı?" dedi Bayan Hostetter.

"Hayır," dedi Amy.

"Seni izledim Amy," dedi Bayan Hostetter. "Yalnızca dinliyordun. Daktilo etmiyordun. O kayıtta garip bir şey mi var?"

"Sıradan bir kayıt işte," dedi Amy.

"Çok üzgün görünüyordun."

"Ben iyiyim. Yok bir şey," dedi Amy gergin bir sesle.

"Ben senin ablanım," dedi Bayan Hostetter. "Bir şey varsa..."

"Ben abla *istemiyorum*!" dedi Amy hırsla.

Bayan Hostetter dudağını ısırdı, yüzü bembeyaz oldu ve ağır adımlarla dinlenme salonuna girdi.

Amy, Larry Barrow'un ses kaydını kimseye hissettirmeden kâğıt mendillere sardı ve el kreminin, yüz kreminin, rujunun, pudrasının, allığının, parfümünün, ojesinin, manikür makasının, tırnak törpüsünün, tırnak parlatıcısının, kaş kaleminin, cımbızının, saç tokalarının, vitamin haplarının, iğnesiyle ipliğinin, göz damlalarının, fırçasının ve tarağının durduğu, masasının alt çekmecesine koydu.

Çekmeceyi kapatıp başını kaldırınca, dinlenme salonunun kapısından içeriye doluşan kızların yarattığı bir paravanın ardından, buharları tüten bir fincan kahveyle içinde

iki küçük kurabiye duran fincan tabağının üzerinden ona bakan Bayan Hostetter'in meşum gözleriyle karşılaştı.

Amy kadına buz gibi bir tebessüm yollayarak dinlenme salonuna girdi. "Pinpon oynamak isteyen var mı?" dedi sesinin sakin çıkmasına çabalayarak.

Kendine bir sürü hevesli rakip buldu ve dinlenme süresi boyunca daktilonun tık-tıkları yerine, pinpon topunun tak-taklarıyla hayal kurdu.

Saat beşte, fabrika düdükleri bütün fabrikanın ve Pittsburgh'un üzerinde zaferle öttü.

Müstakbel karım öğleden sonrasını bastırılmış bir korku, heyecan ve aşk fırtınası içinde geçirmişti. Çöp sepeti hatalı mektuplarla doluydu. Korkunç sırrını açığa vurma korkusundan, ne Barrow'un ses kaydını bir kez daha dinlemeye ne de Bayan Hostetter'le göz göze gelmeye cesaret edebilmişti.

Şimdiyse, saat beşte, André Kostelanetz'le Mantovani ve ısıtma sisteminin fanları susturulmuştu. Postacı kızlar sabah ilk iş olarak daktilo edilmesi gereken silindirlerle dolu tepsileri kız havuzuna getirdiler. Masaların üstündeki vazolardan solmuş çiçekleri aldılar. Sabahleyin şirketin serasından taze çiçekler getireceklerdi. Kız havuzu onlarca vestiyerin çevresinde dönen girdaplara dönüştü. Amy ile Bana Hostetter, ayrı girdapların içinde, askılarından kendi paltolarını çektiler.

Kız havuzu ateşe dayanıklı demir merdivenden şirketin sokağına akan bir nehir haline geldi. Nehrin en sonundaysa müstakbel karım vardı.

Amy durunca, nehir onu ardında, uçuşan küllerle dolu hortumların, numaralı bina yüzlerinin oluşturduğu o kanyonun içinde bıraktı.

Kız havuzuna döndü Amy. Artık içeride bir tek uzaktaki kazanların turuncu alevlerinden gelen ışık vardı.

Titreyerek masasının alt çekmecesini açtı ve kaydın yerinde olmadığını gördü.

Afallamış bir halde, öfkeyle Bayan Hostetter'in alt çekmecesini açtı. Kayıt oradaydı. Yeşil çelik haznenin içinde kayıttan başka sadece bir şişe Mercurochrome antiseptik ve *Montezuma Haberleri*'nden kesilmiş, "Montezuma Kadını'nın Andı" başlıklı bir yazı vardı. "Ben Montezuma Kadını," diye başlıyordu ant, "Tanrı, Ülke ve Şirket bayrakları altında, onurlu Hizmet şiltimle beraber, Erkeklerle El Ele, Daha İyi Bir Geleceğe doğru yürüyeceğim."

Amy kederle inledi. Kız havuzundan koşarak çıkıp demir merdivenden şirketin sokağına indi ve ana kapıya, şirket polisinin karakoluna gitti. Bayan Hostetter'in orada, kayıttan öğrendiklerini iftiharla polise anlattığından emindi.

Şirket polisinin karakolu ana kapının yanındaki büyük resepsiyon salonunun bir köşesindeydi. Salonun duvarlarında şirket ürünleri ve çalışma şekilleri sergileniyordu. Ortasında şişko bir bayinin şekerlemeler, tütün ürünleri ve dergiler sattığı bir büfe vardı.

Kumaş paltolu, uzun boylu bir kadın görevli polise el kol hareketleriyle bir şeyler anlatıyordu.

"Bayan Hostetter!" dedi Amy nefes nefese, kadının arkasına kadar giderek.

Kadın dönüp merakla müstakbel karıma baktıktan sonra dikkatini tekrar polise yöneltti. Bayan Hostetter değildi. İçeride fabrika turu yaparken çantasını kaybeden bir ziyaretçiydi.

"Her yerde kaybolmuş ya da çalınmış olabilir," dedi kadın, "Bütün o kızgın çeliklerle kıvılcımların olduğu, o korkunç gürültülü yerde; o koca çekicin dan diye indiği yerde; şu bilim adamının adını unuttuğum o şeyi gösterdiği laboratuvarda, her yerde! Belki de deli gibi ortalıklarda dolaşan şu katil ben görmeden kapıp kaçmıştır."

"Hanımefendi," dedi polis sabırla, "Adamın öldüğün den emin sayılırız. Ayrıca eğer hayattaysa, peşinde olduğu şey çantalar değil. Bir şeyler yemenin peşinde. Hayatta kalma peşinde." Yüzünde sert bir tebessüm belirdi. "Ama başaramayacak, uzun sürmez."

Müstakbel karımın o kıpkırmızı, tatlı dudakları farkında olmadan aşağı doğru kıvrıldı.

Fabrikada bir yerlerde, köpekler uludu.

"Duydunuz mu?" diye sordu polis kendinden memnun bir sesle. "Şu anda köpeklerle onu arıyorlar. Eğer çantanız ondaysa hanımefendi, ki değildir, tez zamanda buluruz."

Amy büyük salona bakınarak Bayan Hostetter'i aradı. Bayan Hostetter orada değildi. Çaresizlikten bitkin düşen Amy, "Sorununuzu Silikonla Çözebilir Misiniz?" isimli bir düzenlemenin karşısındaki sert banka oturdu.

Üzerine bir hüzün çökmüştü Amy'in. O bildik, güzel bir film bittiğinde her zaman hissettiği hüznü çok iyi tanıyordu. Sinema salonunun ışıkları yanıyor, aslında üstünde hiçbir hak iddia edemeyeceği o coşkuyu, önemli olduğu

hissini, aşkı elinden alıyordu. O sadece bir seyirciydi, birçok seyirciden sadece biri.

"Köpekleri duyuyor musunuz?" diye sordu büfeci Amy'in arkasındaki bir müşteriye. "Özel bir cinsmiş diye duydum. Bloodhoundlar dünyadaki en uysal köpeklerdir ama Barrow'un peşine taktıkları köpekler yarı coonhoundmuş. Bunlara sert olmayı öğretebiliyorlar, sert müşterilerle başa çıkabilmek için."

Amy birden ayağa kalkıp şeker tezgâhına gitti. "Bir çikolata istiyorum," dedi, "Büyüklerinden, yirmi beş sentliklerden. Bir de Butterfinger'la Hindistan Cevizli Mounds ve şu karamelli şeylerden, biraz da fıstık."

"Tamam efendim!" dedi büfeci. "Kendinize gerçek bir ziyafet çekeceksiniz, öyle mi? Bir tek bu kadar çok şekerlemeyle cildinize zarar vermemeye dikkat edin, o bana yeter."

Amy hızla fabrikaya dönüp tıklım tıkış dolu şirket otobüsüne bindi. Otobüsteki tek kız oydu. Ötekiler akşam mesaisi yapan erkeklerdi. Müstakbel karımı görünce, fazlasıyla kibar ve özenli davranmaya başladılar.

"Beni 227 nolu binada indirebilir misiniz lütfen?" dedi Amy şoföre. "Yerini bilmiyorum."

"Ben de bilmiyorum ki," dedi şoför. "Oradan pek aramazlar." Güneşlikten fabrikanın köşeleri kıvrık kıvrık olmuş bir haritasını çıkardı.

"O binadan *arayamazlar* ki," dedi yolculardan biri. "227'de birkaç fener, kum varilleri, belki bir de sobadan başka bir şey yoktur. 227 değildir hanımefendi."

"Adamın biri kız havuzunu arayıp mesaiden sonra çalışmak için bir steno istedi," dedi Amy. "227 dediğini sanmıştım." Şoförün haritasına bakıp, adamın 227 no'lu bina olarak parmağıyla demiryolu garaj sahasının ortasında tek başına kalmış minik bir kareyi gösterdiğini gördü. Sahanın kenarında 224 numaralı, ona oldukça yakın sayılabilecek büyük bir bina daha vardı. "Belki de 224 demiştir," dedi Amy.

"Tabii ya!" dedi şoför neşeyle. "Nakliye Departmanı. Aradığınız bina orası."

Otobüsteki herkes rahat bir nefes alıp, gurur dolu bir sevgiyle, gözleri gibi baktıkları bu Güneyli güzel kızcağıza baktı.

Amy artık otobüste kalan son yolcuydu. Otobüs fabrika alanının merkeziyle demiryolu garaj sahasının arasındaki bomboş araziden, cüruf yığınları ve paslanmaya terk edilmiş hurdalarla dolu bir tundradan geçiyordu. Boş arazide, yolun uzağında, el fenerlerinin dans eden ışıklarından oluşmuş kuyruklu bir yıldız vardı.

"Aynasızlarla köpekler," dedi şoför Amy'e.

"Öyle mi?" dedi Amy dalgın dalgın.

"Adamın dün gece girdiği ofisten başladılar," dedi şoför. "Köpeklerin havlayışına bakılırsa, epey yaklaşmış olmalılar."

Başını salladı Amy. Müstakbel eşim hayalinde Bayan Hostetter'le konuşuyordu. "Eğer polise anlattıysanız," diyordu, "Onu siz öldürdünüz demektir; silahı üstüne doğ-

rultup tetiği çekmekle aynı şey bu. Anlamıyor musunuz? Umurunuzda bile değil mi? İçinizde bir gram olsun kadınlık yok mu sizin?"

İki dakika sonra, şoför Amy'i Nakliye Departmanı'nda indirdi.

Otobüs gidince, Amy gecenin içinde yürüyerek demiryolunun, üzerine kırmızı, yeşil ve sarı sinyal lambaları serpiştirilmiş, parlak raylarla bölünen o cüruf denizinin kıyısında durdu.

Amy'in gözleri geceye alışır, kalbi daha da hızlı atmaya başlarken, bir sürü hantal siluetin arasından büyük ihtimalle - can çekişen bir adamın kalbi olan bir kızı içinde bekleyeceğini söylediği - 227 no'lu bina olan küçük, alçak bir tanesini seçti.

Dünya geri çekildi; gece sanki Amy'i kapıp bir fırıldak gibi çevirdi ve müstakbel karım cürufların içinden binaya doğru koştu.

Bina karşısında yükselince, müstakbel eşim nefes nefese aşınmış yalı baskılarının karşısında durarak, şakaklarında zonklayan kanın uğultuları arasında içeriye kulak kabarttı.

İçeride birisi kıpırdanıp, iç çekti.

Amy dış duvar boyunca kapıya doğru ilerledi. Asma kilitle menteşesi eski ahşaptan sökülüp atılmıştı.

Kapıyı çaldı Amy. "Merhaba," diye fısıldadı, "Sana yiyecek bir şeyler getirdim."

Birinin nefes alışını duydu, o kadar.

Kapıyı iterek açtı.

Kapıdan içeriye giren gri ışık diliminin altında Bayan Hostetter duruyordu.

İki kadın da sanki karşısındakinin ötesindeki bir şeye bakıyor, bir diğerinin orada olmamasını diliyordu. Yüzleri ifadesizdi.

"Nerede o?" dedi Amy sonunda.

"Öldü," dedi Bayan Hostetter, "Öldü... Varillerin arkasında."

Amy içeride ayaklarını sürüyerek, hedefsizce yürümeye başladı ve Bayan Hostetter'den mümkün olabildiğince uzaklaştığında, sırtı kadına dönük, durdu. "Öldü mü?" diye mırıldandı.

"Balık leşi gibi yatıyor," dedi Bayan Hostetter.

"Onun hakkında böyle konuşmayın!" dedi müstakbel karım.

"Aynen öyle," dedi Bayan Hostetter.

Amy yüzünü hırsla Bayan Hostetter'e döndü. "Benim kaydımı almaya hakkınız yoktu."

"O kayıt herkese aitti," dedi Bayan Hostetter. "Ayrıca, bu konuda bir şeyler yapacak cesaretin olduğunu zannetmezdim."

"Varmış *işte*," dedi Amy, "Ki ben de bu konuda yalnız kalacağımı düşünürdüm. Polise gittiğinizi zannettim."

"Gitmedim *işte*," dedi Bayan Hostetter. "Buraya gelmemi beklemen gerekirdi, herkesten önce ve çok senin."

"Hayatımda hiçbir şeye bu kadar şaşırmamıştım," dedi Amy.

"Beni buraya gönderen sensin hayatım," dedi Bayan Hostetter. Yüzü bir an için yumuşar gibi oldu. Ama kasları gerildi ve yüzünün sert hatları olduğu gibi kaldı. "Yaşamım hakkında bir sürü şey söyledin Amy, anlamadığımı sanma. Hepsi de bana acı verdi ve işte buradayım." Ellerine bakarak seri ve hatasız çalışan parmaklarını oynattı. "Hâlâ hayalet miyim? Ölü bir adamı görmek için çılgınca bir yolculuk yapmış olmak beni hayaletlikten kurtardı mı?"

Müstakbel karımın gözleri yaşla doldu. "Ah, Bayan Hostetter," dedi, "Sizi incittiysem çok özür dilerim. Siz hayalet değilsiniz, gerçekten. Zaten değildiniz ki." O sade giyimli, yalnız kadına duyduğu acıma hissinin pençesine düşmüştü. "İçi sevgi ve merhametle dolu birisiniz Bayan Hostetter, yoksa burada olmazdınız."

Bayan Hostetter bu sözlerden etkilendiğini gösteren hiçbir tepki vermedi. "Peki, *seni* buraya getiren şey nedir Amy?"

"Onu sevmiştim," dedi Amy. Âşık bir kadının mağrurluğuyla sırtı dikleşir, yanakları kızarırken, kendini yine çok güzel ve önemli hissetti. "Sevdim onu."

Bayan Hostetter o süsten yoksun başını hüzünle iki yana salladı. "Onu sevdiysen," dedi, "Git de bir bak şimdi. O sevilesi kucağında sevilesi bir bıçak ve yüzünde insanın saçlarını ağartmaya yetecek kadar sevilesi bir sırıtış var."

Amy'in eli boğazına gitti. "Ah."

"En azından artık dostuz, değil mi Amy?" dedi Bayan Hostetter. "Bu da bir şeydir, değil mi?"

"Ah, tabii, tabii," dedi Amy usulca. Yüzüne soluk bir tebessüm oturtmayı becerebildi. "Hem de çok önemli bir şey."

"Gitsek iyi olur," dedi Bayan Hostetter. "Adamlarla köpekler buraya geliyor."

Adamlarla köpekler çeyrek mil uzaktaki boş arazide zikzaklar çizerken, iki kadın 227 no'lu binadan çıktı.

Nakliye Departmanı'nın önünden bir şirket otobüsünü yakalayıp, ana kapıya kadar hiç konuşmadan, uzun, ölü bir yolculuk yaptılar.

Ana kapıya gelince ayrılma, ikisinin de kendi otobüs durağına gitme zamanı gelmişti. Zorlanarak da olsa, konuşmayı becerdiler.

"Hoşça kalın," dedi Amy.

"Sabah görüşürüz," dedi Bayan Hostetter.

"Bir kızın ne yapması gerektiğini bilebilmesi o kadar zor ki," dedi müstakbel eşim, bir hasretin ve zayıflık hissinin etkisiyle.

"Kolay olması da gerekmiyor bence," dedi Bayan Hostetter. "Hiçbir zaman kolay olmadı sanırım."

Amy ciddi ciddi başını salladı.

"Bir de Amy," dedi Bayan Hostetter elini Amy'in koluna koyarak, "Şirkettekilere kızma. Mektuplarının iyi daktilo edilmesini istiyorlarsa, bu onların suçu değil."

"Denerim," dedi Amy.

"Bir yerlerde," dedi Bayan Hostetter, "Senin gibi tatlı bir genç kız arayan tatlı bir delikanlı var ve yarın yeni bir gün."

"Şimdi ikimizin de," dedi Bayan Hostetter bir hayalet gibi Pittsburgh'un dumanı ve soğuğuna karışmaya başlayarak, "Sıcak bir banyoya ihtiyacı var."

Amy sisin içinde, hayalet gibi, ayaklarını sürüyerek otobüs durağına geldiğinde beni orada, hayalet gibi, dururken buldu.

Aklı başında iki insan gibi, ikimiz de orada yalnızmışız gibi davrandık.

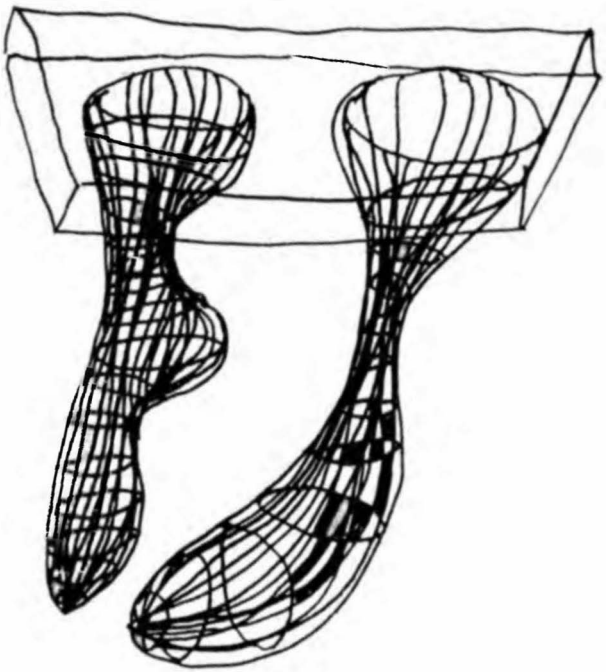
Sonra, o kadar zamandır içinde tuttuğu dehşetin ağırlığına dayanamayan müstakbel eşim birdenbire gözyaşlarına boğularak başını omzuma dayadı ve ben de sırtına vurdum.

"Aman Tanrım," dedim, "Bir insan daha."

"Ne kadar insan olduğumu bilemezsin," dedi o da.

"Belki de öğrenirim," dedim. "Deneyebilirim."

Denedim de, hâlâ deniyorum ve kadehimi sizlere mutlu bir erkek olarak kaldırıyorum: Kız havuzunun ılık kaynakları hiç kurumasın.

RUTH

Iki kadın daire kapısının eşiğinde resmî bir havayla selamlaştı. Biri orta yaşlı, diğeri genç, ikisi de yalnız ve dul kadınlardı. O anda - görünürde yalnızlıklarını yenmek için - tanışıyor olmaları, ikisinin de kimsesizliğini daha çok ortaya çıkarıyordu sadece.

Iki kadından genç olanı, Ruth, bir yabancıyla tanışacağı bu buluşmaya gelmek için binlerce mil yol yapmış, bir tren vagonunun takırtılarıyla isine ve verdiği kaşıntılara katlanarak Georgia'da hâlâ ilkbaharı yaşayan bir ordu kasabasından hâlâ buzlar altında olan bir New York vadisine gelmişti. O andaysa oraya gitmenin ona neden bu kadar doğru, neden bu kadar gerekli bir şeymiş gibi geldiğini merak ediyordu. Kapının ortasında durmuş ve ancak zoraki bir tebessüm edebilen o iri ve yaşlıca kadın da, ona yazdığı mektuplarda, bunu ister gibiydi.

"Demek Ted'imle evlenen kadın sensin," dedi orta yaşlı kadın soğuk bir sesle.

Ruth kendisinin de evli bir oğlu olduğunu hayal etmeye çalıştı ve eğer olsaydı, o zaman bu soruyu belki de aynı şekilde sorabileceğini düşündü. Valizlerini yere bıraktı. Eve sevgi sözcükleri içerisinde dalmayı, radyatörde ısınmayı, biraz kendine gelip sonra da lafı Ted'den açıp konuşmaya başlamayı ummuştu. Ama kocasının annesi içeri girmesine izin vermeden önce onu incelemeye almaya kararlı görünüyordu. "Evet, Bayan Faulkner," dedi Ruth,

"O, ülke dışına gitmeden önce beş ay birlikte yaşadık." Kadının eleştiren bakışları altında, neredeyse evliliğini savunurcasına, cümlesine bir ekleme yaparken buldu kendini. "Beş mutlu ay."

"Ted benim herşeyimdi," dedi Bayan Faulkner. Bunu sanki sitem eder gibi söylemişti.

"O iyi bir adamdı," dedi Ruth da huzursuzlanarak.

"Benim küçük oğlum," dedi Bayan Faulkner. Görünmeyen, anlayışlı bir seyircinin duyması için kendi kendine söylenmiş bir replikti bu. Omuz silkti. "Üşümüşsünüzdür, girsenize Bayan Hurley." Hurley, Ruth'un kızlık soyadıydı.

"Aslında otelde de kalabilirdim, hiç sorun değil," dedi Ruth. Kadının bakışları kendini yabancı gibi hissetmesine, kendi kelimeleri sündürerek konuşma alışkanlığından, yetersiz ve daha sıcak bir iklim için seçilmiş giysilerinden rahatsız olmasına neden olmuştu.

"Başka bir yerde kalmanın lafını bile duymak istemiyorum. Konuşacak çok şeyimiz var. Ted'in çocuğu ne zaman doğacak?"

"Dört ay içinde." Ruth valizini kapının hemen yanına kaydırıp, kalıcı olmadığını hissettiren bir havayla, kaygan pamukludan baskılı bir kumaşla kaplanmış kanepenin köşesine ilişti. Fazla ısıtılmış odadaki tek aydınlatma şöminenin üstündeki bir lambaydı ve bağa lamba başı zaten cılız olan ışığı daha da donuklaştırıyordu. "Ted sizden öyle çok bahsetti ki tanışmak için can atıyordum," dedi Ruth.

Ruth o uzun tren yolculuğunda, Bayan Faulkner ile saatler boyunca sohbetler edişini, kadının daha ilk andan kalbini kazanışını hayal etmişti. Bayan Faulkner'in "Şimdi

de, bana biraz kendinden bahset bakalım," diyeceğini düşünerek, biyografisini onlarca kez prova edip rötuşlamıştı. Açılış cümlesi hazırdı: "Hiç akrabam yok maalesef, yakın akrabalardan kimse yok, en azından. Babam süvari albaydı ve..." Ama Ted'in annesi açılış sorusunu sormadı.

Bayan Faulkner, sessiz ve düşünceli, pahalı görünen bir karaftan iki minik bardağa şeri doldurdu. "Kişisel eşyalar..." dedi sonunda, "Onları sana yolladıklarını söylediler"

Ruth bir an anlamamış göründü. "Ha, yurt dışında kullandığı şeyler mi? Evet, onlar bende. Adet böyle herhalde, yani her zaman eşlere yolluyorlar."

"Washington'daki makineler tarafından otomatik olarak yapılıyordur herhalde," dedi Bayan Faulkner alaycı bir tonla. "Generalin teki bir düğmeye basıyordur ve..." Cümleyi yarım bıraktı. "Onları ben alabilir miyim lütfen?"

Onlar benim der demez bu söylediğinin kulağa kim bilir ne kadar çocuksu geldiğini düşündü Ruth. "Bence o da bende kalmalarını isterdi." O kadar küçük olmasına bir anlam veremediği şeri bardağına baktı ve bu çetin sınavı sağ salim atlatabilmek için yirmi bardak daha içebilmeyi diledi.

"Böyle düşünmek seni rahatlatıyorsa, senin olduklarını düşünmeye devam et," dedi Bayan Faulkner sabırlı bir sesle. "Ben sadece her şeyin bir arada durmasını istiyorum, artık geriye ne kalmışsa."

"Üzgünüm ama anlayamadım."

Bayan Faulkner arkasını dönüp usulca, yüce gönüllü bir sesle konuştu. "Hepsi bir arada olunca, onu daha ya-

kınımda hissedeceğim." Ayaklı bir lambanın ışığını açınca, salona birden beyaz bir ışık doldu. "O şeyler senin için bir şey ifade etmez ki," dedi. "Ama bir anne olsaydın, benim için nasıl da paha biçilmez olduklarını anlardın." Parmağının ucuyla aslan pençeli ayaklarıyla duvara dayanmış duran süslemeli bir vitrinin üzerindeki bir toz tanesini aldı. "Gördün mü? Vitrinde sende olduğunu bildiğim şeyler için boş yer bırakmıştım."

"Çok tatlı bir şey," dedi Ruth. Bebek ayakkabılarının, masal kitaplarının, çakısının, izci rozetinin durduğu vitrin hakkında Ted'in ne düşüneceğini merak etti. O ucuz duyarlık bir yana, vitrini Ted de görse, onda marazi, hastalıklı bir şeyler hissederdi herhalde. Bayan Faulkner gözlerini kocaman açmış, hiç kırpmadan, büyülenmiş gibi vitrindeki şeylere bakıyordu.

Ruth konuşarak bu büyüyü bozdu. "Ted dükkânınızın çok iyi iş yaptığını anlatmıştı. İşler yine iyi mi?"

"Dükkânı bıraktım," dedi Bayan Faulkner dalgın dalgın.

"Öyle mi? O zaman bütün zamanınızı dernek çalışmalarınıza ayırıyorsunuzdur?"

"Dernekten istifa ettim."

"Anlıyorum..." Ruth bir şeylerle oyalanmış olmak için eldivenlerini çıkartıp tekrar giydi. "Ted müthiş yetenekli bir dekoratör olduğunuzu söylemişti, ki haklı olduğunu görebiliyorum. Burayı en az iki yılda bir yeni baştan dekore ettiğinizi anlatmıştı. Bir dahaki sefere ne gibi değişiklikler yapmayı planlıyorsunuz?"

Bayan Faulkner gözlerini isteksizce raflardan ayırıp ona

döndü. "Artık hiçbir şey değişmeyecek." Elini ona doğru uzattı. "Eşyalar valizinde mi?"

"Fazla bir şey yok," dedi Ruth. "Cüzdanı..."

"Cordovan, değil mi? Lise ikinci sınıftayken ona ben vermiştim."

Ruth başını salladı. Valizlerden birini açıp elini dibine kadar soktu. "Bana yazdığı bir mektup, iki madalya ve bir saat."

"Saati, lütfen. Arkasında, yirmi birinci yaş gününde benim verdiğime dair bir yazı olacak. Yeri hazır bile."

Ruth uysal bir tavırla eşyaları avuçlarında tutup ona doğru uzattı. "Mektubu saklamak isterim."

"Mektupla madalyalar tabii ki sende kalabilir. Benim hatırlamak istediğim çocukla hiçbir alakaları yok."

"O bir erkekti, çocuk değil," dedi Ruth kibarca. "Böyle hatırlanmak isterdi."

"O senin hatırlama şeklin," dedi Bayan Faulkner. "Benimkine de saygı duy."

"Özür dilerim," dedi Ruth. "Duyuyorum tabii. Ama cesur olduğu için onunla gurur duymanız gerekir ve..."

"O nazik, duyarlı ve zeki bir çocuktu," diyerek sözünü kesti Bayan Faulkner tutkulu bir sesle. "Onu ülke dışına hiç göndermemeleri gerekirdi. Onu sert ve ucuz bir adam yapmaya çalışmış olabilirler ama özünde o hâlâ benim küçük oğlumdu."

Ruth ayağa kalkıp vitrine, o tapınağa yaslandı. Neler döndüğünü, Bayan Faulkner'in düşmanca tavrının ardında neyin yattığını şimdi anlamıştı. Ruth o yaşlıca kadın için,

onun Ted'ini elinden alan, uzaklardaki karanlık, gizli işbirlikçilerden birisiydi.

"Tanrı aşkına hayatım, dikkat et!"

Ruth irkilerek omzunu vitrinden çekti. Açıktaki bir rafta duran küçük bir şey devrilerek yere düştü ve beyaz parçalara ayrıldı. "Ah! *Çok* özür dilerim."

Bayan Faulkner yere diz çökmüş, minik parçaları parmaklarıyla bir araya getiriyordu. "Bunu nasıl yapabildin? Nasıl *yapabildin*?"

"Çok üzgünüm. Size yenisini alamaz mıyım?"

Bayan Faulkner titrek bir sesle, "Yenisini alamaz mıyım diye soruyor," dedi, yine o görünmeyen seyirciye. "Ted'in yedi yaşındayken o minicik elleriyle yaptığı bir şeker kâsesini nereden alacaksın acaba?"

"Onarılabilir," dedi Ruth çaresizlik içinde.

"Öyle mi?" dedi Bayan Faulkner felakete uğramış bir kadın gibi. Kırık parçaları Ruth'un yüzüne doğru tuttu. "Kralın bütün atlarıyla bütün adamları bile yapamaz..."

"Şükürler olsun ki iki tane varmış," diyerek raftaki kilden yapılmış öteki kâseyi gösterdi Ruth.

"Dokunma ona!" diye haykırdı Bayan Faulkner. "Hiçbir şeye dokunma!"

Ruth titreyerek vitrinden uzaklaştı. "Ben gitsem iyi olacak," dedi. İnce, kumaş paltosunun yakasını kaldırdı. "Taksi çağırmak için telefonunuzu kullanabilir miyim acaba?"

Bayan Faulkner'in saldırganlığı hemen yok oldu ve acınası bir yüz ifadesine dönüştü. "Hayır. Oğlumun çocuğu-

nu benden alamazsın. Lütfen canım, beni anlamaya çalış ve affet. O küçük kâse benim için kutsaldı. Oğlumdan geriye kalan her şey kutsal, o yüzden öyle davrandım." Ruth'un paltosunun koluna yapışıp sımsıkı tuttu. "Anlıyorsun, değil mi? İçinde birazcık olsun merhamet varsa, beni affedip burada kalırsın."

Ruth bastırılmış bir kızgınlıkla ciğerlerindeki havayı boşaltıı. "Kusura bakmazsanız, hemen yatmak istiyorum." Yorgun değil, aslında o kadar gergindi ki bütün geceyi tavana bakarak geçireceğini zannediyordu. Ama o kadınla tek bir kelime daha konuşmak istemiyor, utancını ve hayal kırıklığını yatağın o bembeyaz kayıtsızlığına saklamak istiyordu.

Bayan Faulkner saygılı ve misafirine özen gösteren, mükemmel bir ev sahibine dönüştü. Küçük misafir odası, bütün misafir odaları gibi konuğa kendini evinde hissettirmek istendiğini sezdiren ama aynı zamanda bunun imkânsızlığını da inkâr etmeyen, zevkli döşenmiş, tertemiz ve boş bir odaydı. İçerisi radyatörler daha bir saat kadar önce açılmış gibi serin, hava tatlı mobilya cilası kokularıyla doluydu.

"Yani burası bebekle benim için mi?" dedi Ruth. Oradan bir geceden fazla kalmaya hiç niyeti yoktu ama Bayan Faulkner kapıda oyalanınca, kendini biraz sohbet etmek zorunda hissetmişti.

"Burası sadece senin için canım. Bebeğin benim odamda daha rahat edeceğini düşündüm. Daha büyük ya. Burada beşiği nereye koyarsın bilemiyorum." Yüzünde resmî bir tebessüm belirdi. "Şimdi, kusura bakmazsın, de-

ğil mi canım?" Yanıt beklemeden arkasına döndü ve usulca bir şarkı mırıldanarak kendi odasına gitti.

Ruth, sert kumaşlar arasında bir saat boyunca gözünü kırpmadan yattı. Düşünceleri birbirinden bağımsız parlak akımlar halinde, şu ya da bu anın kare kare hatırlanması şeklinde geliyordu. Ted'in o uzun, düşüncelere dalmış yüzü tekrar tekrar geldi. Onu yalnız bir çocuk olarak gördü; ona ilk geldiği haliyle, sonra bir âşık olarak, sonra bir erkek. Bir çocuğun anısına kurulmuş, dönüştüğü erkeği yok sayan o tapınak, akıllara ziyan bir şey gibi geliyordu Ruth'a.

Dışarıya bakıp biraz kendine gelme ihtiyacıyla, yorganı üstünden atıp pencereye gitti. Birkaç metre ötede, aralıklarına karlar dolmuş, tuğla bir duvar vardı sadece. Holde parmak uçlarında ilerleyip, büyük salondaki, Adirondack Dağı'nın mavi eteklerini çerçeveleyen pencerelere doğru gitti. Durdu.

Hantal bedeni ince bir geceliğin altından siluet olarak seçilebilen Bayan Faulkner, hatıralarını koyduğu rafın karşısında durmuş konuşuyordu. "Iyi geceler bir tanem, her neredeysen. Umarım beni duyabiliyor ve annenin seni ne kadar çok sevdiğini biliyorsundur." Susup kulak kabartır gibi oldu ve yüzünde kurnaz bir ifade belirdi. "Çocuğun da iyi ellerde olacak birtanem, senin beşiğini de sallamış olan, o aynı ellerde." Rafa göstermek için ellerini kaldırdı. "Iyi geceler Ted. Tatlı rüyalar."

Ruth sessizce yatağa döndü. Birkaç saniye sonra, kori-

dorda pat-pat çıplak ayak sesleri duyuldu, bir kapı kapandı ve eve sessizlik çöktü.

"Günaydın Bayan Hurley." Ruth gözlerini kırpıştırarak Ted'in annesine baktı. Misafir odasının baktığı tuğla duvarın üzerindeki karlar gitmiş, duvar gözlerini kamaştırıyordu. Güneş iyice yükselmişti. "İyi uyudun mu evladım?" Neşeli, senli benli bir ses. "Neredeyse öğlen oldu. Sana kahvaltı hazırladım. Yumurta, kahve, jambon ve pişi. Sever misin?"

Ruth başını sallayarak gerinirken, o mayışıklık içinde, önceki gece öyle bir kâbus yaşanıp yaşanmadığından kuşkuya düştü. Gün ışığı her yere saçılmış, ilk karşılaşmalarındaki hastalıklı cenaze gerginliğini dağıtıvermişti.

Mutfaktaki masada keyifli bir kahvaltının huzurlu ve bereketli kokusu vardı.

Ruth önünde üçüncü fincan kahvesi, Bayan Faulkner'in tebessümüne karşılık verirken, artık iyice rahatlamış, bu sıcak ortamda yeni bir yaşama başlamaktan memnun bir haldeydi. Önceki gece sinirleri gerilmiş ve yorgun iki kadın arasındaki bir yanlış anlaşmadan ibaretti sadece.

Ted'in lafı edilmedi, ilk başta. Bayan Faulkner esprili bir dille erkeklerin dünyasına bir iş kadını olarak girdiği ilk günlerden söz ederek, kocasının ölümünden sonra onu epey zorlamış olması gereken o yıllardaki haliyle dalga geçti. Sonra Ruth'un da kendinden bahsetmesi için ısrar ederek, insanın gururunu okşayan bir ilgiyle anlattıklarını

dinledi. "Bir gün yaşamak için tekrar güneye gitmeyi istersin herhalde."

Ruth omuzlarını silkti. "Orayla gerçek bir bağım yok, başka bir yerle de yok zaten. Babam asker olduğu için, aklınıza gelebilecek hemen her yerde yaşadım diyebilirim."

"En çok nereye yerleşmek isterdin?" diyerek ağzını aradı Bayan Faulkner.

"Hm, burası da yeterince iyi bir yer."

"Öyle soğuk ki," dedi Bayan Faulkner. "Sinüs hastalıklarıyla astımın dünyadaki genel merkezi."

"Eh, herhalde Florida daha rahattır. Seçim şansım olsa, Florida'yı tercih ederdim sanırım."

"Seçim şansın var, biliyorsun."

Ruth fincanını masaya bıraktı. "Ben buraya yerleşmeyi planlıyorum, Ted'in istediği gibi."

"Yani bebek olduktan sonra," dedi Bayan Faulkner. "O zaman istediğin yere gitmekte özgür olacaksın. Elindeki sigorta parası ve benim ekleyebileceğim parayla, kendine St. Petersburg gibi bir yerde güzel bir ev alabilirsin."

"Peki ya siz? Çocuğa yakın olmak istediğinizi sanmıştım."

Bayan Faulkner buzdolabının içine uzandı. "Ah, al bakalım canım, krema da istiyordun, tabii ya." Kremalığı Ruth'un önüne koydu. "Bu iş ikimiz için de ne kadar kolay olabilir, görmüyor musun? Çocuğu bana bırakıp, genç bir kadının nasıl yaşaması gerekiyorsa, öyle bir hayat yaşayabilirsin." Sesi güven veren bir tona büründü. "Ted ikimiz için de böyle olmasını isterdi."

"Bundan hiç emin değilim!"

Bayan Faulkner ayağa kalktı. "Bunu ben daha iyi bilirim herhalde. Bu evdeyken her dakika benimle birlikte o."

"Ted öldü," dedi Ruth duyduklarına inanamayan bir sesle.

"Sorun da bu ya," dedi Bayan Faulkner sabırsızlıkla. "*Senin* için öldü. Artık ne varlığını hissedebilir ne de isteklerini bilebilirsin çünkü onu tanımıyorsun bile. Bir insanı beş ayda tanıyamazsın."

"Biz karı-kocaydık!" dedi Ruth.

"Birçok karı-koca ölüm onları ayırıncaya kadar birer yabancı olarak kalır hayatım. Biz de birlikte onca yıl geçirdik ama kocamı tanıdığımı söyleyemem."

"Bazı anneler de oğullarını kendileri dışında bütün kadınlara yabancı yapmaya çalışır," dedi Ruth acı acı. "Tanrı da biliyor ya, siz bunu kıl payıyla kaçırmışsınız!"

Bayan Faulkner erkeksi ve uzun adımlarla salona gitti. Vitrinin karşısındaki koltuğun raylarının gıcırdadığını duydu Ruth. Yine sessizce fısıldanan o diyalog holden mutfağa doğru süzüldü.

On dakika sonra, Ruth valizini toplamış salonda duruyordu.

"Çocuk, nereye gidiyorsun?" dedi Bayan Faulkner hiç bakmadan.

"Uzağa, güneye herhalde." Ruth ayaklarını bitiştirmiş, ağırlığını hırsla bir ona, bir ötekine vererek halıda oyuklar açıyordu. O kadına söyleyeceği bir sürü şey vardı ve yüzüne bakmasını bekliyordu. Valizini toplarken yüzlerce in-

tikam sözü üşüşmüştü beynine, tam yerinde, yanıtlanamayacak sözler.

Bayan Faulkner başını çevirmeden, hatıralarına bakmaya devam etti. Koca omuzları - inatçı bir yerinden kıpırdamazlık ve bilgelik havasıyla - yukarı kalkmış, başı aşağıdaydı. "Nesiniz siz Bayan Hurley, insanın hayatındaki en değerli şeyi istediği zaman verip, istediğinde geri alabilecek bir çeşit tanrıça mı?"

"İsteme hakkına sahip olduğunuzdan çok daha fazlasını istediniz." Bunu yapmaya çok meraklı, zorba bir kadın şimdi ne yapacağına kesinkes karar verirken, tam onun durduğu yerde durmuş bekleyen bir oğlan çocuğunun neler hissetmiş olabileceğini düşündü.

"Ben sadece oğlumun istediği şeyi istiyorum."

"Bu doğru değil."

"Yanılıyor, değil mi birtanem?" dedi Bayan Faulkner vitrine. "O seni duyabilecek kadar çok sevmiyor ama annen seviyor seni."

Ruth kapıyı çarpıp koşarak ıslak sokağa çıktı ve eliyle işaret ederek şaşkın bir şoförü durdurdu.

"Ben taksi değilim hanımefendi."

"Lütfen, beni gara götürün."

"Bakın hanımefendi, ben şehir dışına doğru gidiyorum, merkeze değil." Ruth gözyaşlarına boğuldu. "Tamam hanımefendi. Tanrı aşkına, tamam. Binin haydi."

"427 numaralı tren, Seneca, dördüncü perondan kalkacak,"

dedi hoparlördeki ses. Yolcuların gidecekleri yerin ayrıldıkları yerden biraz da olsa daha iyi olduğuna dair bütün hayallerini yıkan bir sesti. San Francisco'yu da Troy kadar tekdüze bir tonda homurdanıyor, o ses söylediğinde Miami de insanın kulağına Knoxville'den daha çekici gelmiyordu.

Salonun tavanı boyunca bir gök gürültüsü yuvarlandı. Ruth'un yanındaki sütun titreşti. Gözlerini dergisinden kaldırıp garın saatine baktı Ruth. Bundan sonra onun treni kalkacak, güneye doğru gidecekti.

Biletini alıp bagaj kontrolden geçer, o ölü dakikaları okuyarak geçirmek için sert bir banka yerleşirken, hareketleri hedefe yönelik, seri, yürüyüşü adeta etrafa kafa tutar gibiydi. Kafasının içinde çınlayan vahşi bir diyaloga eşlik eden hareketlerdi bunlar. Hayalinde acımasız gerçekleri Bayan Faulkner'in yüzüne çarpıyor, kadınsı bahaneler ve gözyaşlarına karşı ustaca manevralar yaparak bir zafer kazanıyordu.

Bu intikam fantazisi Ruth'u o an için tatmin etmiş, az önce canını öylesine yakmış olan o kadını biraz olsun unutabilmesini sağlamıştı. Hissettiği şey sadece can sıkıntısı ve yeni baş gösteren bir yalnızlıktı. Bu iki hissi dağıtabilmek için, bakışlarını bekleme salonundaki grupların üstünde dolaştırarak, yüzlerden, giysilerden ve bagajlardan, o insanları gara getiren kişisel ve sıradan hikâyeleri okumaya başladı.

Dimdik durmuş iyi giyimli annesi ve babasıyla laflayan, uzun boylu, bebek yüzlü bir er: Ordu onu gri flanellerinden ve kolejinden çekip almış... Göğsünde sadece bir nişan madalyası... zeki, paralı... Babası oğlunun rütbesin-

den ve park ederken bir arabanın önünü tıkamış olmaktan muzdarip...

Ruth'un düşünceleri bir dizi öksürükle yarıda kesildi. Yaşlı bir adam bomboş bir bankın kolçağına sinmiş, bir öksürük kriziyle iki büklüm olmuştu. Kirli parmaklarında tuttuğu sigara izmaritinden bir nefes daha çekebilmek için öksürük krizinin geçmesini bekliyordu.

Çıtı pıtı ve şen şakrak bir kadın, bagajının nasıl yerleştirileceği konusunda kesin talimatlar verip bir zahmet ilgilenivermesini istediği bir bagajcının eline bir dolar tutuşturdu: Çocuklarını tenkit edip torunlarını şımartmak üzere çıktığı yıllık seferde...

Yine o acılı öksürükler. Bu sefer kir pas içindeki adamın, kapıdan gelen ani bir esintiyle burun deliklerine kadar taşınan, o leş gibi nefes kokusunu aldı Ruth. Öksürükler iyice kötüleşip, adamın ciğerlerini söktü. Sigara yere düştü.

Ruth bakışları kendiliğinden adamın üzerine düşmesin diye bankın üstünde yan döndü. Nefes nefese kalmış, fötr şapkasının altındaki kırmızı yüzü neşeli kalmakta ısrarlı, şişko bir adam bilet sırasının en önüne geçmek için yalvardı: Pazarlamacı... rulman ya da kazan ya da öyle bir şeyler satan...

Yine o acılı öksürükler. Böylesine nahoş bir manzaranın dikkatini çekmeye çalışmasından rahatsız olan Ruth, yaşlı adama bir kez daha şöyle bir baktı. Adam bankın kolçağına yığılmış, iki büklüm bir halde sarsılıyordu.

Şişko pazarlamacı önce yaşlı adama, sonra yine dosdoğru önüne bakarak sıradaki yerini korumaya devam etti.

Hâlâ hamala talimatlar veren yaşlı hanım, sözünü kesen öksürüklere rağmen söylediklerini duyurabilmek için sesini yükseltti.

Genç askerle düzgün ailesi etrafta böylesine çirkin bir olay yaşandığının farkında olduklarını belli edecek kadar bile görgüsüz değildiler.

Gara dalan bir gazeteci çocuk Ruth'la yaşlı adamın arasındaki boşlukta hızla ilerlemeye başladı, birkaç metre ötelerinde durdu ve bağıra çağıra binlerce mil uzakta gerçekleşmiş bir faciayı haber vererek bekleme salonunun öteki tarafında doğru gitmeye başladı. "Tamamını okuyun!"

Yukarıdan yeni bir trenin gürültüsü duyuldu. Artık herkes rampaya doğru ilerliyor, trene gitmek için başka bir yol seçmeleri sadece tesadüfmüş gibi davranarak, yaşlı adamın yattığı boşluğa girmekten kaçınıyordu.

"*Buffalo, Harrisburg, Baltimore* ve *Washington*," dedi hoparlördeki ses.

Ruth kendi treninin de gelmiş olduğunu fark etti. Yaşlı adama bir kez daha bakmadan ayağa kalktı. Adamın yalnızca iğrenç bir sarhoş olduğunu söyledi kendi kendine. Orada öylece yatıp sızmayı hak etmişti. Dergisiyle çantasını kolunun altına sıkıştırdı. Nasılsa birileri - polis ya da bir yardım kurumu ya da bu her kimin göreviyse - gelip alırdı adamı.

"İlerleyelim!"

Adama değmeden yanından geçip rampaya doğru gitti Ruth. Peron katından gelen ıslık sesleri ve ürpertici nem rampadan aşağı hücum ederek onu da içine aldı. Buhara

bulanmış soluk ışıklar sanki sonsuza kadar uzanıyordu; gerçekdışı, düşünceleriyle yarışacak bir şeyler sunamadan.

Ve düşünceleri yakasını bırakmıyor, onu sinir bozucu, sürekli tekrarlanan bir sesi, bir adamın öksürüklerini, hayal etmeye zorluyordu. Sesler zihninde gitgide yükseliyor, sanki taş bir mahzende yankılanarak daha da güçleniyordu.

"İlerleyelim!"

Ruth dönüp rampadan aşağı koştu. Birkaç saniye sonra yaşlı adamın üzerine eğilmiş yakasını gevşetiyor, bileklerini ovuşturuyordu. Adamın cılız bedenini boylu boyunca uzatıp, kendi paltosunu başının altına koydu.

"Bagajcı!" diye bağırdı.

"Evet efendim?"

"Adam ölüyor. Ambulans çağırın."

"Hemen efendim!"

Ruth ışığa doğru yürürken kornalar çalıyordu. O ise farkına bile varmadan, zihninde tren garındaki duyarsız erkeklerle kadınları azarlamakla meşguldü. Ambulans yaşlı adamı alıp götürmüştü ve treni kaçıran Ruth'un da şimdi Ted'in şehrinde geçirmesi gereken dört saati daha vardı.

"Bir tek çirkin ve pis diye, ona yardım etmediniz," diyordu hayalî bir kalabalığa. "O hasta ve yardıma muhtaç bir adamdı, sizse ona dokunmamak için, bencilce kendi yolunuza gittiniz." Kaldırımda ona doğru yürüyen insanlara meydan okurcasına bakıyor, karşılığında şaşkın bakış-

larla karşılaşıyordu. "Adamcağızın hiçbir şeyi yokmuş gibi davrandınız," diye mırıldandı Ruth.

Zamanını kadınlar nasıl yaparsa öyle öldürüp, alışverişe çıkmış da bir şeyler arıyormuş gibi davrandı Ruth. Değer biçen gözlerle mağaza vitrinlerine baktı, kumaşlara dokundu, bir şeylerin fiyatını sordu ve tezgâhtar kızlara bir-iki dükkâna daha bakıp tekrar geleceğine dair sözler verdi. Neredeyse tamamen otomatik, düşüncelerinde kendi kendisini hak ettiği gibi tebrik etmesine olanak sağlayacak bir şekilde hareket ediyordu. Dokunulması yasak olanlardan, temiz olmayan, hasta yabancılardan kaçmayan bir avuç insandan biri olduğunu söylüyordu kendi kendine.

Bu onu canlandıran bir düşünce oldu ve Ruth bu fikri onunla paylaşanın Ted olduğuna inanmakta bir sakınca görmedi. Ted'i düşününce, onun o korkunç annesi canlandı gözünün önünde. Bayan Faulkner'in kendisine kıyasla ne kadar bencil olduğunu görünce, içindeki canlılık daha da arttı. Orada o yaşını başını almış kadın olsa, kendi küçük hayatındaki trajedi dışında hiçbir şeyin farkında olmadan, bekleme salonunda öylece otururdu. Yaşlı adam orada can verirken, o mırıl mırıl bir hayaletle konuşurdu.

Ruth kadınla birlikte geçirdiği o birkaç onur kırıcı, acı saati, kâbusa benzer bir annelik kavramı ve bir avuç incik boncuk adına yapılan o yaltaklanmalarla zorbalığı bir kez daha yaşadı. O iğrenme hissi ve ondan bir an önce uzaklaşma isteği bütün gücüyle geri geldi. Bir takı tezgâhına dayanınca, aynada kendisiyle yüz yüze geldi Ruth.

"Yardımcı olabilir miyim efendim?" dedi tezgâhtar kız.

"Efendim? Ha, yo, teşekkür ederim," dedi Ruth. Aynada kinci, kendinden fazla memnun bir yüz vardı. Gardaki

adama bakıp hiçbir şey görmeyen gözlerdeki o aynı soğuk parıltı.

"Biraz hasta gibisiniz. Oturmak istemez miydiniz?"

"Hayır, cidden, yok bir şeyim," dedi Ruth dalgın dalgın.

"Mağazada görevli bir doktor var."

Ruth gözlerini aynadan ayırdı. "Çok aptalım. Bir an dengemi kaybediverdim. Artık geçti." Yüzünde kararsız bir tebessüm belirdi. "Çok teşekkür ederim. Ben artık gideyim."

"Trene mi bineceksiniz?"

"Hayır," dedi Ruth yorgun bir sesle. "Yardımıma ihtiyacı olan yaşlı ve çok hasta bir kadın beni bekliyor."

I WOULD JUST AS SOON HAVE SKIPPED IT ALL.

ÖLÜMLÜLER UYURKEN

Fred Hackleman ile Noel'in birbirlerinden uzak durabilme ihtimali olsa, dururlardı. Hackleman bekâr bir şehir haberleri müdürü, bir gazetecilik dehasıydı ve üç dayanılmaz yıl boyunca onun yanında muhabir olarak çalışmıştım. Yapabileceğim en yakın benzetme, bir çiftlik kedisiyle Audubon Society[1] arasında ne kadar benzerlik varsa, Noel ruhu ile onun arasında da o kadar benzerlik olduğuydu.

Ve birçok yönden bir çiftlik kedisine benzerdi. Yalnız, öyle olmasa da halinden memnun görünen, tembel, yetkilerini ve zekâsını her an size karşı kullanmaya hazır bir adamdı.

Onunla birlikte çalışırken kırklı yaşlarının ortasındaydı ve görünüşe göre bir tek Noel'e değil, hükumete, evliliğe, iş dünyasına, vatanseverliğe ve aklınıza gelebilecek diğer bütün önemli kurumlara olan saygısını da yitirmiş durumdaydı. Adını andığını duyduğum idealler sadece özlü manşetlerle, doğru telaffuzla, haberin doğruluğuyla ve insan ırkının budalalığını en hızlı şekilde rapor etmekle ilgili olanlardı.

Etrafa, hafiften de olsa, biraz sevinç ve neşe saçtığını hatırladığım tek bir Noel var. Ama o da bir tesadüftü. Yirmi beş aralıkta bir firar olayı yaşanmıştı.

Başka bir Noel'de de, üstüne yük treni çarpan bir adamla ilgili haberde adamın göçüp gittiğini yazdı diye, redaktör kızı ağlatıncaya kadar kızcağızın üstüne gitti.

[1] Özelikle kuşların korunmasını amaçlayan çevreci bir grup (ç.n.)

"Adam ayağa kalktı, üstünü başını silkeledi, kıkır kıkır güldü ve lokomotifle yaşadığı bu ufak anlaşmazlıktan önce her nereye gidiyorduysa, oraya mı gitti?" diye sordu Hackleman.

"Hayır." Kız dudağını ısırdı. "Öldü ve..."

"Peki neden öyle demedin? Adam öldü. O lokomotif, kömür vagonu, elli beş tane yüklü yük vagonu ve personel vagonu üzerinden geçtikten sonra, adam öldü. Bunu okuyucularımıza korkusuzca ve kafalarını karıştırmadan söyleyebiliriz. Birinci sınıf habercilik: O öldü. Cennete mi gitmiş? Göç ettiği yer orası mı?"

"Ben... Bilmem."

"Ama haberinde bildiğimiz yazılı. Muhabir elinde adamın şu anda cennette ya da cennet yolunda olduğuna dair kesin doğrulanmış bir bilgi olduğunu mu söyledi? Adamın rahibiyle görüşüp içeri girebilmesi için en ufak bir umut ışığı olup olmadığını öğrendiniz mi?"

Redaktör kız gözyaşlarına boğuldu. "Umarım gitmiştir!" dedi hırsla. "Ben sadece gitmiş olmasını istediğimi söylemeye çalıştım ve bundan pişman da değilim!" Burnunu sümkürerek yürüyüp giderken kapıda durdu ve gözlerinden ateşler saçarak Hackleman'a baktı. "Çünkü Noel!" dedi ve gazetecilik dünyasını sonsuza kadar terk etti.

"Noel mi?" dedi Hackleman. Şaşkın görünüyor ve bakışlarını sanki birilerinin bu tuhaf sözcüğü ona tercüme etmesini bekler gibi odada dolaştırıyordu. "Noel." Duvardaki takvime gidip, ayın yirmi beşine gelinceye kadar, parmağını tarihlerin üzerinden geçirdi. "Ha, kırmızı rakamlı olan. Hah."

Ama en iyi hatırladığım Noel sezonu Hackleman ile birlikte geçirdiğim son sezondur, Hackleman'ın coşkuyla şehir tarihindeki en yüz kızartıcı suç olarak nitelediği büyük soygunun gerçekleştiği sezon.

Sabah postasına bakıp, "Lanet olsun, bir adam kısacık ömrü hayatında ne kadar şan ve şeref kazanabilir ki?" dediğini duyduğumda, aralığın biri falandı herhalde.

Beni masasına çağırdı. "Bu ofise her gün akmaya devam eden bunca onurun sadece yönetim tarafından paylaşılması hiç de adil değil," dedi. "Bunca onur aslında sizlere, esas işi yapanlara ait."

"Çok incesiniz," dedim tedirgin bir sesle.

"Bu yüzden, zaten çoktan hak ettiğin terfiye binaen, seni yardımcım yapıyorum."

"Şehir haberlerinden sorumlu müdür yardımcısı mı?"

"Ondan daha büyük bir iş. Evlat, artık Yıllık Noel Dış Aydınlatması Yarışması'nın tanıtım müdür yardımcısısın. Gazete için yaptığın o müthiş, özverili işlerden haberim bile yok sanıyordun herhalde, ha?" Elimi sıktı. "Eh, işte cevabını aldın. Tebrikler."

"Teşekkürler. Ne yapacağım?"

"Yöneticilerin erken ölme nedeni yetki paylaşımı yapmayı beceememeleridir," dedi Hackleman. "Şu anda hayatıma yirmi yıl eklenmiş olması gerek çünkü tanıtım müdürü olarak Ticaret Odası tarafından bana tevdi edilmiş olan yetkiyi, bu vesile ile tamamen sana devrediyorum. Fırsat kapısı sonuna kadar açık. Bu seneki Yıllık Noel Dış Aydınlatması Yarışması, senin tanıtımın sayesinde şimdiye kadarki en büyük, en parlak yarışma olursa, gazetecilik

dünyasında ne kadar yükselebileceğinin hiçbir üst limiti olamaz. Belki de Milli Kuru Üzüm Haftası'nın bir sonraki tanıtım müdürü sen olursun, kim bilir?"

"Korkarım bu sanat formuna pek aşina değilim," dedim.

"Hiçbir zorluğu yok," dedi Hackleman. "Yarışmacılar evlerinin ön cephelerinden renkli ışıklar sarkıtır ve ışık ayarı en hızlı çalışan kazanır. Al sana Noel işte."

Sorumluluğunu bilen bir tanıtım müdür yardımcısı olarak olayın geçmişini iyice bir araştırdım ve 1938'den beri savaş yılları hariç her yıl düzenlendiğini öğrendim. Ilk birinci, yarışmayı evinin ön cephesine ışıklarla çizdiği, iki katlı bir Noel Baba ile kazanmıştı. İkinci yıl birinci olanın kontrplaktan yapıp kenarlarına ışıklar geçirdiği ve çatının saçaklarına astığı bir çift devasa zil ileri geri sallanırken, çalıların içine gizlenmiş bir hoparlörden de ding-dong sesler geliyordu.

Bu böyle devam etmişti: Her yılın birincisi bir yıl öncekinin biraz daha önüne geçmiş ve sonunda yarışmacıların bir elektrik mühendisinden yardım almadan kazanabilme gibi bir umutları kalmadığı gibi, kararın verileceği gece, yani Noel arifesinde, elektrik şirketinin bütün cihazlarında da vahim bir aşırı yüklenme yaşanmaya başlanmıştı.

Dediğim gibi, Hackleman bu işe hiçbir şekilde bulaşmak istemiyordu. Ancak, Hackleman'ın şansına, gazetenin yayıncısı Ticaret Odası başkanlığına seçilmiş ve çalışanlarından birinin böyle bir yurttaşlık görevinden kaytardığını öğrenince de, adamın bayağı bir canı sıkılmıştı.

Yayıncımız şehir haberlerine pek uğramasa da, nadiren yaptığı ziyaretlerin her biri unutulmaz ziyaretlerdi; özellikle de Noel'den iki hafta önce, Hackleman'ı toplumdaki rolünün iki misli önemli olduğu konusunda eğitmek adına yaptığı ziyaret.

"Hackleman," dedi yayıncı, "Buradaki personel sadece gazeteci değil, aynı zamanda aktif birer yurttaştır."

"Oy veriyorum ya," dedi Hackleman. "Vergimi de ödüyorum."

"O kadarla da kalıyor," dedi yayıncı azarlarcasına. "Tam on yıldır şehir haberleri müdürüsün, ve on yıldır bu pozisyondaki bir adamın üstlenmesi gereken yurttaşlık görevlerinden kaytarıp durdun, en yakınındaki muhabire kakalayıverdin." Parmağıyla beni gösterdi. "Birçok yurttaşın büyük bir şeref addedeceği görevlere onun gibi çocukları göndermek, toplumun suratına atılmış bir tokattır."

"Benim zamanım yok," dedi Hackleman somurtarak.

"Yarat. Senden günde on sekiz saatini ofiste geçirmeni isteyen yok ki. Bu senin kendi fikrin. Gerek yok. Arada bir insan dostlarınla dışarıya çık Hackleman, özellikle de şimdi. Noel sezonundayız, adam. Şu yarışmanın başına geç ve..."

"Noel'den bana ne ki?" dedi Hackleman. "Ben ne dindar bir adamım ne de aile babasıyım ve eggnog gastritimi azdırır, o yüzden Noel'in canı cehenneme."

Yayıncı afallamıştı. "Noel'in canı cehenneme mi?" dedi anlayamayan, boğuk bir sesle.

"Aynen öyle," dedi Hackleman.

"Hackleman," diye diklendi yayıncı, "Sana bu yarışmanın düzenlenmesinde görev almanı emrediyorum, sen de Noel havasına gireceksin. Bu sana iyi gelir."

"İstifa ediyorum," dedi Hackleman, "Ki bunun size iyi geleceğini hiç sanmam."

Hackleman haklıydı. İstifası gazeteye hiç yaramadı. Tam bir faciaydı çünkü birçok bakımdan gazete *o* demekti. Yine de, gazete yöneticilerinin ofislerinde ne ahlanıp vahlandı ne de dişler gıcırdatıldı; sadece sakin, sabır dolu bir özlem vardı. Hackleman daha önce de istifa etmiş fakat gazeteden yirmi dört saatten daha fazla ayrı kalmayı başardığı görülmemişti. Onun bütün hayatı gazeteydi ve gazeteden ayrılmaktan söz etmesi, bir alabalığın dağdaki akarsudan ayrılıp ucuzcu bir dükkânda tezgâhtarlık yapacağını söylemesiyle aynı şeydi.

Gazeteden ayrı kalabilme süresinde yeni bir rekor kırarak, istifa edişinden yirmi yedi saat sonra masasına döndü Hackleman. Hafiften sarhoş, somurtkandı ve kimseyle göz göze gelmiyordu.

Sessizce ve saygılı bir şekilde masasının yanından geçerken, bir şeyler mırıldandığını duydum.

"Efendim?" dedim.

"Mutlu Noeller dedim," dedi Hackleman.

"Size de Mutlu Noeller."

"Evet, efendim," dedi, "Artık çok kalmadı, değil mi, o uzun beyaz sakallı, akıllara ziyan ihtiyarın şıngır mıngır evlerimizin tepesine inip hepimize yeni ciciler getirmesine."

"Evet, galiba öyle."

"Küçük ren geyiklerini kırbaçlayan bir adamdan her şey beklenir," dedi Hackleman.

"Öyledir, herhalde."

"Beni biraz bilgilendir, olur mu evlat? Neymiş bu yarışma?"

Yarışmayı düzenlemesi gereken komitede, hepsi de yarışma için kılını bile kıpırdatamayacak kadar meşgul ya da mühim olan yerel şöhretler vardı: belediye başkanı, büyük bir imalatçı şirketin başkanı, Emlakçılar Odası başkanı. Hackleman beni yardımcısı konumunda tuttu ve sıkıcı hazırlıkları yapmak ikimizle Ticaret Odası'ndan birkaç çoluk çocuğa düştü.

Her gece yarışmaya katılan evleri görmek için dışarı çıkıyorduk, ki bu evlerden binlercesi vardı. Komitenin Noel gecesi içlerinden bir birinci seçebileceği en iyi yirmiden oluşan bir liste oluşturmaya çalışıyorduk. Ticaret Odası'ndaki alt düzey memurlar şehrin güney tarafında keşfe çıkarken, Hackleman'la ikimiz kuzeyde dolaşıyorduk.

Keyifli bir iş olabilirdi. Hava soğuk olsa da, ayaz yoktu; siyah kadifeden bir gökyüzünde, her gece parıl parıl, sert ve soğuk yıldızlar oluyordu. Sokaklardan temizlenen ama bahçe ve çatılarda kalan karlar, bütün dünyayı yumuşacık ve tertemiz gösteriyor ve arabadaki radyoda Noel ilahileri çalınıyordu.

Ama keyifli değildi çünkü Hackelman'ın çenesi durmuyor, Noel'e çamur atıp duruyordu.

Bir seferinde, radyoda 'Sessiz Gece'yi söyleyen bir ço-

cuklar korosunu dinlerken, günahsız ya da ölü olmayan bir adam cennete ne kadar yaklaşabilirse, ben de o kadar yaklaşmıştım. Hackleman birdenbire kanalı değiştirip arabanın içini bir caz grubunun tangır tungurlarıyla doldurdu.

"Bunu neden yaptınız ki?" dedim.

"Artık çok uzattılar," diye terslendi Hackleman. "Bu gece zaten sekiz kere dinledik. Sigara satar gibi, Noel'i de satıyorlar, aynı teraneyi tekrarla da tekrarla. Kulaklarımdan Noel fışkıracak."

"Satmıyorlar," dedim. "Sadece mutlu oluyorlar."

"Bu da alışveriş merkezlerinin başka bir reklam taktiği işte."

Düğmeyi tekrar çocuk korosunu yayınlayan kanala çevirdim. "Sakıncası yoksa bunu sonuna kadar zevkle dinlemek istiyorum," dedim. "Sonra yine değiştirebilirsiniz."

"Cennetteymişçesinee-eeee hu-zur-la uyu," diye çınladı o minik, o tatlı sesler. Sonra da spiker araya girdi. "En sevilen Noel şarkılarından oluşan bu on beş dakikalık ara konser," dedi adam, "Pazarları hariç her gün akşam ona kadar açık olan Bullard Brothers Alışveriş Merkezi tarafından sizler için hazırlanmıştır. Noel alışverişinizi son dakikaya bırakmayın. Aceleye gelmesin."

"Al işte!" dedi Hackleman zafer kazanmış bir edayla.

"Bu ayrı bir konu," dedim. "Önemli olan Kurtarıcı'nın Noel'de doğmuş olması."

"Yine yanlışın var," dedi Hackleman. "Zamanını kimse bilmiyor. İncil'de buna dair hiçbir şey yok. Tek bir sözcük bile."

"İncil hakkında uzman görüşü almaya gideceğim son adam siz olurdunuz," dedim kızgın bir sesle.

"Çocukken ezberlemiştim," dedi Hackleman. "Her gece bir ayet ezberlemek zorundaydım. Tek bir sözcüğü kaçırsam, aman Tanrım, babam bir güzel pataklardı."

"Öyle mi?" Bu beklenmedik bir gelişmeydi; beklenmedikti çünkü Hackleman'ın etkileyiciliği bir parça da ketumluğundan, geçmişinden ve iş dışında ne yapıp ne düşündüğünden hiç bahsetmeyişinden geliyordu. Şimdiyse tutmuş çocukluğundan bahsediyor, bana ilk kez sabırsızlık ve alaycılıktan daha derinlerdeki bir duygusunu gösteriyordu.

"On yıl boyunca Pazar Okulu'ndaki tek bir dersi bile kaçırmadım," dedi Hackleman. "Yağmurlu günde, güneşli günde; hastalıkta, sağlıkta, hep oradaydım."

"Dindardınız, ha?"

"Babamın kemerinden ödüm kopardı."

"Hâlâ hayatta mı babanız?"

"Bilmem," dedi Hackleman ilgisizce. "On beş yaşındayken evden kaçtım, bir daha da dönmedim."

"Ya anneniz?"

"Ben bir yaşındayken ölmüş."

"Çok üzüldüm."

"Sana üzül diyen oldu mu?"

Arabayı o gece bakmayı planladığımız son evin önüne çekiyorduk. Sivri uçlu çitleri, demir flamingolarıyla, İspanyol mimarisinin en kötü özelliklerini, elektronik cihazları ve aniden kazanılmış bir serveti tek bir hilkat garibe-

sinde toplayan, somon pembesi bir malikâneydi. Görünürde Noel aydınlatması falan yoktu, sadece evin içindeki normal ışıklar.

Doğru yere gittiğimizden emin olmak için kapıyı çaldık ve bir kâhya evin arka tarafında gerçekten de bir Noel aydınlatması olduğunu ama açmak için ev sahibinden izin almamız gerektiğini söyledi.

Az sonra kapıda beliren ev sahibi, şişko ve kullı, üstteki iki dişi öne fırlamış bir adamdı; koyu kırmızı sabahlık giymiş bir kunduza benziyordu.

"Bay Fleetwood, efendim," dedi kâhya efendisine, "Bu beyefendiler..."

Ev sahibi bir el hareketiyle adamını susturdu. "Görüşmeyeli nasılsın Hackleman?" dedi. "Ziyaret için oldukça geç bir saat ama kapım eski dostlara her zaman açıktır."

"Gribbon," dedi Hackleman inanamayan bir sesle, "Leu Gribbon. Ne zamandır burada oturuyorsun sen?"

"Artık adım Fleetwod, Hackleman J. Sprague Fleetwood ve kanunlara sonuna kadar uyan bir adamım. Son karşılaşmamızda senin için bir haber vardı ama bu gece öyle bir şey olmayacak. Bir senedir dışarıda, sessiz ve düzgün bir hayat sürüyorum."

"Kuduz Köpek Gribbon bir senedir dışarıda ve benim bundan haberim yok, öyle mi?" dedi Hackleman.

"Hiç bana bakmayın," dedim. "Benim alanım okullar ve itfaiye."

"Topluma olan borcumu ödedim," dedi Gribbon.

Hackleman baronlara yaraşır salonun girişinde nöbet tutan bir zırh takımının göz siperliğiyle oynadı. "Topluma olan borcunu dolar başına iki sent ödemişsin gibi geldi bana," dedi.

"Yatırımlardan," dedi Gribbon, "Borsadaki yasal yatırımlardan."

"Borsacın kupürleri görebilmek için paraların üstündeki kanı nasıl çıkartırdı acaba?" dedi Hackleman.

"Konukseverliğimi kabaca istismar edeceksen Hackleman, seni dışarı attırırım," dedi Gribbon. "Şimdi, ne istiyorsun?"

"Aydınlatmayı görmek istiyorlarmış efendim," dedi kâhya.

Görevimiz açıklanınca, Hackleman süklüm püklüm oldu. "Evet," diye mırıldandı, "Saçma sapan bir komitedeyiz."

"Kararın Noel arifesinde verileceğini sanıyordum," dedi Gribbon. "O zamana kadar açmayı hiç düşünmemiştim, ahaliye hoş bir sürpriz olacaktı."

"Hardal gazı jeneratörü mü?"

"Pekâlâ, zeki çocuk," dedi Gribbon mağrur bir tavırla, "J. Sprague Fleetwood'un nasıl bir yurttaş olduğunu bu gece göreceksin."

J. Sprague Fleetwood'un, öteki adıyla Kuduz Köpek Gribbon'un bahçesinde belirsiz şekiller ve mavinin tonlarıyla dolu bir dünya vardı. Gece yarısı olmuştu ve

Hackleman'la ikimiz üşümemek için ayaklarımızı yere vurup avcumuzun içine hohlarken, Gribbon'la üç hizmetkârı da bahçede koşuşturuyor, elektrik bağlantılarını sıkılaştırıp tornavidalar ve yağ kutularıyla heykele benzeyen bir şeyler üstünde çalışıyorlardı.

Gribbon, yaratacağı etkiyi bir bütün halinde görebilmemiz için, açılmaya hazır olduğunda, aydınlatmanın uzağında durmamızı tembihledi. Görmek üzere olduğumuz şeyin ne olduğunu anlayamıyorduk ve özellikle kâhyanın yaptığı şey beklentimizi iyice artırıyordu. Bir gaz tankıyla dev bir meteoroloji balonunu şişiriyordu adam. Kâhya bir bocurgatın manivelasını çevirirken, bir kabloya bağlı olan balon da görkemli bir şekilde yükseldi.

"Bu ne için ki?" diye fısıldadım Hackleman'a.

"Tanrı'nın son talimatlarını getirecek," dedi Hackleman.

"Hapse neden girmişti?"

"Bir ara şehirdeki bahis işlerini yürütüyordu ve işi elinde tutabilmek için yirmi kişiyi falan öldürttü. Onlar da gelir vergisini ödememekten beş yıl içeri tıktılar."

"Işıklar hazır mı?" diye avazı çıktığı kadar bağırdı Gribbon bir sundurmanın üzerinden, kolları havada, bir mucizeyi yöneterek.

"Işıklar hazır," dedi çalıların içinden bir ses.

"Ses hazır mı?"

"Ses hazır efendim."

"Balon hazır mı?"

"Balon havalandı efendim."

"Bırak!" diye haykırdı Gribbon.

Ağaçların tepesinden, iblisler çığlık attı. Güneşler patladı.

Hackleman'la ikimiz geriye çekilip, kollarımızı içgüdüsel olarak yüzümüze örttük.

Gözlerimizi yavaş yavaş, korka korkak açınca, karşımızda göz kamaştıran, parlak ışıklarla resmedilmiş, gerçek boyutlarda bir İsa'nın Doğumu sahnesinin uzayıp gittiğini gördük. Dört bir yandaki hoparlörlerden bangır bangır, kulakları sağır eden ilahiler duyuluyordu. Alçıdan yapılmış sığır ve koyunlar orada burada başlarını oynatırken, çobanlar da sağ kollarını demiryolu geçitlerindeki bariyerler gibi kaldırıp indiriyor, sarsak hareketlerle gökyüzünü gösteriyorlardı.

Bakire Meryem ile Yusuf tatlı tatlı yemlikteki bebeğe bakarken, mekanik melekler kanat çırpıyor, mekanik bilge adamlar birer piston gibi inip inip kalkıyordu.

Hackleman o gürültüde, "Bak!" diye bağırarak çobanların gösterdiği, balonun gökyüzünde kaybolduğu yeri gösterdi.

Orada, Kuduz Köpek Gribbon'un somon pembesi sarayının üstünde, o gökkubbede bir gaz torbasından sarkan, yapay bir Beytüllahim yıldızı parlıyordu.

Birdenbire, yine her yer kararda ve bütün hareket durdu. Benim beynim durmuştu. Hackleman'ın dili tutulmuş, bön bön yıldızın kaybolduğu yere bakıyordu.

Gribbon bir koşu yanımıza geldi. "Şehirde bunun yanına yaklaşabilecek birisi daha var mı?" dedi nefes nefese ve gurur dolu bir sesle.

"Yok," dedi Hackleman kasvetli bir ses tonuyla.

"Kazanır mı dersin?"

"Evet," diye mırıldandı Hackleman. "Tabii eğer başka birisi de kalkıp Kırmızı Burunlu Geyik Rudolph şeklinde bir atom bombası patlatmazsa."

"Insanlar binlerce mil uzaktan bunu görmeye gelecek," dedi Gribbon. "Sen gazetede yıldızı takip etmelerini söyle."

"Bak, Gribbon," dedi Hackleman, "Birincilik ödülünde para falan olmadığını biliyorsun, değil mi? Verecekleri uyduruk belge bir papel ya eder ya etmez."

Gribbon gücenmiş görünüyordu. "Elbette," dedi. "Bunu halka hizmet etmek için yapıyorum, Hackleman."

Hackleman homurdandı. "Haydi evlat, bu gecelik bu kadar yetsin, ha?"

Yarışmayı kesin kazanacak olan kişiyi kararın verilmesinden bir hafta önce bulmuş olmamız işi gerçekten kolaylaştırmıştı. Saatler boyu şehirde dolaşmaktan, yirmi kadar eşit derecede iyi yarışmacı arasından en iyisinin hangisi olduğuna karar vermeye çalışmaktansa, jüri üyelerinin ve benim de içinde olduğum yardımcılarının Noel gecesinin çoğunu aileleriyle birlikte geçirebilecekleri anlamına geliyordu bu. Artık bütün yapmamız gereken Gribbon'un malikânesine gitmek, gözümüzü kör edip kulaklarımızı patlatmasına izin vermek, elini sıkıp belgesini takdim etmek ve ağacı süsleyip çorabın içini doldurmak, üst üste eggnog yuvarlamak için eve geri dönmekti.

Noel ile ilgili düşünceler Hackleman ile çalışan nevrotik personeli nazik ve duyarlı insanlar yapar, Hackleman'ın altından yapılmış bir kalbe sahip olduğu gibi akıl almaz bir söylenti yayıldıkça yayılırken, o da tatil havasına girmiş tipik bir patron gibi davranıyor, Kuduz Köpek Gribbon'un hapisten çıkmış, bir senedir şehirde olduğunu tek bir muhabir bile fark etmediği için, birkaç kellenin uçurulacağını ilan edip duruyordu.

"Tanrım," diyordu, "Benim tekrar sokaklara çıkmam lazım, yoksa gazete habersizlikten kapanacak." Sonraki iki gün boyunca ise, haber ajanslarından gelen haberler olmasa, gazete cidden de kapanabilirdi çünkü Hackleman hemen herkesi Gribbon'un ne işler çevirdiğini araştırmakla görevlendirmişti.

Hackleman'ın o kadar üstürnüze gelmesine rağmen, Gribbon'un hapisten çıktıktan sonraki hayatında tek bir alengirli iş bulamadık. Varılabilecek tek sonuç suç işlemenin fazlasıyla kârlı bir iş olduğu ve Gribbon'un daha kırklı yaşlarının başında emekliye ayrılıp kalan günlerini lüks içinde ve kanunlara saygılı bir vatandaş olarak geçirebileceğiydi.

"Parası cidden de borsa ve hisse senetlerinden geliyor," dedim Hackleman'a ikinci günün sonunda, yorgun argın. "Cici bir çocuk gibi vergilerini ödüyor ve eski arkadaşlarıyla hiç görüşmüyor."

"Unut gitsin. Boş ver." Hackleman daha önce hiç görmediğim kadar sinirliydi. Parmaklarıyla masasını tıklatıyor, ani seslerde havalara sıçrıyordu.

"Ona karşı özel bir garezin mi var?" diye sordum. Biri-

sinin peşine böyle hevesle düştüğü vaki değildi Hackleman'ın. Normalde, ister suçlu ister adalet kazansın, onu pek ilgilendirmezdi. Onu ilgilendiren şey bu çatışmadan çıkacak iyi haberlerdi. "Sonuçta, adam cidden tövbe etmiş."

"Unut gitsin," dedi Hackleman. Birdenbire kalemini kırıp ayağa kalktı ve uzun adımlarla yürüyerek normal çıkış saatinden saatler önce çıkıp gitti.

Ertesi gün izinliydim. Öğlene kadar uyuyabilirdim ama gazeteci çocuğun biri yatak odası penceremin altında özel baskı gazetelerini satıyordu. Manşette kocaman ve siyah, ürkünç, tek bir sözcük vardı: KAÇIRILDI! Altındaki haberde İsa, Meryem ve Yusuf'un alçıdan yapılmış suretlerinin Bay J. Sprague Fleetwood'dan çalındığını ve Bay Fleetwood'un Yıllık Noel Dış Aydınlatması Yarışması'nın Noel gecesi yapılacak olan oylamasından önce suretlerin eline geçmesini sağlayacak bilgiyi ulaştırana bin dolarlık ödül teklif ettiği yazıyordu.

Birkaç dakika sonra Hackleman aradı. Gazeteye akmaya başlayan ipuçlarının peşine düşmek için hemen ofise gitmek zorundaydım.

Polis birkaç ipucu varsa bile, bir sürü amatör dedektifin hepsini mahvettiğinden şikayetçiydi. Ama soygunun çözülmesi için polis üzerinde hiçbir baskı yoktu. Akşam olduğunda aramalar hiç kimsenin kaçamadığı, kaçmak istemediği, neşeli bir çılgınlığa dönüşmüştü. Ve araştırmayı yapmak polise değil, halka düşmüştü.

İnsanlar akınlar halinde kapı kapı dolaşıp, bebek Isa'yı gören var mı diye soruyordu.

Sinemalarda filmler boş salonlara oynuyor, yerel bir radyonun hediyeler dağıtan programı o gece hiç kimsenin evde oturup telefonlara bakmadığından yakınıyordu.

Binlerce insan şehirdeki tek ahırı aramakta ısrar edince, ahırın sahibi sıcak çikolata ve ponçikler satarak küçük bir servet yaptı. Girişimci bir otel tam sayfalık bir ilan vererek, Isa, Meryem ve Yusuf'u bulan kişinin otellerinde bedavadan kalabileceğini duyurdu.

Gazetenin bütün baskılarında baş manşetler bu araştırmaya ayrılmış ve bütün gazeteler tükenmişti.

Hackleman her zamanki gibi sivri dilli, alaycı ve işbilirdi.

"Bu bir mucize," dedim. "Bu küçük haberi alıp iyice şişirerek Noel'i canlandırdınız."

Hackleman duygusuzca omuzlarını silkti. "Sadece pek fazla haberin olmadığı bir döneme rast geldi. Daha iyi bir şey çıktığı takdirde, ki umarım çıkar, bu haberi hemen unuttururum. Birinin cinnet geçirip elinde tabancayla anaokuluna dalmasının tam zamanıdır, ha?"

"Keşke hiç ağzımı açmasaydım."

"Sana mutlu Saturnalia'lar dilemiş miydim?"

"Saturnalia mı?"

"Evet, eski zamanlarda Aralık sonuna doğru kutlanan feci bir bayram. Romalılar okulları kapatır, patlayıncaya kadar yiyip içer, herkese sevgilerini iletir ve birbirlerine hediyeler verirlermiş." Telefonu açtı. "Hayır hanımefendi, O'nu henüz bulamadık. Evet, bulunduğu takdirde özel bir baskı yapacağız efendim. Evet hanımefendi, ahır zaten iyice aranmış durumda. Teşekkür ederim. Hoşça kalın."

Aramalar kayıp figürlerin peşine düşülen gerçek bir avdan çok, gelişigüzel ve oyun oynar gibi dolaşan bir fener alayı gibiydi. Gerçekçi olmak gerekirse, arama yapan insanların pek fazla şansı da yoktu. Çok gürültü yapıyor ve sadece keyifli ya da ilginç olacağını düşündükleri yerlere gidiyorlardı.

Ama yine de, kendilerini yaptıkları şeyin alegorik anlamına öylesine kaptırmışlardı ki gazetenin yardımına gerek kalmadan, kendiliğinden, güçlü bir beklenti doğmuştu. Noel gecesi kutsal ailenin bulunacağına herkes inanıyordu.

Ama o arife gecesi, şehrin üzerinde hırsızlığa kurban giden J. Sprague Fleetwood, namı diğer Kuduz Köpek Gribbon'un malikânesi üstündeki bir balondan sarkan yıldız dışında, yeni bir yıldız parlamadı.

Belediye başkanı, büyük bir imalatçı şirketin genel başkanı ve Emlakçılar Odası başkanı, belediye başkanına ait limuzinin arka koltuğunda giderken, Hackleman'la ikimiz de önlerindeki koltuklarda oturuyorduk. Kayıp olan suretlerin yerine yenilerini koymuş olan Gribbon'a birincilik belgesini vermeye gidiyorduk.

"Şuradaki sokağa mı sapayım?" dedi şoför.

"Sen yıldızı takip et yeter," dedim.

"O sadece bir ışık, parası olan herkesin evinin tepesine asabileceği bir ışık," dedi Hackleman.

"Sen şu lanet olası ışığı takip et," dedim.

Smokinini giymiş bizi bekleyen Gribbon, kapıyı kendisi açtı. "Beyler, Noel'iniz kutlu olsun." Gözleri yerde, elleri-

ni huşu içinde yuvarlak göbeğinin üstünde birleştirerek, etrafı halatlarla çevrilmiş, aydınlatmanın çevresinden dolaşıp tekrar sokağa çıkan bir yoldan yürüttü bizi. Malikânenin köşesinden, tam aydınlatmayı göreceğimiz yerden geçti. "Bunu insanların yıldızları takip edip," dedi, "Kilometrelerce uzaktan geleceği bir mabet olarak görüyorum." Yana çekilip önden geçmemizi işaret etti.

Ve inip kalkan, kollarını sallayan, kanatlarını çırpan ifadesiz figürleriyle açık havada yapılan bir beden dersini andıran o dudak uçuklatıcı manzara bir kez daha gözlerimizi kamaştırdı.

"Gangster cenneti," diye fısıldadı Hackleman.

"Aman Tanrım," dedi belediye başkanı.

Emlakçılar Odası başkanı afallamış gibi görünse de, bir cesaret boğazını temizleyip kendini toparladı. "İşte, aydınlatma diye buna denir," dedi azimle kendi bütünlüğüne yapışarak.

"Yeni figürleri nereden buldun?" dedi Hackleman.

"Bir alışveriş merkezinin tedarikçisi toptan satış yapıyordu," dedi Gribbon.

"Tam bir mühendislik harikası," dedi şirket başkanı.

"Dört mühendis birlikte yaptı," dedi Gribbon gururla. "Figürleri yürüten her kimse, Tanrı'ya şükürler olsun, neon haleleri burada bırakmış. Daha iyi görüneceğini düşünürseniz, titreştirebileceğim şekilde ayarlanmışlardı."

"Yo, yo," dedi belediye başkanı. "Bir de kuş kondurmaya gerek yok."

"Ah... kazandım mı yani?" diye sordu Gribbon kibarca.

"Hmmm?" dedi belediye başkanı. "Ha, kazandınız mı? Şey, müzakere etmemiz lazım tabii. Size bu akşam bildiririz."

Başka ne denilebileceğini bilen yokmuş gibi göründüğünden, tıpış tıpış limuzine döndük.

"Otuz iki elektrik motoru, iki mil kablo, neonlar hariç dokuz yüz yetmiş altı ampul," dedi Gribbon biz hareket ederken.

"Belgesini hemen orada vereceğimizi zannetmiştim," dedi emlakçı adam. "Plan böyleydi, değil mi?"

"O *anda yapmak* hiç içimden gelmedi," diyerek içini çekti belediye başkanı. "Bir yerde durup birer veda içkisi içebiliriz bence."

"Adamın kazandığı ortada," dedi şirket başkanı. "Ödülü başkasına vermeyi göze alamayız. Adamın zevki ne kadar berbat olursa olsun, kaba kuvvetle - kaba dolarlarıyla, kaba kilovatlarla - o kazandı."

"Uğrayacağımız bir yer daha var," dedi Hackleman.

"Bunun tek duraklı bir oylama olduğunu sanıyordum," dedi şirket başkanı. "Bu konuda anlaştığımızı sanmıştım."

Hackleman elindeki kartı havaya kaldırdı. "Teknik bir sorun yaşandı. Yarışmaya katılma süresi resmî olarak bugün öğlen sona eriyordu. Bu şey özel ulakla sürenin bitiminden iki saniye kadar önce geldi ve gidip bakma fırsatımız olmadı."

"Fleetwood'un zamazingosunu geçemeyeceği kesin," dedi belediye başkanı. "Kim geçebilir ki? Adres neymiş?"

Hackleman adresi söyledi.

"Şehrin neredeyse dışındaki paspal bir mahalle," dedi emlakçı adam. "Dostumuz Fleetwood'a rakip olamaz."

"Unutalım gitsin," dedi şirket başkanı. "Benim misafirlerim gelecek ve..."

"Kötü halkla ilişkiler," dedi Hackleman ciddi ciddi. Bu sözcüklerin onun ağzından, saygıyla telaffuz edilerek döküldüğünü duymak şaşırtıcıydı. Bir seferinde en tiksinç yaşam formlarının fareler, sülükler ve halkla ilişkiler yapan adamlar olduğunu söylemişti... aşağı doğru giden bir sıralamayla.

Ama arka koltuktaki üç mühim adam için, etkileyici ve can sıkıcı sözcüklerdi bunlar. Homurdanıp huysuzlansalar da, karşı koyacak cesaretleri yoktu.

Belediye başkanı, "Çabuk olalım," deyince, Hackleman kartı şoföre verdi.

Bir trafik ışığında durup kayıp figürleri arayan neşeli bir grupla yan yana geldik ve bize seslenip kutsal ailenin nerede saklı olduğunu bilip bilmediğimizi sordular.

Belediye başkanı hiç düşünmeden pencereden dışarıya uzandı. "Onun altında bulamazsınız," diyerek parmağını Gribbon'un evinin üstündeki ışığa doğru salladı.

Bir başka grup şarkı söyleyerek önümüzde karşıdan karşıya geçti:

Çünkü İsa Meryem'den doğdu,
Ve yukarıdaki herkes toplandı,
Ölümlüler uyurken, melekler
Muhteşem aşkın başında nöbet tutar.

Yeşil yandı ve biz güzel evleri geride bırakır, Gribbon'un malikânesi üstündeki elektrikli aydınlatma kara fabrika bacalarının ardında kaybolurken, pek fazla konuşmadan gitmeye devam ettik.

"Adresin doğru olduğuna emin misiniz?" dedi şoför kararsız bir sesle.

"Adam kendi adresini biliyordur herhalde," dedi Hackleman.

"Kötü bir fikirdi," dedi şirket başkanı saatine bakarak. "Gribbon mu, Fleetwood mu, adı her neyse, şu adamı arayıp kazandığını söyleyelim. Boş verin."

"Katılıyorum," dedi belediye başkanı. "Ama buraya kadar gelmişken, bir bakalım bari."

Limuzin karanlık bir sokağa dönüp bir çukurdan geçti ve durdu. "Burası beyler," dedi şoför.

Önündeki oturmaya elverişli olmadığını söyleyen tabelasıyla, en sağlam yeri kıymıklara ayrılmış cephe kaplaması olan, boş, yana doğru eğilmiş ve çatısız bir evin önüne park etmiştik.

"Yarışmaya farelerle tahtakuruları da katılabiliyor muydu?" dedi belediye başkanı.

"Adres doğru," dedi şoför kendini savunur gibi.

"Dönüp eve gidelim," dedi belediye başkanı.

"Durun," dedi emlakçı adam. "Arkadaki ambarda bir ışık var. Tanrım, buraya oylama yapmak için geldim ve de yapacağım."

"Git bak, ambarda kim varmış," dedi belediye başkanı şoföre.

Şoför omzunu silkti, arabadan indi ve karla kaplı çöplerin üstünden ambara doğru yürüdü. Kapıyı çaldı. Kapı yumruğun gücüyle sonuna kadar açıldı. Şoför içeriden gelen cılız, titrek bir ışıkla silüete dönüşerek dizlerinin üstüne çöktü.

"Sarhoş muydu?" dedi Hackleman.

"Sanmam," diye mırıldandı belediye başkanı. Dudaklarını yaladı. "Dua ediyor galiba... hayatında ilk kez." Arabadan indi ve biz de onun peşinden sessizce ambara yürüdük. Şoförün yanına geldiğimizde, biz de onun yanında diz çöktük.

Ortadan kaybolan üç figür karşımızdaydı. Meryem'le Yusuf samanlı beşiğinde yatan bebek Isa'nın üzerine eğilmiş, O'nu binlerce yerden gelen cereyanlardan koruyorlardı. Içerideki tek ışık kaynağı bir gaz feneriydi ve fenerin titrek ışığı onları canlı gibi gösteriyor, insanda derin bir huşu ve tapınma isteği yaratıyordu.

Noel sabahı, gazete insanlara kutsal aileyi nerede bulacaklarını yazdı.

Insanlar Noel Günü boyunca tapınmak için o soğuk, ıssız ambara akın etti.

Gazetenin içinde yer alan küçük bir haberle Yıllık Noel Dış Aydınlatması Yarışması'nı otuz iki elektrik motoru, iki mil kablo, neonlar hariç dokuz yüz yetmiş altı ampul ve ordu fazlası bir meteoroloji balonuyla, Bay. Sprague Fleetwood'un kazandığı ilan edildi.

Hackleman işe gelmiş, her zamanki gibi tenkitçi ve olanlardan etkilenmemiş bir halde, masasında oturuyordu.

"Bu müthiş, müthiş bir hikâye oldu," dedim.

"Ben artık çok sıkıldım," dedi Hackleman. Avuçlarını birbirine sürttü. "Esas Ocak ayında Noel faturalarının gelmesini bekliyorum. Adam öldürmek için iyi bir ay."

"Ama Noel haberinin daha devamı olacak. Kimin yaptığını hâlâ bilmiyoruz."

"Nasıl bulacaksın kimin yaptığını? Başvuru formundaki isim sahte ve ambarın sahibi adam on yıldır şehre uğramamış."

"Parmak izlerinden," dedim. "Figürlerin üstündeki parmak izlerini araştırabiliriz."

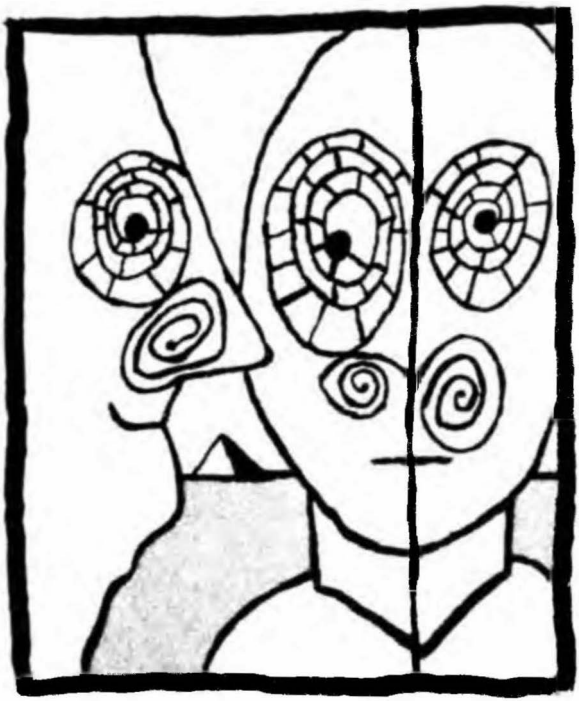
"Böyle bir teklifle daha gelirsen, kovulduğunun resmidir."

"Kovulur muyum?" dedim. "Neden ki?"

Hackleman çalımlanarak, "Kutsal şeylere saygısızlıktan!" deyince, konu kapanmış oldu. Onun aklı, dediği gibi, gelecekteki haberlerdeydi. Asla arkasına bakmazdı.

Hackleman'nın hırsızlık, aramalar ve Noel konusunda yaptığı son şey, Noel gecesi beni bir fotoğrafçıyla birlikte ambara yollamak oldu. Bu, formalite icabı yapılan ve onun için çok sıkıcı bir iştı.

"Figürler kameraya bakarken, kalabalığı arkadan çekin," dedi Hackleman. "Etrafta sürtüp duran bütün o günahkârların sayesinde, artık bayağı bir tozlanmışlardır. Fotoğrafı çekmeden önce ıslak bir bezle üstlerini silin en iyisi."

SÖN, KISACIK MUM

Annie Cowper, Schenectady'den gelen mektupları yaşamının günbatımında esen tatlı, ılık bir rüzgâr olarak görüyordu. Aslında mektuplar gelmeye başladığında hâlâ kırklı yaşlarının ortasındaydı ve yaşamının günbatımına daha çok vardı. Bütün dişleri hâlâ yerli yerindeydi ve çelik çerçeveli gözlüklerine bir tek okurken ihtiyaç duyuyordu.

Kendisini yaşlı hissediyordu çünkü gerçekten yaşlı olan kocası Ed ölmüş, onu Kuzey Indiana'daki domuz çiftliğinde tek başına bırakmıştı. Ed ölünce hayvanları satmış, o dümdüz, kapkara, verimli araziyi komşulara kiralamış, kendisi de Incil'ini okumaya, saksıdaki bitkilerini sulamaya, tavuklarını beslemeye, küçük sebze bahçesiyle ilgilenmeye ya da sadece koltuğunda sallanmaya, sabırla ve sitem etmeden Ölümün Parlak Meleği'ni beklemeye başlamıştı. Ed çok para bıraktığı için, daha fazlasını yapmaya zorlayan da yoktu ve bölgedeki, Annie'nin bildiği tek bölgedeki insanlar doğru olanı, yapılması gelenekten olanı, yapılacak tek şeyi yaptığını hissettiriyordu ona.

Akrabası olmasa da, arayıp soranı yok denemezdi. Çiftçilerin eşleri kek yiyip çay içerek gizliden gizliye acımak için bir-iki saatliğine sık sık ona uğrardı.

"Benim Will gitmiş olsa, ne yapardım bilmem," dedi uğrayanlardan biri. "Şehirdekiler tek vücut olmanın ne demek olduğundan habersiz bence. İstedikleri gibi koca değiştiriyorlar ve yeni gelenin de eskisinden bir farkı olmuyor onlar için."

"Evet," dedi Annie de, "Hiç bana göre değil doğrusu. Bir tane daha şeftalili tatlı alsana Doris June."

"Yani şehirdeki erkeklerle kadınların birbirine pek ihtiyacı yok, şey dışında..." Doris June cümleyi zarif bir şekilde yarım bıraktı.

"Evet, çok doğru," dedi Annie. Dul bir kadın olarak görevlerinden birinin de komşusu kadınlara, kocaları zaman zaman ne kadar kötü olursa olsun, onlarsız bir hayatın daha da kötü olacağı konusunda gayet tesirli bir kanıt teşkil etmek olduğunu öğrenmişti.

Ona mektuplardan, kadın mutluluğuna dair yaşamının bu kadar geç bir döneminde öğrendiği şeyden değilse de, en azından ta Schenectady kadar uzaklardan onu mutlu edebilen bir adam olduğundan bahsederek, Doris June'nin bu hayalini yıkmadı Annie.

Bazen karılarının yapılması gerektiğini fark ettiği bir erkek işini yapmak - bir damı onarmak, pompaya yeni conta takmak, ahırdaki gereksiz bir makineyi yağlamak - için, öteki kadınların kocaları da, sevimsiz ve resmî tavırlarla çiftliğe gelirdi. Onun iffetli bir dul olduğunu bilir ve bu yüzden feci şekilde saygı duyarlardı. Pek konuşmazlardı.

Mektupları bilseler, bu kocaların nasıl davranacağını merak ederdi bazen Annie. O zaman onun hafifmeşrep bir kadın olduğunu düşünecek, reddedileceğini bilerek yaptığı resmî kahve tekliflerini kabul edeceklerdi belki de. Başka anlama çekilebilecek, kasabadaki lokantanın kahve tezgâhında duran edepsiz kıza söyledikleri türden şeyler söyleyip utana sıkıla kur yapacaklardı.

Mektupları adamlara gösterse, içlerinde müstehcen bir şeyler bulacaklarını düşünürdü, ki mektuplar hiç de öyle

değildi aslında. Ruhaniydiler, birer şiirdiler ve onları yazan adamın neye benzediğini ne biliyor ne de umursuyordu.

Annie'nin ölüme benzer dinginliği ve sağlam ahlakından ziyadesiyle memnun, kasvetli, kupkuru, toz rengi bir adam olan rahip de gelirdi bazen ziyaretine.

"Devam etme isteğini bana siz veriyorsunuz Bayan Cowper," derdi. "Keşke bir ara gençlerimizle konuşmanız mümkün olsa. Onlar günümüzde ve bu modern devirde iyi bir Hıristiyan gibi yaşamanın imkânsız olduğuna inanıyorlar."

"Çok kibarsınız," derdi Annie de. "Bütün gençler biraz vahşi oluyor ve sonradan akılları başlarına geliyor bence. Bir dilim daha ahududulu pasta almaz mıydınız? Sonra bozulup çöpe gidecekler."

"Siz hiçbir zaman vahşi olmadınız, değil mi Bayan Cowper?"

"Şey... Ed ile evlendiğimde on altı yaşımı doldurali daha çok az olmuştu tabii. Gezip tozmaya pek fırsatım olmadı."

"Ama fırsatınız olsa, yine de yapmazdınız," derdi rahip bir zafer kazanmış gibi.

Annie de ona karşı çıkmak ve mektuplardan gururla söz etmek için garip bir arzu duyardı. Ama bu fena arzuyla savaşır, vakur bir ifadeyle başını sallardı.

Ciddi niyetleri ve toprağına duydukları güçlü bir hırsla, bazı âşık adayları da uğrardı çiftliğe. Ama, bu adamlar Annie'nin tarlalarına beceriksizce methiyeler düzerken, bir teki bile aynada gördüğü şeyden - kaba saba ve çalışmaktan şişmiş elleri, ucu ayaz ısırığından sürekli kırmızı

kalmış uzun bir burnu olan, uzun boylu, ince, telgraf direği kadar süssüz bir kadın - biraz da olsa fazlası olduğunu hissettiremiyordu ona. Aynen Ed gibi, onlar da böyle bir şeye kalkışmıyordu bile.

Buz gibi geçen bir ziyaretin ardından, âşık adaylarından biri hava ve ekinler hakkında bir şeyler mırıldanıp şapkasını elinde burarak gider gitmez, Schenectady'dan gelen mektuplara fazlasıyla gereksinim duyardı Annie. Kapıyı kilitler, panjurları indirir, yatağa uzanır ve ya karnı acıktığı, ya uykusu geldiği ya da kapı çalındığı için bir dahaki sefere kadar yine saklamak zorunda kalıncaya kadar, tekrar tekrar okurdu o mektupları.

Ed Ekim ayında ölmüş, Annie de ilkbahara - ya da ilkbahar olması gereken zamana - kadar Ed ve mektuplar olmadan gayet güzel idare etmişti. Ancak Mayıs başında, nergis filizleri ani ve şiddetli bir donla öldüğünde yazmıştı o mektubu:

"Sevgili 5587: Hiç tanımadığım birine ilk kez mektup yazıyorum. Eczanede sinüs problemim için bir reçete doldurulmasını beklerken, elime bir *Western Romance* dergisi almıştım. Genelde böyle dergiler okumam. Saçma bulurum. Ama tesadüfen mektup arkadaşlığı bölümünü açtım ve ne kadar yalnız olduğunuzu, bir mektup arkadaşı istediğinizi yazdığınız yeri okudum." Kendi aptallığına güldü. "Biraz kendimden bahsedeyim," diye yazdı. "Hâlâ genç sayılırım, kumral saçlı, yeşil gözlü ve..."

Mektubuna bir hafta içinde yanıt gelmiş ve derginin

kullandığı kod numarası bir isme dönüşmüştü: Joseph P. Hawkins, Schenectady, New York.

"Sevgili Bayan Cowper," diye yazmıştı Hawkins, "Mektup arkadaşlığı ricam için çok fazla yanıt aldım ama hiçbiri beni sizinki kadar derinden etkilemedi. Dost ruhların buluşması, ki bizim ruhlarımızın öyle olduğuna inanıyorum, bu gözyaşları denizinde gerçekten nadir yaşanan bir olay ve en mükemmel fiziksel birleşmelerden bile daha gerçek bir saadetle dolu. Artık sizi bir melek addediyorum çünkü mektubunuzu okurken duyduğum, bir meleğin sesi. Melek ortaya çıktığı an, yalnızlığım dağılıverdi ve bu engin, bu kalabalık gezegende hiç de yalnız olmadığımı anladım..."

Annie ilk mektubu okurken sinirli sinirli kıkırdamış ve zavallı adamcağızı böyle kandırdığı için suçluluk duymuş, mektubun ateşli havasından da biraz şoka uğramıştı. Ama mektubu her gün defalarca, her seferinde artan bir acıma duygusuyla okurken buldu kendini. Sonunda, merhametinin ateşine kapılarak, zavallı adama istediği şeyi verdi ve onun için özene bezene bir melek daha yaratmaya çalıştı.

Bu noktadan sonra artık geriye dönüş de, dönmek isteyen de yoktu.

Hawkins konuşmayı iyi bilen, şair ama her şeyin ötesinde, bir kadının hâletiruhiyesine karşı aşırı duyarlı bir adamdı. Annie hiç bahsetmese de, canının sıkkın olduğu zamanlarda bunu hemen anlıyor ve onu neşelendirecek en doğru sözcükleri bulup söylüyordu. Sevinçli olduğu zamanlardaysa sevincini körüklüyor, sadece birkaç dakika değil, haftalarca sürmesini sağlıyordu bu sevincin.

Annie de onun için aynısını yapmaya çalışıyordu ve be-

ceriksizce yaptığı bu denemeler mektup arkadaşında şaşırtıcı derecede iyi sonuçlar veriyor gibiydi.

Hawkins bir kez olsun kabalık etmemiş, kendisinin erkek, Annie'nin kadın olduğu gerçeğinin üzerinde bile durmamıştı. Bunun bir önemi olmadığını söyleyip duruyordu hararetle. Öylesine muhteşem bir uyum sağlamışlardı ki önemli olan şey ruhlarının bir daha asla yalnız olmayacağıydı. Bu çok üst düzeydeki, hatta o kadar üst düzeydeki bir iletişimdi ki Annie ile Hawkins bütün bir yıl boyunca para, iş, yaş, fiziksel görünümler, din kurumu ve politika dahil, hiçbir dünyevi konuya değinmediler. Doğa, Kader ve ruhun o tanımsız, tatlı sızıları, ikisinin de yazmasına, yazmasına ve yazmasına yetecek kadar derin konulardı. Ed'siz geçen ikinci kış da serin geçen bir Mayıs'tan daha kötü gelmedi Annie'ye çünkü hayatında ilk kez, gerçek dostluğun nasıl bir şey olduğunu keşfetmişti.

Mektuplar sonunda dünyevi konulardan bahsetmeye başladığında, onları dünyaya indiren Hawkins değil, Annie oldu. Yeniden ilkbahar geldiğinde, Hawkins'in ona yazdığı gibi, o da baş veren milyonlarca minik ve körpe filizden, kuşların eşleşmek için söylediği şarkılarla ağaçların tomurcuklanmasından, bir bitkiden ötekine polen taşıyan arılardan bahsediyordu ki birden Hawkins'in yasakladığı bir şeyi yapmak geldi içinden.

"Lütfen," diye yazmıştı Hawkins, "Resim değiş tokuşu dedikleri şey var ya, onu yapacak kadar bayağılaşmayalım. Cennettekiler dışında hiçbir fotoğrafçı mektuplarınızdan çıkıp gözlerimi hayranlıktan kör eden o meleğin resmini çekemez."

Ama aklının bir karış havada olduğu, ılık bir ilkbahar

akşamı, Annie yine de zarfa bir resmini koydu. Resim beş yıl önceki bir piknikte Ed tarafından çekmiş ve o zamanlar kendisine hiç benzemeyen, berbat bir fotoğraf olduğunu düşünmüştü. Ama şimdi, zarfı kapatmadan önce incelerken, resimdeki kadında daha önce hiç görmediği birçok şey, bütün keskin hatları yumuşatan ruhani bir güzellik bulutuyla sarılı olduğunu görmüştü.

Sonraki iki gece, beklemek kâbus gibiydi. Resmi gönderdiği için kendinden nefret ediyor, kendi kendine dünyadaki en çirkin kadın olduğunu, Hawkins ile aralarındaki her şeyi berbat ettiğini söyleyip duruyordu. Sonra da resmin bir şeyleri değiştirmesinin pek de mümkün olmadığını söyleyerek avutmaya çalışıyordu kendini; aralarındaki ilişkinin tamamen ruhani olduğunu, zarfa boş bir kâğıt bile koymuş olsa, ister güzel olsun isterse de çirkin, resmin yaratacağından daha farklı bir etki yaratmayacağını. Ama resmin nasıl bir etki yarattığını ancak Joseph P. Hawkins söyleyebilirdi.

Hawkins bunu özel ulakla gönderdiği bir mektupla yaptı. "Parlak melek, elveda!" diye yazdığını görünce, gözyaşlarına boğuldu Annie.

Ama sonra, kendini zorlayarak okumaya devam etti. "Hayalimdeki zayıf, cılız taklit, kenara çekil, hayallerimin kanlı canlı, hayat dolu gelini Annie'm - gerçek yüzüyle - tahtını devirdi senin! Elveda, hayalet! Yaşama yer aç, çünkü ben de, hayattayım Annie de, ve şimdi ilkbahar!"

Annie sevinçten havalara uçtu. Resmi yollayarak hiçbir şeyi berbat etmiş değildi. O ruhani güzellik bulutunu Hawkins de görmüştü işte.

İlişkilerinin ne kadar değişmiş olduğunu ancak mektup

yazmaya oturduğunda fark edebildi. Sadece ruh değil, kanlı canlı birer beden de olduklarını itiraf etmişlerdi ve bunu düşündükçe Annie'nin içi tatlı tatlı ürperiyor, bir zamanlar kanatlı olan kalem yerinden oynamıyordu. Geçmişte benzeri cümleler yeterince tatminkâr gelirken, şimdi aklına gelen her cümle aptalca, abartılı geliyordu Annie'ye.

Sonra kalem kendi iradesiyle hareket etmeye başladı. Annie'nin daha önce yazdığı yüzlerce sayfadan daha çok şey anlatan iki sözcük yazdı:

"Oraya geliyorum."

Gözleri aşktan kör olmuş, muhteşem hisler içinde kontrolünü yitirmişti.

Hawkins'in yanıt olarak gönderdiği telgraf da bir o kadar kısaydı: "LÜTFEN GELME. ÖLÜMCÜL HASTAYIM."

Son mesajı da bu oldu. Annie'nin telgraflarına ve özel ulakla yolladığı mektuplara Joseph P. Hawkins'den bir cevap gelmedi. Şehirlerarası bir arama yaparak Hawkins'in telefonu olmadığını öğrendi. Annie yıkılmış, hayalinin hayat dolu gelininden yedi yüz mil uzakta, onunla ilgilenecek, *gerçekten ilgilenecek* hiç kimsesi olmadan eriyip giden o tatlı, yalnız adamdan başka bir şey düşünemez olmuştu.

Hawkins'in derin sessizliğiyle geçen çileli bir haftanın ardından, yüzü aşktan al al, yeni korsesi yüzünden bunalmış bir halde, külotlu çorabının ve sutyenindeki boşlukların içinde katır kutur bir yerlerine batarak işkence eden bi-

rikimleriyle birlikte, uzun adımlar atarak Schenectady tren garından çıktı Annie. Elinde küçük bir valiz ve ecza dolabının içindeki her şeyi içine attığı örgü torbası vardı.

Daha önce hiç trene binmemiş, Schenectady'daki o duman bulutlarının ve çınlayan karmaşanın yakınına bile yaklaşan hiçbir şey görmemiş olduğu halde korkmuyordu, hatta şaşkın bile değildi. Görev aşkı ve aşkla hissizleşmiş bir halde, insanların gözüne çarpacak denli uzun boyuyla, saldırgan bir tavırla öne doğru eğilip uzun adımlar atarak yürüyordu.

Taksi durağı boştu ama bir hamala Hawkins'in adresini söyleyince, adam Annie'yi oraya götürecek bir otobüse yönlendirdi.

"Şoföre nerede inmeniz gerektiğini sorun, yeter," dedi hamal.

Annie de öyle yaptı, iki dakikada bir. Şoförün hemen arkasına oturup, mütevazı bagajını kucağına koydu.

Otobüs çukurların ve tren raylarının üzerinde sarsıla sarsıla, gürültülü ve bacaları tüten fabrikalarla kenar mahallelerden bir labirentin içinde ilerlerken, Hawkins'i zayıf ve beyaz tenli, uzun boylu, zarif ve mavi gözlü, ucuz ve kiralık bir odadaki daracık yatağında eriyip giden bir adam olarak görebiliyordu Annie.

"Ineceğim yer burası mı?"

"Hayır efendim. Daha gelmedik. Ben size haber vereceğim."

Fabrikalarla kenar mahalleler azalmaya, yerlerini temiz, yeşil, posta pullarına yaraşır arsalar içindeki küçük ve hoş evler almaya başladı. Annie otobüsün önünden geçtiği

pencerelerden içeriye bakarak, Hawkins'i küçük, tertipli bekâr evlerinden birindeki yatağına yatmış, bir zamanlar güçlü kuvvetli olsa da artık bitkin, bedeni hastalığa yenik düşmüş bir adam olarak hayal etmeye başladı.

"Burada mı ineceğim?"

"Daha var efendim. Ben size haber vereceğim."

Küçük evlerden sonra büyük olanlar, onlardan sonra da malikâneler, Annie'nin hayatında gördüğü en büyük evler başladı. Artık otobüsteki tek yolcu oydu ve ağarmış saçlarıyla minik bir bıyığı olan, kendi sebze bahçesi kadar büyük bir yatakta çürüyüp giden, yaşlı ve saygın bir beyefendiyi gördüğü yeni bir Hawkins hayaliyle şaşkına dönmüştü.

"Mahalle burası mı?" dedi Annie kuşkulu bir sesle.

"Burada bir yerde." Otobüs yavaşladı ve şoför evlerin numaralarına bakındı. Bir sonraki köşede otobüsü durdurup kapıyı açtı. "Bu blokta bir yerde efendim. Gözüm oradaydı ama kaçırdım herhalde."

"Belki de bir sonraki bloktur," dedi yüreği tir tir titrerken, kendi gözü de evlerin o çok iyi bildiği numaraya gitgide yaklaşan numaralarında olan Annie.

"Değil. Bunda olması lazım. İleride mezarlıktan başka bir şey yok ve altı blok boyunca devam ediyor."

Annie sessiz ve gölgeli sokağa indi. "Çok teşekkür ederim."

"Bir şey değil efendim," dedi şoför. Kapıyı kapatmaya yeltendi ama sonra duraksadı.

"Şuradaki mezarlıkta kaç kişi ölü biliyor musunuz?"

"Ben şehirde yabancıyım," dedi Annie.

"Hepsi," dedi şoför bir zafer kazanmış gibi. Kapı bir takırtıyla kapandı ve otobüs homurdanarak uzaklaştı.

Bir saat sonra, Annie bütün zilleri çalmış ve bloktaki bütün köpekler ona havlamıştı.

Joseph P. Hawkins'in adını duyan hiç kimse yoktu. Öyle bir adres varsa bile, bir sonraki bloktaki bir mezar taşının adresi olduğu konusunda herkes hemfikirdi.

Annie perperişan, koca ayaklarına sular inmiş bir vaziyette, mezarlık çitinin önündeki çimlerin üzerinde ağır ağır ilerledi. Sersemlemiş ve araştıran bakışlarına karşılık verebilecek bir tek taş melekler vardı. Sonunda mezarlığın girişini gösteren taş kemere geldi. Yenilgiye uğramış bir halde, gelecek otobüsü beklemek için valizinin üstüne oturdu.

"Birini mi aramıştınız?" dedi aksi ve boğuk bir ses arkasından.

Arkasına dönünce, kemerin altında duran yaşlı bir cüce gördü. Adamın kör olan tek gözü haşlanmış yumurta gibi bembeyazdı ve kurnaz bakışlarla oynayıp duran öteki gözünün de parıl parıl bir göz bebeği vardı. Elinde üstüne taze toprak yapışmış bir kürek tutuyordu.

"Ben, Bay Hawkins'i arıyordum," dedi Annie. "Bay Joseph P. Hawkins." Ayağa kalkarak, nasıl bir dehşet içinde olduğunu gizlemeye çalıştı.

"Mezar işi mi vardı?"

"Burada mı çalışıyor?"

"Çalışıyordu," dedi cüce. "Öldü."

"Yo!"

"Evet," dedi cüce duygusuzca. "Bu sabah gömüldü."

Annie tekrar valizin üstüne oturuncaya kadar yere doğru çöktü ve usulca ağladı. "Çok geç, artık çok geç."

"Dostunuz muydu?"

"Bir kadının sahip olabileceği en candan dost," dedi Annie tutkuyla, kesik kesik. "Onu tanır mıydınız?"

"Hayır. O hastalanınca, burada beni işe aldılar. Duyduğum kadarıyla, tam bir beyefendiymiş ama."

"Öyleydi, öyleydi," dedi Annie. Yaşlı adama bakıp, huzursuz gözlerle küreğini süzdü. "O... mezar kazmıyordu, değil mi?"

"Peyzaj mimarı ve mezarlık sorumlusuydu."

"Ah," dedi Annie gözyaşları içinde gülümseyerek. "Buna sevindim." Başını iki yana salladı. "Artık çok geç, çok geç. Şimdi ben ne yapabilirim ki?"

"Çiçeklerden pek hoşlanırmış."

"Evet," dedi Annie, "Onların onu hiç terk etmeyen ve hayal kırıklığına uğratmayan dostlar olduğunu söylerdi. Nereden bulabilirim?"

"Şey, aslında yasalara aykırı ama kimse görmediği sürece, şu kapının iç tarafındaki çiğdemlerden biraz toplamanızın bir sakıncası olmaz herhalde. Evinin orada birkaç menekşe de olacak."

"Evi mi?" dedi Annie. "Evi nerede?"

Yaşlı adam kemerin öteki tarafındaki küçük, alçak ve sarmaşıklarla çevrili taş bir binayı gösterdi.

"Ah, zavallı adamcağız," dedi Annie.

"Çok da kötü sayılmaz," dedi yaşlı adam. "Şimdi orada ben oturuyorum ve o kadar da fena değil. Haydi. Siz çiçek toplayın, ben de sizi kamyonetle onun gömüldüğü yere götüreyim. Yürüyerek hem çok uzun sürer hem de yolu kaybedersiniz. Yeni açtığımız bölümde. Oraya ilk gömülen kişi o oldu, aslına bakarsanız."

Mezarlığın küçük kamyoneti o kıpırtısız, serin mermerler ormanının içindeki asfalt şeritlerini takip ederken, Annie bir yerde artık nerede olduklarını anlayamaz oldu. Yaşlı adamın kısa bacakları pedallara yetişebilsin diye, kamyonetin koltuğu iyice öne doğru itilmişti. Bu yüzden Annie'nin uzun bacakları da acılar içinde ön panele dayanmıştı. Kucağında çiğdem ve menekşelerden oluşan bir buket vardı.

Ikisi de konuşmuyordu. Annie bakmaya bile dayanamadığı yol arkadaşına söyleyecek hiçbir şey bulamıyor, adam da onunla pek ilgili görünmüyordu; rutin ve sıkıcı, angarya bir iş yapıyordu sadece.

Sonunda bir koruluğa giden çamurlu yoldaki lastik izlerinin önünü kapatan, demir bir kapıya geldiler.

Yaşlı adam kapının kilidini açtı. Birinci vitese aldığı kamyonet, koruluğun kenarlarından dallar ve çalılar fırlayan alacakaranlığına doğru ilerledi.

Annie nefesini tuttu. İlerideki huzur dolu, yapraklarla kaplı açıklığa vuran bir parça güneş ışığının altında yeni bir mezar vardı.

"Mezarbaşı daha gelmedi," dedi cüce.

"Joseph, Joseph," diye fısıldadı Annie. "Ben geldim."

Cüce kamyoneti durdurdu, topallayarak Annie'nin tarafına yürüdü ve saraylılara yaraşır bir hareketle kapısını açtı. İlk kez gülümsedi ve bir dizi ölüm beyazı, korkunç, takma dişi gözler önüne serdi.

"Yalnız kalabilir miyim?" dedi Annie.

"Ben burada beklerim."

Annie çiçekleri mezarın üstüne bıraktı ve bir saat boyunca mezarın yanında oturup, Joseph'in söylemiş olduğu bütün o harika, tatlı şeyleri içinden tekrarladı.

Küçük adam kibar bir öksürükle kesmemiş olsa, saatlerce sürüp gidebilirdi bu düşünce zinciri.

"Gitsek iyi olacak," dedi adam. "Yakında güneş batacak."

"Onu burada tek başına bırakmak yüreğimi parçalıyor."

"Başka zaman tekrar gelirsiniz."

"Evet," dedi Annie. "Geleceğim."

"Nasıl bir adamdı?"

"Nasıl mı?" dedi Annie saygılı bir tavırla ayağa kalkarken. "Onu hiç görmedim. Sadece mektuplaştık. O çok, çok iyi bir adamdı."

"Bu kadar iyi ne yaptı ki?"

"Kendimi güzel hissetmemi sağladı," dedi Annie. "Artık bunun nasıl bir şey olduğunu biliyorum."

"Nasıl bir tip olduğunu biliyor musunuz?"

"Hayır. Pek sayılmaz."

"Uzun boylu ve geniş omuzlu olduğunu duydum. Mavi gözleri ve dalgalı saçları varmış. Siz de böyle mi hayal etmiştiniz?"

"Ah, evet!" dedi Annie mutlulukla. "Aynen öyle. Anlamıştım zaten."

Tek gözlü cüce Annie'yi yabancılar konusunda uyarıp trene bindirdikten sonra mezarlığa döndüğünde güneş batmak üzereydi. Tekrar yalnız şairin koruluktaki mezarına giderken, mezar taşları yoluna uzun gölgeler düşürdü.

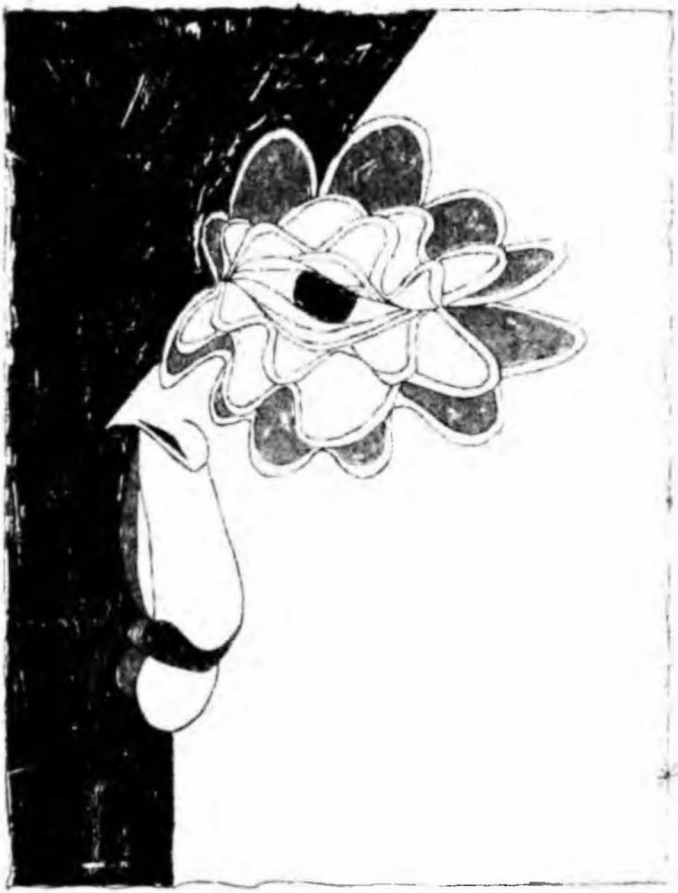
İçini çekerek mezardan Annie'nin buketini aldı.

Kamyonetle taş duvarlı evine dönüp çiçekleri suya, yazı masasının üstündeki bir vazoya koydu.

Ilkbahar başlarında yaşanan o akşamın nemini almak için şöminede hazır duran odunları yaktı, kendine bir fincan kahve koydu ve yazmaya oturdu, otururken de öne doğru eğilip Annie'nin buketini kokladı.

"Sevgili Bayan Draper," diye yazdı. "Mektup arkadaşım ve ruhumun en candan dostu olarak, Ingiliz Kolumbiyası'ndaki bir tavuk çiftliğinde, benim büyük ihtimalle hiç göremeyeceğim bir ülkede olmanız ne tuhaf. Ingiliz Kolumbiyası'ndaki hayata dair siz ne derseniz deyin, çok güzel bir yer olsa gerek, çünkü siz orada dünyaya geldiniz, değil mi? Lütfen, lütfen, lütfen," diye yazıp bu üç sözcüğün altını çizerken empatiyle hırıldadı, "Resim değiş tokuşu dedikleri şey var ya, onu yapacak kadar bayağılaş-

mayalım. Cennettekiler dışında hiçbir fotoğrafçı mektuplarınızdan çıkıp gözlerimi hayranlıktan kör eden o meleğin resmini çekemez."

TANGO

Doldurduğum her iş başvurusu formunda yetişkin hayatımda şimdiye kadar neler yaptığımın, tarihleriyle birlikte, bir listesi isteniyor ve taviz vermeyen bir dille hiçbir dönemi atlamamam söyleniyor. Pisquontuit denen bir köyde özel öğretmenlik yaptığım son üç ayı liste dışında bırakmama izin vermeleri için neler vermezdim. Biri kişiliğimi değerlendirmesi için oradaki işverenime mektup yazacak olsa, kulakları bayağı bir çınlardı.

Bütün başvuru formlarında, Pisquontuit hikâyesini kendi açımdan anlatabileceğim, *açıklamalar* başlıklı küçük bir boşluk oluyor. Ama Pisquontuit'i görmemiş birinin, hikâyeyi benim açımdan anlayabilmesi de pek mümkün görünmüyor. Ki sıradan bir insanın Pisquontuit'i görmüş olma şansı, aynı elde iki kez maça floş royal gelmesi kadar denebilir.

Pisquontuit 'parıltılı sular' anlamına geldiği söylenen ve köyün var olduğunu bilen bir avuç imtiyazlı kişi tarafından *Ponit* olarak telaffuz edilen, Kızılderili dilinden gelme bir sözcük. Deniz kenarına toplanmış bir grup gizli malikâneden oluşur. Tabelasız girişi ana yoldan bir çamlığa giden, dikkat çekmeyecek kadar sıradan ve dar bir yolun başındadır. Ormanın içinde, yoldaki bir dönüşte yaşayan bekçi, Pisquontuit'ten olmayan bütün arabaları döndürüp geldikleri yoldan geri gönderir. Pisquontuit'ten olan arabalarsa ya çok büyük ya da çok küçüktür.

Orada kolej giriş sınavlarına hazırlanan ve yardıma ihtiyacı olan, dost canlısı, aklı beş karış havada bir gence, Robert Brewer'e özel dersler veriyordum.

Pisquontuit'tekilerin Amerika'daki en dışa kapalı topluluk olduğunu hiç çekinmeden söyleyebilirim sanırım. Ben oradayken, bir bey komşularının 'bayağı kasıntı tipler' olduğunu ileri sürerek evini sattı. Geldiği yere, Boston-Beacon Hill'e geri döndü. Robert'in babası olan patronum Herbert Clewes Brewer zamanının çoğunu yelkenli yarışlarında ve Washington'a kızgın ve sitemkâr mektuplar yazarak geçirirdi. Kızgınlığının nedeni herkesin satın alabileceği Amerika Birleşik Devletleri Jeodetik Etüt Haritaları'nda köydeki bütün malikânelerin gösterilmiş olmasıydı.

Sessiz bir topluluktu. Topluluğun üyeleri bu huzuru satın almak için kucak dolusu para vermişti ve minik dalgacıklar orada insana koca tsunamiler gibi gelirdi. Dertlerimin merkezindeyse tango kadar şiddet dolu ve barbarca olan bir tanesi daha yoktu.

Tango, elbette, Latin Amerikan kökenli, genelde dört-dört tempolu, bacaklar iyice kırılarak ve parmak uçlarında dönerek yapılan adımlarıyla göze çarpan bir danstır. Bir Cumartesi gecesi, Pisquontuit Yat Kulübü'nün haftalık dansında, on sekiz yıllık yaşamında hiç tango izlememiş olan genç öğrencim Robert Brewer bacaklarını iyice kırmaya ve parmak uçlarında dönmeye başladı. Hareketleri ilk başta ürkek, birer ürperme kadar istenç dışı yapılan hareketlerdi. Bu olduğunda, Robert'in zihni ve yüzü bomboştu. İnsanı sarhoş eden Latin müziği havada gezine gezine kulaklarından içeri girmiş, asker traşlı başının içinde kimseyi bulamamış ve ince uzun bedeninin kontrolünü ele geçirmişti.

Bir şeyler tetiklenmiş, Robert'i müziğin mekanizması içine kilitlemişti. Üç milyon doları ve dağınık bir ağırlık merkezi olan, sade, erdemli ve genç partneri utanç içinde karşı koymaya çalıştıysa da, Robert'in gözlerindeki vahşi bakışları görünce kendini bıraktı. İkisi yekvücut, hızla hareket eden tek bir vücut haline geldi.

Böyle bir şey Pisquontuit'te olamazdı.

Pisquontuit'te dans etmek demek, ayakları yerden hiç ayırmadan, beş ila on santim arasında aralık tutarak, ağırlığınızı neredeyse hiç fark ettirmeden birinden ötekine aktarmak demekti. Bu usturuplu ağırlık aktarma hareketi sambadan valse, gavota, fokstrota, tavşan dansına ya da hokeypokey'e kadar, bütün müziklerle edilen tek danstı. En son nasıl çılgınca bir dans çıkmış olursa olsun, Pisquontuit onu kolayca etkisiz hale getirirdi. Balo salonu omuz hizasına kadar şeffaf jöleyle doldurulsa bile, dansçıların hareketi kısıtlanmış olmazdı. Hatta burun deliklerine kadar da doldurulabilirdi çünkü her konuda öyle kesin bir fikir birliği vardı ki tartışmalar da astıma benzer sözel bir stenografiye indirgenmiş durumdaydı.

Şimdiyse Robert kalkmış balo salonunu Chris-Craft marka bir hız motoru gibi boydan boya kat edip duruyordu.

Robert ile partneri bir o yana, bir bu yana savrulurken, hiç kimse en ufak bir ilgi göstermedi. Başka zamanlarda ve başka yerlerde bir adamı çarka bağlayıp döndürmeye ya da yeraltı zindanına atmaya eşdeğer bir kayıtsızlıktı bu. Robert'i Pisquontuit tarihindeki, yelkenlisinin altını is karasına boyatan zavallıcıkla, insanların sabah on birden önce *asla* yüzmeye gitmediğini fark edebildiğinde artık çok geç olan bir başkasıyla ve telefonda eyvallah deme alış-

kanlığından bir türlü vazgeçemeyen bir başkasıyla aynı sınıfa sokuyordu.

Müzik bitince, Robert'in partneri alı al moru mor bir şaşkınlıkla izin isteyip gitti ve babası sahnenin yanında duran Robert'e katıldı.

Bay Brewer öfkeli olduğunda dilini dişlerinin arasına dayayıp öyle konuşur, bir tek *s* seslerini çıkartmak için geriye çekerdi. "Aman Tanrım, Bubs!" dedi Robert'e. "Kendini ne sandın sen, jigolo mu?"

"Nasıl oldu bilmiyorum," dedi Robert kıpkırmızı bir suratla. "Daha önce doğru dürüst dans etmişliğim yok ama bir anda çıldırıverdim sanki. Havada uçar gibiydim."

"Kendini rezil ettin," dedi Bay Brewer. "Burası Coney Island değil ve Coney Island olmayacak. Şimdi git annenden özür dile."

"Baş üstüne," dedi Robert, sarsılmış bir sesle.

"Futbol oynayan lanet olası bir flamingoya benziyordun," dedi Bay Brewer. Başını salladı, dilini içeri çekti, dişleri bir takırtıyla birleşti ve sert adımlarla yürüyüp gitti.

Robert de annesinden özür dileyip dosdoğru eve döndü.

Robert ile ikimiz Brewer malikânesi olarak bilinen evin üçüncü katındaki, bir banyo, oturma odası ve iki yatak odasından oluşan bir süiti paylaşıyorduk. Gece yarısından hemen sonra eve döndüğümde, Robert uyumuş gibi görünüyordu.

Ama sabahın üçünde oturma odasından gelen hafif bir müzikle ve odada atılan heyecanlı adımların sesiyle uyandım. Kapımı açıp Robert'in tek başına tango yaptığını görerek şaşkına döndüm. Beni görmeden bir an önce burun

delikleri titreşiyor, kısılmış gözleri bir şeyhin alevler saçan gözlerine benziyordu.

Şöyle bir yutkunup gramofonu kapattı ve divanın üstüne yığıldı.

"Devam etsene," dedim. "İyiydim."

"Hiç kimse zannettiği kadar medeni değilmiş sanırım," dedi Robert.

"Tango yapan çok insan var," dedim.

Yumruklarını sıkıp tekrar açtı. "Bayağı, budalaca, grotesk bir şey!"

"İyi görünmesi gerekmiyor," dedim. "Kendini iyi hissettirmesi yeterli."

"Pisquontuit'te yapılmaz," dedi.

Omzumu silktim. "Pisquontuit de neymiş?"

"Kabalık etmek istemem," dedi, "Ama senin bunu anlaman mümkün değil."

"Neler döndüğünü görebilecek kadar uzun zamandır buradayım," dedim.

"Senin için ahkâm kesmek kolay," dedi Robert. "Sorumlulukların yoksa, istediğin her şeyle dalga geçebilirsin."

"Sorumluluklar mı?" dedim. "Senin sorumlulukların mı var? Hangi konuda?"

Robert karamsar gözlerle etrafa bakındı. "Bu... Bütün bunlar. Büyük olasılıkla, bir gün bütün bunları ben devralacağım. Sense, canının istediği gibi gelip gitmekte ve istediğin şeye kahkahalarla gülmekte, kuşlar kadar özgürsün."

"Robert!" dedim. "Burası sadece bir ev. Eğer seni sıkıyorsa, miras kaldığı zaman neden satmayasın ki."

Robert afallamıştı. "Satmak mı? Burayı benim büyükbabam yaptı."

"İyi bir tuğlacıymış," dedim.

"Bu bütün dünyada hızla kaybolmakta olan bir yaşam tarzı," dedi Robert.

"Uğurlar olsun," dedim.

"Pisquontuit bozulursa," dedi Robert ciddi ciddi, "Hepimiz gemiyi terk edersek, o zaman eski değerleri kim koruyacak?"

"Hangi eski değerleri?" dedim. "Tenis ve yelkencilik konusundaki katı kurallara uymak gibi mi?"

"Uygarlık!" dedi. "Liderlik!"

"Ne uygarlığı?" dedim. "Annenin, okumak onu öldürse bile, bir gün mutlaka okuyacağını söyleyip durduğu o kitap mı? Hem burada kim neyin liderliğini yapıyor ki?"

"Büyük büyükbabam," dedi Robert, "Rhode Island'ın vali muaviniydi."

Bu bomba habere bir yanıt bulma isteğiyle gramofonu açıp odayı yeniden tango müziğiyle doldurdum.

Hafifçe tıklatılan kapıyı açınca, karşımda sabahlığıyla, üst katın genç ve güzel hizmetçisi Marie'yi buldum.

"Sesler duydum," dedi. "Hırsız olabileceğini düşündüm." Omuzları müziğin ritmine uygun olarak hafifçe oynuyordu.

Onu rahatça kollarıma aldım ve birlikte tango yaparak oturma odasına girdik. "Attığımız her adımda," dedim

Marie'ye, "Aşağı orta sınıftan gelen köklerimize ihanet ediyor ve uygarlığın kalbindeki kazığı biraz daha derine gömüyoruz."

"Ha?" dedi Marie kapalı gözlerle.

Omzumda bir el hissettim. Robert, kesik kesik nefesler alarak, dansımızı yarıda bölüyordu.

"Bizden sonra tufan," diyerek plağı değiştiren kolu çektim.

Robert'in ve Marie ile benim gizli günahımız böyle başladı. Bu ritüel hemen her gece tekrarlandı. Marie sese bakmak için odaya geliyor ve Robert asık bir suratla bizi izlerken, Marie ile ikimiz dans ediyorduk. Sonra Robert acılar içinde, eklemleri kireçlenmiş bir ihtiyar gibi divandan kalkıp tek bir söz etmeden onu benden alıyordu. Pisquontuit'te yapılan bir şeytana tapınma ayini.

Robert üç hafta içinde mükemmel bir dansçı olmuş ve Marie'ye deliler gibi âşık olmuştu.

"Bu nasıl oldu?" dedi bana. "Nasıl *olabildi*?"

"Sen bir erkeksin, o da kadın," dedim.

"Tamamen farklı dünyaların insanlarıyız," dedi.

"Yaşasın tamamen farklılık," dedim.

"Ne yapacağım ben, ne yapacağım?" dedi üzgün üzgün.

"Aşkını ilan et," dedim.

"Bir hizmetçiye mi?" dedi kulaklarına inanamayan bir sesle.

"Soyluların hepsi ya kapılmış ya da kiminle evlenecekleri zaten en başından belli Robert," dedim. "Rhode

Island vali muavininin soyundan gelenler halk tabakasından kişilerle evlenecek, başka çareleri yok. Müzikli sandalye oyunu gibi bir şey bu."

"Hiç komik değilsin," dedi Robert acı acı.

"Pisquontuit'ten birisiyle evlenemezsin ki, değil mi?" dedim. "Ormanda üç nesildir bir bekçi var ve artık içerideki herkes en az ikinci dereceden kuzen. Şoförler ve üst kat hizmetçileriyle karışmaya gönüllü olmadığı sürece, sistem kendi kendini yok edecek tohumları taşıyor."

"İçeri sürekli taze kan giriyor," dedi Robert.

"Gitti o," dedim. "Beacon Hill'e döndü."

"Öyle mi? Bilmiyordum," dedi Robert. "Marie dışında pek bir şeyin farkında değilim artık." Elini göğsüne koydu. "Bu güç," dedi, "Seninle ne yapmak isterse onu yapıyor, sana ne hissettirmek isterse onu hissettiriyor."

"Sakin ol evlat, sakin ol," diyerek Marie'ye lafı hiç dolandırmadan Robert'i sevip sevmediğini sormaya gittim.

Elektrikli süpürgenin gürültüleri arasında, cilveli ve kaçamak cevaplar verdi bana. "Sanki onu kendim yaratmışım gibi hissediyorum," dedi, "Sıfırdan başlayarak."

"Ona içindeki vahşi adamı senin gösterdiğini söylüyor," dedim.

"Ben de onu kast etmiştim," dedi. "Ilk başta içinde vahşi bir erkek falan olduğunu hiç zannetmiyorum."

"Çok yazık," dedim, "Vahşileri dışarıda tutabilmek için onca masrafa girdikten sonra. Eğer onunla evlenirsen, çok zengin bir vahşi erkeğin olacak, bunu biliyorsun."

"Şu anda sadece kuvözde yatan bir bebek o," dedi Marie hain bir sesle.

"Hayat Robert için bütün anlamını yitiriyor," dedim. "Ona neler yaptığını bilmiyorsun. Artık tenis ve yelkende kazanmış ya da kaybetmiş, umurunda bile değil."

Başka birinin aşkından bahseder, Marie'nin ruhunun geniş ve mavi pencerelerinden içeriye bakarken, dolu dolu, ısrarcı bir arzu bütün hislerimi ele geçirdi. "Birisi Pisquontuit'i doğru telaffuz ettiğinde, bir tebessüm etmeyi bile beceremiyor artık," diye mırıldandım, cümlenin sonuna doğru alçalan bir sesle.

"Çok üzgünüm, eminim öyledir," dedi Maire de büyüleyici bir yüz ifadesiyle.

Aklım başımdan gitti. Bileğine yapıştım. "Beni seviyor musun?" diye fısıldadım boğuk bir sesle.

"Olabilir," dedi.

"Seviyor musun, sevmiyor musun?"

"Insanlara dostça ve sevgiyle davranacak şekilde yetiştirilmiş bir kız için," dedi, "Bunu söylemek çok zor. Şimdi bırak da o dürüst kız işini yapsın."

Kendi kendime hayatımda bu kadar dürüst ve güzel bir kız görmediğimi söyleyerek Robert'in yanına döndüğümde, onun için artık kıskanç bir rakiptim.

"Bir şey yiyemiyorum, uyuyamıyorum," dedi Robert.

"Bana ağlama," diye tersledim. "Git babanla konuş. Duygularına *onu* ortak et."

"Hayatta olmaz!" dedi. "Ne fikir ama!"

"Onunla *herhangi* bir şey hakkında konuştuğunuz oldu mu hiç?" dedim.

"Şey, bir aralar, *çocuğu tanımak* dediği şeyler vardı," dedi Robert. "Çarşamba gecelerini bana ayırırdı, ben küçükken."

"Pekâlâ," dedim, "Demek ki böyle bir konuşma geleneğiniz var. O günlerin ruhunu yeniden canlandır." Onun divandan kalkmasını istiyordum ki *ben* uzanıp gözlerimi tavana dikebileyim.

"Ha, tam olarak konuşuyor sayılmazdık," dedi Robert. "Kâhya odama gelip film projektörünü kurardı; sonra da babam gelip bir saat boyunca Mickey Mouse'yi oynatırdı. O şey tıkır tıkır çalışırken, biz sadece karanlıkta otururduk."

"Pek de sıkı fıkıymışsınız!" dedim. "Bu duygu dolu birliktelikler niye sona erdi?"

"Birçok neden yüzünden," dedi Robert. "Daha çok savaş. Pisquontuit'in baş hava gözcüsüydü ve bu iş ondan çok şey götürdü. Ben de filmi makaradan makaraya sarmayı falan, hep kendi başıma öğrendim."

"Buradaki çocuklar erken olgunlaşıyor," dedim hoş bir ikilem üzerinde düşünerek. Öğretmeni olarak Robert'i olgun bir yetişkin yapmak benim görevimdi. Ancak, Marie için girişeceğimiz rekabette onun çocuk kalmışlığı bana en büyük avantajı sağlıyordu. Iyice düşündükten sonra, Robert'i bir erkek yapmayı ve Marie'yi tereyağından kıl çeker gibi benim kollarıma atmayı vadeden bir plan geliştirdim.

"Marie," dedim Marie'yi koridorda yakalayıp, "Robert mi, ben mi?"

"Hşşşşşt!" dedi. "Sessiz ol. Alt katta kokteyl var ve sesler merdiven boşluğundan olduğu gibi aşağıya iniyor."

"Bütün bunlardan kurtarılmak istemez miydin?" diye fısıldadım.

"Neden ki?" dedi. "Mobilya cilasının kokusunu seviyorum, uçak fabrikasındaki kız arkadaşımdan daha çok kazanıyorum ve üst sınıftan birçok insanla tanışıyorum."

"Sana evlenme teklif ediyorum Marie," dedim. "*Ben* senden asla utanmazdım."

Bir adım geri çekildi. "Şimdi, böyle haince bir şeyi neden söyledin ki? Kimmiş benden utanan, bilmek isterim?"

"Robert," dedim. "Sana âşık olsa da, utancı aşkından daha büyük."

"Benimle dans etmekten gayet memnun," dedi Marie. "Birlikte çok hoş vakit geçiriyoruz."

"Baş başayken," dedim. "Bütün bu cazibene rağmen, Yat Kulübü'nde seninle birlikte tek bir adım atar mıydı dersin? Katiyen atmaz."

"Atardı," dedi usulca, "Eğer isteseydim, gerçekten isteseydim."

"Ölür de atmaz," dedim. "Gizli içkicileri hiç duymuş muydun? Al işte, senin de gizli bir âşığın oldu."

Onu bu sinir bozucu düşünceyle baş başa bıraktım ve o gece dans etmeye geldiğinde, gözlerindeki meydan okuyan bakışları görerek mest oldum. Ama Robert dansımızı kesinceye kadar, alışılmışın dışında bir şey yapmadı. Her zamanki gibi, gözlerini açmadan ve tek adım bile kaçırmadan benden Robert'e geçti. Ama bu sefer durdu ve gözlerini kocaman açtı.

"Ne oldu?" dedi Robert, Marie demir bir direk kadar

kıpırtısız dururken, bacaklarını kırıp parmak uçlarında dönerek. "Bir şey mi var?"

"Yo," dedi Marie soğuk bir sesle. "Neden bir şey olduğunu düşündün ki?"

Robert güvenini yeniden kazanarak bacak kırıp biraz daha dönmeye başlasa da, yine Marie'yi yerinden oynatamadı.

"*Var* bir şey," dedi.

"Beni çekici buluyor musun Robert?" dedi Marie sakin sakin.

"Çekici mi?" dedi Robert. "Çekici mi? Tanrım, evet! demem gerekir. Bunu bütün dünyaya haykırırım."

"Pisquontuit'teki yaşıtım bütün kızlar kadar çekici miyim?"

İçtenlikle, "Daha da çok!" diyerek tekrar dansa başladı ama yine bir yere varamadı Robert. "Daha da, daha da çok," dedi gitgide yavaşlayarak.

"Peki oturup kalkmasını bilen biri miyim?"

"En iyisisin!" dedi Robert kafası karışmış bir halde. "Kesinlikle en iyisisin Marie."

"Öyleyse neden beni Yat Kulübün'deki dansa götürmüyorsun?" dedi Marie.

Artık Robert de Marie kadar kıpırtısızdı. "Yat Kulübüne mi?" dedi. "*Pisquontuit* Yat Kulübüne mi?"

"Tam üstüne bastın," dedi Marie.

"Sorduğu şey şu ki Robert," dedim anlamasına yardımcı olmaya çalışarak, "Sen bir erkek misin yoksa fare mi? Onu Yat Kulübü'ndeki dansa götürecek misin yoksa ha-

yatından sonsuza kadar çıkıp uçak fabrikasına mı girecek?"

"Uçak fabrikasında iyi bir kıza ihtiyaçları var," dedi Marie.

"Ben daha iyisini görmedim," dedim.

"Uçak fabrikasındakiler kızlardan utanmıyor," dedi Marie. "Piknikler, Noel partileri, yeni gelinlere hediye verme partileri falan düzenliyorlar ve ustabaşılar, başkan yardımcıları, işletme müdürleri, komptrolörler, herkes bu partilere gidip kızlarla dans ederek eğleniyor. Komptrolör kız arkadaşımı sürekli bir yerlere götürüyor."

"Komptrolör nedir?" dedi Robert zaman kazanmaya çabalayarak.

"Bilmiyorum," dedi Marie, "Ama hayatını *çalışarak* kazanan ve gizli âşık olmayan birisi."

Robert'in, bu iğneyle, nutku tutuldu.

"Erkek misin, fare mi?" diyerek sözü tekrar konuya getirdim.

Robert dudağını ısırıp, sonunda anlayamadığımız bir şeyler mırıldandı.

"Ne dedin?" dedi Marie.

"Fare," diyerek içini çekti Robert. "Fare dedim."

"Fareymiş," dedi Marie usulca.

"O şekilde söyleme," dedi Robert yalnız bırakılmış bir sesle.

"Fare başka nasıl söylenir ki?" dedi Marie. "İyi geceler."

Ben de onun peşinden koridora çıktım. "Eh," dedim, "Biraz sert oldu ama..."

"Marie," dedi Robert kapıda belirerek, solgun bir yüzle. "Hiç sevmezsin. Nefret edersin. Berbat zaman geçirirsin. Orada herkes berbat zaman geçirir. Onun için fare dedim."

"Müzik olduğu," dedi Marie, "Ve bir bey yanındaki hanımla onur duyduğu sürece, başka hiçbir şeyin önemi yoktur."

"Hm," dedi Robert. Tekrar oturma odasına girerek gözden kayboldu ve divandaki yayların gıcırdadığını duyduk.

"Sen bir şey diyordun?" dedi Marie.

"Ona çok sert geleceğini söylüyordum," dedim, "Ama uzun vadede dünyalar kadar işine yarayacak. Yıllar boyu içi içini yiyecek ve büyük ihtimalle Pisquontuit tarihindeki ilk gerçek insan o olacak. Uzun, yavaş ve derinden gerçekleşen bir tepkime."

"Dinle bak," dedi Marie. "Kendine kendine konuşuyor. Ne diyor öyle?"

"Fare, fare, fare," diyordu Robert. "Fare, fare..."

"Ruhani bir saatli bombanın," dedim, "Fitilini ateşledik"

"Fare, erkek, fare, erkek..." dedi Robert.

"Bundan birkaç yıl sonra," dedim, "*Boom*!"

"Erkek!" diye bağırdı Robert. "Erkek, erkek, erkek!" Ayaklanmış, bir hışım koridora çıkıyordu. Vahşi bir edayla, "Erkek!" diyerek Marie'yi arkaya doğru yatırıp şehvetle öptü. Sonra doğrultup peşinden çekerek merdivenlerden ikinci kata indirdi.

Ben de afallamış bir halde arkalarından gittim.

"Robert," dedi Marie nefes nefese. "Lütfen, neler oluyor?"

Robert annesiyle babasının kapısını yumrukladı. "Göreceksin," dedi. "Senin bana ait olduğunu bütün dünyaya haykıracağım!"

"Robert, bak," dedim, "Belki önce biraz sakinleşip..."

"Ah-ha! Büyük fare avcısı!" dedi çıldırmış gibi. Beni bir yumrukta yere serdi. "Bu fare nasıl pençeliyormuş bakalım?" Tekrar kapıyı yumrukladı. "Kalkın haydi, içeridekiler!"

"Ben sana ait olmak istemiyorum ki," dedi Marie.

"Batıda bir yere gidip," dedi Robert, "Hereford sığırı ve soya fasulyesi yetiştiririz."

"Ben sadece Yat Kulübü'nün dansına gitmek istemiştim," dedi Marie incecik ve korkulu bir sesle.

"Anlamıyor musun?" dedi Robert. "Ben seninim."

"Ama ben ona aidim," dedi Marie beni göstererek. Kolunu Robert'ten kurtarıp alt kattaki odasına doğru koşarken, Robert da hemen peşinden koştu. Kapısını çarpıp kilitledi Marie.

Morarmış yanağını ovuşturarak yavaşça ayağa kalktım.

Bay ve Bayan Brewer'in yatak odalarının kapısı aniden açıldı. Bay Brewer kapıda durmuş, dili dişlerinin arasında, gözlerinden ateşler saçarak bana bakıyordu. "Evet?" dedi.

"Ben şey ah," dedim. Donuk bir tebessüm gönderdim. "Yok bir şey efendim."

"Yok bir şey mi!" diye kükredi Bay Brewer. "Dünyanın sonu gelmiş gibi kapıyı yumruklayıp, sonra da bir şey yok diyorsun. Sarhoş musun sen?"

"Hayır efendim."

"Eh, ben de değilim," dedi. "Zihnim apaçık ve sen kovuldun." Kapıyı suratıma çarptı.

Robert ile paylaştığımız süite gidip toparlanmaya başladım. Robert yine divana uzanmış, gözlerini tavana dikmişti.

"O da toplanıyor," dedi.

"Öyle mi?"

"Herhalde evlenirsiniz, ha?"

"Öyle görünüyor. Başka bir iş bulmam gerekecek."

"Haline şükret," dedi. "Burada yatan sen de olabilirdin, şükret."

"Sakinleştin, öyle mi?" dedim.

"Yine de Pisquontuit'le işim bitti artık," dedi.

"Akıllılık edersin bence," dedim.

"Acaba," dedi, "Marie ile ikiniz gitmeden önce bana küçük bir iyilik yapar mısınız?"

"Söyle."

"Merdivenlerden inerken, onunla dans etmek isterdim." Onu tek başına tango yaparken yakaladığımda olduğu gibi, gözleri yine kısılmış, için için yanıyordu Robert'in. "Bilirsin," dedi, "Fred Astaire gibi."

"Kesinlikle," dedim. "Bunu dünyada kaçırmam."

Gramofonun sesi iyice açıldı ve Brewer malikânesindeki yirmi altı oda birden şafak vakti tango ritimleriyle sarsıldı. Hoş bir çift oluşturan Robert ile Marie, bacaklarını kırıp parmak uçlarında dönerek spiral merdivenden

aşağı indi. Ben de Marie ile ikimizin valizleriyle birlikte onları takip ettim.

Bay Brewer, dili dişlerinin arasında, yine odasından dışarı fırladı. "Bubs! Ne demek oluyor bu?"

Robert ise babasına verdiği cevapta, doldurduğum her iş başvurusu formunda bir kez daha anladığım gibi, gereksiz yere kahramanlık etti. Hani o sözler söylenmeden bırakılmış olsa, Bay Brewer'in bana karşı tavrı zamanla yumuşayabilirdi. Ama şimdi, son işverenim olarak onun ismini her yazışımda, avucumun kenarıyla mürekkebi dağıtıp, gelecekteki işverenlerimin dürüst tebessümümü referans olarak yeterli bulmalarını umuyorum.

"Bu iki dostuma, efendim," dedi Robert, "Oğlunuzu mezardan kaldırdıkları için teşekkür etmeniz lazım, demek oluyor."

BOMAR

Amerikan Demir Döküm Şirketi'nin Mali İşler Müdürlüğü, Hissedar Kayıtları Bölümü'nde hiç pencere yoktu. Ama yeşil duvarda asılı saatin yanındaki hoparlörden gelen hafif, tatlı bir müzik, bölümün verimliliğini yüzde üç oranında artırırken, bu arada mevsimlere de ayak uydurur ve personel için - Bud Carmody, Lou Sterling ve Nancy Daily - bir çeşit pencere işlevini görürdü.

Carmody ile Sterling Ofisi Miss Daily'e bırakıp sabah kahvesi için dışarı çıktıklarında, hoparlörden ilkbahar şarkıları dökülüyordu.

Fabrika sokağından ana kapıya, dışarıdaki Acme Grille'ye doğru salına salına yürüyen adamların ikisi de gamsız, hırsa yenik düşmemiş adamlardı. Üst düzey yöneticilerin yapıldığı o paha biçilmez malzemeden onlarda olmadığı ikisine de gayet net olarak gösterilmişti. Bu yüzden, etraflarındaki gözlerini kocaman açmış didişip duran bir sürü adamın aksine, onlar rahat ve pahalı olmayan şeyler giymekte, istedikleri zaman kahve içmeye gitmekte özgürdü.

Kurumda büyük bir geleceği olanlara kapalı, mizah yapabildikleri bir alan da vardı. Amerikan Demir Döküm Şirketi, şirket ürünleri, yöneticileri ve hissedarlarıyla ilgili espriler yapabiliyorlardı.

Kırk beşinde olan Carmody teoride bölümün, genç Sterling'in, Miss Daily'in ve dosyaların başındaydı. Ama

anarşist bir ruhu vardı ve asla emir vermezdi. Otoriter değil, yaratıcı olmakla gururlanan, uzun boylu, zayıf bir hayalperestti ve bütün enerjisini öneri kutusunu doldurmaya, tatillerde ofisi dekore etmeye ve masasında kilitli tuttuğu bir dosyanın içinde mâniler biriktirmeye harcardı.

Girişimci gençler başarı merdiveninde dalga dalga önüne geçerken, Carmody yalnız ve biraz suratsız bir adam olmuştu. Ama sonra, başka bölümlerdeki takdir görmemiş performanslarının ardından, yine uzun boylu, zayıf ve hayalperest bir genç olan, yirmi sekiz yaşındaki Sterling bölüme gelmiş ve ofisteki hayat canlanmıştı. Carmody ve Sterling birbirlerinin yaratıcılıklarını kamçılayarak yeni doruklara taşımış ve bu inanılmaz derecedeki verimli birliktelikten, en muhteşemi III. Bomar Fessenden efsanesi olan, bir sürü şey çıkmıştı.

III. Bomar Fessenden diye biri cidden de vardı ve şirketin hissedarlarından biriydi ama ne Carmody ne de Sterling, sahip olduğu hisse sayısı yani yüz, bir de adresi, 5889 Seaview Terrace, Great Neck, Long Island, New York, dışında adam hakkında hiçbir şey bilmiyordu. Fakat Bomar'ın görkemli ismi Sterling'in ilgisini çekmişti. Fessenden'in bölümden postayla aldığı kâr paylarıyla sürdüğü sefih yaşam hakkında bilgiç yorumlar yapmaya, Fessenden'in eski bir dostu, üniversitedeki cemiyetten kalma, dünyadaki bütün sefahat merkezlerinden - Acapulco, Palm Beach, Nice, Capri... - ona düzenli olarak yazan bir kardeşi olduğunu söylemeye başlamıştı. Carmody de bu efsanenin büyüsüne kapılmış, yaratılmasına fazlasıyla katkıda bulunmuştu.

"Ne güzel bir gün!" dedi Carmody ana kapıdan geçer-

lerken. "Böyle bir günde III. Bomar Fessenden'in burada olmaması çok kötü."

"Bomar'ın yerinde olmak istemeyişimin birçok nedeninden biri de bu," dedi Sterling. "Bütün o servet, konfor ve güzel kadınlar için bile istemem. Mevsimlerin gelip geçtiğini hiç göremiyor."

"Yaşamdan kopmuş, Bomar böyle biri," dedi Carmody. "Ölse daha iyi. Kış geldiğinde ne yapıyor ki?"

"Bomar hemen kaçar," dedi Sterling. "Çok acıklı. Her şeyden kaçıyor. Daha yeni nemli hava yüzünden Buenos Aires'ten ayrılacağını yazdığı bir kart aldım ondan."

"Ki aslında, Bomar'ın sürekli kaçtığı şey kendisi, varoluşunun baştan sona nasıl da anlamsız bir şey olduğu," dedi Carmody, Acme Grille'deki bölmelerden birinin koltuğuna kayarak. "Ama içindeki boşluk da, kâr payı için aldığı çekler gibi, onu her yerde takip ediyordur mutlaka."

"İki kırıntılı kekle iki filtre kahve, sütsüz," dedi Sterling garson kıza.

"Tanrım," dedi Carmody, "Bomar şu anda burada bizimle birlikte olup sıradan ve sahici insanlarla sıradan ve sahici bir şeyler yiyerek sıradan ve sahici birkaç laf edebilmek için neler vermezdi acaba?"

"Çok şey verirdi," dedi Sterling. "Yazdığı mektuplardaki satır aralarını okuyabiliyorum. İşte o Bomar, şimdi her neredeyse, her gün içkiyle güzel kadınlara ve pahalı oyuncaklara bir servet harcarken, burada bizimle sadece yirmi sente huzur bulabilir."

"Adam başı yirmi beş sent olacak," dedi garson kız.

"Yirmi beş mi!" dedi Carmody kulaklarına inanamayan bir sesle.

"Kahveye beş sent zam geldi," dedi garson kız.

Carmody hafifçe gülümsedi. "Demek, huzur bulmak için, Bomar beş sent daha ödeyecek." Masaya bir çeyreklik attı. "Onca masrafa ne gerek var!"

"Bugün eğleniyoruz," dedi Sterling. "Bir kek daha al."

"Bomar kim?" diye sordu garson kız. "Durmadan Bomar'dan bahsediyorsunuz."

"Bomar kim mi?" dedi Sterling. Acıyan gözlerle kıza baktı. "Bomar? III. Bomar Fessenden? Onu herkes tanır!"

"Miss Daily'e sor," dedi Carmody neşeyle. "Bomar hakkında en son dedikoduları almak istersen, Miss Daily'e sor. Kadın ondan başka bir şey düşünemiyor."

"Bomar'ın son sevgilisi hakkında ne düşündüğünü sor ona," dedi Sterling.

Carmody Miss Daily gibi dudaklarını sarkıtıp, onun sesini taklit etti. "Copacabanalı şu aşüfte!"

Otuz dokuz yıldır şirkette olan zavallı Miss Daily, bir ay önce Hissedar Kayıtları Bölümü'ne verilmiş ve Sterling'le Carmody'in Bomar hakkında söylediği her şeye inanmıştı.

Miss Daily'i ustaca taklit etmeye devam etti Carmody. "Her yerde bu kadar çok aç insan varken, Bomar gibi birinin onca paraya sahip olmasına ve su gibi para harcamasına karşı kanunlar olmalı," dedi kızgın bir sesle. "Ben erkek olsam, Bomar her neredeyse gidip bulur, o kibirli ihtiyar kâhyasını kenara iter ve hayatında yemediği bir dayak atardım ona."

"Kâhyanın adı neydi?" dedi Sterling.

"Dawson mu?" dedi Carmody. Başını iki yana salladı. "Redfield? Yok, yok, Redfield de değildi."

"Haydi abi, düşün," dedi Sterling. "Adamı sen uydurdun."

"Perkins? Yok, hayır. Aklımdan tamamen çıkmış." Gülümseyerek omuzlarını silkti. "Her neyse. Miss Daily hatırlar. Bomar Fessenden III'ün hayatıyla ilgili bütün o berbat hikâyenin tek bir kırıntısını dahi unuttuğu görülmemiştir."

Carmody belli belirsiz, "Ah," diyerek liderliğini ortaya koydu, Sterling'le birlikte kahveden bodrum kattaki ofise döndüklerinde. "Gelmişler. Biz de işe koyulsak iyi olacak herhalde, ne dersin?"

Ofis şirketin binlerce hissedarının şimdi nerede yaşadıklarına ve kaç tane hisse sahibi olduklarına dair en güncel bilgilerin bölüm tarafından kontrol edilmesi için, kâr payı çeklerini taşıyan karton kutularla dolmuştu. Miss Daily, ufak tefek ve ürkek, bir tavuk kadar tetikte, kutulardan birinin içindekileri gözden geçiriyordu.

"Hepsini gözden geçirmemiz gerekmiyor Miss Daily," dedi Carmody. "Sadece adresleri ve hisse payları değişenler."

"Biliyorum," dedi Miss Daily. "Liste masamın üstünde."

"Güzel. Pekâlâ," dedi Carmody. "Bakıyorum 'F'ye gelmişsiniz bile. Bay Sterling'le yokluğumuzda, bu kısacık bir zamanda bu kadar ilerlediniz mi yani?"

"Bizim Bay Bomar Fessenden III'ü arıyordum," dedi Miss Daily sert bir ses tonuyla.

"Eski dostumun işleri yolunda mı?" dedi Sterling.

Miss Daily'in yüzü kızgınlıktan bembeyaz oldu. "Evet," dedi çabucak, "Oldukça. İki yüz elli dolar."

"Okyanusta bir damla," dedi Sterling. "Bu öyle küçük bir pay ki, Bomar'ın şirkette hisse sahibi olduğundan haberi bile yoktur herhalde. Esas para Standart Oil, DuPont, General Motors'dan falan geliyor."

"Yüz hisse!" dedi Miss Daily. "Buna az mı diyorsunuz?"

"Eh, sonuçta sadece on bin dolar değerinde," dedi Carmody sabırla, "Yüz eksik, yüz fazla. Buenos Aires'te Carmella'ya verdiği kolyenin fiyatı bundan daha fazlaydı."

"Juanita demek istiyorsunuz," dedi Miss Daily.

"Pardon," dedi Carmody. "Juanita'yı kast ettim."

"Carmella Mexico City'deki boğa güreşçisinin kızı," dedi Miss Daily. "Cadillac'ı alan."

"Tabii ya," dedi Sterling, Carmody'e sitem eder gibi, "Carmella ile Juanita'yı nasıl karıştırırsın?"

"Ne aptalım," dedi Carmody.

"Benzemiyorlar bile," dedi Miss Daily.

"Her neyse, zaten artık Juanita'yla işi bitti," dedi Sterling. "Buenos Aires'ten ayrıldı. Çok nemliymiş."

"Vah yazık, nemliymiş!" dedi Miss Daily keskin bir alaycılıkla. "İnsanın vücudu buna nasıl dayanır!"

"Bomar başka neler anlatıyor?" dedi Carmody.

"Ah, şu anda Monte Carlo'da. Uçakla gitmiş. Yeni bir sevgilisi var. Fifi. Onunla rulet oynarken tanışmış. Aklını oyuna vereceği yerde onu izlediği için beş bin kaybettiğini söylüyor," dedi Sterling.

Carmody halden anlar bir tavırla kıs kıs güldü. "Ne kart yazmışsın, Bomar."

Miss Daily burnundan bir ses çıkardı.

"Haydi, haydi, Miss Daily, Bomar'a kızmamalısınız," dedi Sterling. "O sadece oyun oynamayı seven ve yerinde duramayan bir adam. Elimizde olsa, hepimiz de hızlı yaşardık."

"Kendi adınıza konuşun," dedi Miss Daily hararetli bir ses tonuyla. "Bu duyduğum en feci şey. Ah o edepsiz çocuk. Bizse burada ona daha çok para, farkına bile varmayacağı paralar yolluyoruz ki havaya savurabilsin. Bu Hıristiyanlığa yakışmaz. Keşke emekli olsaydım da, bu işi yapmak zorunda kalmasaydım."

"Sıkın dişinizi, Bay Sterling'le benim yaptığımız gibi," dedi Carmody.

"Ha gayret, Bayan Daily," dedi Sterling.

İki hafta sonra, Carmody ve gözdesi Sterling Acme Grille'delerdi ve Carmody ilişkileri boyunca ilk kez Sterling'le sert konuşuyordu.

"Abi, altın yumurtlayan tavuğu öldürdün," dedi Carmody. "Çok zayıfsın. Hırsına yenik düştün."

"Haklısın, haklısın," diye sızlandı Sterling de. "Şu anda

görebiliyorum. Abarttım. Aklım neredeymiş. Gelip geçici bir şeydi işte."

"Abartmış!" dedi Carmody. "Bomar'ı *Queen Elizabeth*'e bindirdin."

"Zıpır Bomar," dedi Sterling pişmanlık dolu bir sesle. "Miss Daily şüphelenince, işi şakaya vurmaya çalıştım"

"Bütün hikâyeyi bir şakaya dönüştürdün. Seni Bomar'la ilgili anlattığımız her konuda sıkıştırmaya başlayınca, resmen gümledin."

"Hatırlamam gereken o kadar çok şey vardı ki," dedi Sterling. Özür diledikten sonra, başka ne diyebilirim? Esas beni çarpan şey, onu bu kadar etkilemesi oldu."

"Tabii ki etkilenir. Hem kendini aşağılanmış hissetti hem de hayatının büyük bir bölümü elinden gitmiş oldu. Bir yamyam şişko bir Baptist misyonerini nasıl görürse, onun o yalnız ve yaşlı ruhu da Bomar'ı aynen öyle görüyordu. Onun sayesinde kendini öyle erdemli bir kadın gibi hissediyordu ki Bomar'a âşıktı. Şimdi Bomar'ı onun elinden almış oldun, bizim elimizden de evlat."

"Bütün hikâyeyi uydurduğumuzu itiraf etmedim."

"Zaten ortadaydı. Artık onu bir tek Bomar'ın kanlı canlı ortaya çıkması ikna edebilir."

Sterling düşünceli düşünceli kahvesini karıştırdı. "Şey... bu *tamamen* olanaksız mı?"

"Tamamen değil," diyerek kabul etti Carmody.

"İşte, gördün mü?" dedi Sterling. "Şafaktan önceki an, hep en karanlık andır. III. Bomar Fessenden'e haddini, yüzüne karşı bildirmek Miss Daily için nasıl bir şey olur,

düşünsene! Kırk yıllık hizmetin ardından, üç ay sonra emekli oluyor. Mükemmel bir son!"

Carmody ilgiyle başını sallayarak lokmasını çiğnedi. "Kırıntılı kekinin tadı biraz tuhaf mı?"

"Kırıntılı kek ısmarlarsan, kırıntılı kek gelir," dedi Sterling. "Şimdi, Bomar'a gelirsek: Şişko ve hovarda, kısa boylu ve küstah bir adam olmalı..."

"Spor ceketi dizlerine kadar inmeli," dedi Carmody, "Kravatı Liberya bayrağı gibi, ayakkabılarının meyveli kek kadar kalın ve kauçuk tabanları olmalı."

Carmody ile Sterling hayallerindeki III. Bomar Fessenden'in bir kopyasını bulabilmek için yaptıkları kapsamlı aramadan sonra ofise döndüklerinde, Miss Daily yoktu. Aradıkları adamı Araştırma ve Geliştirme Laboratuvarı'nın malzeme depolarından birinde bulmuş ve adamın hizmetini beş dolara satın almışlardı. Adı Stanley Broom'du ve Bomar olmak için biçilmiş kaftandı.

"Işe yaramaz adam *rolü* yapması gerekmeyecek," dedi Sterling mutlu mesut. "Zaten işe yaramazın teki."

"Hşşt!" dedi Carmody ve Miss Daily içeri girdi.

Çok üzgün görünüyordu. "Yine benimle dalga geçiyorsunuz," dedi Miss Daily.

"Bunu neden yapalım ki?" dedi Carmody.

"Hepsini siz uydurdunuz... Bomar hikâyesinin."

"Uydurduk mu?" dedi Sterling kulaklarına inanamayan bir sesle. "Sevgili Miss Daily, yirmi dört saat geçmeden

önce, Bomar bu ofiste olacak. Daha yeni telgraf aldım. Monte Carlo'dan Catalina'ya giderken buraya da uğrayacak."

"Lütfen, lütfen," dedi Miss Daily, "Zaten yeteri kadar zarar verdiniz. Ne yaptığınızdan haberiniz yok sizin."

"Miss Daily, bu kesinlikle bir şaka değil," dedi Sterling. "Yarın buraya gelince, kendi gözlerinizle görürsünüz. Çimdiklersiniz hatta. O gerçekten var, tamam mı?" Bomar'a bu kadar önem vermesine bir anlam veremeyerek, dikkatle Miss Daily'e baktı. "Bomar şaka olsaydı, ne fark edecekti ki?"

"Gerçek mi? Yemin eder misiniz?" dedi Miss Daily.

"Yarın göreceksiniz," dedi Carmody.

"Söylediğiniz her şeyi yaptığına yemin eder misiniz?" dedi Miss Daily.

"*Queen Elizabeth* ile ilgili kısmını uydurdum," dedi Sterling.

"Ötekiler doğru mu?"

"Ah, Bomar çılgının teki, Miss Daily," dedi Carmody.

Miss Daily, her nedense, fazlasıyla rahatlamış görünüyordu. Sandalyesine çöktü ve zar zor gülümseyebildi. "*Doğruymuş*," dedi usulca. "Şükürler olsun. Eğer hepsi uydurma olsaydı, ah, ben..."

"Hepsi uydurma olsaydı, siz ne?" dedi Carmody.

"Boş verin, boş verin," dedi Miss Daily dalgın dalgın. "Eğer hepsi doğruysa, hiçbir şeyden pişman değilim."

"Neden pişman olacaktınız ki?" dedi Carmody.

"Boş verin siz, boş verin," diye mırıldandı Miss Daily

şarkı söyler gbi. "Demek, yarın Fessenden Efendi ile nihayet yüz yüze geliyorum. Güzel!"

Ertesi sabah, sekizden hemen sonra, Sterling'le Carmody Acme Grille'de Stanley Broom'a Hissedar Kayıtları Bölümü'nde Miss Daily'e karşı oynayacağı oyunun provasını yaptırıyordu.

Broom üzerine gösterişli bir şeyler giymiş, dudaklarına bütün dünyayı o şişko suratına bir tokat atmaya davet eden küstah bir sırıtış yerleştirmişti. "Uzun sürmemesi lazım," dedi, "Yoksa beni şutlarlar."

"Taş çatlasa on beş dakika," dedi Sterling. "İçeriye birlikte giriyoruz, anlaşıldı mı, sonra seni teklifsiz bir şekilde Carmody ve Miss Daily ile tanıştırıyorum. Monte Carlo'dan Catalina'ya giderken, beni, yani üniversiteden bir arkadaşını görmek için uğradın. Anladın mı?"

"Tamamdır," dedi Broom. "Bak, beni pataklamaya falan kalkışmaz, değil mi?"

"Karıncayı bile incitemez," dedi Sterling. "Boyu bir elli bile yoktur ve kırk beş kilonun altında."

"Yine de güçlü olabilir," dedi Broom.

"Yok yaa. Dinle şimdi, yatının adı ne?"

"*Altın Kartal* ve Miami Beach'te demirli," dedi Broom. "Mürettebata söyleyip, kanaldan Batı Sahili'ne getirtebilirim."

"Şu anda kime âşıksın?" dedi Sterling.

"Fifi. Onunla Monte Carlo'da tanıştım ve benim pe-

simden Catalina'ya gelecek. Masraflar benden. Nişanlı olduğu bir konttan kurtulması gerek."

"Ona şimdiye kadar neler hediye ettin?" dedi Sterling.

"Bir düşüneyim... Zümrüt ve mavi mink."

"*Gümüş* mavi mink," dedi Carmody. "Tamam, bence iyiyiz. Ben ofise dönüp, Bomar'ın büyük girişi için Miss Daily'in orada olmasını sağlayacağım."

Miss Daily, heyecandan pespembe bir suratla ofiste oturmuş Bomar'ı beklerken, nefesi daralıyordu. Tedirgin parmaklarla kâğıtları karıştırsa da, bir iş yapamıyordu. Dudakları kıpırdıyor ama bir şey söylemiyordu.

"Ha?" dedi Carmody. "Ne dediniz Miss Daily?"

"Sizinle konuşmuyordum," dedi Miss Daily kibarca. "Aklımdan, söyleyeceklerimi toparlıyordum."

"İşte böyle. Ona bir güzel haddini bildireceksiniz, ha?"

"Bomar, seni yaşlı serseri," dedi Sterling koridordan, ofis kapısının hemen yanından. "Seni görmek ne güzel!"

Miss Daily'in sinirden parmağı atınca kurşun kaleminin ucu kırıldı ve Sterling'le Broom içeri girdi.

Broom inanılmaz derecede iri ve leş kokulu bir puroyu tüttürerek, aşağılayıcı bir bakışla ofisi süzdü. "Ucuz kamaralar gibi," dedi. "Nasıl dayanıyorsun? Daha on saniyedir buradayım ama beni çıldırtmaya yetti."

Miss Daily bembeyaz kesmiş bir suratla titriyor ama henüz konuşamıyor, yerinden kıpırdayamıyordu.

"Insanlar cidden böyle mi yaşıyor yani?" dedi Broom.

"Evet," dedi Miss Daily incecik bir sesle, "Dünyadaki işlere yardım etmeyecek kadar tembel ve şımarık değillerse şayet."

"Galiba bu bir hakaretti," dedi Broom, "Ama pek iyi değildi çünkü dünyadaki işlerin çoğu yapılmaya değmez işler. Hem ayrıca, birileri de bütün dikkatini hayattaki güzel şeylere vermeli, yoksa uygarlık diye bir şey olmazdı."

"Fifi'ye mi yani?" dedi Miss Daily. "Carmella'ya mı? Juanita? Amber? Collette?"

"Hissedarların kayıtlarını *bayağı bir* tutuyormuşsunuz burada, ha?" dedi Broom.

"Ona senden biraz bahsetmiştim de Bomar," dedi Sterling.

"Burada hissem olduğunu daha geçen gün öğrendim," dedi Broom, "Ama anlaşılan sizin Miss Meraklı hakkımdaki her şeyi başından beri biliyormuş."

"Adım Miss Daily," dedi Miss Daily, "Miss Nancy Daily."

"Bu kadar büyüklenmeyin Miss Daily," dedi Broom. "Alt sınıfları gücendirecek hiçbir şey yapmadım ben."

"Siz bu dünyanın sırtındaki bir asalaksınız," dedi Miss Daily mertçe, dimdik bir sırt, titreyen dudaklarla. "Artık sizi tanıdığıma ve hayal ettiğimden bile daha berbat biri olduğunuzu gördüğüme göre, yaptığım şeyden hiç de pişman değilim. İyi ki yapmışım."

"Ha?" dedi ezberi bozulan Broom. Soran gözlerle Carmody ile Sterling'e, onlar da huzuruz gözlerle Miss Daily'e baktı.

"Kâr payı için alacağınız son çek, Bay Fessenden," dedi Miss Daily. "Arkasına sizin imzanızı atıp Kızıl Haç'a yolladım."

Carmody ile Sterling dehşet dolu gözlerle şöyle bir bakıştılar.

"Bu işi tek başıma yaptım," dedi Miss Daily. "Bay Carmody ile Bay Sterling'in hiçbir şeyden haberi yok. Sadece iki yüz elli dolar olduğu için size dokunmaz, hem gidip o utanmaz arlanmaz Fifi'ye vereceğinize, şimdi daha iyi ellere geçmiş oldu."

"Hm," dedi Broom, kafası tamamen karışmış bir halde.

"Evet, polisi çağırmayacak mısınız?" dedi Miss Daily. "Dava açmak sizi memnun edecekse, ben gitmeye fazlasıyla hazırım."

"Şey, ben..." diye bir şeyler geveledi Broom. Yıldırım çarpmışa dönen Carmody ile Sterling'den de herhangi bir yanıt alamadı. "Haydan gelen huya gider," dedi sonunda. "Öyle değil mi Sterling?"

Sterling kendini toparladı. "Bütün kötülüklerin anası," dedi perişan bir halde.

Broom söyleyecek bir şeyler daha bulmaya çalışsa da, bulamadı.

"Eh, bana Monte Carlo yolu göründü," dedi. "Hoşça kalın."

"Catalina," dedi Miss Daily. "Monte Carlo'dan daha yeni geldiniz."

"Catalina," dedi Broom.

"Kendinizi çok daha iyi hissetmiyor musunuz Bay

Fessenden?" dedi Miss Daily. "Bir kez olsun bencilce davranmamış olmak sizi mutlu etmiyor mu?"

"Tabii," diyip ciddi ciddi başını salladı Broom. Ve gitti.

"Tam bir centilmen gibi karşıladı," dedi Miss Daily, Carmody ile Sterling'e.

"Ah, Bomar için çok kolay," dedi Carmody soğuk bir sesle, bu canavarı yaratan Frankenstein'e, Sterling'e nefretle bakarak. Şimdi gerçek Bomar için yeni bir çek hazırlanması gerekiyor ve Carmody eskisine ne olduğunun yukarıdaki güçlere hoş bir şekilde nasıl anlatılabileceğini hiçbir şekilde bilemiyordu. Carmody, Sterling ve Miss Daily'in Amerikan Demir Döküm Şirketi'ndeki işleri bitmişti. Canavar vahşice üstlerine saldırmış, üçünü de yok etmişti.

"Bay Fessenden bugün iyi bir ders aldı bence," dedi Miss Daily.

Carmody elini Miss Daily'in omzuna koydu. "Miss Daily, bilmeniz gereken bir şey var," dedi tatsız bir sesle. "Başımız büyük belada Miss Daily. Demin burada olan adam III. Bomar Fessenden değildi ve Bomar'la ilgili söylediğimiz her şey uydurma."

"Şakaydı," dedi Sterling acı acı.

"Eh, çok komik bir şaka olmadığını söylemem gerekir," dedi Miss Daily. "Bana budala gibi davranmanız büyük bir kabalıktı."

"Hayır. Hiç komik değilmiş, yol açtığı şeye bakarsak," dedi Carmody.

"Benim sahte imza şakam kadar komik değil," dedi Miss Daily.

"Şaka mıydı?" dedi Carmody.

"Elbette," dedi Miss Daily tatlı tatlı. "Gülmeyecek misiniz Bay Carmody? Şöyle bir kıkırdamak da yok mu Bay Sterling? Tanrım, emekli olma zamanı *cidden de* gelmiş. Artık burada kendisiyle dalga geçebilen kimse kalmamış anlaşılan."

BÖRREKSİZ ADAM

"Zamanında on iki defa baryum yemeği yedim," dedi Noel Sweeny. Sweeny kendini hiçbir zaman pek iyi hissetmemişti, ki şimdi, her şeyin üstüne, bir de doksan dört yaşına gelmişti. "Sweeny'in on iki defa mide röntgeni çekildi. Bu bir çeşit dünya rekorudur herhalde."

Florida-Tampa'da, disk kaydırma oyunu oynanan bir kortun kenarındaki banka oturmuştu Sweeney. Bankı paylaştığı yabancıyla, kendisi gibi yaşlı bir adamla konuşuyordu.

Yabancı Florida'ya daha yeni taşınmış, yeni bir hayata başlamıştı. Siyah ayakkabılar, siyah ipek çoraplar ve mavi şayaktan bir iş takımının pantolonunu giymişti. Spor gömleğiyle savaş pilotu şapkası gıcır gıcır, pırıl pırıl ve yepyeniydi. Gömleğinin eteğine zımbalanmış fiyat etiketi hâlâ duruyordu.

"Hm," dedi yabancı Sweeny'e bakmadan. Yabancı William Shakespeare'nin sonelerini okuyordu.

"Artmasını isteriz en güzel varlıkların/Güzelliğin gül yüzü solmasın diye asla," diyordu Shakespeare yabancıya.

"Sizin mide röntgeniniz kaç defa çekildi?" dedi Sweeny.

"Hm," dedi yabancı.

"Sen ki müziksin, müzik dinlerken bu hüznün niye?" dedi Shakepeare. "Tatlılar tatlıyla kavga etmez; sevinç, sevinçle coşar."

"Benim dalağım yok," dedi Sweeney. "Inanabiliyor musunuz?"

Yabancı cevap vermedi.

Sweeney saygılı bir tavırla yabancıya yaklaşıp kulağının içine bağırdı. "Sweeney'in bin dokuz yüz kırk üçten beri dalağı yok," diye bağırdı.

Yabancı kitabını elinden düşürürken, neredeyse kendisi de banktan yere düşecekti. Korkuyla banka sinerek elleriyle çınlayan kulaklarını örttü. "Sağır değilim," dedi acılar içinde.

Sweeney sert bir hareketle yabancının ellerini kulaklarından çekti. "Beni *duymadınız* zannettim," dedi.

"Duydum," dedi yabancı titreyerek. "Hepsini duydum: Baryum yemekleri, safra kesesi taşları, kansızlık, yetersiz safra üretimi. Dr. Sternweiss'in mide kapakçığınızla ilgili söylediği şeylerin her bir kelimesini duydum. Dr. Sternweiss bu sözleri bestelemeyi hiç düşünmedi mi acaba?"

Sweeny soneler kitabını yerden alıp bankın öteki ucuna, yabancının ulaşamayacağı bir yere koydu. "Şimdi, küçük bir iddiaya girmek ister miydiniz?" dedi.

"Ne iddiası?" dedi yabancı, bembeyaz bir yüzle.

"Gördünüz mü?" dedi Sweeny kuru bir tebessümle. "Haklıymışım, *dinlemiyordunuz*! Az önce size ikimizin toplam kaç börreği olduğu üstüne iddiaya girmek ister misiniz diye sordum, siz de 'Hm,' dediniz."

"Kaç *velet* mi?" dedi yabancı. Yüzü yumuşadı, tedbiri elden bırakmasa da, ilgilenmişti! Çocukları severdi ve iddiaya girmek için sevimli bir konu olduğunu düşünmüştü.

"Çocuklarla torunları mı sayıyoruz ya da nasıl yapacağız?" dedi.

"*Veletler* değil," dedi Sweeny. "Börrekler."

"Börrekler mi?" dedi yabancı, şaşkın şaşkın. Sweeny ellerini böbreklerinin olduğu - ya da bir zamanlar olduğu - yerlerin üstüne koydu. "Börrekler," dedi. O kadar uzun zamandır yanlış söylediği bir sözcüktü ki bu söylenişinde otoriter bir tını vardı.

Yabancı hayal kırıklığına uğramış ve canı sıkılmıştı. "Kusura bakmazsanız, şu anda böbrekleri düşünmeyi hiç istemiyorum," dedi. "Lütfen, kitabımı geri alabilir miyim?"

"Iddiadan sonra," dedi Sweeny hınzır hınzır.

Yabancı içini çekti. "On sent yeterli mi?" dedi.

"Olur," dedi Sweeney. "Para sadece biraz daha ilginç olması için."

"Ha," dedi yabancı ilgisiz bir sesle.

Sweeny uzun süre yabancıyı inceledi. "Bence ikimizin toplam üç börreği var," dedi sonunda. "Sizin tahmininiz ne?"

"Bence hiç yok," dedi yabancı.

"Hiç mi?" dedi Sweeney hayretle. "*Hiç* börreğimiz olmasaydı, şimdiye ikimiz de ölmüş olurduk. Insan *hiç* börreksiz yaşayamaz. Iki, üç ya da dört tahmin edebilirsiniz."

"Ben bin sekiz yüz seksen dörtten bu yana börrek nedir *bilmeden* gayet mesut bir hayat sürdüm," dedi yabancı. "Anladığım kadarıyla, sizin tek börreğiniz var, ki bu da

ikimizin toplam bir borcu olduğunu gösterir. Böylece iddia berabere bitiyor ve para kimsenin olmuyor. Şimdi, lütfen beyefendi, kitabımı verebilir misiniz?"

Sweeny ellerini kaldırarak, kitaba giden bütün yolları kapadı. "Siz beni aptal mı sandınız?" dedi meydan okur gibi.

"Bu konuyu umursayabileceğim kadar umursadım," dedi yabancı. "Şimdi, beyefendi, kitap lütfen."

"Eğer borcunuz yoksa," dedi Sweeny, "Bana tek bir şeyi açıklayın."

Yabancı gözlerini devirdi. "Şu konuyu değiştiremez miyiz?" dedi. "Kuzeyde bir bahçem vardı. Burada da küçük bir sebze bahçesi kurmak isterdim. Buradaki insanların küçük sebze bahçeleri var mıdır? Sizin bahçeniz var mı?"

Sweeny vazgeçmeyecekti. Parmağını yabancının göğsüne batırdı. "Atıkları nasıl yok ediyorsunuz?" dedi.

Yabancı başını önüne sarkıttı. Bıkkın bir çaresizlikle yüzünü ovuşturdu. Dilini üst dişlerine çarparak hafif sesler çıkardı. Doğrulup önlerinden geçen güzel bir kıza tatlı tatlı gülümsedi. "Şu biçimli ayak bileklerine baksanıza Bay Sweeny, şu pespembe topuklara," dedi. "Ah gençlik... Ya da burada, güneşin altında hayallere dalarak, gençmiş *gibi yapmak*." Gözlerini kapatıp hayallere daldı.

"Doğru tahmin ettim, değil mi?" dedi Sweeny.

"Hm," dedi yabancı.

"Toplam üç borcumuz var ve şimdi de konuyu değiştirip aklımı karıştırarak parayı vermekten kurtulmaya çalı-

sıyorsunuz," dedi Sweeny. "Ama benim aklım öyle kolay kolay karışmaz."

Yabancı gözlerini açmadan cebinden bir on sent çıkardı. Sweeny'e uzattı.

Sweeny parayı almadı. "Hakkım olduğundan emin oluncaya kadar almıyorum," dedi. "Ben size bir borreğim olduğuna dair şerefim üstüne yemin ettim. Şimdi siz de bana kaç borreğiniz olduğuna dair şerefiniz üstüne yemin etmek zorundasınız."

Yabancı güneşin altında tehlikeli bir şekilde dişlerini gösterdi. "Kutsal olan her şeyin üstüne yemin ederim," dedi gergin bir sesle. "Hiç borreğim yok."

"Ne oldu ki?" dedi Sweeny. "Bright hastalığı mı?"

"Sweeny hastalığı," dedi yabancı.

"Benim soyadımla aynı mı?" dedi Sweeny şaşırarak.

"Sizin soyadınızla aynı," dedi yabancı. "Ve *korkunç* bir hastalık."

"Nasıl bir şey?" dedi Sweeny.

"Sweeny hastalığından muzdarip olan birisi," diye hırladı yabancı, "Güzellikle alay eder Bay *Sweeny*, mahremiyete tecavüz eder Bay *Sweeny*, insanın huzurunu bozar Bay *Sweeny*, hayalleri yıkar Bay *Sweeny* ve sevgiye dair tüm düşünceleri Bay *Sweeny*, insanın aklından kovar!"

Yabancı ayağa kalktı. Yüzünü arada birkaç santim kalıncaya kadar Sweeny'in yüzüne yaklaştırdı. "Sweeny hastalığından muzdarip olan birisi beyefendi, etrafındaki herkese insanların bir bağırsak torbasından başka bir şey olmadığını hatırlatıp durarak ruhun yaşamasını inkânsız kılar!"

Yabancı tepesi atmış bir adamın o öfkeli hırıltılarını çıkardı. Soneler kitabını kapıp beş metre ötedeki bir banka gitti ve sırtını Sweeny'e dönerek oturdu. Burnundan ve genzinden sesler çıkartarak, sert hareketlerle sayfaları çevirdi.

"Erken açan menekşeyi payladım şöyle diyerek," dedi Shakespeare yabancıya, "Tatlı hırsız, nereden çaldın o güzel kokuyu öyle/Aşkımın soluğundan değilse?" Kavganın heyecanı yatışmaya başladı.

"Pamuk yanağındaki kızıl allıkların da/Arsızca aşırdığın aşkımın kan pençesi," diye menekşeyi paylamaya devam etti Shakespeare.

Yabancı saf, zamansız, mekânsız bir hazla gülümsemeye çalıştı. Ama o tebessüm, yüzünde belirmedi. Her şeye kadir olan o an, kendini fazlasıyla hissettiriyordu.

Yabancının Tampa'ya gelmesinin tek bir nedeni vardı: İhtiyar kemiklerinin ona ihanet etmiş olması. Kuzeydeki evinin anlamı ne kadar büyük olursa olsun, Florida ne kadar az şey ifade ederse etsin, ihtiyar kemikleri o karda ve soğukta bir kış daha geçiremeyeceklerini haykırmışlardı ona.

İhtiyar kemiklerini de alıp güneye gelirken, kendisini sessiz, zararsız bir tefekkür bulutu olarak tasavvur etmişti.

Ama Tampa'ya gelişinden sadece birkaç saat sonra, başka bir ihtiyara karşı yapılan vahşet dolu bir saldırının yazarı konumunda bulmuştu kendini. Sweeny'e döndüğü sırtı gözlerinden daha fazlasını görüyordu. Gözleri odağını yitirmişti. Kitabı bir sis bulutuyla kaplanmıştı.

Kibar, yalnız, basit zevklerin adamı Sweeny'in adeta yıkılmış olduğunu hissediyordu sırtı şiddetle. Yarım midesi

ve bir böbreği daha olsa yaşamaya devam etmek isteyecek olan Sweeny, bin dokuz yüz kırk üçte dalağını kaybettikten sonra yaşama sevinci bir nebze olsun azalmamış olan Sweeny. Şimdi o Sweeny artık yaşamak istemiyordu. Sweeny artık yaşamak istemiyordu çünkü dostluk kurmak istediği bir ihtiyar ona vahşice ve haince davranmıştı.

Yabancı için korkunç bir keşifti; son günlerini yaşayan bir adamın da acı vermeye en yontulmamış, en yaygaracı gençler kadar muktedir olduğunu öğrenmek. O kadar az zamanı kalmışken, yabancı o uzun, upuzun pişmanlıklar listesine bir madde daha ekledi.

Sonra da Sweeny'in yeniden yaşamak istemesini sağlayacak yalanlar bulmak için zihninin altını üstüne getirmeye başladı. Sonunda tek yapabileceğinin, lafı hiç dolandırmadan, kendi gururunu hiçe sayarak, erkekçe özür dilemek olduğuna karar verdi.

Sweeny'in yanına gidip elini uzattı. "Bay Sweeny," dedi, "Kendimi kaybettiğim için ne kadar üzgün olduğumu söylemek istiyorum. Bunun hiçbir özrü olamaz. Ben yorgun, yaşlı bir ahmağım ve çabucak parlayıveriyorum. Ama inanın, yapmak isteyeceğim en son şey sizi kırmak olurdu."

Sweeny'in gözlerine yeniden biraz ateş gelmesini bekledi. Ama en ufak bir kıvılcım bile dönmedi.

Sweeny ilgisizce içini çekti. "Boş verin," dedi. Elini sıkmadı yabancının. Çekip gitmesini istediği çok açıktı.

Yabancı elini çekmeden, doğru sözcükleri bulabilmek için Tanrı'ya dua etti. Sweeny'i bu şekilde bırakacak olursa, yaşama isteğini kendisi de kaybedecekti.

Duaları kabul oldu. Doğru sözcükleri söyleyeceğinden

o kadar emindi ki daha konuşmaya başlamadan canlanmıştı. Hiç olmazsa bir pişmanlık listeden silinebilecekti.

Uzattığı elini bir yemin törenindeymişçesine havaya kaldırdı yabancı. "Bay Sweeny," dedi, "Size şerefim üstüne yemin ederim ki benim iki tane börreğim var. Sizin tek börreğiniz varsa, ikimizin toplam üç börreği var demektir."

Sweeny'e bir on sent verdi. "Yani siz kazandınız, Bay Sweeny."

Sweeny bir anda yeniden şifa buldu. Ayağa fırlayıp yabancının elini sıktı. "İki börrekli bir adam olduğunuzu, sizi görür görmez anlamıştım," dedi. "İki börrekliden başka bir şey olamazdınız zaten."

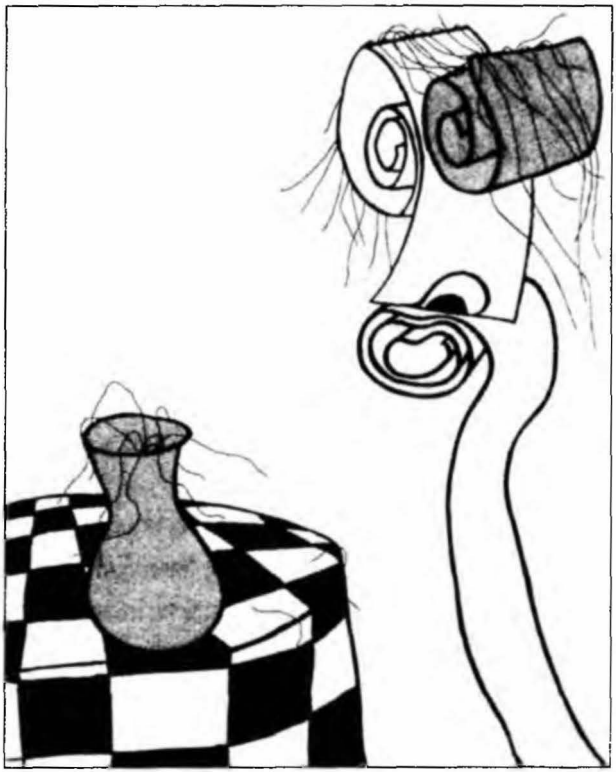
"Neden başka türlü biriymiş gibi davrandım, hiç bilmiyorum," dedi yabancı.

"Eh," dedi Sweeny, "Kaybetmeyi kimse sevmez." Cebine atmadan önce son bir kez on sente baktı. "Her neyse, ucuz yoldan bir ders aldınız. Buralarda hiç kimseyle en iyi olduğu konuda iddiaya girilmez." Yabancıyı dirseğiyle şöyle bir dürtüp, bir sır paylaşmış gibi göz kırptı. "Sizin en iyi olduğunuz konu nedir?"

"Benim mi?" dedi yabancı. Dostça bir yüz ifadesiyle, biraz düşündü. "'Shakespeare'dir herhalde."

"İşte gördünüz mü," dedi Sweeny, "Bana gelip Shakespeare'le ilgili küçük bir iddiaya girmek isteseydiniz..." Sweeny kurnaz bir ifadeyle başını iki yana salladı. "Girmezdim. Sizi dinlemezdim bile."

Sonra da başını salladı ve yürüyüp gitti.

BAY Z.

George bir kasaba rahibinin oğlu ve bir kasaba rahibinin torunuydu. Kore Savaşı'na katılmıştı. O iş bitince, kendisi de bir rahip olmaya karar vermişti.

Masum bir gençti. Dertli insanlara yardım etmek istiyordu. Bu yüzden Chicago Üniversitesi'ne gitti. Sadece teoloji okumadı. Sosyoloji, psikoloji ve antropoloji de okudu. Derslere bütün yıl boyunca devam ediyordu ve bir yaz dönemi, bir de kriminoloji sınıfı açıldı.

George suçlularla ilgili hiçbir şey bilmediği için, o dersi de aldı.

Ve Gloria St. Pierre Gratz isimli bir mahkûmla görüşme yapmak için eyalet hapishanesine gitmesi söylendi. Mahkûm kiralık bir katil ve hırsız olduğu söylenen Bernard Gratz'ın eşiydi. Ne tuhaftır ki hakkında hiçbir şey kanıtlanamadığı için, Gratz hapse atılmadan elini kolunu sallayarak ortalarda dolaşmaya devam ediyordu. Karısıysa çalıntı eşya bulundurmaktan, onun çaldığı neredeyse kesin olan şeyleri bulundurmaktan hapse atılmıştı. Kocasını ele vermemişti; elmaslarla kürklerin başka nereden gelmiş olabileceğine dair inandırıcı bir hikâye de anlatmamıştı. Bir yıl, bir gün hüküm giymişti. George onu görmeye gittiğinde cezası bitmek üzereydi. George onunla sadece suçlu olduğu için değil, aynı zamanda insana parmak ısırtacak kadar yüksek bir I.Q.'su olduğu için de görüşüyordu. Kendisine kızlık soyadıyla, egzotik dansçı

olduğu günlerde kullandığı isimle hitap edilmesini tercih ettiğini söylemişti George'ye. "Bayan Gratz dendiğinde nasıl bir tepki vermem gerektiğini bir türlü öğrenemedim," demişti. "Bernie'ye karşı bir şey değil," demişti. "Sadece öğrenemedim işte." Bu yüzden George de ona Bayan St. Pierre diyordu.

Bayan St. Pierre ile hapishanedeki parmaklıkların ardından konuşuyorlardı. George hayatında ilk kez bir hapishaneye giriyordu. Kızın yaşam öyküsünün ana hatlarını klasörlü bir deftere yazmıştı. Şimdi de bilgileri kontrol ediyordu.

"Şimdi, bir bakalım," dedi, "Lise ikinci sınıfın yarısında okulu bıraktınız ve Francine Pefko olan adınızı Gloria St. Pierre olarak değiştirdiniz. Bay F ile görüşmeyi kesip, Gary yakınlarındaki arabalı bir lokantada başgarson olarak çalışmaya başladınız. Bay G ile de orada tanıştınız?"

"Arny Pappas," dedi Gloria.

"Tamam," dedi George, "Arny Pappas. Bay G. Başgarson ayrı mı yazılıyor, bitişik mi?"

"Ayrı, bitişik," dedi Bayan St. Pierre, "Daha önce kim yazdı ki?" Ufak tefek bir kızdı; çok hoş, çok soluk yüzlü, çetin ceviz, biblo gibi bir esmer güzeli. George'den ve sorularından ölesiye sıkılmıştı. Durmadan esniyor, o kadife gibi ağzını kapatmak için de hiç uğraşmıyordu. Alaycı yanıtlarıysa insanın aklını karıştırıyordu. "Senin gibi zeki bir üniversiteli bundan *on* tane sözcük çıkartabilmeli," dedi.

George yılmadan kıvrak zekalı bir profesyonel gibi davranmaya devam etti. "Pekâlâ," dedi, "Eğitiminizi lise ikinci sınıfta yarıda bırakmanızın bir nedeni var mıydı?"

"Babam ayyaşın tekiydi," dedi Gloria. "Üvey annem üstüme gelip duruyordu. Zaten büyümüştüm. Yirmi birinde gösteriyordum. Istediğim kadar para kazanabilirdim. Arny Pappas'ın hediye ettiği, üstü açık, sarı, sadece bana ait bir Buick'im vardı. Hayatım..." dedi, "Cebirle *Ivanhoe* ne işime yarayacaktı ki?"

"Hm," dedi George. "Sonra Bay H ortaya çıktı ve Bay G ile ikisi kavga ettiler."

"Bıçaklarla," dedi Gloria. "Bıçaklı dövüştü. Stan Carbo, adı buydu. Ne diye Bay H diyorsun ki?"

"Onu korumak için," dedi George, "Bütün bunlar gizli kalabilsin diye, bahsetmek isteyeceğiniz kişileri koruyabilmek için."

Gloria bir kahkaha attı. Tek parmağını parmaklıklardan dışarı çıkartıp, George'ye doğru tutarak çevirdi. "Sen mi?" dedi. "Sen mi Stan Carbo'yu koruyacaksın? Keşke onu görebilseydin. Keşke *seni* görebilseydi."

"Eh," dedi George cılız bir sesle, "Bir gün tanışırız belki."

"Öldü o," dedi Bayan St. Pierre. Sesi üzgün değildi. Ilgileniyor gibi de değildi.

"Çok üzüldüm," dedi George.

"Bunu ilk defa senden duyuyorum," dedi Bayan St. Pierre.

"Her halükârda," dedi George notlarına bakarak, "Kendisi hâlâ hayattayken, Bay H size Doğu Chicago'daki gece kulübünde egzotik dansçı olarak iş teklif etti, siz de kabul ettiniz."

Gloria bir kahkaha daha attı. "Cidden, hayatım," dedi, "Şu yüzünü bir görmen lazım. Kıpkırmızı! Biliyor musun? Ağzın limon emmiş gibi görünüyor!" Kafasını salladı. "Cici çocuk," dedi, "Burada ne yaptığını zannediyordun sen, bir daha söylesene."

George bu soruyu daha önce de defalarca cevaplamıştı. Yine cevapladı. "Dediğim gibi," dedi sabırla, "Sosyoloji öğrencisiyim ve sosyoloji insan topluluklarını inceleyen bir bilimdir." Aldığı dersin aslında kriminoloji olduğunu söylemesinin bir anlamı yoktu. Kız buna bozulabilirdi. Zaten ona hiçbir şey söylemenin bir anlamı yoktu, aslına bakılırsa.

"İnsanlar için bilim mi yapmışlar?" dedi Gloria. "Çok çılgın bir şey olmalı."

"Hâlâ emekleme döneminde sayılır," dedi George.

"Senin gibi," dedi Gloria. "Kaç yaşındasın sen bebek?"

"Yirmi bir," dedi George gergin bir sesle.

"Bak sen şu işe," dedi Gloria. "Yirmi birmiş! O kadar yaşlı olmak nasıl bir şey? Ben daha gelecek Mart'ta yirmi bir olacağım." Arkasına yaslandı. "Biliyor musun," dedi, "Arada bir senin gibi birine rastlayınca, bu ülkede birilerinin de hiçbir şey görmeden, başlarına hiçbir şey gelmeden büyümelerinin mümkün olabildiğini anlıyorum."

"Bir buçuk yıldır Kore'deydim," dedi George. "Başıma biraz da olsa bir şeyler geldiğini düşünüyorum."

"Bak ne diyeceğim," dedi Gloria, "Ben senin büyük maceralarınla ilgili bir kitap yazayım, sen de benimkilerle." Sonra, George'nin hevesini iyice kaçırarak, cebinden kısacık kalmış bir kurşun kalemle bir sigara paketi çıkardı. Pa-

keti yırtıp düzleştirerek sayfa haline getirdi. "Pekâlâ," dedi, "Başlıyoruz cici çocuk. Adını *Bay Z'nin Tüyler Ürperten Hayat Hikâyesi* koyacağız, seni korumak için. Bir çiftlikte dünyaya gelmiştiniz, değil mi Bay Z?"

"Lütfen," dedi gerçekten de bir çiftlikte dünyaya gelmiş olan George.

"Ben senin sorularını cevapladım," dedi Gloria. "Sen de benimkileri cevaplayacaksın." Alnını kırıştırdı. "Şu anki adresiniz, Bay Z?" dedi.

George omuzlarını silkip adresi verdi. İlahiyat Fakültesi dekanına ait garajın üstünde kalıyordu.

"Meslek?" dedi Gloria. "*Öğrenci.* Bitişik mi yazılır, ayrı mı?"

"Ayrı," dedi George.

"*Öğren ci*," diyerek yazdı Gloria. "Şimdi, aşk hayatınızı incelemek zorundayım Bay Z. Hâlâ emekleme döneminde olsa da, aslında biliminizin temel konusu bu sayılır. Bu vahşi, çok vahşi hayatta kırdığınız bütün o kalplerden söz etmenizi istiyorum. Bayan A'dan başlayalım."

George defterini kapattı. Gloria'ya kuru bir tebessüm yolladı. "Zaman ayırdığınız için teşekkürler Bayan St. Pierre," dedi. "Benimle konuşmanız büyük bir incelikti." Ayağa kalktı.

Gloria'nın yüzünde göz kamaştıran bir tebessüm belirdi. "Ah, *lütfen* otur," dedi. "Hiç de kibar davranmadım, sense bana karşı çok kibardın, o kadar kötü şeyler söylememe rağmen. Lütfen, lütfen otur da, bütün sorularını cevaplayayım. Ne istersen sor. Cidden zor bir soru sor,

elimden geldiğince cevaplamaya çalışayım. En çok sormak istediğin, *tek* bir soru yok mu?"

George biraz gevşeyecek, tekrar oturacak kadar saftı. Sormayı çok istediği bir şey vardı. Artık ne onuru, ne de kaybedebileceği başka bir şey kaldığı için, o da sordu, lafı hiç dolandırmadan. "Çok yüksek bir I.Q.'nuz var Bayan Pierre. Sizin kadar zeki biri neden bu şekilde yaşamak ister ki?"

"Zeki olduğumu kim söyledi?" dedi Gloria.

"Test yapılmış," dedi George. "I.Q.'nuz sıradan bir doktorunkinden daha yüksek."

"Sıradan bir doktor," dedi Gloria, "İki elini kullansa da poposunu bulmakta zorlanır."

"Bu pek de doğru sayılmaz," dedi George.

"Doktorlar midemi bulandırır," dedi Gloria. George'yi rahatlatıp tam gaz bir kötülük dalgasına hazırladığına göre, artık iyice pisleşebilirdi. "Ama üniversiteli çocuklar daha çok bulandırır," dedi. "Defol buradan," dedi. "Hayatımda gördüğüm en sıkıcı dangalaksın!" Eliyle eğreti, iğrenmiş gibi bir hareket yaptı. "Bas git cici çocuk," dedi. "Öğretmenine böyle olmayı *sevdiğim* için böyle olduğumu söyle. Belki de seni benim gibi insanların profesörü yaparlar."

Hapishanenin giriş salonunda, ufak tefek, esmer, belalı bir tip George'nin yanına geldi. Öldürmek ister gibi bakıyordu George'ye. Sesi sığırcığa benziyordu. Küçük hanımın kocası Bernard Gratz'dı.

"Sen Gloria St. Pierre'nin yanında mıydın?" dedi Gratz.

"Evet," dedi George kibarca.

"Neredensin?" dedi Gratz. "Ondan ne istiyorsun?" dedi. "Gelmeni kim söyledi?"

George'de kriminoloji dersini veren profesörün yazdığı bir tavsiye mektubu vardı. Mektubu Gratz'a verdi.

Gratz da mektubu top haline getirip ona geri verdi. "Bunlar bana sökmez," dedi. "Avukatı ve benim dışımda hiç kimseyle konuşmaması lazım. Bunu o da biliyor."

"Kendisi gönüllü oldu," dedi George. "Benimle konuşması için kimse zorlamadı."

Gratz, George'nin defterine yapıştı. "Ver şunu, bir bakayım," dedi. "Ne var o defterde?"

George defteri geri çekti. İçinde sadece Gloria ile ilgili notlar yoktu. Bütün ders notları o defterdeydi.

Gratz tekrar yapışıp, defteri aldı. Bütün sayfalarını yırtıp havaya fırlattı.

George de Hıristiyanlığa sığmayacak bir şey yaptı. Küçük adamı bir vuruşta yere serdi. Kendisini ağır ağır öldürmeye yemin edebilecek kadar uyanık hale gelmesine yardım etti Gratz'ın. Sonra da kâğıtlarını toplayıp eve gitti George.

İki hafta pek fazla bir olay olmadan geçti. George öldürüleceğinden hiç endişe etmiyordu. Gratz'ın onu İlahiyat Fakültesi dekanına ait garajın üstündeki odasında bu-

labileceğini hiç zannetmiyordu. Hapishanedeki o maceranın yaşandığına inanmakta bile zorlanıyordu.

Bir gün gazetede, Gloria St. Pierre'yi Gratz ile birlikte hapishaneden çıkarken gösteren bir resim yayınlandı. George ikisinin de gerçek olduğuna inanamadı.

Sonra, bir gece, *Kriminoloji Ansiklopedisi*'ni okuyordu. Gloria St. Pierre'nin yaşamayı seçtiği hayatı anlamasına yardımcı olabilecek ipuçları arıyordu. *Ansiklopedi*, ne kadar geniş kapsamlı olmaya çalışsa da, bu kadar güzel, zeki bir kızın, hayatını böylesine çirkin, aç gözlü, zalim adamlar için tutup da ne diye çöpe atmak isteyeceğine dair hiçbir şey söylemiyordu.

Kapı çalındı.

George kapıyı açınca, karşısında hiç tanımadığı iki adam buldu. Adamlardan biri kibarca George'nin ismini söyleyip, yırtılmış bir sigara paketinin arkasından adresiyle birlikte okudu. Gloria'nın George'nin biyografisi *Bay Z'nin Tüyler Ürperten Hayat Hikâyesi*'ni yazmaya başladığı kâğıttı bu.

Adamlar onu eşek sudan gelinceye kadar dövmeye başlamadan önceki o kısacık anda bunu hatırladı George. Ona her vuruşlarında 'Profesör' diyorlardı. Hiç de öfkeli görünmüyorlardı.

Ama işlerini iyi biliyorlardı. George dört kırık kaburga, iki kırık ayak bileği, yarılmış bir kulak, kapanmış bir gözle ve başında sarıasma kuşları uçuşarak hastaneye yattı.

Ertesi sabah, hastane yatağında oturmuş annesiyle ba-

basına mektup yazmaya çalışıyordu George. "*Sevgili annecağım ve babacığım,*" diye yazdı, "*Ben hastanedeyim ama endişe edilecek bir şey yok.*"

Bunun ötesinde ne yazabileceğini düşünürken, kirpikleri kırbaç gibi, saçları platin sarısı bir kız odaya girdi. Elinde saksılı bir çiçekle bir *True Detective* dergisi vardı.

Bir gangsterin cenazesinden çıkmış gibiydi.

Gelen Gloria St. Pierre'ydi ama George'nin onu tanıma şansı yoktu. Öyle bir kılığın altına Bernard Baruch[2] bile gizlenmiş olabilirdi. Elinde hediyelerle gelmişti tamam, ama hediyelere eşlik eden bir acıma hissi yok gibiydi. George'nin yaraları ilgisini çekse de, bu tarafsız bir ilgiydi. Dayak yemiş çok insan gördüğü ve George'nin sunduğu manzaraya düşük not verdiği ortadaydı.

"Ucuz atlatmışsın," dedi Gloria. George'nin onu tanıdığını zannediyordu.

"Ölmedim," dedi George. "Orası doğru."

Gloria başını salladı. "Zekice," dedi. "Sandığımdan daha da zekiymişsin. Ölmen çok kolaydı. Ölmemene şaştım doğrusu."

"Bir şey sorabilir miyim?" dedi George.

"Artık soru sormazsın sanmıştım," dedi Gloria. Ve George sonunda sesinden tanıdı.

Yatağa uzanıp sağlam kalan gözünü kapadı.

"Sana çiçekle dergi getirdim," dedi Gloria.

"Teşekkürler," dedi George. Kızın çekip gitmesini is-

[2] 1870-1965 yılları arasında yaşamış Amerikan başkanlarına mali danışmanlık yapmış bir devlet adamı. (ç.n.)

terdi. Ona söyleyecek hiçbir şeyi yoktu. Kız öylesine vahşi ve yabancıydı ki George onu düşünmeyi bile beceremiyordu.

"Başka bir çiçek ya da dergi istersen," dedi Gloria, "Söyle."

"Böyle iyi," dedi George. Başını çatlatacak bir ağrı gelmek üzereydi.

"Yiyecek bir şeyler getireyim demiştim," dedi Gloria. "Ama ciddi vakalar listesinde olduğunu söyledikleri için, yemesen iyi olur diye düşündüm."

George gözünü açtı. Ciddi vakalar listesinde olduğunu ilk kez duyuyordu. "Ciddi vakalar listesi mi?" dedi.

"Kardeşin olduğunu söylemesem, beni içeri almayacaklardı," dedi Gloria. "Bir hata oldu herhalde. Bana pek ciddi görünmüyorsun."

George içini çekti ya da çekmeye yeltendi. Ağzından çıkan şey bir inilti oldu. Sonra, ağrının başını çatlatan yumrukları ve mor flaşları arasında, "Listeyi sana yaptırmaları gerekirdi," dedi.

"Bütün bu olanlar için beni suçluyorsundur herhalde," dedi Gloria. "Herhalde beynin bu şekilde çalışıyor."

"Çalışmıyor," dedi George.

"Ben sadece senin adına üzgün olduğum için buradayım," dedi Gloria. "Sana özür borcum falan yok. Kendin arandın. Umarım bir şeyler öğrenmişsindir," dedi. "Öğrenilmesi gereken her şey kitaplarda yazılı değildir."

"Artık biliyorum," dedi George. "Geldiğiniz için de, hediyeler için de teşekkürler Bayan St. Pierrre. Şimdi biraz

kestirsem iyi olacak sanırım." George uykuya dalmış gibi yaptı ama Gloria St. Pierre gitmedi. George onu çok yakınında hissedebiliyor ve kokusunu alabiliyordu.

"Ondan ayrıldım," dedi Gloria. "Duydun mu?"

George uyur gibi yapmaya devam etti.

"Sana yaptıklarını duyduktan sonra, ayrıldım ondan," dedi Gloria.

George uyur gibi yapmaya devam etti. Gloria bir süre sonra gitti.

Çok geçmeden, George cidden de uykuya daldı. Fazla ısıtılmış bir odada, aklı da başında değilken uykuya dalınca, rüyasında Gloria St. Pierre'yi gördü George.

Uyandığında, hastane odası da rüyanın devamı gibi geldi. George neyin gerçek, neyin rüya olduğunu ayırt etmeye çalışarak, başucundaki sehpada duran şeyleri incelemeye başladı. Aralarında Gloria'nın getirdiği saksılı çiçekle dergi de vardı.

Derginin kapağı George'nin gördüğü rüyanın bir parçası olabilirdi pekâlâ; o yüzden onu bir kenara itti. Tamamen aklı başında bir okuma yapabilmek için, çiçeğe telle tutturulmuş olan etiketi okumayı tercih etti. Ve etiket gayet aklı başında başlıyordu. Başında, "*Clementine Hitchcock Katmer Sardunya*," yazıyordu.

Ama sonradan keçileri kaçırıyordu etiket. "*Uyarı! Bu patentli bir bitkidir!*' diyordu. "*Aseksüel üretimi kanunen yasaktır!*'

Gerçekliğin kusursuz bir temsili olan şişko bir polis tok ayak sesleriyle odaya girince, George Tanrı'ya şükretti. Polis George'nin dayak olayını anlatmasını istiyordu.

George hazin hikâyeyi baştan sona anlattı ve, anlatırken de, şikayetçi olmak istemediğini fark etti. Olayda acımasızca bir adalet vardı. Sonuçta, kendisinden çok daha küçük cüsseli, tanınmış bir gangstere yumruk atarak her şeyi başlatan oydu. Dahası, George'nin beyni öyle bir sarsılmıştı ki esas dayağı atan adamları hemen hiç hatırlamıyordu.

Polis de George'yi şikayette bulunması için ikna etmeye çalışmadı. Işin bir bölümünden kurtulduğuna memnun olmuştu. Ama George'nin hikâyesinde ilgisini çeken bir şey vardı. "Gloria St. Pierre'yi tanıdığınızı mı söylüyorsunuz?" dedi.

"Demin söyledim ya," dedi George.

"Yandaki ikinci odada," dedi polis.

"Ne?" dedi George.

"Evet," dedi polis. "O da dövülmüş, hemen hastanenin karşısındaki parkta."

"Durumu ağır mı?" dedi George.

"Ciddi vakalar listesinde," dedi polis. "Hemen hemen sizinle aynı, iki ayak bileği, birkaç kaburgası kırık, iki gözü de mosmor. Sizin bütün dişleriniz hâlâ yerinde mi?"

"Evet," dedi George.

"Eh," dedi polis, "Onun üstteki iki ön dişi gitmiş."

"Kim yapmış?" dedi George.

"Kocası," dedi polis. "Gratz."

"Onu yakaladınız mı?"

"Morgda," dedi polis. "Dedektiflerden biri kızı döverken yakalamış. Gratz kaçmış. Durmayınca, dedektif de ateş etmiş. Yani küçük hanım dul kaldı."

George'nin ayak bilekleri o gün öğle yemeğinden sonra yerine oturtulup alçıya alındı. Tekerlekli koltuk ve kol değnekleri verildi.

Yeni dula kısa bir ziyaret yapacak cesareti toplayabilmesi biraz zaman aldı.

Sonunda, tekerleklerini çevirerek kızın odasına girip yatağının yanına kadar gitti.

Gloria *Ladies' Home Journal*'ın bir sayısını okuyordu. George tekerleklerini çevirerek odaya girince, yüzünün alt tarafını dergiyle kapattı. Ama kapatmakta çok geç kalmıştı. Kızın ne kadar patlak dudaklı ve kırık dişli olduğunu çoktan görmüştü George.

Gözlerinin ikisi de simsiyah ve masmaviydi. Ama saçları özenle yapılmıştı. Kulaklarında da küpeler - kocaman, vahşi halkalar - vardı.

"Ben... Üzgünüm," dedi George.

Gloria cevap vermedi. Gözlerini dikip George'ye baktı.

"Sen beni görmeye gelmiştin, neşelendirmeye çalıştın," dedi George. "Belki ben de seni biraz neşelendirebilirim."

Gloria başını iki yana salladı.

"Konuşamıyor musun?" dedi George.

Gloria başını iki yana salladı. Sonra yanaklarından aşağı yaşlar süzüldü.

"Aman Tanrım, Tanrım," dedi George kıza acıyan bir sesle.

"Lütpen, git," dedi Gloria. "Bakma bana, lütpen! Çok çiğkinim. Git."

"O kadar da kötü görünmüyorsun," dedi George ciddi bir sesle. "Gerçekten."

"Yüsümü mahbetti!" dedi Gloria. Gözyaşları daha da arttı.

"Yüsümü mahbetti, başka hiçbiğ eğkek beni istemesin diye."

"Yapma ama," dedi George usulca, "Şişlikler iner inmez, yine güzel olacaksın."

"Takma dislerim olacak," dedi Gloria. "Daha yirmi biğ yaşında bile değilim ama takma dislerim olacak. Töp tenekesinin tibinden çıkmış gibi göğüneceğim. Rahibe olacağım ben."

"Ne olacaksın?" dedi George.

"Rahibe," dedi Gloria. "Bütün erkekleğ tomuz. Kocam da tomuzdu. Babam da tomuzdu. Sen de tomuzsun. Git buğdan."

George içini çekip gitti.

George akşam yemeğinden önce biraz kestirip, rüyasında yine Gloria'yı gördü. Uyandığında, Gloria St. Pierre'yi yatağının yanında bir tekerlekli koltuğa oturmuş, onu izlerken buldu.

Ciddi görünüyordu Gloria. O koca küpelerini odasında bırakmıştı. Haşat olmuş yüzünü saklamak için de hiçbir şey yapmıyordu. Cesurca, neredeyse onur duyarak, bütün dünyaya sergiliyordu.

"Selam," dedi.

"Selam," dedi George.

"Bana rahip olduğunu neden söylemedin?"

"Değilim ki," dedi George.

"Okultan sonra olacaksın," dedi Gloria.

"Bunu nasıl öğrendin?" dedi George.

"Gastede yasıyor," dedi Gloria. Gazete yanındaydı. Manşeti yüksek sesle okudu: "İLAHİYAT ÖĞENCİSİ, GANGSTERIN KARISI, CANILEĞ TARAFINDAN HASTANELIK EDİLDI."

"Aman Tanrım," diye mırıldandı George, bu manşetin ev sahibi, İlahiyat Fakültesi dekanı ve oradan pek de uzakta olmayan Wabash Valley'deki beyaz ahşap kaplamalı bir evde yaşayan annesiyle babası üstünde nasıl bir etki yaratacağını düşünerek.

"Bana neden kim olduğunu söylemedin?" dedi Gloria. "Kim olduğunu bilseydim, asla öğle şeyleğ söylemestim."

"Neden ki?" dedi George.

"Erkekleğ arasında tomuz olmayan biğ tek sizlersinis," dedi Gloria. "Ben seni heğkes gibi tomuz olan ama tomuzluk etmeye cesağet edemeyen üniveğsiteli bi çocuk sanmıştım."

"Hm," dedi George.

"Eğeğ rahipsen... ya da okuldan sonğa olacaksan fağk etmez," dedi Gloria, "Neden beni aşağlamadın?"

"Ne için?" dedi George.

"Yaptığım kötü şeyleğ için," dedi Gloria. Dalga geçer gibi görünmüyordu. Kötü olduğunu biliyor ve George'nin görevinin onu korkutmak olduğuna yürekten inanıyordu.

"Şey... Kendime ait bir kürsüm oluncaya kadar," dedi George.

"Küğsüyü ne yapacaksın ki?" dedi Gloria. "Inandığın şeylere geğçekten inanmıyoğ musun? Küğsüye ne gerek vağ?" Tekerlekli koltuğunu biraz daha yaklaştırdı. "Değişmezsem, cehenneme gideceğimi söyle bana," dedi.

George mütevazı bir tebessüm etmeyi becerebildi. "Bundan pek emin değilim," dedi.

Gloria geri çekildi. "Aynı babam gibisin," dedi küçümseyerek. "Beni affedeğ, affedeğ, affedeğ duruğ ama aslında affettiği falan yoktuğ. Umrunda değildiğ o kadağ."

Gloria başını iki yana salladı. "Oğlum," dedi, "*Sen* zavallı, beğbat bir rahip olacaksın! Hiçbi şeye inancın yok! Sana acıyoğum."

Sonra da gitti.

George o gece Gloria St. Pierre ile ilgili bir rüya daha gördü. Bu sefer peltek konuşan Gloria ile dişleri eksik ve ayak bilekleri alçıda olan Gloria ile ilgili bir rüya. Hayatında gördüğü en vahşi rüyaydı. Buruk bir alaycılıkla düşünebildiği bir rüyaydı. Bir zihin ve ruhun yanında, bir de

bedene sahip olmak onu utandırmıyordu. Gloria St. Pierre'yi arzuladığı için bedenini suçlamıyordu. Bir beden için gayet doğal bir şeydi bu.

George kahvaltıdan sonra onu ziyarete gittiğinde, zihniyle ruhunun işin içinde olduklarını da pek zannetmiyordu.

"Günaydın," dedi Gloria. Şişliklerin çoğu inmişti. Görünümü biraz düzelmişti ve ona sormaya hazır olduğu bir soru vardı. Soru şuydu:

"Bir sürü çocuğu olan bi ev kadını olsam ve çocuklağ da iyi çocuklağ olsa," dedi George'ye, "Buna seviniğ miydin?"

"Tabii ki," dedi George.

"Dün gece rüyamda bunu göğdüm," dedi Gloria. "Seninle evliydim ve bütün ev kitaplağ ve çocuklarla doluydu." Rüyadan pek keyif almışa benzemiyordu, George ile ilgili görüşünü değiştirmişe de benzemiyordu bu rüya.

"Şey," dedi George, "Ben... Rüyanda beni görmen gururumu okşadı."

"Okşamasın," dedi Gloria. "Durmadan acayip rüyalağ görürüm ben. Her neyse, dün geceki rüyam senden cok takma dislerle ilgiliydi."

"Takma dişler mi?" dedi George.

"Kocaman takma dislerim vardı," dedi Gloria. "Sana ya da çocuklara ne zaman bir şey söylemeye kalkışsam, takma disler düşüyoğdu."

"Takma dişleri ağza daha iyi oturtabilirler sanırım," dedi George.

"Takma disli birini sevebiliğ miydin?"

"Tabii ki," dedi George.

"Takma disli birini sevebiliğ miydin diye sorunca," dedi Gloria, "Beni sevebiliğ miydin diye sorduğumu sanmamışsındır umağım. Sorduğum o değildi."

"Hmm," dedi George."

"Evlenseydik bile," dedi Gloria, "Fazla uzun süğmezdi. Kötü davrandığım zaman yeteğince kızmazdın bana."

Bir sessizlik - George'nin nihayet onu bir şekilde anlayabildiği uzun bir sessizlik - oldu. Gloria kendini değersiz buluyordu çünkü hiç kimse onu iyi ya da kötü oluşuna önem verecek kadar çok sevmemişti. Bunu yapacak başka biri olmadığı için de, kendi kendisini cezalandırıyordu.

Aynı zamanda, böyle insanların kendilerine yaptıkları şeylere öfke duymadığı sürece rahip olsa da bir işe yaramayacağını anladı George. Mülayimlik, çekingenlik, bağışlayıcı olmak bir işe yaramayacaktı.

Gloria kendisine öfkelenecek kadar değer vermesi için yalvarıyordu ona.

Bütün dünya öfkelenecek kadar değer vermesi için yalvarıyordu.

"Evlensek de, evlenmesek de," dedi, "Kendine bir pislik, Tanrı'nın güzel topraklarına şehir çöplüğü gibi davranmaya devam edecek olursan, bütün kalbimle dilerim ki cehennemde yanasın."

Gloria St. Pierre'nin sevinci parıl parıldı... Çok derindendi.

George daha önce ne bir kadını ne de kendini bu kadar sevindirmişti. Ve bütün masumiyetiyle, bir sonraki adımın evlilik olacağını farz ediyordu.

Ona evlenme teklif etti. Gloria da kabul etti. İyi bir evlilik oldu. Bu her ikisi için de masumiyetin sonuydu.

YILDA 10.000 $, ÇOCUK OYUNCAĞI

"Demek sonunda taşınıyorsun, ha?" dedi Gino Donnini. Bir zamanlar operada müthiş bir tenor olan, ufak tefek, sert görünümlü bir adamdı. Artık o müthişliği kalmamış ve - altmışlı yaşlarında - benimkinin altındaki karman çorman dairesinin kirasını ödemek, biraz yemek ve şarap, bir de pahalı purolar alabilmek için şan dersleri vermeye başlamıştı. "Genç dostlarım birer birer gidiyor. Ben nasıl genç kalacağım şimdi?"

"Üst katına müzik kulağı olan biri gelirse, memnun olursun sanmıştım."

"Aaaaaah, müzik zevkin iyi ama. O kitap nedir?"

"Eşya dolabımızı temizliyordum da maestro, lise yıllığımı buldum." O sene mezun olan yüz elli son sınıf öğrencisinin kare kare yüzleri ve kısa biyografileriyle dolu yıllığı açtım. "Nasıl da başarısız olmuşum gördün mü? Onlar günün birinde büyük bir romancı olacağımı öngörmüşler, bense telefon şirketinde bakım mühendisliği yapıyorum."

"Ah-ha," dedi Gino yıllığı inceleyerek, "Bu Amerikalı çocukların ne büyük beklentileri var." Gino kırk yıldır Amerikalı olsa da, hâlâ hiçbir şeyden anlamayan bir yabancı olarak görürdü kendini. "Şu şişko çocukcağız milyoner olacakmış, kız da ilk kadın Beyaz Saray Sözcüsü."

"Şimdiyse manav işletiyor, kız da onun karısı."

"Heyhat! Ne oldum demeyeceksin. Şu da Nicky. Sizin sınıf arkadaşı olduğunuzu hep unutuyorum."

Nicky Marino savaştan sonra babasının eski arkadaşı olan Gino ile şan çalışmak için şehre gelmiş, ben Askerler İçin Uyum Yasası çıktıktan sonra mühendislik okumaya karar verince, aynı bina da bana da bir ev bulmuştu. "Eh," dedim, "Nicky için yapılan kehanet gayet güzel gerçekleşmiş."

"Büyük bir tenor olacakmış," dedi Gino, "Babası gibi."

"Ya da senin gibi maestro."

Gino başını iki yana salladı. "O daha iyiydi. Hayal dahi edemezsin. Sana bazı plaklar çalabilirim, ki o günlerdeki kayıtların o kadar kötü olmasına rağmen, Nicky'in babasının sesi bugün dinleyebileceğin her şeyden daha fazla nefes kesiyor. O ses gibi bir mucizeyi hiç fark etmeden nesiller gelip geçebilir. Sonra da sen kalk, yirmi dokuz yaşında öl."

"Neyse ki geride bir erkek çocuk bıraktı."

Nicky ile birlikte büyüdüğümüz küçük kasabadaki herkes Nicky'in kimin oğlu olduğunu bilir, tam bir yetişkin olduğunda kasabamızı meşhur edeceğinden hiç kimse şüphe etmezdi. Onun duruma uygun şarkılar söylemediği tek bir sosyal olay gerçekleşmezdi. Müzikten hiç anlamayan bir iş kadını olan annesiyse parasının çoğunu Nicky'in aldığı şan ve dil derslerine, kaybettiği eşinin imgesini onda yeniden yaratmaya harcardı.

"Evet," dedi Gino, "Neyse ki geride bir erkek çocuk

bıraktı. Benimle bir veda içkisi içer misin, yoksa daha yeni kahvaltı ettin ve de içki için çok mu erken?"

"Bu tam bir veda değil. Bir-iki güne ancak taşınırız. İçki davetini unutma ama, teşekkürler. Şimdi Nicky'in birkaç kitabını geri vermem gerek."

Gittiğimde, Nicky Marino duşta buharlı org gibi bağırarak şarkı söylüyordu. Tek odalı dairesinde oturup onu bekledim.

Duvarlar babasının fotoğrafları ve babasının ismini taşıyan eski afişlerle kaplıydı. Masada, bir sürahi kahvenin, sigarayla dolu bir fincan tabağıyla çatlak bir fincanın ve bir metronomun yanında, kenarlarından gazetelerden kesilmiş babasıyla ilgili haberlerin yırtık pırtık uçlarının göründüğü bir albüm duruyordu.

Yerdeyse Nicky'in cafcaflı pijamalarıyla sabah postası, bir mektupla bir çek ve bir dc mektuba ataşlanmış küçük fotoğraf vardı. Babasına ait şeylerle dolu, hiç boşalmayacakmış gibi görünen bir hatıralık eşyalar deposundan çıkma herhangi bir yadigâr yollamadan tek bir mektup yazmayan annesinden gelmişti mektup. Çeki küçük hediyelik eşyalar dükkânından kazandığı paralardan yollamıştı ve, ne kadar düşük bir meblağ da olsa, Nicky onunla idare etmek zorundaydı çünkü başka bir geliri yoktu.

"Nasıldı?" dedi Nicky, ıpıslak parlayan o esmer, ağır hareket eden bedeniyle banyodan çıkarak.

"Ne bileyim ben? Bir tek yüksek ve alçak sesler arasındaki farkı anlayabiliyorum. Seninki çok yüksekti." Nicky'e

kitabını geri vereceğim derken, Gino'ya yalan söylemiştim. Aslında Nicky'in bana üç aydır borçlu olduğu on doların peşindeydim. "Baksana, şu on dolar vardı ya..."

"Alacaksın!" dedi Nicky içten bir ses tonuyla. "Nicky tanınmayan biriyken ona iyi davranan herkes, Nicky zengin olduğunda da zengin olacak."

Dalga geçmiyordu. Annesi de aynı şekilde - Nicky'in geleceğine dair en ufak bir şüphe duymadan - konuşurdu. Yaşamı boyunca böyle konuşmuş ve kendisinden böyle bahsedildiğini duymuştu. Bazen de, sanki çoktan en tepeye ulaşmış gibi davranırdı.

"Çok iyisin Nicky ama şimdi on dolar verirsen, ben de seni rahat bırakırım ve sonradan beni zengin etmekle uğraşmamış olursun. Bütün parayı kendine saklarsın."

"Laf mı sokuyorsun?" dedi Nicky. Sırıtmayı kesti. "O günün asla gelmeyeceğini mi söylemeye..."

"Hayır, hayır. Dur bir dakika. Gelecektir herhalde. Ben nereden bileyim? Ben sadece on dolarımı istiyorum, ki eşyalarımı taşımak için bir kamyonet kiralayabileyim."

"Paraymış!"

"Onsuz ne yapılabilir ki? Ellen'le ikimiz taşınamıyoruz işte."

"Ben hep onsuz idare ettim," dedi Nicky. "Önce savaş hayatımın dört yılını aldı götürdü, püff! Şimdi de para başıma dert."

"Yani on dolar hayatından yıllar mı götürecek?"

"On, yüz, bin." Nicky karamsar bir havayla arkasına yaslandı. "Gino sesimden hissedildiğini söylüyor, bu gü-

vensizliğin. Mutluluk şarkıları söylediğimi ama güvensizliğin kendini belli ettiğini, sesimi zehirlediğini söylüyor. Mutsuz şarkılar söylediğimde, onları da berbat ediyor çünkü benim asıl mutsuzluğum muhteşem ya da asilce değil, ucuz bir şey: Para mutsuzluğu."

"Gino böyle mi dedi? Bir sanatçının malî durumu ne kadar kötüyse, sanatının da o kadar iyi olacağını sanırdım."

Nicky burnundan bir ses çıkardı. "Zenginleştikçe, daha da iyi olurlar, özellikle de şarkıcılar."

"Espri yapmıştım Nicky."

"Gülemediğim için kusura bakma. Cıvatalarla somunlar, lokomotiflerle donmuş portakal suları satan insanlar milyarlar kazanırken, bu dünyaya biraz güzellik getirmek, hayatı biraz olsun anlamlandırmak isteyenlerin açlıktan nefesi kokuyor."

"Sen açlık çekmiyorsun ama, değil mi?"

"Evet, fiziksel olarak değil," diyip pat-pat göbeğine vurarak itiraf etti Nicky. "Ama ruhum güvencenin, fazladar birkaç şeyin, bir parça onurun açlığını çekiyor."

"Hı hı."

"Oooooof, sen nereden bileceksin ki? İşlerin yolunda. Emeklilik planı, otomatik maaş zamları, aklına gelebilecek her şey için bedavadan sigorta."

"Bunu söylemeye çekiniyorum Nicky," dedim, "Ama..."

"Biliyorum, biliyorum, biliyorum! Neden bir işe girmediğimi soracaksın."

"Ben biraz daha diplomatik davranacaktım. Sesinden vazgeçme, anlıyorum, ama Gino ile çalışırken, o büyük güne hazırlanırken, biraz da para kazanıp güvence yarat kendine. Durmadan şarkı söyleyemezsin ki."

"Söylemeliyim ve söylüyorum."

"Pekâlâ, o zaman açık havada yapılan bir iş bul."

"Sonra da bronşit olayım. Hem bir başkası için çalışmanın, çizmelerini yalamanın, sürekli peki demenin, yaltaklanmanın ruhumu nasıl etkileyeceğini hayal edebilirsin."

"Berbat bir şey, doğru, başkası için çalışmak."

Kapı çalındı ve içeri Gino girdi. "Ah, sen hâlâ burada mısın? Sabah gazetesini getirdim Nicky. Ben okudum."

"Güvensizlikten bahsediyorduk da maestro," dedim.

"Evet," dedi Gino düşünceli düşünceli, "Konuşmaya değer bir şey, haklısınız. Bizimkilerden çok daha büyük ruhları yıpratmış ve Tanrı bilir dünyayı ne güzelliklerden mahrum bırakmıştır. Bunu kaç kez gördüm, düşünmek bile istemiyorum."

"Bu bana asla olmayacak!" dedi Nicky hırsla.

"Ne yapacaksın?" dedi Gino. Omuzlarını silkti. "İşe mi gireceksin? Sen her şeyden önce bir sanatçısın. Kalkıp yine de deneyeceksen, işe başlaman gereken yer küçük ilanlar olurdu herhalde. Ama yok, ben buna karşıyım. Sana layık bir şey değil. Belki bir işe girişip servet yapar, sonra yine bırakıp ilgini tamamen müziğe verirsin... Ama hayır, bu fikirden hoşlanmıyorum, kendimi senden sorumlu hissediyorum."

Nicky içini çekti. "Gazeteyi bana ver. Sıradan bir insan bir sanatçının bu dünyaya biraz güzellik getirmek için nasıl bir bedel ödediğini aklına bile getiremez. Angelo Marino'nun oğlu artık iş dünyasına giriyor." Bütün dünyadaki sıradan insanların temsilcisi olarak beni haşlamak üzere yüzünü bana döndü. "Bunun ne demek olduğunu anlayabiliyor musun?"

"Bekle ve gör politikası uyguluyorum," dedim.

"Nicky," dedi George ciddi bir sesle, "Bana tek bir konuda söz vermelisin: İşin seni ele geçirmesine izin vermeyeceksin, esas amacını unutmayacaksın, yani şarkıcılığını."

Nicky yumruğunu masaya geçirdi. "Tanrı aşkına Gino; ben seni, annemden sonra, beni dünyada en iyi tanıyan insan olarak görüyorum, sense kalkıp böyle bir şey söylüyorsun!"

"Afedersin."

"Şimdi bakalım şu salak gazetede neler varmış."

Apartmandan taşınacağımız gün, Nicky dikkatimi kendi önemsiz işlerimden çok daha önemli konulara yöneltmem konusunda ısrarcıydı; yani onun işlerine. Iki gündür sokaklarda taban tepmiş, İş Fırsatları bölümündeki uygun ilanları araştırmıştı.

"Ben nereden bulayım bin doları?" diye homurdandım sandalyelerden birini kiralık kamyonete koyarken.

Yardım etmek için kılını kıpırdatmadan, dikkatimi başka bir şey vermem çok abes bir şeymiş gibi, bozuk bir yüz ifadesiyle orada öylece dikiliyordu. "Beş yüz, öyleyse."

"Sen aklını kaçırmışsın. Arabanın, yeni evin borçları, bebeğin bütün masrafları benim üstümde. Hindinin kilosu beş sent olsaydı, gagasını bile alamazdım."

"Nasıl alacağım ben bu donut dükkânını?" dedi sinirli sinirli.

"Sen beni ne zannettin, Guggenheim Vakfı mı?"

"Ben dört koyarsam, banka da dörtlük kredi verecek," dedi Nicky. "Hayatının fırsatını kaçırıyorsun. O küçük, pespaye dükkân yılda on bin net kâr ediyor. Adam bunu bana kanıtladı. Yıldan on bin dolar, çocuk oyuncağı," dedi hayret dolu bir sesle. "Her gün, günde yirmi yedi dolar. Orada bekliyor. Donutları makineler yapıyor; sen karışımı paketler halinde alıyorsun ve oturup paranın gelmesini bekliyorsun."

Gino elinde iki lambayla benim daireden dışarı çıktı. "Bankadan mı geliyorsun Nicky?"

"Sadece yarısını veriyorlar Gino. Inanabiliyor musun? Dört binini de benim koymamı istiyorlar."

"Dört bin, iyi para," dedi Gino.

"Çerez parası!" dedi Nicky. "Sahibi on bin dolar kazanıyor; hem de reklam vermemesine, doğru dürüst kahve yapamamasına, yeni tatlar denememesine..." Cümleyi yarıda kestiğinde, heyecanı azalmış gibiydi. "Bilirsiniz işte," dedi tekdüze bir sesle, "İş adamlarının işi yürütmek için yaptığı aptalca şeyleri yapmamasına rağmen. Her neyse, boş ver gitsin zaten."

"Yılda on bine elveda," dedi Gino.

Bir saat sonra, tam kamyonetin şoför koltuğuna oturup

motoru çalıştırmışken, Nicky koşarak evinden çıktı. "Motoru durdur!"

Ben de itaatkâr bir şekilde durdurdum. "Son kez söylüyorum Nicky, sana borç verdiğim o on dolara bile ihtiyacım var."

"Benim yok," dedi.

"Pes mi ettin? Güzel. Akıllılık edersin bence."

"Parayı gizli ortak olarak başkası vermiş. Adama benden banka bahsetmiş."

"Kimmiş parayı veren?"

"Sadece bir opera âşığı olduğunun bilinmesini istiyor," dedi Nicky zafer kazanmış bir tavırla. "Eski zamanlardaki sanatçılar gibi, benim de bir hamim oldu."

"Sanat tarihinde bir donut üreticisini finanse eden ilk hami."

"Konu o değil!"

"Nicky," diye seslendi Gino bodrum kattaki kapısından. "Ne bağırıyorsun öyle?"

Nicky hüzünle, utanç içinde ona baktı. "İş dünyasına girdim maestro."

"Acı çekmeden, büyük bir sanatçı olunmaz."

Nicky başını salladı. "Başka isim kullanacağım. Marino adını kullanmam hoş olmaz."

"Bence de," dedi Gino.

"Jeffrey," dedi Nicky düşünceli düşünceli. "George B. Jeffrey."

"Git ve sat George," dedi Gino.

Yeni hayatım Nicky'in yeni hayatıyla hiç kesişmese de, hâlâ iş dünyasında olduğunu görmek için gazeteyi elime almam yeterliydi. Hemen her gazeteye küçük bir ilan veriyor ve donutlar hakkında söyleyecek çeşit çeşit şeyler bularak beni hayretler içinde bırakıyordu.

"Belki ihmal etmeyip ondan bir şeyler alsak iyi olur," dedi karım bir sabah, kahvaltıda. "Almadığımız için gücenmiştir belki de."

"Hiçbir şey oraya gitmemizden daha çok gücendiremez onu," dedim. "Eski arkadaşları ziyaretine gitmeden de, zaten yeterince küçük düşmüş durumda. Ziyaret etmek için en iyi zaman bu işi geride bıraktığı, bir servet yaptıktan ya da bütün parasını batırdıktan sonra yine Gino ile şan çalışmaya başladığı zaman olacaktır."

O sabah, yani Nicky'in konsomasyon yapmaya karar verişinden yaklaşık altı ay sonra, bir trafik ışığının yanında otobüs beklerken, biri araba radyosunun sesini insanları rahatsız edecek kadar çok açmış gibi geldi. Başımı gazetemden kaldırıp dört tekerleği, bir ön camı ve tamponları olan iki metre boyunda bir donut görünce hayretler içinde kaldım.

Nicky donutun içinde oturmuş, başı arkada, beyaz dişlerini göstere göstere şarkı söylüyordu. Melodisi değilse de, şarkının o şen şakrak çılgınlığı beni de etkiledi. "Nick, evlat," diye seslendim.

Şarkı kesildi ve Nicky'in suratında somurtkan, alaycı bir ifade belirdi. Elini sallayıp donutun kapısını açtı. "Haydi gel, seni şehir merkezine götüreyim."

"Yolun uzamasın. Senin dükkân üç blok ötedeydi, değil mi?"

"Şehir merkezinde işim var," dedi kasvetli bir sesle.

Donutun içinde bir cip, cipin arkasında da rengârenk şekerlerle kaplanmış, raflar dolusu donut olduğunu gördüm. "Mmmmm. Nefis görünüyorlar!"

"İyi, sok lafını bakalım."

"Cidden nefis görünüyorlar."

"Altı ay içinde her şeyi satıyorum. Ondan sonra bana donut ikram etmeye kalkışanın kafasını kırarım."

"Demin o trafik ışığının yanında bayağı mutlu görünüyordun."

"Gül, palyaço, gül."

"Gözyaşların aksa da, ha? Çalışmak o kadar kötü bir şey mi?"

"Çalışmakmış! İşten bahsetmesek?" dedi Nicky.

"Müzik nasıl gidiyor?"

"Haaaah, müzik. Gino güven duygusunun işe yaradığını söylüyor."

"Aferin sana! Demek biraz güvence sağladın."

"Biraz... bir parça belki. Gino paramı alıp işi bırakmamı istiyor."

"Ama altı ay daha çalışacağını söyledin."

"Kapana kısıldım," dedi acı acı. "Ortağım, o büyük opera âşığı, işleri onun izni olmadan satış yapamayacağım şekilde ayarlamış. Tanrım! Nasıl da saflık etmişim!"

"Vay, bu çok kötü. Adamın adı neymiş?"

"Tanrı bilir. Temsilciliğini banka yapıyor."

"Her neyse, işlerin yolunda görünüyor zaten."

"Sana *öyle* görünebilir," dedi Nicky. "Bu işte olması gereken adam sensin, ben değil. Sen bu işe bayılacak tipte bir adamsın, rakiplerini kollamak, yeni hamleler, yeni ürünler, müşteri çekmek için yeni yollar bulmak; bütün bu saçmalıklar." Dizime vurdu. "Yirminci yüzyılın adamı! Doğuştan yetenekli olmadığın için talihine şükret."

"İyi, pekâlâ. Şehir merkezinde ne işin olduğunu sormamın sakıncası var mı?"

"Ah. Süt şirketlerinden biri sabahları sütle birlikte bizim donutlardan da dağıtmayı düşünüyor gibi. Benimle görüşmek istiyorlar."

"Sen yapmayı düşünüyor gibi misin?"

"Bunu onlar yapacak," dedi Nicky dalgın dalgın.

"Nicky! Paraya boğulacaksın. Iş dünyasında bir bomba gibisin. Doğuştan yeteneklisin sen!"

"Daha ne kadar duyarsız olabilirsin acaba?"

"Seni kırmak istemedim. Bir donut alabilir miyim?"

"Açık yeşil olanlardan al," dedi Nicky.

"Zehirli mi?"

"Yeni bir tat deniyoruz da."

Donutdan bir ısırık aldım. "Vay! Naneli. Güzel olmuş, ha?"

"Cidden beğendin mi?" dedi heyecanla.

"Bundan sana ne ki, sanatçı bey?"

"Kapana kısıldıysam da, işimde en iyisi olmayı tercih ederim."

"Sık dişini. Ben burada iniyorum."

Durdu ama inerken bana bakmadı Nicky. Gözlerini sokağın karşısındaki bir şeye dikmişti. "Yalancı pislik," diye mırıldanarak uzaklaştı.

Sokağın karşısında bir lokanta vardı ve üzerindeki elektrikli tabelada şöyle yazıyordu: "Şehirdeki En İyi Kahve Burada."

Paskalya'dan hemen sonraki yaş günümde Nicky'den bir paket geldi. Onu neredeyse bir yıldır görmemiştim ve gizli ortağının şimdiye kadar işi satmasına izin verdiğini, onun da Karun kadar zengin olmuş, bütün zamanını yine Gino ile çalışarak geçirdiğini varsayıyordum. 'Sütle-birlikte-donut' dağıtma fikri başarılı olmuştu, bildiğim kadarıyla. Ben de kendi sütçüme üç günde bir düzenli olarak - naneli olanlardan - yarım düzine getirmesini söylemiştim.

Akşamleyin getirilen paket varsayımlarımdan hiç olmazsa birini, Nicky'in para içinde yüzdüğünü, doğruluyordu.

"Nedir o?" dedi Ellen.

"Üç tekerlekli bisiklet olabilecek kadar büyük ve de ağır," dedim. Gösterişli paketi açınca, büyükelçilerin prenseslere düğün hediyesi olarak verdiğini zannettiğim türden, eksiksiz ve som gümüşten bir çay seti gözlerimi kamaştırdı.

"Aman Tanrım!" dedi Ellen. "Tepsiye ne bantlamış öyle?"

"On dolarla bir de mesaj." Notu okudum: "Herhalde

asla geri alamayacağını düşünüyordun. Teşekkürler. Yaş günün kutlu olsun. Nicky."

"Bu çok utanç verici," dedi Ellen. "Ne yapayım ben bunu? Nereye koyabilirim ki?"

"Bununla evin borcunu ödeyebiliriz." Başımı iki yana salladım. "Eeh, boş ver, çok saçma. Götürüp geri vereceğim." Ellen hediyeyi tekrar paketledi, ben de alıp Nicky'in evine gittim.

Kapı tokmağındaki ismi görünce - 'George B. Jeffrey' - taşındığını düşünüp, neredeyse geri dönüyordum. İçeriden gelen sesler de pek alışıldık türden değildi: Dans müziği ve kadın sesleri vardı. Nicky, annesi dışında, kadınlarla pek ilgilenmezdi. Varsayıma göre, *onun* varsayımına göre, kariyeri tam bir yükselişe geçtiğinde, kadınlar, hepsi de güzel ve yetenekli yüzlerce kadın, otomatik olarak karşısına çıkacaktı zaten. Babasının hayatında böyle olduğu için, Nicky'e de mutlaka böyle olacaktı.

Sonra George B. Jeffrey'in, Nicky'in iş dünyasındaki ismi olduğunu hatırlayıp kapıyı çaldım. Kapıyı elinde martinilerle dolu bir tepsi taşıyan üniformalı bir hizmetçi açtı. "Buyurun?"

Kadının arkasında Nicky'in tek odasını gördüm. Şimdi pırıl pırıldı ve şık bir biçimde koyu renkli Viktoryen mobilyalarla döşenmişti. O albüm hâlâ masanın üzerinde duruyordu ama pahalı görünümlü pelüş bir kumaş ve deriyle yeniden ciltlenmişti. Duvarlar hâlâ babasının fotoğrafları ve afişleriyle kaplıydı ama şimdi hepsi altın varaklı masif

çerçevelerin camları ardında koruma altına alınmıştı. Oda stüdyo daireden çok iyi işletilen bir müzeyi andırıyordu.

Sanki bir kutlama yapan o sesler aklımı karıştırmıştı çünkü hizmetçinin arkasındaki odada hiç kimseyi göremiyordum ve evde o odanın haricinde sadece bir banyo, küçük bir mutfak ve bir dolap vardı. "Bay Marino evde mi?" dedim.

"Bay *Jeffrey* mi?" dedi hizmetçi.

"Evet. Bay Jeffrey. Ben arkadaşıyım."

Odanın bir yanındaki ağır perdeler aralanıp, Nicky al al olmuş, mutlu bir yüzle ortaya çıkınca, eski odasını yandaki daireden ayıran duvarın yıkıldığını ve artık bir süite sahip olduğunu gördüm. Perde Nicky'in arkasından kapanırken, ardındaki şeyi sadece bir an için görebildim; kahkaha ve dumanla puslanmış, gösterişli ve modern bir oda. Bir mağaranın ağzından günbatımına bakmak gibiydi.

"Nice yıllara, nice yıllara," dedi Nicky.

"Işini sattığın için kutlama mı yapıyorsun?"

"Hmmm? Ha, yok, pek öyle sayılmaz," dedi. Daha önce de olduğu gibi, yeni hayatına dahil olmam onu üzmüştü sanki. "Hayır. İş ortaklarımı ağırlıyorum da." Sesi alçalarak sır veren bir fısıltıya dönüştü. "Işlerin yolunda gitmesi için, bazen böyle şeyler yapmak zorundasın."

"Kapandan kurtulamadın mı?"

"Hayır. Pislik herif, beni cidden kıskıvrak bağladı. Belki bir altı ay sonra..."

"Yeni bir anlaşma mı var?"

"Lanet olsun, birinin ardından öteki geliyor," dedi ke-

derli bir sesle. "Milwaukee'den bir grup burada birkaç dükkân açmak isteyince, zinciri büyütmekten başka ne yapabilirdik ki? Ortalık kurtlar sofrası. Ama altı ay içinde, yemin ederim, George B. Jeffrey ortadan kaybolacak ve Nicky Marino yeniden doğacak."

"Georgie, evlat, bize bir şarkı söylesene," diye seslendi bir kadın öbür odadan.

Nicky'in iş ortaklarıyla tanışmamı, öbür odaya girmemi istemediği çok açıktı. Ama kadın ona seslenmek için perdeyi açınca, içeri bir kez daha bakabildim. Duvarların çerçevelenmiş gazete reklamlarıyla süslenmiş olduğunu gördüm ve şöminenin üstünde de Nicky'i sırıtan, kendinden fazla emin, mutlu bir donut olarak gösteren bir karikatür vardı.

"Bak Nicky, ben şu çay seti için gelmiştim. Bu yaptığın harika bir şey, ama dinle bak, bu çok fazla. Gerçekten, biz..."

Nicky huzursuzlanır, beni gönderip partiye dönmek için sabırsızlanır gibiydi. "Olmaz, almanızı istiyorum. Onu hak etmiş olmasaydın, sana verilmezdi. O eski günlerde, verdiğin o on dolar benim için büyük bir hazineydi." Dostça ama kararlı bir tavırla, beni kapıya kadar geçirdi. "Sende kalsın ve Ellen'e George'den selam söyle."

"Kimden?"

"Nicky'den." Yine koridordaydım. Göz kırpıp kapıyı kapadı.

O gülünç ve ağır gümüşler yine kucağımda, ağır ağır merdivenlerden inip, Gino'nun kapısını çaldım.

İhtiyar kapıyı biraz araladı, yüzünde geniş bir tebessüm belirdi ve beni içeri buyur etti.

"Selamlar, maestro. Belki de taşınmışsındır dedim. Tabelan yok artık."

"Evet. Sonunda kaldırdım ve de emekli oldum."

"Nicky az önce beni evinden attı."

"Bay George B. Jeffrey atmıştır. Nicky öyle bir şey yapmaz. Ne içersin?" Tatlılığı üstündeydi. "Eski bir öğrencimin gönderdiği bir şişe iyi İrlanda viskim var. Çok başarılı bir kaynakçı oldu."

"Ne güzel."

"Yılın başka zamanlarında, Noel'de bile, yalnız olmak hoşuma gidiyor," dedi Gino içkimi hazırlarken. "Ama ilkbaharlarda çok koyuyor ve sessiz sedasız kafayı bulmaktan başka bir şey yapamıyorum."

"Yaşayın!" diye bağırdı Nicky dışarıda, tüm dünyaya doğru. Gino ile birlikte donut kralının çevresindeki kişilerin bodrum kat penceresinden geçen çeşit çeşit ayaklarını izledik.

"İyi dayanıyor, değil mi?" dedi Gino.

"Buna seyirci kalmak kalbini parçalıyor olmalı, değil mi maestro?"

"Öyle mi olmalı? Neden ki?"

"Nicky gibi gelecek vadeden bir sanatçının gitgide iş dünyasına dalması ve şarkıcılıktan uzaklaşması."

"Ha... *şu* konu. Mutsuzum dese de, aslında çok mutlu. Önemli olan da bu."

"Bir sanat haini gibi konuştunuz, öyle bir şey varsa ta-

bii." Gino kendine bir kadeh içki koydu ve, koltuğuna dönerken, kulağıma doğru eğilip fısıldadı, "Nicky müzik dünyasına ancak yer gösterici olarak hizmet edebilir."

"Maestro!" Kulaklarıma inanamıyordum. "Derdiniz ki, hık demiş..."

"O derdi. Annesi öyle derdi. Ben hiç demedim. Sadece karşı çıkmadım, o kadar. O koca yalan onun bütün hayatıydı. İyi olmadığını söyleseydim, kendini öldürebilirdi, ki bir şeyler söylemem gereken noktaya gitgide daha çok yaklaşıyorduk."

"Sonra bu donut işi çıktı ve başına talih kuşu konmuş oldu," dedim şaşkınlık içinde. "Günün birinde babası gibi büyük bir şarkıcı olacağına, bunu kanıtlamasına engel olan şeyin iş olduğuna inanarak, öylece yaşayıp gidebilir artık."

"Onun için kime sanat haini dediğine dikkat et," dedi Gino. Bardağını görünmeyen bir seyirci topluluğunun şerefine kaldırdı. "Geçen sene Şehir Operası Derneği'ne on bin dolar verdim ben."

"On bin."

"Çerez parası," dedi Gino.

Apartmanın avlusunu Nicky'in söylediği şarkının gürültüsü doldurdu. Artık dostlarına veda etmiş, yalnız kalmıştı.

"George B. Jeffrey çıkar, Nicky Marino gelir," diye fısıldadı Gino.

Nicky başını kapıdan içeri uzattı. "İlkbahar, beyler! Yeryüzü yeniden doğuyor!"

"İşler nasıl Nicky?" dedi Gino.

"Işmiş! İşten kime ne? Altı ay daha maestro; sonra canı cehenneme." Göz kırpıp gitti.

"On bin dolar mı çerez parası Gino?" dedim.

"Çerez parası," dedi kurumlanarak. "Dünyadaki en hızlı büyüyen donut zincirinin ortağı için çerez parası. Altı ay sonra, öyle mi demişti? Altı ay sonra o ve donutlar, opera adına, babasının yaptığından çok daha fazla şeyler yapmış olacak büyük ihtimalle. Belki bir gün, ona da anlatırım." Başını iki yana salladı. "Yo, yo, bu her şeyi berbat eder, değil mi? Hayır, yaşamının geri kalanı annesinin ona verdiği sözlerle, o sözleri gerçekleştireceği an arasındaki bir antrakt olarak kalsa, daha iyi olacak sanırım."

PARANIN SÖZÜ GEÇER

Cape Cod havayı serinleten sulardan ve sonbahar sislerinden bir kozanın içindeydi. Saat akşamın yedisiydi. Harbor Road'da sadece tersanedeki bekçinin dans eden fenerinden, Ben Nickelson'un marketinden, bir de büyük ve siyah bir Cadillac sedanın farlarından gelen ışıklar vardı.

Cadillac Ben'in dükkânının önünde durdu. Motorundan çıkan o asil gök gürültüsü kesildi. Arabadan inen genç kız, sırtında ucuz bir kumaş paltoyla dükkâna girdi. O soğuk havada üzerinden sağlık ve gençlik aksa da, çok çekingendi. Attığı her adım sanki bir özür gibiydi.

Ben'in dağınık saçlı başı kasanın yanına dayadığı kollarının üstündeydi. İçinde hiçbir istek kalmamıştı. Yirmi yedi yaşında işi bitmişti Ben'in. Marketini alacaklılara kaptırmıştı.

Ben başını kaldırıp umutsuzca gülümsedi. "Yardımcı olabilir miyim efendim?"

Kızın yanıtı fısıltı halinde çıktı.

"Efendim?" dedi Ben. "Duyamadım."

"Kilraine'nin kır evine nasıl gidebileceğimi söyler misiniz lütfen?"

"Kır evi mi?" dedi Ben.

"*Öyle* diyorlar, değil mi?" dedi kız. "Anahtarlıkların üstünde öyle yazıyor."

"Öyle derler, doğru," dedi Ben. "Ama ben hiç alışamadım. Joel Kilraine için bir kır eviydi belki. Yaşadığı öteki yerleri hiç görmedim ki."

"Aman Tanrım," dedi kız. "Çok mu büyük?"

"On dokuz oda, yarım millik özel plaj, tenis kortları, bir yüzme havuzu," dedi Ben. "Ahırları yok ama. Belki de bu yüzden kır evi diyorlardır."

Kız içini çekti. "Ben de şirin, küçük ve rahat bir yer olacağını ummuştum."

"Sizi hayal kırıklığına uğrattığım için üzgünüm," dedi Ben. "Buradan geri dönecek ve geldiğiniz yoldan geri gideceksiniz; ta ki..." Duraksadı. "Köyü hiç bilmiyor musunuz?"

"Hayır."

"Tarif etmesi o kadar zor ki," dedi Ben. "Gizli bir yer sayılır. Ben önden kamyonetimle gitsem daha iyi olacak."

"Başınıza dert olmak istemem," dedi kız.

"Zaten az sonra kapatacaktım," dedi Ben. "Başka işim de yok."

"Önce bir şeyler almam lazım," dedi kız.

"Alacaklılarım memnun olacak," dedi Ben. Yalnızlık ve amaçsızlık hislerinin pençesine düşmüş bir halde, kadını yukarıdan aşağıya şöyle bir süzdü. Ellerinden tırnaklarını kemirdiğini öğrendi. Alçak topuklu, küt burunlu ve beyaz ayakkabılarından, genelde üniforma giyen, bir çeşit hizmetkâr olduğunu anladı. Kızı güzel bulsa da, bu kadar ürkek olmasından hoşlanmamıştı.

"Siz kimsiniz, o kadının kâhyası falan mı?" dedi Ben. "Burada neyi var neyi yok baktırmak için sizi mi yolladı?"

"Kim?" dedi kız.

"Şu hemşire - Kül Kedisi - bütün malları, mülkleri kapan," dedi Ben. "Milyon dolarlık tuvalet ispirtoları kullanan. Neydi adı? Rose mi? Rose bilmem kim."

"Ha," dedi kız. Başını salladı. "O iş için geldim." Gözlerini Ben'den ayırıp arkasındaki raflara baktı. "Bir bakalım, bir kutu biftekli-erişteli çorba, bir kutu domates istiyorum... bir kutu mısır gevreği... bir ekmek, yarım kilo margarin..."

Ben kızın istediklerini tezgâhın üstüne topladı. Margarini sertçe bıraktığında, mumlu karton ahşaba çarptı.

Kız havaya sıçradı.

"Heeeeey, bir kedi kadar gerginsiniz," dedi Ben. "Sizi Rose mi bu hale getirdi? Öyle bir tip mi? Her istediğinin hemen o anda yapılmasını mı ister Rose?"

"Rose başına neler geldiğini hâlâ anlayamamış olan, sıradan, tıknaz bir hemşire sadece," dedi kız gergin bir sesle. "Ölümüne korkmuş biri."

"Çabucak atlatır nasılsa," dedi Ben. "Bunların *hepsi* böyledir. Gelecek yaz bir gelsin, buralarda barutu yeni icat etmiş gibi caka satmaya başlar."

"Onun öyle biri olduğunu zannetmiyorum," dedi kız. "Umarım değildir."

Ben şüpheyle gülümsedi. "Tam bir iyilik meleğiymiş," dedi. Göz kırptı. "Tanrı da biliyor ya, on iki milyon papel için, adama *ben de* hemşirelik yapardım. Siz yapmaz mıydınız?"

"Rose'nin her şeyi ona bırakacağından haberi bile yoktu," dedi kız.

Ben raflara dayanıp, çarmıha gerilmiş gibi yaptı. "Ah, gel haydi, gel, gel," dedi.

"Park bulvarındaki büyük dairesinde, ölüm döşeğinde yatan yalnız bir adam, yaşama sarılıyor, yaşamak için, birilerinin umurunda olabilmek için yalvarıyor." O sahneyi çok net görebiliyordu. "Kilraine gecenin içine doğru sesleniyor ve bilin bakalım kim geliyor?" Ben'in yüzünde ketum bir tebessüm belirdi. "*Rose*, o iyilik meleği. Adamın yastıklarını kabartıyor, sırtını ovalıyor, her şeyin düzeleceğini söyleyip uyku ilaçlarını veriyor. Artık adamın bütün dünyası Rose'dır."

Parmağını kıza doğru tutup oynattı Ben. "Adamın onu hatırlaması için ufak tefek bir şeyler bırakabileceği, Rose'nin o küçük beyninden hiç geçmedi mi demek istiyorsunuz yani?"

Kızın gözleri yere düştü. "Geçmiş olabilir," diye mırıldandı.

"Olabilir mi?" dedi Ben zafer kazanmış bir edayla. "*Geçti*... ve bence bir kere değil, yüzlerce kez geçti." Kızın faturasını topladı. "Onu görmüşlüğüm yok," dedi, "Ama bu işte öğrendiğim bir şey varsa, o da insan aklının nasıl çalıştığıdır." Kıza baktı. "İki doksan beş."

Kızın gözlerinin ucunda yaşlar biriktiğini görerek hayretler içinde kaldı.

"Ah, hey, bak şimdi," dedi Ben pişmanlık içinde. "Tanrım. Hey, bakın ne diyeceğim. Siz bana bakmayın."

"Tanımadığınız insanlar hakkında bu şekilde konuşmanız hiç de *hoş* değil bence," dedi kız sinirli sinirli.

Ben başını salladı. "Haklısınız, haklısınız. Siz bana bakmayın. Çok berbat bir zamanda geldiniz. Saldıracak yer arıyordum. Of, lanet olsun, eminim Rose dünyadaki en saygıdeğer insandır."

"Ben öyle bir şey demedim," dedi kız. "Öyle bir şey iddia etmedim."

"Şey, iddia *ettiğiniz* her neyse odur işte," dedi Ben. "Siz bana kulak asmayın." Kafasını sallayıp, hayretler içinde, o markette geçen iki ölü yılın nereye gittiğini düşündü. Endişe ve başının etini yiyen milyonlarca ayrıntı onca zamandır onu esir almış, hissizleştirmiş, içini kurutmuştu. Aşk ya da eğlence için hiç zamanı kalmamıştı, hatta bunları düşünmek için bile.

Bir gün yeniden aşk ve biraz yaşam sevinciyle dolacaklarından pek de emin olamadan, parmaklarını inceledi.

"Sizin gibi hoş bir kızın karşısında böyle eşeklik etmemem gerekirdi," dedi. "Sizi bir gülücük ve gardenyayla karşılamalıydım."

"Gardenya mı?" diye sordu kız.

"Elbette," dedi Ben. "İki yıl önce burayı açtığımda, bütün hanım müşterileri bir gülücük ve gardenyayla karşılardım. Son müşterim olduğunuza göre, siz de ufak bir şeyleri hak ediyorsunuz." Kıza açılış günlerinde kullandığı tebessümlerden birini yolladı.

Bir tebessüm ve gardenya teklifi, o güzel, zavallı, fare gibi ürkek kızı hem mest etmiş, hem kafasını karıştırmış hem de yüzünü kızartmıştı.

Ben büyülenmişti. "Vay," dedi, "Sayenizde çiçekçi dükkânının kapandığına cidden üzüldüm şimdi."

Kız gitgide daha çok mest oluyor, Ben'i de mest ediyordu. Ben gardenyanın kokusunu alabiliyor, kızın beceriksiz hareketlerle yakasına iğnelemesini izliyordu.

"Marketi satıyor musunuz?" dedi kız.

Artık aralarında bir elektrik oluşmuştu. Söyledikleri her şeyde gizli bir anlam, bir ima vardı. Sohbetin kendisiyse resmî ve cansızdı.

"İş battı," dedi Ben. Artık bunun pek bir önemi yoktu.

"Şimdi ne yapacaksınız?"

"Daha iyi bir fikriniz yoksa," dedi Ben, "Midye toplayacağım." Başını öne doğru çıkartıp, yüz ifadesini bir aktör gibi kontrol altına alarak, bir kadına karşı nasıl açlık ve istek duyduğunu gösterdi kıza.

Kızın çantasını tutan parmakları kasılsa da, gözlerini kaçırmadı. "Zor bir iş mi?" dedi.

"Soğuk bir iş," dedi Ben. "Yalnız bir iş; elinde bir tırmıkla tek basınasın."

"İnsan bu işi yaparak hayatını kazanabilir mi?"

"Benim gibi yaşıyorsa," dedi Ben. "Bir eş yok, çocuklar yok, kötü alışkanlıklar yok. Ihtiyar Kilraine'nin puroya harcadığı kadar bile kazanılmaz."

"Sonlara doğru, tek sahip olduğu şey purolardı," dedi kız.

"Bir de hemşiresi," dedi Ben.

"O öldü; sizse genç ve hâlâ hayattasınız," dedi kız.

"Yihuuuuuuuu," dedi Ben. "Sonuçta kazanan ben oldum yani."

Ben kızın aldıklarıyla dolu küçük torbayı aldı, dışarıya çıktı ve içinden çıktığı büyük arabayı gördü.

"Rose bu koca tekneyi *size mi* verdi?" dedi. "Kendisi neyle geziyor?"

"Çok utanç verici," dedi kız. "Fazla büyük. Şehirlerin içinden geçerken, ön panelin altına saklanmak istiyorum."

Ben kıza ön kapıyı açtı; o da deri kaplı şoför koltuğuna oturdu. Devasa direksiyonla gösterge panelinin karşısında cüce gibi kalmış, en fazla on yaşında olan bir kız çocuğu gibi görünüyordu.

Ben torbayı kızın yanına, yere bırakıp havayı kokladı. "Hayaletler koksaydı," dedi, "Joel Kilraine'nin hayaleti aynı böyle kokardı işte; *puro gibi*." Kıza veda etmeye niyetli görünmüyordu. Sanki dinlenmek ve düşüncelerini toparlamak ister gibi, o da kızın yanına oturdu. "Servetini nasıl yaptığını duymuş muydunuz hiç? Ta 1922'de anlamış adam..." Büyünün bozulduğunu, kızın ağlamak üzere olduğunu görünce cümleyi yarıda bıraktı.

"Küçük hanım," dedi Ben ne yapacağını bilemeden, "Cidden çok *kolay* ağlıyorsunuz."

"Zaten durmadan ağlıyorum," dedi kız incecik bir sesle. "Her şey beni ağlatıyor. Elimde değil."

"Ne için?" dedi Ben. "Ağlanacak ne var ki?"

"*Her şey* için," dedi kız bitkin bir sesle. "Rose benim," dedi, "Ve her şey beni ağlatıyor."

Ben'in dünyası yalpaladı, şöyle bir geriledi, sonra tekrar yerine oturdu. "Siz mi?" dedi usulca. "Rose? On iki mil-

yon dolar? Kumaş palto? Mısır gevreği? Margarin? Şu rugan çantanın haline bakın! Bütün derisi soyulmuş."

"Ben hep böyle yaşadım," dedi kız.

"Pek uzun bir hayat sayılmaz," dedi Ben.

"Kendimi Harikalar Diyarı'ndaki Alice gibi hissediyorum," dedi kız, "Hani küçülür, küçülür, küçülür ve *her şey* kocaman olur."

Ben aptal aptal kıkırdadı. "Yine büyürsünüz," dedi.

Kız gözlerini ovuşturdu. "Bay Kilraine dünyaya bir çeşit şaka yapmış olsa gerek, benim gibi birini zengin ederek." Yüzü bembeyaz olmuş, tir tir titriyordu.

Ben sakinleştirmek için, sıkıca kolunda tuttu.

Kız minnetle gevşedi. Gözleri buğulanmıştı. "Sırtımı dayayabileceğim, güvenebileceğim, beni anlayabilecek hiç kimse yok," dedi şarkı söyler gibi. "Hayatımda hiç bu kadar yalnız ve yorgun olmamış, hiç bu kadar korkmamıştım. Herkes bir yerlerden vurmaya çalışıp duruyor." Gözlerini kapatıp, kendini bez bebek gibi koltuğa bıraktı.

"Bir içki içmek iyi gelir miydi?" dedi Ben.

"Ben... bilmem ki," dedi kız bön bön.

"İçki içer misiniz?" dedi Ben.

"Bir kez içmiştim," dedi kız.

"Bir kez daha denemek ister misin Rose?"

"Belki, belki de işe yarar," dedi kız. "Olabilir. Bilmiyorum. Düşünüp durmaktan öyle bezdim ki kim ne söylese yapabilecek bir durumdayım."

Ben dudaklarını yaladı. "Ben gidip kamyonetimle, ala-

caklılarımın bilmediği bir şişe var, onu alayım," dedi. "Sonra da beni takip edersin."

Ben, Rose'nin torbasını Kilraine'nin kır evinin uçsuz bucaksız mutfağına bıraktı. Yemeklik malzemeler porselen ve çelikten oluşan kanyonların arasında kayboldu.

Şişesinden iki içki hazırlayıp giriş holüne gitti. Rose, paltosu hâlâ üstünde, spiral merdivenlere uzanmış, ta yukarıdaki düğün pastası tavanına bakıyordu.

"Kalorifer kazanını yaktım," dedi Ben. "Ama sıcağı hissetmemiz biraz zaman alır."

"Bir daha hiçbir şey hissedebileceğimi zannetmiyorum," dedi Rose. "Artık hiçbir şeyin anlamı yok. Her şeyden o kadar çok var ki."

"Nefes almaya devam et," dedi Ben. "Şu anda önemli olan bu."

Rose canlı canlı nefes alıp verdi.

Hissettiği şey biraz biraz Ben'in iliklerine de işlemeye başlamıştı. Evde üçüncü birinin - Joel Kilraine'nin gölgesinin değil de, on iki milyon doların hayaletinin - olduğuna dair ürkünç bir his vardı içinde. Rose de, Ben de, Kilraine'nin servetine kibarca, tedirgin bir baş selamı vermeden konuşamıyordu. Ve o on iki milyon, günde bin doların üçte biri, bu ürkekliklerini sonuna kadar kullanıyordu. Bir yorum yapmadan - sohbetlerine sert sözlerle, terbiyesizce burnunu sokmadan - tek bir laf ettirmiyordu.

"Eh, işte buradayız," dedi Ben, Rose'ye içkisini vererek.

"Ve işte *ben de* buradayım," dedi on iki milyon dolar.

"Uykusu gelmiş iki insan..." dedi Ben.

"Ben hiç uyumam," dedi Kilraine'nin serveti.

"Kader ne garip şey," dedi Ben, "Bizi bu gece böyle bir araya getirdi."

"Heh heh heh," dedi on iki milyon. *Heh*'lerin arası uzarken, içerdikleri alaycı ima paslı menteşeler misali gıcırdadı.

"Bu evin ve bütün bunların benimle ne alakası var ki?" dedi Rose. "Ben sıradan, normal bir insanım."

"Ve sıradan, normal bir on iki milyon papelin var," dedi Kilraine'nin serveti.

"Elbette öylesin," dedi Ben. "Lisedeyken gezdiğim kızlarla aynısın."

"Çil çil on iki milyon farkla," dedi Kilraine'nin serveti.

"Elimdekiler bana yetiyordu," dedi Rose. "Hemşirelik okulundan mezun olmuştum, kendi hayatımı kazanıyordum. Iyi arkadaşlarım ve neredeyse bütün borcu bitmiş, yeşil bir '49 Chevy'm vardı."

On iki milyon dudaklarıyla uzun, ıslak bir ses çıkardı.

"İnsanlara *yardım* ediyordum," dedi Rose.

"On iki milyon kapik için Kilraine'ye *yardım* ettiğin gibi," dedi on iki milyon.

Ben kana kana içkisini içti. Rose de öyle.

"Bu şekilde hissetmen, seninle ilgili çok şey anlatıyor bence," dedi Ben.

"Ve kendisi toparlamazsa, birileri onu kafesleyecek," dedi on iki milyon.

Ben gözlerini çevirdi. "Ee, dert sahibi olmak acayip bir şey," dedi. "Sen dertlisin, ben dertliyim, parası az da olsa, çok da, hiç parası olmasa da, herkesin bir derdi var. Işin özüne indiğinde, sevgi, dostluk ve iyilik yapmak, esas olay *bu* bence."

"Yine de, parayı şöyle bir etrafa serpiştirmek enteresan olabilir," dedi on iki milyon, "Bakalım birileri daha mutlu olacak mı."

Ben'le Rose aynı anda kulaklarını kapadılar.

"Bu türbeyi biraz müziklendirelim," dedi Ben. Salona gidip koca gramofona birkaç plak koydu ve sesini sonuna kadar açtı. Bir an için, Kilraine'nin servetini kovabildiğini zannetti. Bir an için, Rose'yi olduğu gibi - pespembe, tatlı ve şefkatli bir kız olarak - görebilmenin keyfini çıkartmakta özgürdü.

Sonra on iki milyon dolar müziğe eşlik ederek şarkı söylemeye başladı. "Arpa, balya ve belde," diye şakıdı. "Dolma, döviz ve tıngır; mangır, sipali ve yeşil; mangiz, teklik ve trink."

"Dans edelim mi?" dedi Ben çıldırmış gibi. "Rose... dans etmek ister misin?"

Dans etmediler. Salonun bir köşesinde birbirlerine sokulup müziğe uyarak sallandılar. Rose'nin kollarında olmasına öyle minnettardı ki Ben'in kolları sızlıyordu. İhtiyacı olan şey Rose'ydi. Artık dükkânıyla kredisi gittiğine göre, kendisini bütünlenmiş hissetmesini ancak bir kadın sağlayabilirdi.

Rose'nin de ona ihtiyacı olduğunu biliyordu. Kendini sert ve adaleli bir erkek yapmak için kas üstüne kas bindirdi. Rose de Ben'in yarattığı bu kayaya yaltaklandı.

Başları öne eğik, öyle sarmaş dolaş bir haldeyken, Kilraine'nin servetinin dırdırlarını neredeyse duymazdan gelebileceklerdi. Ama on iki milyon dolar - partinin gözdesi olmaya kararlı - hâlâ etraflarında hoplayıp zıplıyor, şarkı söylüyor, espriler yapıyordu sanki.

Ben ve Rose mahremiyetlerini biraz olsun koruyabilmek umuduyla fısıldayarak konuşuyorlardı.

"Zaman çok acayip," dedi Ben. "Bilimin bundan sonra ele alacağı konu belki de zaman olacak diye düşünüyorum."

"Nasıl yani?" dedi Rose.

"Şey, *sen de* bilirsin," dedi Ben. "Bazen iki yıl on dakika gibi gelir. Bazen de on dakika iki yıl gibi."

"Ne zaman mesela?" dedi Rose.

"Mesela şimdi," dedi Ben.

"Şimdi nasıl?" dedi Rose ses tonuyla bunu zaten bildiğini hissettirerek. "Ne demek istiyorsun?"

"Demek istediğim," dedi Ben, "Sanki saatlerdir dans ediyoruz. Sanki seni bütün hayatım boyunca tanıyordum."

"Çok acayip," dedi Rose.

"Nasıl yani?" dedi Ben.

"Ben de öyle hissediyorum," diye mırıldandı Rose.

Ben zamanda geriye karambol ederek lisedeki mezuniyet törenine, çocukluğun sona erdiği, yetişkinliğin yıpratıcı lanetinin başladığı o zamana gitti. Mezuniyet balosu ger-

çekdışı bir cümbüştü. Şimdi o his geri gelmişti. Ben önemli biriydi. Çıktığı kız dünyadaki en güzel şeydi. Her şey güzel olacaktı.

"Rose," dedi Ben. "Ben, kendimi sanki yuvaya dönmüş gibi hissediyorum. Ne demek istediğimi anlıyor musun?"

"Evet," dedi Rose.

Başını arkaya yatırdı, gözleri kapandı.

Ben öpmek için ona doğru eğildi.

"Iyi çalış," dedi Kilraine'nin serveti. "Bu on milyon dolarlık bir öpücük."

Ben'le Rose donup kaldılar.

"Dört dudağa on iki milyon dolar, dudak başı üç milyon eder," dedi Kilraine'nin serveti.

"Rose, bak... Ben..." dedi Ben. Söyleyecek bir şey bulamadı.

"Anaparaya hiç dokunmadan," dedi on iki milyon, "Eline günde bin dolar geçiyor *olmasaydı*, seni yine de seveceğini söylemeye çalışıyor. Anaparan boğa piyasasında tavanı delip geçiyor *olmasaydı*, kendi cebinde de üç-beş kuruş *olsaydı*, çalışmaktan gına getirmiş *olmasaydı* da sevecekti seni. Parayı neredeyse tadını damağında hissedecek kadar çok *istemeseydi*, hayatı boyunca kendi Crosby Striper'iyle, Jacobson olta, Strozier makara, Matthews ip ve bir kasa soğuk Schlitz'le beraber lüfer avına çıkmayı istememiş olsaydı da *sevecekti*."

Kilraine'nin serveti nefeslenmek için ara verir gibi oldu.

Ben'le Rose ayrıldı. Elleri cansız bir hareketle yanlarına düştü. "Çok para kazanmanın yolunun," dedi on iki mil-

yon dolar, "Tanrı da biliyor ya, evlenmek olduğunu yüzlerce kez *söylememiş* olsaydı da sevecekti." Kilraine'nin serveti son hamle için etraflarını kuşattı. Ama buna hiç gerek yoktu. Aşkla dolu o mükemmel an çoktan ölmüş, pörtlemiş gözlerle, kaskatı, yere serilmişti.

"Artık iyi geceler desek iyi olacak sanırım," dedi Rose, Ben'e. "Kaloriferleri falan yaktığın için, çok sağ ol."

"Yardım edebildiysem, ne mutlu," dedi Ben üzgün üzgün.

On iki milyon dolar öldürücü darbeyi indirdi. "Seni seviyor, Rose," dedi, "Hiç kimsenin baş döndürücü bir güzellik ya da kişilikli bir kız diyeceği bir tip olmasan da, sana şimdiye kadar *sadece* hasta bir adam âşık olmuş olsa da."

"İyi geceler," dedi Ben. "İyi uykular."

"İyi geceler," dedi Rose. "Renkli rüyalar."

Ben bütün gece, o dağınık, daracık yatağında, Rose'nin iyi yönlerinin - on iki milyondan daha çekici olabilecek bütün iyi yönlerinin - bir envanterini çıkardı. O gerginlikle, yatağın yanındaki duvar kâğıtlarını soydu.

Şafak söktüğünde, on iki milyonun sesini bastırmanın ancak bir öpücükle mümkün olabileceğinden emindi artık. Rose ile ikisi, Kilraine'nin servetinin yapabileceği pis yorumların hepsini duymazdan gelerek öpüşebilirlerse, aralarında her şeyden önce bir aşk olduğunu birbirlerine kanıtlayabileceklerdi. Sonra da sonsuza dek mutlu yaşayacaklardı.

Rose'nin kalbini fethetmeye, onu erkekliğiyle etkisi altına almaya karar verdi Ben. Sonuçta, her şeyin ötesinde, bir *erkek* ve bir *kadındılar*.

O sabah saat dokuzda, Ben Kilraine'nin kır evinin devasa kapı tokmağını kaldırdı. Bıraktı. O *güm* sesi on dokuz odada birden yankılandı ve kesildi.

Kalçalarına kadar gelen balıkçı çizmeleri, üst üste iki pantolon, dört kazak ve kötü kahramanların giydiği türden siyah bir kepten oluşan midye toplama kıyafetiyle, Paul Bunyan[3] gibi kocaman bir adam olmuştu Ben. Midye tırmığını savaş baltası gibi tutuyordu. Yanında duran kovaya çuval bezinden bir torba tıkıştırılmıştı.

Kapıyı, üzerine yarım metre arayla papatyalar dizilmiş bir sabahlıkla, Kilraine servetinin vârisi açtı. "Evet?" dedi Rose. Bir adım geriye çekildi. "Ah, sen misin," dedi. "Seni çizmeli görmeye alışkın değilim."

Ben giysilerinin de desteğiyle o ağır ve kayıtsız erkek havasını korudu. "Plajınızda midye toplamak isterdim, sizin için sakıncası yoksa," dedi.

Rose çekimser görünse de, ilgilenmişti. "Yani orada midyeler mi var, diyorsun?"

"Evet efendim," dedi Ben. "Kiraz çekirdeği midyeler."

"Şey, hiç duymamıştım," dedi Rose. "Lokantalardaki gibi mi?"

"Satın alan onlardır zaten," dedi Ben.

"Bak sen, Tanrı Cape Codlulara ne kadar iyi davran-

[3] Amerikan masal kahramanı (ç.n.)

mış, değil mi," dedi Rose, "İhtiyacı olan herkesin alabileceği o kadar çok yiyecek vererek?"

"Evet," dedi Ben. Kepine dokundu. "Neyse, her şey için teşekkürler." Arkasına dönüşünün zamanlamasını özenle, o anda hayatından da çıkıp gittiğini, Rose'nin çok iyi anlayabileceği bir şekilde yaptı. Sonra birdenbire geri dönüp tutkuyla sarıldı ona.

"Rose, Rose, Rose," dedi Ben.

"Ben, Ben, Ben," dedi Rose.

Kilraine'nin serveti kır evinin derinliklerinden bir yerden bağırdı sanki. Daha öpüşemeden, yine yanlarında bitmişti. "Bunu görmem lazım, bakalım on iki milyon dolarlık öpücük nasıl bir şeymiş," dedi.

Rose başını kurtardı."Yo, yo, yo, Ben, hayır," dedi.

"Başka her şeyi unut," dedi Ben. "Önemli olan biziz."

"Eski bir şapkayı unutur gibi, on iki milyon doları da unutuver gitsin," diye dalga geçti Kilraine'nin serveti. "On iki milyon için çoğu erkeğin söyleyeceği yalanları unut gitsin."

"Neyin önemli olduğunu bir daha asla bilemeyeceğim," dedi Rose. "Bir daha hiçbir şeye ve hiç kimseye inanamayacağım." Sessizce gözyaşları dökerek, kapıyı Ben'in suratına kapattı.

"Elveda Romeo," dedi on iki milyon Ben'e. "Böyle hüzünlü görünme. Dünya Rose kadar iyi ve ondan daha güzel kızlarla dolu. Hepsi de aşk, aşk ve sadece aşk için, senin gibi bir erkekle evlenmeyi beliyor."

Ben ağır ağır, kırık bir kalple, evden uzaklaştı.

"Ve dünyayı döndüren şey," diye seslendi Kilraine'nin serveti arkasından, "Hepimizin bildiği gibi, aşktır."

Ben çuval bezinden torbayı Kilraine'nin kır evinin önündeki plaja bırakıp, kovası ve tırmığıyla, bata çıka denizin içine girdi. Tırmığın dişlerini körfezin tabanına gömüp kumların içinde sürükledi.

Ispiyoncu bir takırtı tırmığın sapından geçerek Ben'in eldivenli parmaklarına ulaştı. Ben sapını aşağı doğru bastırıp, tırmığı sudan çıkardı. Dişlerin üzerinde üç tane tombul midye vardı.

Aşkı ve parayı düşünüp durmaya bir son vermiş olmaktan memnundu Ben. Kalın yünlülerin verdiği o güzel hisse sarınmış, bir tek denizin sesini dinleyerek, kendini deniz altında hazine aramaya kaptırdı.

Bir saat boyunca kaptırdı ve bu süre içinde yaklaşık on kilo midye topladı.

Suyun içinde yürüyerek plaja döndü, kovasındakileri torbanın içine boşaltıp ve bir sigara içerek dinlendi. Kemikleri erkeksi bir doyum hissiyle, tatlı tatlı sızlıyordu.

Iki yıldır ilk kez, o günün ne kadar güzel bir gün olduğunu, dünyanın ne kadar güzel bir yerinde yaşadığını fark etti.

Sonra zihni sayılarla oynamaya başladı: Yirmi kilo basına altı dolar... üç saatte yirmi kilo... günde altı saat... haftada altı gün... odanın kirası, haftada sekiz dolar... yemek, günde bir buçuk dolar... sigara, günde kırk sent... banka borcunun faizi, ayda on beş dolar...

Para; bu sefer büyük bir para değil, küçük paralar, yine Ben'le konuşmaya başlamıştı. Kız kurusu bir cadı gibi korkularla dolu ve hırçın, Ben'in başını ütüleyip beynini didikledi, dırdır edip mızmızlandı.

Ben'in ruhu eski bir elma ağacı gibi burkulup boğumlandı. Markette iki yıl boyunca onu esir alan, lisedeki güllük gülistanlık günlerden sonra ettiği bütün tebessümlerini ekşiten o aynı sesi duyuyordu yine.

Dönüp Kilraine'nin kır evine baktı Ben. Rose'nin süzgün yüzü üst katlardaki pencerelerin birinden ona bakıyordu.

Ben o tutsak düşmüş genç kızı görüp kendi tutsaklığını hatırlayınca, paranın başında milyar dolar, kuyruğunun ucunda tek bir peni olan, koca bir ejderha olduğunu anladı. Dünyada ne kadar kadın ve erkek varsa, onun da o kadar çok sesi vardı ve ona kulak asacak kadar budala olan herkesi tutsak alıyordu.

Ben midye torbasını omzuna atıp bir kez daha Kilraine'nin kır evinin kapısına gitti.

Kapıyı yine Rose açtı. "Lütfen, lütfen git buradan," dedi cılız bir sesle.

"Rose," dedi Ben, "Belki biraz midye istersin dedim. Buharda pişirilip eritilmiş tereyağı ya da margarine batırıldıklarında çok lezzetli olurlar."

"İstemem, teşekkürler," dedi Rose.

"Sana *bir şey* vermek istiyorum Rose," dedi Ben. "Midyeden başka hiçbir şeyim yok. On iki milyon tane midye değil ama yine de midye işte."

Rose irkildi.

"Tabii," dedi Ben Rose'nin yanından geçip uzun adımlarla salona girerek, "Birbirimize âşık olup evlenirsek, o zaman ben de senin kadar zengin olacağım. Ihtiyar Kilraine'nin sana hediye ettiği gibi çılgınca bir tatil kazanmış olacağım ben de."

Rose şok içindeydi. "Buna gülmem mi gerekiyor?" dedi. "Böyle konuşarak komiklik mi yaptığını zannediyorsun?"

"Gerçek bu," dedi Ben. "Önemli olan bundan ne çıkardığın. Tanrı'nın da bildiği bir gerçek." Nemlendirici kutusundan eski bir puro aldı. Dıştaki yapraklar parmakları arasında ufalanıp halıya döküldü.

"Sana güzel güzel gitmeni söyledim," dedi Rose öfkeyle. "Şimdi de yanılgıya yer bırakmayacak şekilde, lütfen defol, diyorum. Ne kadar haklı olduğumu görebiliyorum, seni hiç tanımıyormuşum." Tir tir titriyordu. "Kaba, küstah..."

Ben midyelerini bırakıp purodan geriye kalan şeyi yaktı. Tek ayağını pencere eşiğine dayayıp kalçasını yana çıkartarak mükemmel bir kibirli erkek pozu aldı. "Rose," dedi, "Senin şu lanet olasıca, budala talih kuşun nerede biliyor musun?"

"Bütün ülkede yatırımları var," dedi Rose.

Ben purosuyla salonun bir köşesini gösterdi. "Ait olduğu yerde, şu köşede durmuş somurtuyor," dedi, "Çünkü *onun* söyleyeceği her şeyi *ben* söyledim."

Rose şaşkın gözlerle köşeye baktı.

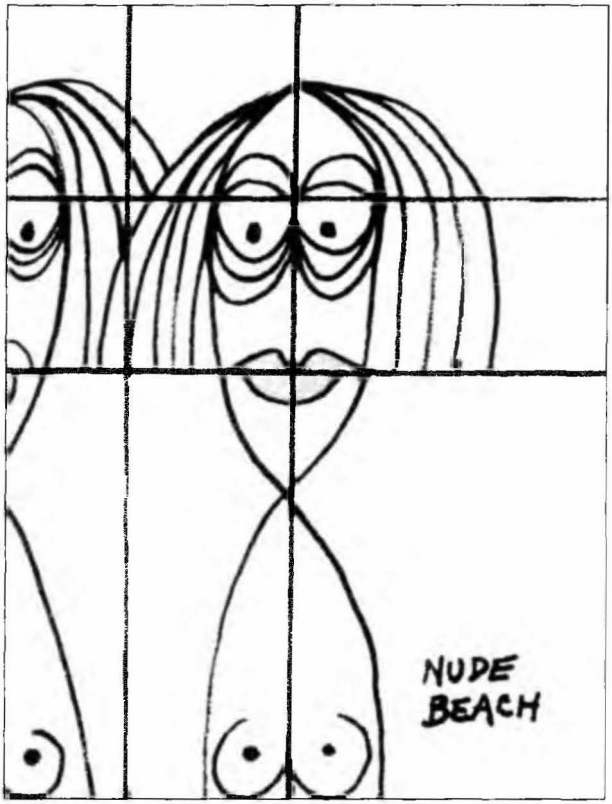
"Parayla ilgili bildiğim bir şey varsa," dedi Ben, "O da ona nazik davranılamayacağıdır. İkircikli bir şey söyleme-

sine izin ver; hemen söyler." Penceredeki ayağını yere indirdi. "Harisçe bir şey söylemesine izin ver, söyler." Purosunu bir kül tablasına bıraktı. "Ürkünç bir şey söylemesine izin ver, söyler."

"Ona elini verirsen," dedi Ben, "Kolunu kurtaramazsın." Eldivenlerini çıkartıp ellerini pencere eşiğine dayadı. "Tek söyleyebileceğim, seni sevdiğim Rose," dedi. "Seni mutlu etmek için elimden geleni yaparım. Sen de seviyorsan, öp ve rüyamda bile göremeyeceğim kadar zengin et beni. Ondan sonra da, şu midyeleri pişirelim."

Rose gözlerini o köşeden ayırmadan bir an düşündü. Sonra Ben'in istediği şeyi yaptı.

Kilraine'nin serveti bir kez daha konuştu sanki. "Hizmetinizdeyim," dedi.

NUDE
BEACH

ŞARLATANLAR

Hayat Durling Stedman'a iyi davranmıştı. Istakoz çorbası renginde bir Cadillac kullanırdı. Cadillac'ın arka tamponunda Stedman'ın gümüş rengi, tekerlekli evini ilkbaharda Cape Cod'a, sonbaharda Florida'ya çeken koca bir bağlantı kancası vardı. Stedman bir sanatçıydı, resimler yapardı. Ama ressama benzemezdi. Sermayesinin bir bölümü ayakları yere basan bir iş adamı, maaş ödemenin ne demek olduğunu bilen bir serbest yatırımcı, çoğu sanatçının hayalperest, çoğu sanat eserinin saçmalık olduğuna inanan, adam gibi bir adam gibi görünmekti. Altmış yaşındaydı ve George Washington'a çok benzerdi.

Florida, Seminole Highlands'daki sanatçılar kolonisinde, stüdyosunun üstüne astığı tabela her şeyi anlatıyordu: 'Durling Stedman-Halis Muhlis Sanat'. Hayat mücadelesi veren soyut ressamların ortasına dükkân açmıştı. Böyle yaparak kurnazlık etmişti çünkü turistlerin çoğu soyutçuları anlamıyor ve onlara öfke duyuyordu. Sonra da, bütün o zırvalıkların ortasında canları sıkılmış, söylenip duran turistler Stedman'la ve onun eserleriyle karşılaşırlardı. Stedman'ın tabloları birer kartpostal kadar güzeldi. Stedman ise kendi şehirlerinden bir dostları gibiydi.

"Ben çöldeki bir vahayım," derdi sık sık.

Her gece bir gösteri düzenler, stüdyosunun önündeki bir şövalede resim yapardı. Kalabalık bir seyirci önünde, tam bir saatte bitirirdi resmini. Işinin bittiğini tabloya altın

bir çerçeve takarak gösterirdi. Seyirciler o zaman konuşup alkışlayabileceklerini anlarlardı. Ani bir gürültü o başyapıtı bozamazdı artık çünkü başyapıt bitmiş olurdu.

Çerçeveye tutturulmuş bir kartta başyapıtın fiyatı yazardı: "Çerçeve dahil, 65.000. Taksit planı için bize danışınız." Karttaki bu 'biz' Stedman ve eşi Cornelia demekti. Cornelia sanattan pek anlamaz ama kocasının yeni Leonardo da Vinci olduğuna inanırdı.

Böyle düşünen bir tek Cornelia da değildi.

"Yemin ederim," dedi gösteriyi izleyenler arasındaki, yıldırım çarpmış gibi görünen bir kadın, "O huş ağaçlarını yaparken, sanki huş ağacı kabuğundan yapılmış bir boya kullanıyordunuz, insanın tek yapması gereken boyayı alıp sürmekti ve huş ağacı beliriveriyordu. Bulutlar da aynı; sanki buluttan yapılmış bir boya kullanıyordunuz ve insanın tek yapması gereken boyayı üst tarafa şöyle bir sürüvermekti."

Stedman paletiyle fırçasını muzip bir tavırla kadına uzattı. "Buyurun öyleyse hanımefendi," dedi. Yüzünde sakin ama boş bir tebessüm belirdi, bunun da gösterinin bir parçası olduğu belliydi. Çünkü her şey yolunda değildi. Programında olan bu gösteriyi yapmaya gelirken, karısını gözyaşları içinde bırakmıştı.

Stüdyonun arkasındaki karavanda kalan Cornelia'nın, hâlâ akşam gazetesinde çıkan yazı yüzünden ağladığını zannediyordu. Gazetede yazan bir sanat eleştirmeni Stedman'a göz kamaştıran bir şarlatan demişti.

"Dünyada olmaz!" dedi Stedman'ın paletle fırçayı uzattığı kadın. "Ben hiçbir şeyi bir şeye benzetemem." Geri çekilip ellerini arkasına koydu.

Sonra, bembeyaz bir suratla ve tir tir titreyerek, Cornelia ortaya çıktı, stüdyodan çıkıp kocasının arkasında durdu. "Bütün bu insanlara bir şey söylemek istiyorum," dedi.

Bütün o insanlar onu daha önce hiç görmemişti. Ama o anında kendisiyle ilgili bir sürü şey öğrenmelerini sağladı. Ürkek, mütevazı ve çekingendi, daha önce topluluk önünde hiç konuşmamıştı. Açıkçası, dilini ancak birinci dereceden bir felaket çözebilirdi. Cornelia Stedman bir anda evrenselleşti, yılların ev kadını olan bütün o tatlı, sessiz, sevgi dolu, şaşkına dönmüş kadınların temsilcisi oldu.

Stedman'ın dili tutulmuştu. Böyle bir şeyi hiç beklemiyordu.

"Kocam bundan on gün sonra," dedi Cornelia titrek bir sesle "Altmış yaşında olacak. Dünyanın en sonunda uyanıp onun gelmiş geçmiş en büyük ressamlardan biri olduğunu kabul etmesi için daha ne kadar beklememiz lazım, merak ediyorum." Dudağını ısırarak gözyaşlarına engel olmaya çalıştı.

"Gazetedeki çokbilmiş bir sanat eleştirmeni kocamın bir çeşit şarlatan olduğunu söylüyor." Artık gözyaşlarını tutamadı. "Bütün hayatını sanata adamış bir adam için ne hoş bir yaş günü armağanı," dedi.

Bu düşünce onu öyle sarsmıştı ki bir sonraki cümlesine başlamakta zorlandı. "Kocam," dedi sonunda, "Seminole Highlands Sanat Derneği denen derneğin yıllık sergisine on tane güzelim tablo verdi ve hepsi de reddedildi." Sokağın karşısındaki bir stüdyonun penceresinde duran tabloyu gösterdi. Dudakları oynadı. Devasa, insanı şok eden

bir soyutlama olan tablo hakkında bir şeyler söylemeye çalıştı ama gırtlağından anlamlı bir ses çıkartamadı.

Cornelia'nın konuşması bitmişti. Stedman onu tatlı tatlı avutarak stüdyoya götürüp kapıyı kapattı.

Karısını öpüp ona bir içki hazırladı Stedman. Tuhaf bir duruma düşmüştü çünkü gerçekten de şarlatan olduğunu çok iyi biliyordu. Resimlerinin berbat olduğunu, iyi bir resmin nasıl olması gerektiğini, iyi bir ressamın nasıl olması gerektiğini biliyordu. Ama bu bilgiyi eşine hiç aktarmamıştı nedense. Cornelia'nın berbat bir zevki vardı ama kocasının yeteneğini böyle göklere çıkarması Stedman'ın hayatındaki en değerli şeydi.

Cornelia içkisini bitirirken son sözünü de söyledi. "Senin güzelim resimlerinin hepsi reddedildi," dedi. Artık titremeyen ve ölümcül bir silaha dönüşmüş olan eliyle sokağın karşısındaki tabloyu gösterdi. "Sokağın karşısındaki şu pislikse birincilik ödülü aldı."

"Eh, balım," dedi Stedman, "Her zaman dediğim gibi, iyi şeylerin yanında kötü olanları da kabul etmeliyiz, ki iyi olanları da yabana atamayız." Sokağın karşısındaki resim, muazzam bir hayal gücüyle yapılmış, güçlü, yapmacıksız bir resimdi. Ve Stedman bunu biliyor, iliklerine kadar hissediyordu.

"Bir sürü resim tarzı var balım," dedi, "Ve bazı insanlar bir tarzı, bazıları da başka bir tarzı sever; hayatın cilvesi bu."

Cornelia sokağın karşısına bakmaya devam etti. "Ben bu şeyi evimden içeriye bile sokmazdım," dedi karanlık bir yüzle. "Sana karşı kurulmuş büyük bir komplo var," dedi, "Ve artık buna bir dur deme zamanı geldi."

Yavaşça, tehlikeli bir havayla, gözlerini sokağın karşısından ayırmadan ayağa kalktı Cornelia. "Bu kadın pencereye ne yapıştırıyor öyle?"

Sokağın karşısındaysa, Sylvia Lazarro kocasına ait stüdyonun ön penceresine bir gazete yazısı bantlıyordu. Stedman'a şarlatan diyen gazete yazısını.

Yazıyı şarlatan olayı yüzünden değil, kocası John Lazarro hakkında yazılanları herkesin görebilmesi için bantlıyordu Sylvia. Lazarro'nun Florida'da resim yapan soyutçular arasındaki en heyecan verici genç ressam olduğu söyleniyordu yazıda. Lazarro'nun karmaşık duyguları inanılmaz derecede basit unsurlarla ifade edebildiği söyleniyordu. Lazarro'nun resimlerini dünyadaki en nadır bulunan boyayla yaptığı, Lazarro'nun ruhuyla resim yaptığı, söyleniyordu.

Ayrıca Lazarro'nun Chicago'nun kenar mahallelerinden birinde keşfedildiği, sanat kariyerine mucize çocuk olarak başladığı söyleniyordu. Daha yirmi üç yaşındaydı. Akademiye gitmemişti. Kendi kendini eğitmişti.

Bütün övgülerle birlikte iki yüz dolarlık birincilik ödülünü de kazanan tablo, gazeteden kesilmiş olan yazının yanında, pencerede duruyordu.

Lazarro tabloda fırtınadan hemen önceki o gebe durağanlığı, dev sızıyı ve soğuk terleri tuvale hapsetmeye çalışmıştı. Bulutlar gerçek bulut gibi değildi. Büyük ve gri - granit kadar sert ama yine de süngerimsi ve ıpıslak - kayalara benziyorlardı. Yeryüzü de gerçek yeryüzüne benzemiyordu. Sıcak, leke leke olmuş, bakır bir yüzey gibiydi.

Görünürde sığınacak bir yer yoktu. Tanrı'nın unuttuğu o yerde Tanrı'nın unuttuğu o ana yakalananlar o dev ve ıpıslak kayaların altındaki sıcak bakırın üstüne sinmek zorundaydı, Doğanın az sonra üzerlerine savuracağı şey her neyse, ona katlanmak zorundaydılar.

İnsanın içini karartan, ancak bir müzenin ya da bu işi ciddiye alan bir koleksiyoncunun kapısından içeri sokabileceği bir resimdi. Lazarro pek fazla satış yapabilen bir ressam değildi.

Lazarro'nun kendisi de insanın içini karartan - görünüşte yontulmamış ve öfkeli - bir adamdı. Tehlikeli görünmek, kıl payı kaçırdığı serseriliği dış görünümünde yaratmak hoşuna gidiyordu. Ama tehlikeli değildi. Korkuyordu. Dünyadaki en büyük şarlatan olmaktan korkuyordu.

Karanlıkta, elbiseleriyle yatağa uzanmıştı. Stüdyosunda bir tek yolun karşısındaki Stedman'ın müsrif aydınlatma düzeninden gelen ışık vardı. Suratını asmış, iki yüz dolarlık birincilik ödülüyle almayı ümit ettiği hediyeleri düşünüyordu. Hediyeler karısının olacaktı ama alacaklılar bütün ödül parasını hemen kapıvermişti.

Sylvia pencerenin başından ayrılıp yatağın ucuna oturdu. Lazarro ona kur yapmaya başladığında şen şakrak, dertsiz tasasız bir garsondu Sylvia. Karmaşık ve dahi bir kocayla geçen üç yılın ardından gözlerinin etrafında çizgiler oluşmuştu. Şen şakraklığı da fatura tahsildarları tarafından azimli ve mutlu bir çaresizliğe dönüştürülmüştü. Ama Sylvia'nın pes etmeye niyeti yoktu. Kocasının yeni Raphael olduğunu düşünüyordu.

"Adamın gazetede senin için neler dediğini niye okumuyorsun?" dedi.

"Sanat eleştirmenlerinin dilinden hiç anlamıyorum," dedi Lazarro.

"Onlar senin dilinden iyi anlıyor ama," dedi Sylvia.

"Yihuu," dedi Lazarro duygusuz bir sesle. Eleştirmenler onu övdükçe, o da kayalarla dolu bir gökyüzünün altındaki sıcak bakırın üstüne daha fazla siniyordu gizliden gizliye. Elleriyle gözlerindeki disiplin o kadar azdı ki en basit şeyi bile olduğu gibi çizemiyordu. Vahşi resimler çizmesi vahşeti resmetmek istemesinden değil, başka türlü resim yapmayı beceremeyişindendi. Yüzeyde, Stedman'ı sadece hor görüyordu Lazarro. En derinlerinde bir yerdeyse, Stedman'ın elleriyle gözlerine hayranlık duyuyordu; Stedman ne isterse onu yapan ellerle gözlerdi onlar.

"On gün sonra Lord Stedman'ın yaşgünü," dedi Sylvia. Zengin oldukları için - Lazarro'larsa çok fakir olduğu için - Stedman'lara 'Lord ve Leydi Stedman' ismini takmıştı. "Leydi Stedman az önce karavandan çıkıp bununla ilgili bir konuşma yaptı."

"Konuşma mı?" dedi Lazarro. "Leydi Stedman'ın dili yok zannederdim."

"Bu gece vardı," dedi Slvia. "Gazetede kocasına şarlatan dendi diye küplere binmiş."

Lazarro sevgiyle karısının elinden tuttu. "Biri bana böyle dese, sen de beni korur muydun bebeğim?"

"Sana öyle bir şey diyeni öldürürüm," dedi Sylvia.

"Sigaran yok, değil mi?" dedi Lazarro.

"Bitti," dedi Sylvia. Sigaraları öğleyin bitmişti.

"Belki bir yerlerde saklı bir paket bulursun demiştim," dedi Lazarro.

Sylvia ayaklandı. "Komşudan bir tane ödünç alayım," dedi.

Lazarro eline yapıştı. "Yo, hayır, hayır," dedi. "Artık komşudan bir şey alma."

"Canın çok sigara çektiyse..." dedi Sylvia.

"Önemli değil. Unut gitsin," dedi Lazarro biraz hırçınlaşarak. "Zaten bırakıyorum. Ilk birkaç gün en zorudur. Hem paradan tasarruf, kendini de daha iyi hissedersin."

Sylvia kocasının elini sıkıp bıraktı, ahşap görünümlü duvara girip yumruklarıyla vurdu. "Haksızlık bu," dedi sitem dolu bir sesle. "Onlardan nefret ediyorum."

"Kimden nefret ediyorsun?" dedi Lazarro doğrularak.

"Lord ve Leydi Stedman'dan!" dedi Sylvia sıkılmış dişlerinin arasından. "Orada paralarıyla gösteriş yapıyorlar. Lord Stedman ağzına o yirmi beş sentlik, kocaman, tombul purosunu sokmuş - çuvalla o aptal tablolarından satıyor - sense dünyaya yepyeni, muhteşem ve özgün bir şey getirmeye çalışıyor, istediğin zaman bir sigara bile içemiyorsun!"

Biri sertçe kapıya vurdu. Stedman'ın gösterisini izleyen seyirciler sokağın karşısına geçmiş gibi, küçük bir kalabalığın sesleri duyuldu.

Sonra kapının önünde Stedman'ın kendisi konuştu ve "Haydi ama balım!" dedi.

Sylvia gidip kapıyı açtı. Dışarıda pek mağrur bir Leydi Stedman, pek zavallı bir Lord Stedman ve olayla pek ilgili bir kalabalık vardı.

"Şu rezil şeyi pencerenden hemen kaldırıyorsun," dedi Cornelia Stedman, Sylvia Lazarro'ya.

"Neymiş o penceremden kaldıracağım şey?" dedi Sylvia.

"O gazete yazısını kaldır pencerenden," dedi Cornelia.

"Ne varmış o yazıda?" dedi Sylvia.

"O yazıda ne olduğunu çok iyi biliyorsun," dedi Cornelia.

Lazarro kadınların seslerinin yükseldiğini duydu. Sesler ilk başta yeterince zararsız - sadece amaca yönelik - gibiydi. Ama her bir cümle bir öncekinden daha yüksek bir tonda bitiyordu.

Lazarro stüdyonun kapısına tam zamanında giderek, iki tatlı kadın - üstlerine fazla gidilmiş iki tatlı kadın - arasında bir kavganın patlak vermesinden hemen önceki o ana tanıklık edebildi. Cornelia ile Sylvia'nın tepesine asılı kalmış gibi görünen bulutlar dev ve yağmura gebe bulutlar değildi. Fosforlu, zehir yeşili bir renkteydiler.

"Yani," dedi Sylvia canlı bir sesle, "Senin kocanın şarlatan olduğunu söyleyen bölümü mü, yoksa benim kocamın harika olduğunu söyleyen bölümü mü diyorsun?"

Fırtına o anda koptu.

İki kadın birbirine hiç dokunmadı. Sadece karşılıklı durup birbirlerinin yüzüne korkunç gerçekleri haykırdılar. Ve haykırdıkları şey her ne olursa olsun, birbirlerini hiç incitemiyorlardı. Nihayet patlak vermiş bir savaşın o çılgınca sevinci, ikisini de kendine getirmişti.

Asıl ayaklar altına alınan şey kocalarının gururuydu. Cornelia'nın her laf sokuşunda, Lazarro yumruk yemişe dönüyordu. Onun nasıl da beceriksiz bir sahtekâr olduğunu çok iyi biliyordu bu kadın.

Stedman'a baktığında, Sylvia ne zaman iyi bir hamle yapsa, Stedman'ın da yüzünü buruşturup nefesini tuttuğunu gördü Lazarro.

Kavga durulma aşamasına geçtiğinde, kadınların sözleri de daha net, daha kasıtlı sözlere dönüştü.

"Kocamın huş ağacından yapılmış bir kanoda ya da vadideki bir kulübede oturan aptal bir Kızılderili resmi yapamayacağını mı zannediyorsun sen cidden?" dedi Sylvia Lazarro. "Bunu yapmak için düşünmesine bile gerek yok! Onu tarzı öyle çünkü eski takvimleri kopya etmeyecek kadar dürüst bir insan."

"Sen benim kocamın koca koca fasa fisolar yapıp şık şık isimler koyamayacağını mı sandın?" dedi Cornelia Stedman. "Çokbilmiş eleştirmen arkadaşlarınızdan biri gelip, 'İşte ben gerçek ruh diye buna derim,' desin diye boyaları alıp oraya buraya bulaştıramayacağını mı zannettin? Cidden böyle mi düşünüyorsun?"

"Öyle düşündüğümden emin olabilirsin," dedi Sylvia.

"O zaman küçük bir yarışmaya ne dersin?" dedi Cornelia.

"Nasıl dersen, öyle olsun," dedi Sylvia.

"Pekâlâ," dedi Cornelia. "Bu gece kocan cidden bir şeylere benzeyen bir resim yapacak; benim kocam da sizin ruh dediğiniz o şeyle resim yapacak." Kır saçlarla dolu başını arkaya attı. "Bakalım yarın kim tükürdüğünü yalıyor."

"Anlaştık," dedi Sylvia mutlu mesut. "Anlaştık."

"Bildiğin boya işte, sık gitsin," dedi Cornelia Stedman. Kendini harika hissediyor, yirmi yaş gençleşmiş görünüyordu. Kocasının omzunun üstünden bakıyordu.

Stedman karamsar bir yüzle boş bir tuvalin karşısına oturmuştu.

Cornelia bir boya tüpü alıp iyice sıkarak tuvalin üstünde lâl rengi bir solucan bıraktı. "Pekâlâ," dedi, "Buradan başla işte." Stedman cansız bir hareketle fırçayı alsa da, bir şey yapmadı. Başaramayacağını biliyordu.

Sanattaki başarısızlığıyla yıllar boyu mutlu mesut yaşayıp gitmişti. Başarısızlığın üzerine hazır paranın şekerini serpmeyi becerebilmişti. Ama şimdi başarısızlığının ona en ham, en çarpıcı haliyle gösterileceğinden, elinden bu korkunç gerçeği kabul etmekten başka bir şey gelmeyeceğinden emindi.

Lazarro'nun şu anda, sokağın karşısında, Cornelia'yı ve gösterilerini izleyen seyircileri bile hayrette bırakacak kadar iyi çizilmiş ve capcanlı bir tablo yarattığından hiç kuşkusu yoktu. Stedman ise öyle bir utanç yaşayacaktı ki bir daha eline asla fırça alamayacaktı.

Tuval hariç her yere göz gezdiriyor, daha önce hiç görmemiş gibi stüdyonun duvarlarındaki resimlerle tabelaları inceliyordu. "Yüzde onluk depozitle Stedman'ın yaptığı her şeyi ayırtabilirsiniz," diyordu bir tabelada. "Ekstra ödeme yapmanıza gerek yok," diyordu başka bir tabelada, "Stedman müşterinin perdelerini, halısını ve döşemelik kumaşlarını günbatımı renklerinde resmedebilir." "Stedman," diyordu başka bir tabelada da, "Herhangi bir fotoğraftan gerçek bir yağlıboya tablo yapabilir." Bu pek hamarat Stedman'ın kim olduğunu düşünürken buldu kendini Stedman.

Stedman şimdi Stedman'ın çalışmalarını inceliyordu. Bütün tablolarda ortak bir tema vardı, yontulmamış taştan yapılmış bacasından dumanlar çıkan, şirin bir kulübecik. Hiçbir kurdun bir üfleyişte yıkamayacağı kadar sağlam bir kulübeydi bu. Ve Stedman nereye yerleştirmiş olursa olsun, kulübe sanki diyordu ki, "Gir içeri, bitkin yabancı, her kim olursan ol, gir içeri de, kemiklerini dinlendir."

Stedman kendi bedenini kulübenin içine sürükleyip, kapılarla kepenkleri kapatıp ateşin önüne sokulabilmeyi istedi. Aslında, son otuz beş yılı orada geçirmiş olduğunu, belli belirsiz de olsa, anlar gibi oldu.

Şimdiyse onu dışarıya sürüklüyorlardı.

"Hayatım?" dedi Cornelia.

"Hm?" dedi Stedman.

"Buna memnun olmadın mı?" dedi Cornelia.

"Memnun mu?" dedi Stedman.

"Kimin gerçek sanatçı olduğunu ortaya çıkartacağımız için?" dedi Cornelia.

"Olmaz mıyım hiç," dedi Stedman. Yüzünde zoraki bir tebessüm belirdi.

"Öyleyse neden bir an önce resme başlamıyorsun?" dedi Cornelia.

"Neden olmasın?" dedi Stedman. Fırçasını kaldırıp lâl rengi solucana fiskeleme darbeler indirdi. Birkaç saniye içinde bir grup lâl rengi huş ağacı yaratmıştı. Hiç düşünmeden onlarca fırça darbesi daha yaptı ve ağaçların yanına lâl rengi küçük bir kulübe dikildi.

"Kızılderili, bir Kızılderili yap," diyerek bir kahkaha attı

Sylvia çünkü Stedman hep Kızılderililer yapardı. Lazarro'nun şövalesine yeni bir tuval koyup parmak ucuyla bir taslak çizdi. "Parlak kırmızı olsun," dedi, "Ve bir de kartal gagası olsun. Arka plandaki bir dağın üstüne batan güneş yap, dağın yamacına da küçük bir kulübe koy."

Lazarro'nun bakışları donuktu. "Hepsi tek bir resimde mi?" dedi kasvet dolu bir sesle.

"Tabii ki," dedi Sylvia. Yeniden kabı kabına sığmayan, taze bir gelin olmuştu. "İçine ne koyabilirsen koy, ki çocuklarının bile senden daha iyi resim yaptığını söyleyip duran insanların çenesi sonsuza kadar kapanmış olsun."

Lazarro kamburunu çıkartıp gözlerini ovuşturdu. Çocuk gibi resim yaptığı kesinlikle doğruydu. Insana parmak ısırtacak, çılgın bir hayal gücüne sahip bir çocuk gibi, ama yine de çocuk gibi, resim yapıyordu. Aslında, şu anda yaptığı bazı şeyler, çocukken yaptıklarından neredeyse ayırt edilemeyecek şeylerdi.

İlk çalışmasının belki de yaptığı en müthiş şey olduğunu düşünürken buldu Lazarro kendini. Önemli denebilecek ilk çalışmasını, Chicago'daki yükseltilmiş bir demiryolunun gölgesinde, bir kaldırımın üstüne, çalıntı renkli tebeşirlerle yapmıştı. O zaman on iki yaşındaydı.

İlk çalışmasına kenar mahalle kurnazlığıyla, yarı gırgırına, yarı eşek şakası olarak başlamıştı. Renkli tebeşirle yaptığı resim büyüdükçe büyümüş, gitgide daha da çılgınlaşmıştı. Siyah şimşeklerden bir dantelin ardında, karman çorman piramitlerin üstüne, çarşaf çarşaf, yeşil bir yağmur yağıyordu. Bir yerde gündüz, bir yerde gece, açık gri bir ayın altı geceyken, kıpkırmızı ve alev alev bir güneşin altı geceydi.

Resim büyüyüp çılgınlaştıkça, resmi beğenen insanlar da gitgide çoğalmıştı. Kaldırıma bozuk paralar yağmıştı. Yabancı insanlar bu ressama daha çok tebeşir getirmişti. Polis gelmişti. Gazeteciler gelmişti. Fotoğrafçılar gelmişti. Belediye başkanı bile gelmişti.

Küçük Lazarro sonunda elleriyle dizlerini yerden ayırıp ayağa kalkmış, hiç olmazsa bir yaz için, kendisini Orta Batı'nın en şöhretli ve en sevilen ressamı yapmıştı. Şimdiyse çocuk değildi artık. Hayatını çocuk gibi resimler yaparak kazanan bir erkekti ve karısı ondan Kızılderili'ye benzeyen bir Kızılderili resmi yapmasını istiyordu.

"Senin için çok kolay," dedi Sylvia. "İçine ruhunu katman falan gerekmiyor." Alnını kırıştırıp elini gözlerine siper ederek, bir Stedman Kızılderilisi gibi ufku taradı. "Var sen hepsini kocaman yapmak manitu," dedi.

Saat sabahın biri olduğunda, Durling Stedman neredeyse keçileri kaçırmak üzereydi. Karşısındaki tuvale tonlarca boya sürülmüştü. Tonlarcası da kazınıp temizlenmişti. Stedman resme ne kadar soyut başlarsa başlasın, yaşamı boyunca yalama olmuş temalar tekrar tekrar ortaya çıkıp duruyordu. Bir küpün kulübeye, bir koninin zirvesi karla kaplı bir dağa, bir kürenin dolunaya dönüşmesini engelleyemiyordu. Ve her yerden, kimi zaman Custer'in Son Savaşı'ndan bir manzara çizmeye yetecek kadar çok sayıda, Kızılderililer fırlayıp duruyordu.

"Yeteneğinin öne çıkıp durmasına engel olamıyorsun," değil mi?" dedi karısı Cornelia.

Stedman artık patladı ve ona yatmasını söyledi.

"Aslında seyretmesen bayağı bir yardımın dokunmuş olurdu," diye tersledi John Lazarro karısını.

"Ben sadece sıkı çalışmaya devam etmeni sağlamak istiyorum," dedi Sylvia. Esnedi. "Seni tuvalle yalnız bırakırsam, korkarım içine ruh katmaya başlayıp iyice karmaşıklaştıracaksın. Bir Kızılderili yap, yeter."

"*Yapıyorum*," diyen Lazarro'nun sinirleri iyice gerildi.

"Şey, bir soru sormamın sakıncası var mı?" dedi Sylvia.

Lazarro gözlerini kapadı. "Yok," dedi.

"Kızılderili nerede?" dedi Sylvia.

Lazarro dişlerini gıcırdatarak tuvalin ortasını gösterdi. "Al sana Kızılderili işte," dedi.

"Yeşil Kızılderili mi?" dedi Sylvia.

"O astarı," dedi Lazarro.

Sylvia kollarını boynuna sarıp, kocasına bir bebek gibi davrandı. "Hayatım," dedi, "Lütfen astar falan yapma. Dosdoğru bir Kızılderili yapıver gitsin." Bir tüp boya aldı. "İşte, bu Kızılderili için gayet uygun bir renk. Kızılderili'yi çiz, sonra da bununla boya; aynı Mickey Mouse'li boyama kitabındaki gibi."

Lazarro fırçasını odanın öteki ucuna fırlattı. "Arkamda beni izleyen biri varken, Mickey Mouse resmi bile boyayamam!" diye bağırdı.

Sylvia geri çekildi. "Özür dilerim. Ben sadece sana ne kadar kolay olabileceğini göstermeye çalışıyordum," dedi.

"Git yat!" dedi Lazarro. "Lanet olası Kızılderili'ni alacaksın! Git yat artık."

Lazarro'nun bağırışını duyan Stedman, bunu bir sevinç çığlığı zannetti. Çığlığın iki anlama gelebileceğini düşündü Stedman: Lazarro ya tabloyu bitirmişti ya da tablo iyice şekillenmiş ve bitmek üzereydi.

Lazarro'nun resmini hayal etti, kâh parıltılı bir Tintoretto, kâh gölgeli bir Caravaggio, kâh döngülerle dolu bir Rubens olarak.

Azimle, ölse de umursamayacak bir halde, Kızılderilileri spatulasıyla öldürmeye başladı Stedman. Kendine olan güvensizliği artık doruk noktasındaydı.

Güvensizliğinin ne kadar derin olduğunu fark ettiği anda çalışmayı tamamen bıraktı. O kadar derindi ki hiç utanmadan sokağın karşısına geçip Lazarro'dan ruhu olan bir tablo satın almaya karar verebilirdi. Bir Lazarro tablosu için, tabloya kendi imzasını atabilmek, Lazarro'nun bu sefil anlaşma konusunda dilini tutması için çok fazla para verebilirdi.

Stedman bu kararı aldıktan sonra, yeniden resim yapmaya başladı. Artık hiç çekinmeden, o bildik, bayağı, ruhsuz Stedman gibi resim yapmanın keyfini çıkartıyordu.

Beş-on kılıç darbesiyle bir sıradağ yarattı. Fırçasını dağların üstünden geçirince, fırça geride bulutlar bıraktı. Fırçayı dağın eteklerine doğru salladı ve yerden Kızılderililer bitiverdi.

Kızılderililer hemen vadideki zavallı bir şeye saldırmak için mevzilendi. O zavallı şeyi ne olduğunu biliyordu Stedman. Onun o değerli kulübesine saldıracaklardı. Kulübeyi yapmak için öfke içinde ayağa kalktı. Kapıyı aralık çizdi. Kulübenin içine kendini resmetti. "İşte Stedman'ın

özü!" diyerek dudağını kıvırdı. Acı acı kıkırdadı. "İşte o yaşlı budala burada."

Stedman, Cornelia'nın derin uykuda olduğundan emin olmak için karavanına gitti. Cüzdanındaki parayı saydı, sonra sessizce stüdyosundan dışarıya çıkıp sokağın karşısına geçti.

Lazarro bitkin düşmüştü. Son beş saattir kendini resim yaparmış gibi hissetmiyordu. Tütüncü dükkânlarının önünde duran heykellere benzeyen bir Kızılderili'yi batak-lıktan kurtarmaya çalışırmış gibi hissediyordu. Bataklık Lazarro'nun tuvalindeki boyalardı.

Kızılderili'yi yüzeye çekmeye çalışmaktan vazgeçmişti artık Lazarro. Sonunda Kızılderili'nin toprağa gömülüp Mutlu Avlak'a[4] gitmesine izin vermişti.

Kızılderili'nin üstüne kapanırken, Lazarro'nun öz saygısının üstüne de kapanmıştı tablonun yüzeyi. Hayat Lazarro'nun blöfünü görmüştü, ki bunun olacağını hep biliyordu zaten.

Bir mafya üyesi gibi gülüp, kendini matrak bir ayak oyunuyla yıllar boyu paçayı kurtarmış biri gibi hissetmeyi ümit etti. Ama öyle hissedemedi. Resim yapmayı deliler gibi önemsiyor, devam etmeyi deliler gibi istiyordu. Eğer bir mafya üyesiyse, mafyanın en zavallı kurbanı da oydu.

Lazarro beceriksiz ellerini kucağına düşürürken, Stedman'ın hünerli ellerinin o anda neler yapıyor olabile-

[4] Happy Hunting Ground, Kızılderililer'in cennete verdiği isim. (ç.n.)

ceğini düşündü. Stedman o sihirli ellere, Picasso'nun elleri gibi dünyevi olmalarını söylese, dünyevi olurlardı. O ellere, Mondrian'ın elleri gibi sıkı sıkıya doğrusal olmalarını söylese, sıkı sıkıya doğrusal olurlardı. Klee'nin elleri gibi hınzır ve çocuksu olmalarını söylese, hınzır ve çocuksu olurlardı. Lazarro'nun elleri gibi hantal ve öfke dolu olmalarını söylese, o sihirli eller hantal ve öfke dolu olurdu.

Lazarro o kadar düşmüştü ki aklından bir an için resmen Stedman'ın tablolarından birini çalmak, tabloya kendi imzasını atmak, zavallı ihtiyarı - tek bir söz söylediği takdirde - şiddet kullanmakla tehdit etmek bile geçti.

Lazarro bundan daha fazla düşemezdi. Sonra kendini ne kadar aşağılık hissettiğini, Lazarro'nun ne kadar sahtekâr, yontulmamış, pislik bir adam olduğunu, betimlemeye başladı. Yaptığı yoğunluklu olarak siyah bir tabloydu. Lazarro'nun yapıp yapacağı son tabloydu ve adı *Hiç de İyi Değil* olacaktı.

Stüdyonun kapısından, dışarıda hasta bir hayvan varmış gibi bir ses geldi. Lazarro hummalı bir çalışmayla resmini yapmaya devam etti.

O ses tekrar geldi.

Lazarro gidip kapıyı açtı.

Dışarıda Lord Stedman vardı. "Asılmak üzere olan bir adam gibi görünüyor olabilirim," dedi Stedman, "Çünkü kendimi aynen öyle hissediyorum."

"Gelsene," dedi Lazarro. "Gel haydi."

Durling Stedman sabahın on birine kadar uyudu. Daha

çok uyumaya çalıştıysa da, başaramadı. Yataktan kalkmayı hiç istemiyordu.

Uyanmak istememe nedenlerini gözden geçirirken, o günü yaşamaktan korkmadığını gördü Stedman. Sonuçta, dün geceki sorununu, Lazarro ile birer resim değiş tokuş ederek, temiz bir şekilde halletmişti. Artık küçük düşmekten korkmuyordu. Ruhu olan bir resmin altına kendi imzasını atmıştı. Dışarıdaki tuhaf dinginlikte onu bekleyen şey büyük ihtimalle bir zaferdi.

Stedman'ın uyanmak istemeyişine neden olan şey o çılgın gecede paha biçilmez bir şey kaybetmiş olduğu hissiydi.

Tıraş olup aynada kendini incelerken, kaybettiği paha biçilmez şeyin kendi bütünlüğü olmadığını biliyordu. Hâlâ o eski, cana yakın şarlatandı. Parası da gitmemişti. Lazarro ile eşit bir değiş tokuş yapmışlardı.

Karavanından çıkıp stüdyosundan geçerken etrafta kimsecikler yoktu. Turistlerin gelmesi için, vakit çok erkendi. Daha öğlene kadar ortada görünmezlerdi. Cornelia da ortalıkta değildi.

Önemli bir şey kaybettiği hissi artık o kadar güçlenmişti ki, Tanrı bilir neden, stüdyodaki dolaplarla çekmecelerin altını üstüne getirmek için duyduğu dayanılmaz isteğe karşı koyamadı. Karısından da yardım istedi.

"Balım!" diye seslendi.

"İşte buradaymış!" diye haykırdı Cornelia dışarıdan. Neşeyle içeriye girdi ve kocasını kolundan tutup gösterilerini yaptığı şövalenin önüne doğru çekiştirdi. Şövalede Lazarro'nun siyah tablosu vardı. Stedman altına kendi imzasını atmıştı.

Tablo gün ışığında tamamen yepyeni bir nitelik kazanmıştı. Siyahlar parıl parıl, capcanlıydı. Siyah haricindeki renkler de artık sadece siyah fon üstündeki bulanık çeşitlemeler gibi görünmüyorlardı. Tabloya vitraylı bir pencerenin yumuşak, kutsal, zamansız yarısaydamlığını kazandırmışlardı. Üstelik Lazarro olduğu ilk bakışta anlaşılmayan bir tabloydu. Bir Lazarro tablosundan çok daha iyiydi çünkü korkunun resmi değildi. Güzelliğin, onurun ve coşku dolu bir olumlamanın resmiydi.

Cornelia etrafa ışıklar saçıyordu. "Kazandın balım, *kazandın*," dedi.

Tablonun önünde, vakur bir yarım daire halinde, Stedman'ın alışkın olduğundan tamamen farklı, küçük bir kalabalık toplanmıştı. Ciddi görünen ressamlar sessizce Stedman'ın ne yaptığını görmeye gelmişlerdi. Şaşkın, pişman ve saygılıydılar çünkü o yüzeysel, budala Stedman hepsinin ustası olduğunu kanıtlamıştı. Yeni ustayı acı-tatlı tebessümlerle selamladılar.

"Bir de şuradaki saçmalığa bak!" diye gakladı Cornelia. Sokağın karşısını gösterdi. Stedman'ın dün gece yaptığı tablo Lazarro'ya ait stüdyonun penceresinde duruyordu. Altında Lazarro'nun imzası vardı.

Resme hayran kaldı Stedman. Kesinlikle bir Stedman tablosu gibi değildi. Kartpostala benziyordu, tamam, ama tek kişilik bir cehennemden yollanmış bir kartpostala.

Kızılderililer, kulübe, kulübenin içine sinmiş yaşlı adam, dağlar, bulutlar, bu sefer bir araya gelip ağdalı bir romantizm ve güzellik yaratmamışlardı. Brueghel tarzı bir hikâye anlatıcılığıyla, bir Turner tablosunun geniş hareke-

tiyle, Giorgione'nin renkleriyle, yaşlı bir adamın çileli ruhunu anlatıyordu resim.

Stedman'ın dün gece kaybettiği paha biçilmez şey o resimdi. Hayatında yaptığı en iyi şey oydu.

Lazarro şimdi karşıdan karşıya geçiyor, çıldırmış gibi bakan gözlerle Stedman'a doğru geliyordu.

Sylvia Lazarro da yanından yürüyerek, onu vazgeçirmeye çalışıyordu. "Seni hiç böyle görmemiştim," dedi Sylvia. "Ne oldu sana böyle?"

"O resmi istiyorum," dedi Lazarro bağırır gibi, kızgın bir sesle. "Ne kadar istersin?" diye hırladı Stedman'a. "Şu anda hiç param yok ama olunca veririm, ne kadar istersen. Sen fiyatını söyle."

"Delirdin mi sen?" dedi Sylvia. "Berbat bir resim. Evimden içeri sokmam onu ben."

"Kes sesini!" dedi Lazarro.

Sylvia sesini kesti.

"Eşit... eşit bir değiş tokuşu düşünme olasılığın var mı?" dedi Stedman.

Cornelia Stedman bir kahkaha attı. "Bu güzel şeyi, o pislik yığınıyla mı değiştireceksin?" dedi.

"Sus!" dedi Stedman. Hayatında ilk kez göründüğü kadar heybetli bir adam olup çıkmıştı. Dostça bir hareketle Lazarro'nun elini sıktı. "Anlaştık," dedi.

İLÜSTRASYONLAR

Bunların Bazıları Galaksi, copyright © 2006 Kurt Vonnegut/Origami Express

Bir Zamanlar, beyaz versiyon, copyright © 2004 Kurt Vonnegut/Origami Express

İnsanlık Bel, gri versiyon, copyright © 2003 Kurt Vonnegut/Origami Express

Tek Çizgili # 4, Oto portre 5/7/05, copyright © 2006 Kurt Vonnegut/Origami Express

Zeki Bir Tasarım İçin Plan, copyright 2005 © Kurt Vonnegut/Origami Express

Trio, copyright © 1994 Kurt Vonnegut/Origami Express

Mondria'nın Çorapları, copyright © 2001 Kurt Vonnegut/Origami Express

Hepsini Pas Geçmeyi Tercih Ederdim, KV 6/5/06, copyright © 2006 Kurt Vonnegut/Origami Express

Mısırlı Mimarlar, copyright © 1993 Kurt Vonnegut/Origami Express

Tek Gözlü Jack, koyu gri versiyon, copyright © 1994 Kurt Vonnegut/Origami Express

Bokonon, beyaz versiyon, copyright © 2004 Kurt Vonnegut/Origami Express

Gesundheit, Blivit Dosyası'ndan, copyright © 2002 Kurt Vonnegut/Origami Express

Çıplaklar Plajı, copyright © 1999 Kurt Vonnegut/Origami Express

ÖLÜMLÜLER UYURKEN

Kurt VONNEGUT

İnsanlar ve makineler, sanat ve zanaat; servet, şöhret ve aşk ideallerinin sıradan yaşamlarda nasıl da garip virajlara neden olduğu üstüne öyküler bunlar.

Buldozerler, greyderler ve asfalt sericilerden oluşan bir orduyu yöneterek yollar inşa eden bir adam, zamanını minyatür trenleriyle oynayarak çarçur ediyor—ta ki hayatındaki kadın hayallerindeki bu dünyayı yerle bir edinceye kadar. Stenografi havuzunda kısılıp kalmış hayalperest bir genç kız, kaçak bir soyguncudan gelen ses bandıyla ilginç bir teklif alıyor. Huysuz bir gazeteci Noel aydınlatmalarını değerlendirecek komitede zorla jüri üyesi yapılınca, önce şatafatlı yaşamıyla şüpheleri üstüne çeken eski bir hükümlüyle, sonra da bir mucizeyle karşılaşıyor. Yaşamını kocasından kalan domuz çiftliğinde sürdüren dul bir kadın, Schenectady'de yaşayan bir adamdan "ruhun o tanımlanamaz tatlı sızıları" ile ilgili esrarlı, beklenmedik mektuplar almaya başlıyor. Yüz yüze tanışmak için gittiğinde, acaba neyle karşılaşacak?

Ölümlüler Uyurken Türkçede ilk kez yayınlanıyor. Efsane yazar **Kurt Vonnegut** tüm eserleriyle April'de.

20,00 TL

APRIL

9 789756 006740